SISMANOGLIO
MEGAPIC

Μ. Π. ΣΑΓΚΑ, Δ. Φ. ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

171

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΤΗΣ

ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΔΙΑ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ
ΚΑΙ ΤΑΣ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ
ΤΩΝ ΑΡΡΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΘΗΛΕΩΝ

ΜΕΤ' ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΠΡΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΝ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΛΕΤΙΟΥ ΣΑΚΚΟΥΛΑΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 1942

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ
ΔΕΠΑΣΤΑ-ΣΦΥΡΑ-ΓΕΡΑΡΔΟΥ
ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1910

SISMANOGLIO MEGARO

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ποιήσαντος ἐν τῷ τέλει τοῦ Προλόγου.

Ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν Ἀδελφῶν Γεράρδων
(Ἰαλαϊῆ, Περπιτσαζάρη, ὀπισθεν τοῦ Ἀγκοπιάν Χάν, ἀρ. 17, 19)
(575)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Προσκληθείς ὑπὸ τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου Δεπάστα-Σφύρα-Γεράρδου νὰ συγγράψω ***Γραμματικὴν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης*** διὰ τὰ ***Ἑλληνικὰ*** καλούμενα ***σχολεῖα***, ἀνεδέχθην τοῦτο ὑπὸ τὸν ὅρον ν' ἀκολουθήσω ἔν τε τῇ συντάξει καὶ διατυπώσει τῶν κανόνων τῶν γραμματικῶν φαινομένων καὶ ἐν τῇ γενικῇ διατάξει τῆς διδακτέας ἐν ταῖς δύο κατωτέραις τάξεσι τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου γραμματικῆς ὕλης τὸ πρόγραμμα τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ πρόγραμμα τοῦτο, σύμφωνον πρὸς τὰ διδάγματα τῆς παιδαγωγικῆς καὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου συντεταγμένον, ἐδημοσιεύθη τῇ 5 Ἰουλίου 1907 ἐπὶ τῇ προκηρύξει τοῦ διαγωνισμοῦ πρὸς συγγραφὴν διδακτικῶν βιβλίων. Προκειμένου δὲ περὶ συγγραφῆς Γραμματικῆς τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης διὰ τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα, τοῦτο ἀπαιτεῖ γενικῶς μέν, νὰ εἶναι ἡ Γραμματικὴ αὕτη ***οὐχὶ ἐπιστημονικὸν ἔργον ἄρτιον, ἀλλὰ διδακτικὸν βιβλίον κατὰ τὸ δυνατὸν τέλειον***· εἰδικώτερον δέ, νὰ συνταχθῇ τὸ βιβλίον ***ἐν γλώσσῃ ὁμαλῇ καὶ εὐλήπτῳ***, νὰ περιλαμβάνῃ μόνον ὅ,τι ***ἀπὸ πρακτικῆς ἀπόψεως*** συμβάλλεται εἰς τὴν κατανόησιν, τὸν ὀρθὸν σχηματισμὸν καὶ τὴν ὀρθὴν γραφὴν τῶν μερῶν τοῦ λόγου. ***Νὰ ἀποκλεισθῇ ἀπ' αὐτοῦ πᾶν ὅ,τι ἔχει μόνον θεωρητικὴν ἀξίαν καὶ ἀναφέρεται εἰς τὰ διδάγματα τῆς ὑψηλοτέρας γραμματικῆς καὶ τῆς γλωσσικῆς ἐπιστήμης. Νὰ περιέχῃ μόνον*** τοὺς ἀπολύτους ἀναγκαίους κανόνας, τοὺς εἰς τὰ συνηθέστατα φαινόμενα τῆς γλώσσης ἀναφερομένους καὶ ***ἀποφεύγῃ*** τῶν

SISMANOGLIO MEGARO

ἐξαιρέσεων τὸ πλῆθος καὶ τῶν κανόνων τοὺς εἰς σπάνια φαινόμενα τῆς γλώσσης ἀναφερομένους, ἵνα ἁδρότερα καὶ μᾶλλον ἔμπεδα ἀποβαίνωσι παρὰ τοῖς παισὶ τὰ τῆς γραμματικῆς διδάγματα, ***ὀλιγώτερα*** καὶ ***οὐσιωδέστερα*** ὄντα, μὴ καταπνίγωνται δὲ ἐν τῇ μεγάλῃ πληθύϊ τῶν τύπων, τῶν κανόνων καὶ τῶν ἐξαιρέσεων καὶ τὰ οὐσιωδέστατα διδάγματα ταύτης (Ἔκθεσις τῶν κριτῶν Γραμματικῆς τοῦ 1908).

Πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις λοιπὸν τοῦ εἰρημένου προγράμματος συμμορφωθεὶς συνέγραψα τὴν ἀνὰ χεῖρας Γραμματικήν. Ἀλλ' ἐν τῇ ἐκλογῇ τῆς ***ποσότητος*** τῆς γραμματικῆς ὕλης ἔχων ὡς γνώμονα κυρίως μὲν τὰ σοφὰ τοῦ ἀοιδίμου Κοραῆ διδάγματα[1], κατά τι δὲ καὶ τὴν ἐμὴν μικρὰν διδακτικὴν πεῖραν ***ἐνεωτέρισα*** παραλείψας πᾶν ὅ,τι ***θεωρητικῶς γνωστὸν*** ἦτο εἰς τὸν παῖδα ἐκ τῆς γραμματικῆς τῆς νεωτέρας. Οὕτως ἐκ μὲν τοῦ ***φθογγολογικοῦ*** περιωρίσθην εἰς τὰ ἀναγκαιότατα[2], ἐκ δὲ τοῦ ***τυπικοῦ*** παρέλειψα τοὺς ὁρισμοὺς τῶν μερῶν τοῦ λόγου καὶ τῶν παρεπομένων αὐτῶν κ.τ.τ. Ἐν γένει δὲ δηλῶν μόνον τὰ κοινὰ γραμματικὰ φαινόμενα εἰς τὴν νεωτέραν καὶ τὴν ἀρχαίαν προβαίνω ἐπὶ τὴν ***πρᾶξιν***. Διὰ τοῦ τρόπου δὲ τούτου ἐπιδιώκω δύο τινά· ἵνα ὁ παῖς ἀνατρέξῃ καὶ ἀναθεω-

1. «Διὰ νὰ ἐξαπλωθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν εἰς πολλοὺς ἡ εὐδησις τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης πρέπει νὰ συντμηθῇ ὁ καιρὸς τῆς διδασκαλίας· τὸ ὁποῖον ἄλλοι νὰ κατορθώσωσι δὲν εἰμποροῦν παρὰ οἱ κριτικοὶ διδάσκαλοι καὶ ἡ κριτικὴ τῆς διδασκαλίας μέθοδος. Ἓν ἀπὸ τὰ μέσα νὰ εὐκολύνῃ τις τὴν μάθησιν αὐτῆς εἶναι καὶ νὰ τὴν παραβάλλῃ, ὅταν τὴν συμβαίνῃ, μὲ τὴν κοινὴν ταύτην γλῶσσαν, τὴν ὁποίαν ἐθηλάσαμεν μὲ τὸ μητρικὸν γάλα» (Ἀδ. Κοραῆ Προλεγόμ., ἐκδ. Παρισίων 1833, ἐν σελ. 37). Καὶ

«εἶναι ἀναρίθμητα ὅσα δύναται νὰ ὠφελήσῃ τοὺς μαθητὰς ὁ σοφὸς καὶ φρόνιμος διδάσκαλος..... μὲ τὴν ἔρευναν τῆς παλαιᾶς καὶ νέας γλώσσης καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλας παράθεσιν». Αὐτόθι, σελ. 162.

2. Περὶ τῶν παθῶν τῶν φθόγγων, τὰ ὁποῖα ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἀπαντῶσιν ἰδίᾳ, γίνεται λόγος ἐκεῖ, ἔνθα τὸ πρῶτον παρατηροῦνται συμβαίνοντα.

ρήσῃ τὰς κεκτημένας ἐκ τῆς νεωτέρας γραμματικὰς αὐτοῦ γνώσεις καὶ ἵνα ***διδαχθῇ*** ὅτι ἡ Γραμματικὴ τῆς ἀρχαίας δὲν εἶναι ***ἐντελῶς νέον τι ἢ ξένον*** πρὸς τὴν τῆς νεωτέρας.

Ἅπασαν δὲ τὴν γραμματικὴν ὕλην διέταξα κατὰ τὰς ἐπισήμους ὁδηγίας τοῦ εἰρημένου Ὑπουργείου καὶ διῄρεσα αὐτὴν εἰς δύο τμήματα· τούτων τὸ μὲν πρῶτον πρέπει νὰ διδάσκηται ἡ πρώτη, τὸ δὲ δεύτερον ἡ δευτέρα τάξις τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου ἢ ἡ ἑκατέρας τούτων ἀντίστοιχος τῶν ἀστικῶν σχολῶν τῶν ἀρρένων καὶ τῶν θηλέων τάξις[1].

Πρὸς ἐμπέδωσιν δὲ καὶ ἐφαρμογὴν τῆς γραμματικῆς διδασκαλίας συνέταξα ***ἀσκήσεις***, τὰς ὁποίας προσέθηκα εἰς τὸ τέλος ἑκάστου κεφαλαίου. Τὰς ἀσκήσεις δὲ ταύτας, αἵτινες ἐν ταῖς ἐπισήμοις ὁδηγίαις χαρακτηρίζονται ὡς τὸ ἄριστον μέσον στερεωτέρας ἐντυπώσεως τῶν ἐκ τῆς διδασκαλίας τῆς Γραμματικῆς γνώσεων, ***οὐδέποτε πρέπει νὰ παραλείπῃ ὁ διδάσκαλος***.

Τοιοῦτον τὸ βιβλίον μου, βεβαίως οὐχὶ ***ἄψογον***. Ἀλλ' ἆρά γε θὰ ἐπιτευχθῇ δι' αὐτοῦ ἡ ἀρχὴ τῆς πραγματοποιήσεως τῆς πρὸ ἑκατὸν καὶ τεσσάρων ἐτῶν δοθείσης εἰς τοὺς Ἕλληνας συμβουλῆς ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Κοραῆ;

Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο ἀναμένομεν νὰ ἀποκριθῇ ***ἐμπράκτως ὁ σοφός, κριτικὸς*** καὶ ***φρόνιμος*** διδάσκαλος.

Ἐν τῷ Πειραϊ, τῇ 5ῃ Μαΐου 1910.

Μ. Θ. Ἐλευθερίου

1. Κατὰ τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν ἀστικῶν σχολῶν τῶν ἀρρένων καὶ τῶν θηλέων τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ διδασκαλία τῆς Γραμματικῆς τῆς ἀρχαίας ἄρχεται ἀπὸ τῆς γ' τάξεως.

SISMANOGLIO MEGARO

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΤΗΣ

ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ Α΄

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΤΑ ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΑ ΤΗΣ ΦΘΟΓΓΟΛΟΓΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

Φθόγγοι. Φωνήεντα. Δίφθογγοι. Σύμφωνα.

§ 1. Καὶ ἡ *ἀρχαία* Ἑλληνικὴ γλῶσσα σύγκειται ἀπὸ τοὺς 24 φθόγγους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους σύγκειται ἡ νεωτέρα.

§ 2. Ἐκ τῶν 24 τούτων φθόγγων οἱ μὲν 7 *(τίνες;)* λέγονται καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ *φωνήεντα*, οἱ δὲ 17 *(τίνες;)* *σύμφωνα*.

Κατὰ τὴν ἐκφώνησιν τῶν φωνηέντων ἡ ἀρχαία διέφερεν ἀπὸ τὴν νεωτέραν *μόνον* ὡς πρὸς τὰ *μακρὰ (τίνα;)*, τὰ ὁποῖα προέφερεν εἰς μακρότερον χρόνον, διπλάσιον ἢ τὰ *βραχέα (τίνα;)*.

Σημεῖον τοῦ μὲν *μακροῦ χρόνου* εἶναι τὸ ¯ τοῦ δὲ *βραχέος χρόνου* τὸ ˘.

Τὰ ἐν τῇ νεωτέρᾳ δίχρονα *(τίνα;)* εἶναι τοιαῦτα καὶ καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ.

SISMANOGLIO MEGARO

§ 3. Αἱ *δίφθογγοι* τῆς ἀρχαίας εἶναι αἱ αὐταὶ πρὸς τὰς τῆς νεωτέρας *(τίνες;)*.

Τῶν *καταχρηστικῶν* διφθόγγων τὸ ὑπογεγραμμένον **ι** ἐν τῇ διὰ κεφαλαίων γραφῇ *προσγράφεται*, ἤτοι τίθεται πλησίον εἰς τὸ κεφαλαῖον ἐν τῇ αὐτῇ σειρᾷ.

§ 4. Τὰ *σύμφωνα* διαιροῦνται καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ εἰς τὰς τάξεις, εἰς τὰς ὁποίας διαιροῦνται καὶ ἐν τῇ νεωτέρᾳ *(εἰς τίνας;)*.

Σημ. Πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἑκάστοτε διδασκομένων φθογγολογικῶν φαινομένων ἂς ὁρίζῃ ὁ διδάσκαλος τεμάχιον ἐκ τοῦ ἐν τῇ τάξει ἑρμηνευομένου ἀρχαίου κειμένου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

Συλλαβαί. Συλλαβισμός. Τόνοι. Πνεύματα. Ἄτονοι λέξεις.

§ 5. **Συλλαβαὶ** λέγονται τὰ μέρη τῆς λέξεως, τὰ ὁποῖα *ἀκούομεν προφερόμενα ὡς μίαν φωνήν*.

§ 6. Ὁ **συλλαβισμός**, ἤτοι ἡ διαίρεσις τῆς λέξεως εἰς συλλαβάς, γίνεται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ καθ' ὃν τρόπον καὶ ἐν τῇ νεωτέρᾳ.

§ 7. Καὶ ἡ ἀρχαία ἔχει τὰ *πνεύματα* καὶ τοὺς τόνους *(τίνας;)*, τοὺς ὁποίους ἔχει ἡ νεωτέρα.

Αἱ ἀπὸ **ρ** καὶ **υ** ἀρχίζουσαι λέξεις *δασύνονται*.

§ 8. Τὸν *τόνον* θέτομεν ἐπὶ τοῦ *φωνήεντος* τῆς τονιζομένης *συλλαβῆς*· ἂν δὲ εἶναι *δίφθογγος*, ἐπὶ τοῦ *δευτέρου* φωνήεντος αὐτῆς.

§ 9. Ὁ **τονισμὸς** τῶν λέξεων γίνεται καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κατὰ τοὺς κανόνας, κατὰ τοὺς ὁποίους γίνεται ἐν τῇ νεωτέρᾳ, ἤτοι·

1) ἐπὶ τῆς *τονιζομένης* **βραχείας** *ληγούσης*, *παραληγούσης* καὶ *προπαραληγούσης* τίθεται **ὀξεῖα**[1]·

2) ἐπὶ τῆς *τονιζομένης* **μακρᾶς** *παραληγούσης* πρὸ **μακρᾶς** ἐπίσης *ληγούσης* τίθεται **ὀξεῖα** καὶ

3) ἐπὶ τῆς *τονιζομένης* **μακρᾶς** *παραληγούσης* πρὸ **βραχείας** *ληγούσης* τίθεται **περισπωμένη**.

§ 10. **Ἀτόνους** λέξεις ἡ ἀρχαία ἔχει·

1) πάσας τὰς **ἀτόνους** τῆς νεωτέρας·

2) δύο συνδέσμους· τὸν **ὡς** (=ὅτι, καθὼς) καὶ **εἰ** (=ἐάν)·

3) τὴν ἄρνησιν **οὐ** (=δέν).

Ἡ ἄρνησις **οὐ**, εἰς τὸ τέλος προτάσεως εὑρισκομένη, δέχεται ὀξεῖαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄

Ἔκθλιψις. Κρᾶσις. Εὐφωνικά.

§ 11. Τὴν *ἔκθλιψιν*[2] καὶ τὴν *κρᾶσιν*[3] ἔχει καὶ ἡ ἀρχαία· ἀλλ' ἐν ταύτῃ παρατηροῦνται καὶ τὰ ἑξῆς·

α΄) Ὡς πρὸς μὲν τὴν *ἔκθλιψιν*·

1) Ὁ τόνος τῶν μὲν ἀκλίτων, πλὴν τοῦ *ἐπειτά*, μετὰ τὴν ἔκθλιψιν ἀποβάλλεται· τῶν δὲ κλιτῶν καὶ τοῦ *ἐπειτά* μετατίθεται εἰς τὴν *παραλήγουσαν*·

2) τὰ φωνήεντα **α**, **ι** καὶ **ο** εἰς μονοσυλλάβους λέξεις δὲν ἐκθλίβονται·

3) τὸ **ι** τοῦ συνδέσμου *ὅτι* δὲν ἐκθλίβεται·

---

1. Ἡ ἐπὶ τῆς τονιζομένης ληγούσης **ὀξεῖα** γίνεται **βαρεῖα**, ὅταν ἀκολουθῇ σημεῖον στίξεως.
2. Τί λέγεται *ἔκθλιψις*;
3. Τί λέγεται *κρᾶσις*;

SISMANOGLIO MEGARO

4) τὸ **ι** τῶν προθέσεων *ἄχρι, μέχρι* καὶ *περὶ* δὲν ἐκθλίβεται· προσέτι δὲ καὶ τῆς *ἐπὶ* εἰς τὰ ἐπίθετα *ἐπίορκος* καὶ *ἐπικής*.

β΄) Ὡς πρὸς δὲ τὴν *κρᾶσιν*·

1) ἀντὶ τῆς *κορωνίδος* τίθεται μετὰ τὴν κρᾶσιν *δασεῖα*, ὅταν ἡ πρώτη λέξις δασύνηται·

2) ἀποβάλλεται ὁ τόνος τῆς πρώτης λέξεως καὶ τὸ πνεῦμα τῆς δευτέρας, τὸ δὲ ὑπολειπόμενον σύμφωνον τῆς πρώτης λέξεως, ἐὰν εἶναι ψιλόν, γίνεται μετὰ τὴν κρᾶσιν δασύ, ὅταν ἡ δευτέρα λέξις δασύνηται·

3) ὑπὸ τὸ ἐκ τῆς κράσεως προελθὸν φωνῆεν τίθεται *ὑπογεγραμμένη*, ἐὰν ἡ *δευτέρα λέξις ἀρχίζῃ* ἀπὸ μιᾶς τῶν διφθόγγων **ει** ἢ **οι**.

§ 12. Τὸ *εὐφωνικὸν* **ν**[1] τῆς νεωτέρας ἔχει καὶ ἡ ἀρχαία· ἀλλ' αὕτη ἔχει καὶ ἄλλα δύο εὐφωνικά, τὸ **κ** ἐν τῇ ἀρνήσει **οὐ**, τὸ ὁποῖον γίνεται **χ**, ὅταν ἀκολουθῇ λέξις δασυνομένη, καὶ τὸ **ς** ἐν τῷ ἐπιρρήματι **οὕτω** (=τοιουτοτρόπως).

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΤΥΠΙΚΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄

Περὶ τῶν μερῶν τοῦ λόγου.

§ 13. Καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τὰ μέρη τοῦ λόγου εἶναι **δέκα** ἤτοι **ἓξ κλιτὰ** *(τίνα;)* καὶ **τέσσαρα ἄκλιτα** *(τίνα;)*.

§ 14. Περὶ ἑκάστου τῶν **κλιτῶν** μερῶν τοῦ λόγου θὰ εἴπωμεν ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ.

1. Πότε τίθεται τὸ εὐφωνικὸν ν;

§ 15. Ἐκ τῶν **ἀκλίτων** μερῶν τοῦ λόγου:

α΄) Αἱ **προθέσεις**, *κύριαι* καὶ *καταχρηστικαί*, εἶναι κοιναὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν καὶ τὴν νεωτέραν. Ἀλλ' ἡ ἀρχαία ἔχει καὶ τρεῖς ἄλλας καταχρηστικάς, τὴν **ὡς, μὰ** καὶ **νή**.

β΄) Τὰ **ἐπιρρήματα** τῆς ἀρχαίας εἶναι:

1) τροπικά· *εὖ, ὧδε, οὕτω, ὡς, ὅπερ, ἀγεληδόν, φύρδην, μίγδην* κ. ἄ.

2) χρονικά· *νῦν, ἄρτι, δηρόν, ἀεί, εἶτα, αὖθις* κ. ἄ.

3) τοπικά· *ποῖ, πῇ, ἐγγύς, δεῦρο, αὐτόθεν αὐτόθι, αὐτόσε* κ. ἄ.

4) ποσοτικὰ ἢ ἐπιτατικά· *πάνυ, λίαν, μάλα, ἄγαν, μάλιστα, ἥκιστα* κ. ἄ.

5) ἀόριστα, τροπικά, τοπικὰ καὶ χρονικά[1]· *ποού, πή, ποί, πώ, πούς, πόθεν, ποτέ*.

Ἡ ἀρχαία ἔχει καὶ ἄλλας τινὰς λέξεις ἐπιρρηματικῆς σημασίας, αἱ ὁποῖαι λέγονται **μόρια**· τοιαῦται δὲ εἶναι:

1) τὰ βεβαιωτικά· *δή, δῆτα, γέ*[1], *ἦ, τοι*[1]·

2) τὰ ἐπιτακτικά[1]· *πέρ, γε*·

3) τὰ ἐρωτηματικά· *ἆρα, μή*·

4) τὰ ἀρνητικά· *οὔ, μή*·

5) τὸ δυνητικόν· *ἄν*.

γ) **Σύνδεσμοι.** Οἱ *σύνδεσμοι* τῆς ἀρχαίας εἶναι:

1) συμπλεκτικοί· *τέ*[1], *καί, οὔτε, μήτε, οὐδέ, μηδέ*·

1. Ταῦτα εἶναι ἐγκλιτικὰ καὶ *μεταβάλλοντα* μὲν πρὸ λέξεως *προπαροξύτονον* ἢ *προπερισπωμένης* τὸν τόνον αὐτῶν εἰς τὴν λήγουσαν ἐκείνης ὡς ὀξεῖαν (ἐγκλισις τόνου), *ἀποβάλλοντα* δὲ τὸν τόνον αὐτῶν πρὸ λέξεως ὀξυτόνου ἢ περισπωμένης ἢ *παροξυτόνου*. Τὰ δὲ *διαλλαβὰ* ἐξ αὐτῶν *φυλάττουσι* τὸν τόνον πρὸ λέξεως *παροξυτόνου*.

SISMANOGLIO MEGARO

2) ἀντιθετικοί· *μέν, δέ, μέντοι, ἀλλά, εἰ, καί, καίτοι, καίπερ, καὶ μήν, ἀλλὰ μήν*·

3) διαζευκτικοί· *ἤ, εἴτε -εἴτε, ἐάν τε -ἐάν τε, ἄν τε -ἄν τε, ἤν τε -ἤν τε*·

4) αἰτιολογικοί· *γάρ, ὡς, ὅτι, διότι, ἐπεί, ἐπειδή, ὅτε, ὁπότε*·

5) χρονικοί· *ὅτε, ὁπότε, ἐπεί, ἐπειδή, ἕως, ἡνίκα, ἄχρι, μέχρι, ἕως, πρίν, ὅταν, ὁπόταν, ἐπάν, ἐπειδάν*·

6) συλλογιστικοί· *ἄρα, οὖν, τοίνυν, οὐκοῦν, οὔκουν, δή, τοιγάρτοι, τοιγαροῦν*·

7) εἰδικοί· *ὡς, ὅτι*·

8) τελικοί· *ἵνα, ὅπως, ὡς*·

9) ὑποθετικοί· *εἰ, ἐάν, ἄν, ἤν*.

δ') ***Ἐπιφωνήματα.*** Τὰ *ἐπιφωνήματα* τῆς ἀρχαίας εἶναι·

1) θαυμαστικά· *βαβαί, παπαί, ὦ*·

2) σχετλιαστικά· *ἰού, ἰώ, οἴμοι, οἰμωγή κ. ἄ.*

3) κλητικόν· *ὦ*·

4) ἐκπληκτικόν· *ἄ*·

5) θειαστικά· (ἐνθουσιαστικά)· *εὖοῖ, εὐάν, εὖγε*·

6) γελαστικά· *ᾱ, ᾱ, ᾱ*.

Σημ. Πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν κλιτῶν καὶ ἀκλίτων μερῶν τοῦ λόγου, ἃς ὁρίζῃ ὁ διδάσκαλος τεμάχιον ἐκ τοῦ ἐν τῇ τάξει ἑρμηνευομένου ἀρχαίου κειμένου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

Περὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ.

§ 16. Τὰ ***οὐσιαστικὰ*** καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ εἶναι ***κύρια*** καὶ ***προσηγορικά***· τὰ δὲ προσηγορικὰ καὶ ἐν ταύτῃ διαιροῦνται εἰς ***συγκεκριμένα*** καὶ ***ἀφῃρημένα*** (τίνες λέξεις λέγονται *οὐσιαστικά;* τίνα οὐσιαστικὰ λέγονται ***κύρια*** καὶ τίνα *προσηγορικά;* τίνα δὲ ἐκ τῶν προσηγορικῶν *συγκεκριμένα* καὶ τίνα *ἀφῃρημένα);*

§ 17. Τὸ ***γένος*** τῶν οὐσιαστικῶν διακρίνεται καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ διὰ τῶν ἄρθρων *(τίνων;)*· τὰ ὁποῖα εἶναι οἱ *ἀπαραίτητοι συνοδοὶ* τῶν οὐσιαστικῶν.

§ 18. Τὰ οὐσιαστικὰ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἔχουσι, πλὴν τοῦ *ἑνικοῦ* καὶ *πληθυντικοῦ*, καὶ τρίτον ἀριθμόν, τὸν *δυϊκόν*, πρὸς δήλωσιν *δύο μόνον* οὐσιαστικῶν. (Τί δηλοῖ ὁ ἑνικός, τί δὲ ὁ πληθυντικός;).

§ 19. Αἱ ***πτώσεις*** εἶναι *πέντε*[1] *(τίνες;)*· ἀλλὰ διὰ τὴν *δοτικὴν* ἔχει ἡ ἀρχαία *μονολεκτικὸν* τύπον.

Τοῦ μὲν ἀρσενικοῦ καὶ οὐδετέρου γένους ὁ μονολεκτικὸς τύπος τοῦ ἄρθρου ἐν τῇ δοτικῇ εἶναι·

ἐν τῷ ἑνικῷ ***τῷ,*** ἐν τῷ πληθυντικῷ ***τοῖς***·

τοῦ δὲ θηλυκοῦ εἶναι·

ἐν τῷ ἑνικῷ ***τῇ,*** ἐν τῷ πληθυντικῷ ***ταῖς***·

§ 20. Αἱ διάφοροι μεταβολαὶ τῆς ληγούσης τοῦ οὐσιαστικοῦ πρὸς δήλωσιν τῶν *πτώσεων* καὶ *ἀριθμῶν* λέγονται καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ***πτωτικαὶ καταλήξεις.***

§ 21. Αἱ ***κλίσεις*** τῶν οὐσιαστικῶν καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ εἶναι τρεῖς *(τίνες;).*

§ 22. ***Θέμα*** λέγεται τὸ ἀμετάβλητον κατὰ τὴν κλίσιν μέρος τοῦ οὐσιαστικοῦ· ***χαρακτὴρ*** δὲ τὸ τελευταῖον γράμμα τοῦ θέματος.

---

1. Ἡ γενική, δοτικὴ καὶ αἰτιατικὴ καὶ τῶν τριῶν ἀριθμῶν λέγονται *πλάγιαι*· ἡ δὲ ὀνομαστικὴ καὶ κλητικὴ *ὀρθαὶ* ἢ *εὐθεῖαι*.

SISMANOGLIO MEGARO

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄

Κλίσις οὐσιαστικῶν κατὰ τὴν λεγομένην β΄ κλίσιν.

§ 23. Κατὰ τὴν κλίσιν ταύτην κλίνονται καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ οὐσιαστικὰ ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ λήγοντα ἐν τῇ ἑνικῇ ὀνομαστικῇ εἰς **ος** γεν. **ου** καὶ οὐδέτερα λήγοντα εἰς **ον** γεν. **ου.**

§ 24. Ἐν τῇ κλίσει τὰ οὐσιαστικὰ τῆς ἀρχαίας διαφέρουσιν ἀπὸ τὰ τῆς νεωτέρας *μόνον* ὡς πρὸς τὴν *δοτικὴν* τοῦ ἑνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ.

Ταύτης ἡ κατάληξις ἐν μὲν τῷ ἑνικῷ εἶναι **ῳ,** ἐν δὲ τῷ πληθυντικῷ **οις.**

Παραδείγματα.

α΄) ἀρσενικῶν β΄) θηλυκῶν γ΄) οὐδετέρων

Ἑνικὸς ἀριθμὸς

Ὀν.	ὁ	κλῆρος	ἡ	ἄμπελος	τὸ	δῶρον
Γεν.	τοῦ	κλήρου	τῆς	ἀμπέλου	τοῦ	δώρου
Δοτ.	τῷ	κλήρῳ	τῇ	ἀμπέλῳ	τῷ	δώρῳ
Αἰτ.	τὸν	κλῆρον	τὴν	ἄμπελον	τὸ	δῶρον
Κλητ.	ὦ	κλῆρε	ὦ	ἄμπελε	ὦ	δῶρον

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

Ὀν.	οἱ	κλῆροι	αἱ	ἄμπελοι	τὰ	δῶρα
Γεν.	τῶν	κλήρων	τῶν	ἀμπέλων	τῶν	δώρων
Δοτ.	τοῖς	κλήροις	ταῖς	ἀμπέλοις	τοῖς	δώροις
Αἰτ.	τοὺς	κλήρους	τὰς	ἀμπέλους	τὰ	δῶρα
Κλητ.	ὦ	κλῆροι	ὦ	ἄμπελοι	ὦ	δῶρα

§ 25. *Περὶ τῶν οὐσιαστικῶν* τῆς κλίσεως ταύτης παρατηροῦμεν τὰ ἑξῆς·

1) Τὰ ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ ἔχουσι *τὰς αὐτὰς* καταλήξεις.

2) Τὰ οὐδέτερα ἔχουσι τὴν *ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν* καὶ *κλητικὴν* πάντων τῶν ἀριθμῶν μὲ τὴν ἰδίαν κατάληξιν.

3) Ἡ *γενικὴ* καὶ *δοτικὴ* πάντων τῶν ἀριθμῶν τονιζόμεναι ἐπὶ τῆς ληγούσης περισπῶνται.

4) Ἡ κατάληξις **οι** τῆς ὀνομαστικῆς καὶ κλητικῆς πληθυντικῆς εἶναι *βραχεῖα.*

ΑΣΚΗΣΙΣ 1

Κτίσις τῶν Θηβῶν ὑπὸ τοῦ Κάδμου. Γέννησις, ἀνατροφὴ καὶ ἐφευρέσεις τοῦ Διονύσου.

Α΄ **Κάδμον** τὸν **υἱὸν** τοῦ Ἀγήνορος ἀποστέλλει ὁ τῆς Φοινίκης βασιλεὺς πρὸς ζήτησιν τῆς Εὐρώπης. Διατάττει δὲ **αὐτὸν** ἢ νὰ εὕρῃ **καὶ φέρῃ** ὀπίσω τὴν **παρθένον** ἢ νὰ μὴ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Φοινίκην. Ἐπειδὴ ὁ **Κάδμος** δὲν ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ τὴν ἀδελφήν, ἀπελπίζεται διὰ τὴν εἰς τὸν **οἶκον του ἐπάνοδον** καὶ καταντᾷ εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἔνθα κατὰ τὸν **χρησμὸν** κτίζει τὰς Θήβας. Ἐνταῦθα λαμβάνει εἰς **γάμον** τὴν Ἁρμονίαν, ἐκ τῆς ὁποίας ἐγέννησε τὴν Σεμέλην. Ἐκ ταύτης καὶ τοῦ Διὸς γεννᾶται ὁ **Διόνυσος,** τὸν ὁποῖον εἰς τὸ **ἄντρον** (σπήλαιον) τῆς Νύσης κομίζει ὁ Ἑρμῆς. Ἐνταῦθα ἀνατραφεὶς ὑπὸ τῶν νυμφῶν ὁ **Διόνυσος** γίνεται ἐφευρέτης τοῦ **οἴνου** καὶ τὴν φυτείαν τῆς **ἀμπέλου** διδάσκει τοὺς **ἀνθρώπους.** Προσέτι ἐφεῦρε καὶ τὸ ἐκ τῆς κριθῆς κατασκευαζόμενον ποτόν, τὸ ὁποῖον ζῦθον ὀνομάζουσιν.

Οἱ Ἕλληνες μανθάνουσι τὸν θάνατον τοῦ Κύρου.

Β΄ Τὴν ἑπομένην τῆς **ἐν Κουνάξοις** μάχης οἱ **στρατηγοὶ** τῶν Ἑλλήνων συνελθόντες ἐθαύμαζον ὅτι ὁ Κῦρος οὔτε ἄλλον τινὰ ἔστειλε νὰναγγείλῃ τί πρέπει νὰ πράττωσιν, οὔτε ὁ ἴδιος ἐφαίνετο. Ἀπεφάσισαν λοιπὸν νὰ προχωρήσωσι πρὸς τὰ ἔμπροσθεν **ἕως Κύρῳ συμμίξειαν** (ἕως ὅτου συναντηθῶσι μὲ τὸν Κῦρον). Ὅτε δὲ ἦσαν ἕτοιμοι πρὸς ἀναχώρησιν, **ἅμα ἡλίῳ ἀνέχοντι** (μὲ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου) ἦλθεν ὁ διερμηνεὺς τῆς Τευθρανίας, Προκλῆς ὀνομαζόμενος, καὶ ὁ Γλοῦς,

SISMANOGLIO © MEGARO

Οὗτοι ἔλεγον, ὅτι ὁ μὲν Κῦρος ἐφονεύθη, ὁ δὲ Ἀριαῖος **σὺν τοῖς ἄλλοις βαρβάροις** ἦτο ἐν τῷ **σταθμῷ**, ὁπόθεν τὴν προτεραίαν εἶχον ἐκκινήσει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄

Περὶ τοῦ ῥήματος.

§ 26. Αἱ **διαθέσεις** τοῦ *ῥήματος* καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ εἶναι *τέσσαρες (Τίνες; τίνες λέξεις λέγονται ῥήματα; τί φανερώνει ἑκάστη διάθεσις;)*.

§ 27. **Ἀριθμοί.** Τὸ ῥῆμα ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἔχει, πλὴν τοῦ *ἑνικοῦ* καὶ *πληθυντικοῦ*, καὶ τρίτον ἀριθμόν, τὸν *δυϊκόν*, πρὸς δήλωσιν ὅτι περὶ *δύο μόνον* οὐσιαστικῶν γίνεται λόγος *(Τί δηλοῖ ὁ ἑνικός; τί ὁ πληθυντικός;)*.

§ 28. Τὰ **πρόσωπα** τοῦ ῥήματος εἶναι καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ *τρία (τίνα;)*. Αἱ δὲ διάφοροι μεταβολαὶ τῆς λήγουσης τοῦ ῥήματος πρὸς δήλωσιν τῶν προσώπων καὶ ἀριθμῶν αὐτοῦ λέγονται **προσωπικαὶ καταλήξεις.**

§ 29. Αἱ **ἐγκλίσεις** τοῦ ῥήματος εἶναι *τέσσαρες* ἐν τῇ ἀρχαίᾳ πλὴν δηλαδὴ τῆς *ὁριστικῆς*, *ὑποτακτικῆς* καὶ *προστακτικῆς*, τὰς ὁποίας ἔχει καὶ ἡ νεωτέρα, ἡ ἀρχαία ἔχει καὶ τετάρτην, τὴν **εὐκτικήν**, ἡ ὁποία φανερώνει εὐχήν *(Τί φανερώνουσαι αἱ ἄλλαι; τί λέγεται ἔγκλισις;)*.

§ 30. Τὸ *ῥῆμα* τῆς ἀρχαίας ἔχει καὶ *δύο ἄλλους* τύπους, τὴν **μετοχήν**, τὴν ὁποίαν ἔχει καὶ ἡ νεωτέρα, καὶ τὸ **ἀπαρέμφατον**, τὸ ὁποῖον εἶναι ῥηματικὸς τύπος μὲ σημασίαν οὐσιαστικοῦ, ἤτοι εἶναι *ῥηματικὸν οὐσιαστικόν*, γένους οὐδετέρου, *ἀλλ' ἄκλιτον*, ἄνευ προσώπου καὶ ἀριθμοῦ *(Τί εἶναι ἡ μετοχή;)*.

§ 31. Οἱ **χρόνοι** τοῦ ῥήματος τῆς ἀρχαίας εἶναι

ἑπτά· ὁ *ἐνεστώς*, ὁ *παρατατικός*, ὁ *μέλλων*, ὁ *ἀόριστος*, ὁ *παρακείμενος*, ὁ *ὑπερσυντελικὸς* καὶ ὁ *τετελεσμένος μέλλων*[1]. *(Τί φανερώνει ἕκαστος χρόνος;)*

§ 32. Αἱ **συζυγίαι** τοῦ ῥήματος τῆς ἀρχαίας εἶναι δύο· ἡ τῶν εἰς **ω** καὶ ἡ τῶν εἰς **μι.** Καλοῦνται δὲ οὕτως ἐκ τοῦ α΄ προσώπου τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ἐνεργητικῆς ὁριστικῆς. *(Τί λέγεται συζυγία;)*

Τὰ ῥήματα τῆς συζυγίας τῶν εἰς **ω** διαιροῦνται ὡς πρὸς τὸν τόνον τοῦ α΄ προσώπου τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ἐνεργητικῆς ὁριστικῆς εἰς **βαρύτονα** καὶ εἰς **συνηρημένα** ἢ **περισπώμενα.**

§ 33. **Φωναί.** Πάντα τὰ ῥήματα τῆς ἀρχαίας κλίνονται κατὰ **δύο** φωνάς, τὴν **ἐνεργητικὴν** καὶ τὴν **μέσην.**

§ 34. **Ῥηματικὸν θέμα** καὶ **χαρακτήρ.** *Ῥηματικὸν θέμα* λέγεται τὸ ἀμετάβλητον μέρος τοῦ ῥήματος κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν τύπων αὐτοῦ. *Χαρακτὴρ* δὲ τοῦ ῥήματος λέγεται τὸ τελευταῖον γράμμα τοῦ ῥηματικοῦ θέματος.

§ 35. **Διαίρεσις τοῦ ῥήματος ὡς πρὸς τὸν χαρακτῆρα.** Πάντα τὰ ῥήματα τῆς ἀρχαίας διαιροῦνται ὡς πρὸς τὸν χαρακτῆρα εἰς **φωνηεντόληκτα** καὶ **συμφωνόληκτα**· τὰ δὲ *συμφωνόληκτα* ὑποδιαιροῦνται εἰς *ἀφωνόληκτα*, *ὑγρόληκτα* καὶ *ἐρρινόληκτα*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄

Συζυγία τῶν εἰς ω.

Ἐνεργητικὴ φωνὴ τῶν βαρυτόνων.

§ 36. Κατὰ τὴν ἐνεργητικὴν φωνὴν κλίνονται τὰ

1. Ὁ μὲν ἐνεστώς, μέλλων, παρακείμενος καὶ τετελεσμένος μέλλων λέγονται *ἀρκτικοί*, ὁ δὲ παρατατικός, ἀόριστος καὶ ὑπερσυντελικὸς *ἱστορικοί*.

SISMANOGLIO MEGARO

τῆς ἐνεργητικῆς διαθέσεως ῥήματα τῆς ἀρχαίας καὶ τὰ πλεῖστα τῆς οὐδετέρας διαθέσεως.

ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ

α΄) Ἐνιστῶς.

§ 37. Ὁ *ἐνεργητικὸς ἐνεστὼς* τῆς Ὁριστικῆς πάντων τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τῆς ἀρχαίας κλίνεται ὡς καὶ ὁ τῆς νεωτέρας. Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις αὐτοῦ εἶναι αἱ ἑξῆς:

Ἑνικ. ἀριθμ. α΄ **ω**, β΄ **εις**, γ΄ **ει**.
Πληθ. ἀριθ. α΄ **ομεν**, β΄ **ετε**, γ΄ **ουσι** (**ν** *εὐφωνικόν*).

Παραδείγματα

1) Φωνηεντολήκτων.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

α΄ πρόσωπον	β΄ πρόσωπον	γ΄ πρόσωπον
λύ-ω,	λύ-εις,	λύ-ει
παιδεύ-ω,	παιδεύ-εις,	παιδεύ-ει

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

λύ-ομεν,	λύ-ετε,	λύ-ουσι(ν)
παιδεύ-ομεν,	παιδεύ-ετε,	παιδεύ-ουσι(ν)

2) Συμφωνολήκτων.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

α΄ πρόσωπον	β΄ πρόσωπον	γ΄ πρόσωπον
πειθ-ω,	πειθ-εις,	πειθ-ει
τρίβ-ω,	τρίβ-εις,	τριβ-ει
πλέκ-ω,	πλέκ-εις,	πλεκ-ει
στελλ-ω,	στέλλ-εις,	στέλλ-ει
φθείρ-ω,	φθειρ-εις,	φθείρ-ει
μέν-ω,	μέν-εις,	μέν-ει κτλ.

§ 38. ***Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστῶτος τῶν βαρυτόνων ῥημάτων*** παρατηροῦμεν τὰ ἑξῆς:

α΄) Τὰ *φωνηεντόληκτα βαρύτονα ῥήματα* ἐσχημάτισαν τὸν ἐνεστῶτα αὐτῶν ἐκ τοῦ ***ῥηματικοῦ θέματος.***

β΄) Ἐκ τῶν *συμφωνολήκτων* ἐσχημάτισαν τὸν ἐνεστῶτα αὐτῶν διὰ τῆς προσλήψεως **ι** εἰς τὸ ῥηματικὸν θέμα

1) ἐκ τῶν ἀφωνολήκτων τινὰ ἔχοντα χαρακτῆρα **δ** εἰς ταῦτα τὸ **ι** ἡνώθη μετὰ τοῦ χαρακτῆρος εἰς **ζ**. Τοιαῦτα εἶναι πάντα τὰ εἰς **ζω**, πλὴν τοῦ ***σαλπίζω, ἁλαλάζω, στενάζω, κράζω*** καὶ ***στίζω*** (θέτω σημεῖον στίξεως, στιγματίζω), τὰ ὁποῖα ἔχουσι χαρακτῆρα **γ**.

2) ἐκ τῶν ἀφωνολήκτων τινὰ ἔχοντα χαρακτῆρα ἓν τῶν *οὐρανικῶν* **κ, γ, χ**· εἰς ταῦτα τὸ **ι** μετὰ τοῦ χαρακτῆρος ἔγεινε **ττ** ἢ **σσ**. Τοιαῦτα εἶναι πάντα τὰ εἰς **ττω** ἢ **σσω**, πλὴν τοῦ ***πλάττω***, τοῦ ὁποίου ῥηματικὸν θέμα εἶναι ***πλαθ-***.

3) Πάντα σχεδὸν τὰ ***ὑγρόληκτα***· εἰς ταῦτα

α΄) ὅσων μὲν ὁ χαρακτὴρ εἶναι **λ**, τὸ **ι** ἁφωμοιώθη πρὸς τὸ **λ**· ὥστε ταῦτα λήγουσιν εἰς ***λλω***·

β΄) ὅσων δὲ ὁ χαρακτὴρ εἶναι **ρ** καὶ πρὸ αὐτοῦ **α** ἢ **ε**, τὸ μὲν **ι** ἐξέπεσεν, *ἐξετάθη* δὲ ***ἀναπληρωτικῶς***[1] τὸ μὲν **α** εἰς **αι**, τὸ δὲ **ε** εἰς **ει**.

4) Πάντα σχεδὸν τὰ ***ἐρρινόληκτα*** εἰς **αν, εν, ιν** καὶ **υν**· εἰς ταῦτα τὸ μὲν **ι** ἐξέπεσεν, *ἐξετάθη* δὲ ***ἀναπληρωτικῶς*** τὸ μὲν **α** εἰς **αι**, τὸ δὲ **ε** εἰς **ει**, τὸ δὲ **ι** καὶ **υ** εἰς **ι** καὶ **υ**. Ὥστε ταῦτα πάντα λήγουσιν εἰς ***αίνω, είνω, ίνω*** καὶ ***ύνω***.

---

1. ***Ἀναπληρωτικὴ ἔκτασις*** λέγεται ἡ *ἔκτασις* ***βραχέος*** φωνήεντος εἰς ***μακρὸν*** ἢ ***δίφθογγον***, πρὸς ἀναπλήρωσιν ἐκπεσόντος φθόγγου.

SISMANOGLIO MEGARO

§ 39. Τινὰ ἐκ τῶν ἀφωνολήκτων εἰς **π** ἐσχημάτισαν τὸν ἐνεστῶτα διὰ τῆς προσλήψεως **τ**. Τοιαῦτα εἶναι πάντα τὰ εἰς **πτω**.

§ 40. Πάντα τὰ λοιπὰ **ἀφωνόληκτα, ὑγρόληκτα** καὶ **ἐρρινόληκτα** ἐσχημάτισαν τὸν ἐνεστῶτα ἐκ τοῦ ῥηματικοῦ θέματος.

§ 41. Τὸ *ῥηματικὸν* θέμα, τὸ ὁποῖον προσέλαβε τὸ **ι** ἢ τὸ **π** πρὸς σχηματισμὸν τοῦ ἐνεστῶτος, *λέγεται* **ἐνεστωτικὸν** θέμα.

§ 42. Ἐκ τοῦ ἐνεστωτικοῦ θέματος τῆς ὁριστικῆς τῶν βαρυτόνων ῥημάτων σχηματίζεται ***μόνον*** ὁ ***ἐνεστὼς*** *τῶν λοιπῶν ἐγκλίσεων* καὶ ὁ **παρατατικὸς** *τῆς ἐνεργητικῆς καὶ μέσης φωνῆς* αὐτῶν.

§ 43. Πάντα τὰ κατὰ τοὺς ἀνωτέρω τρόπους σχηματίσαντα τὸν ἐνεστῶτα βαρύτονα ῥήματα *λέγονται* **ὁμαλά**.

Παραδείγματα

1) Φωνηεντολήκτων.

ῥ. θέμα *λυ-* ἐνεστ. λύ-ω·
» » *παιδευ-* » παιδεύ-ω.

2) Ἀφωνολήκτων.

1) ῥ. θέμ. **ἀγ-** ἐνεστ. ἄγ-ω· ῥ. θέμ. **ἀρχ-** ἐνεστ. ἄρχ-ω
2) ῥ. θέμ. **ἐλπιδ-** θ. ἐν. **ἐλπιζ-** ἐν. ἐλπίζ-ω
» » **στιγ-** » » **στιζ-** » στίζ-ω
3) ῥ. θέμ. **πραγ-** » » **πραττ(σσ)-** » πράττ-ω (σσω)
» » **ταραχ-** » » **ταραττ(σσ)-** » ταράττ-ω (σσω)
» » **φυλακ-** » » **φυλαττ(σσ)-** » φυλάττ-ω (σσω)
4) ῥ. θέμ. **ἀγγελ-** » » **ἀγγελλ-** » ἀγγέλλ-ω
» » **σπερ-** » » **σπειρ-** » σπείρ-ω
» » **καθαρ-** » » **καθαιρ-** » καθαίρ-ω
5) ῥ. θέμ. **φαν-** » » **φαιν-** » φαίνω
» » **τεν-** » » **τειν-** » τείνω
» » **κριν-** » » **κριν-** » κρίν-ω
» » **ἀμυν-** » » **ἀμυνν-** » ἀμύν-ω
6) ῥ. θέμ. **ῥιπ-** » » **ῥιπτ-** » ῥίπτ-ω

ΑΣΚΗΣΙΣ 2.

Ἐπιεικὴς ἀνήρ.

Ἐπιεικῆ ἄνδρα λέγουσιν οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοι ἡμῶν τὸν ἐνάρετον καὶ ἀξιοπρεπῆ ἄνθρωπον. Ὁ ἐπιεικὴς δὲν **περιπίπτει** εἰς ἀξιόμεμπτον πρᾶξιν· **ὑπακούει** εἰς τοὺς νόμους· **σέβει** (σέβεται) τὰ ξένα δικαιώματα καὶ **ἐμμένει** εἰς τὰ ἰδικά του. Τούτου τὴν γνώμην πάντες **νομίζουσι** σεβαστήν· ***ἐκεῖν μὲν φῇ καλῶς ἔχειν τι, πάντες προσέχουσιν αὐτῷ τὸν νοῦν, ἂν δὲ κακῶς, οὔ***· ἤτοι καὶ ἂν μὲν εἴπῃ περί τινος ὁ ἐπιεικὴς ὅτι εἶναι καλόν, πάντες δέχονται αὐτό, εἰ δὲ μή, δὲν δέχονται. Καὶ ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπον, ὅστις **παραβλέπει** καὶ δὲν **ἐπικρίνει** αὐστηρῶς τὰ σφάλματα καὶ τὰς ἐλλείψεις τῶν ἄλλων, ὀνόμαζον, ὡς καὶ ἡμεῖς, ἐπιεικῆ.

β΄) Παρατατικός.

§ 44. Ὁ ***ἐνεργητικὸς παρατατικὸς*** πάντων τῶν ῥημάτων τῆς ἀρχαίας κλίνεται ὡς καὶ ὁ τῆς νεωτέρας. Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις αὐτοῦ εἶναι αἱ ἑξῆς·

Ἑνικὸς ἀριθμός.	α΄ **ον,**	β΄ **ες,**	γ΄ **ε(ν** εὐφωνικόν)
Πληθυντ.	»	» **ομεν,**	» **ετε,**	» **ον.**

Αὔξησις.

§ 45. Πρὸς σχηματισμὸν τοῦ παρατατικοῦ τὸ ῥηματικὸν ἢ ἐνεστωτικὸν θέμα αὐξάνεται ***μόνον*** *ἐν τῇ Ὁριστικῇ.*

α΄) Κατὰ τὴν *συλλαβὴν ἐ (συλλαβικὴ αὔξησις)*, ὅταν ἀρχίζῃ ἀπὸ *συμφώνου*. Ἐν τοῖς ἀπὸ ρ ἀρχομένοις διπλασιάζεται τὸ ρ.

β΄) Κατὰ *χρόνον (χρονικὴ αὔξησις)*.

1) Δι' ***ἐκτάσεως***[1] τοῦ ἀρχικοῦ *βραχέος φωνήεντος* εἰς μακρόν, ἤτοι τοῦ **α** καὶ **ε** εἰς **η**, τοῦ **ο** εἰς **ω** καὶ τοῦ **ι** καὶ **υ** εἰς **ι** καὶ **υ** καὶ

1. ***Ἔκτασις*** λέγεται ἡ μεταβολὴ βραχέος φωνήεντος εἰς μακρόν.

2) διὰ **τροπῆς**[2] τοῦ ἀρκτικοῦ μακροῦ φωνήεντος **α** εἰς **η** καὶ τῆς διφθόγγου **αι** καὶ **ᾳ** καὶ **η**, τῆς **αυ** καὶ **ευ** εἰς **ηυ**, τῆς **ει** εἰς **η** καὶ τῆς **οι** εἰς **ῳ**.

§ 46. *Εἰς τὰ μετὰ προθέσεων σύνθετα ῥήματα ἡ αὔξησις συμβαίνει μετὰ τὴν πρόθεσιν.*

Παραδείγματα.

α') Συλλαβικῆς αὐξήσεως.

Ἐνικὸς ἀριθμὸς

	α' πρόσωπον	β' πρόσωπον	γ' πρόσωπον
θ. **λυ-**	**ἔ-λυ-ον**	**ἔ-λυ-ες**	**ἔ-λυ-ε(ν)**
θ. **τριβ-**	**ἔ-τριβ-ον**	**ἔ-τριβ-ες**	**ἔ-τριβ-ε(ν)**
θ. **ῥιπτ-**	**ἔ-ρριπτ-ον**	**ἔ-ρριπτ-ες**	**ἔ-ρριπτ-ε(ν)**

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

ἐ-λύ-ομεν	**ἐ-λύ-ετε**	**ἔ-λυ-ον**
ἐ-τριβ-ομεν	**ἐ-τρίβ-ετε**	**ἔ-τριβ-ον**
ἐρρίπτ-ομεν	**ἐ-ρρίπτ-ετε**	**ἔ-ρριπτ-ον**

β') Χρονικῆς αὐξήσεως.

ἄγω	θέμα	**ἀγ-**	παρατατικὸς	**ἦγ-ον**
ἐλπίζω	»	**ἐλπιζ-**	»	**ἤλπιζ-ον**
ὁρίζω	»	**ὁριζ-**	»	**ὥριζ-ον**
αὐξάνω	»	**αὐξαν-**	»	**ηὔξαν-ον**
εὐθύνω	»	**εὐθυν-**	»	**ηὔθυν-ον**
οἰκίζω	»	**οἰκι-**	»	**ᾤκιζ ον**
ἱκετεύω	»	**ἱκετευ-**	»	**ἱκέτευ-ον**
ὑβρίζω	»	**ὑβριζ-**	»	**ὕβριζ-ον**
(ἀθλέω) ἀθλῶ	»	**ἀθλε-**	»	**ἠθλ(εον)-ουν**
αἴρω	»	**αἰρ-**	»	**ᾖρ-ον**
ᾄδω	»	**ᾀδ-**	»	**ᾖδ-ον**
εἰκάζω	»	**εἰκαζ-**	»	**ᾖκαζ-ον.**

2. **Τροπὴ** λέγεται ἡ μεταβολὴ φωνήεντος εἰς ἄλλο φωνῆεν τοῦ αὐτοῦ χρόνου.

§ 47. Τὸ θέμα αὐξάνεται ὡς ἀνωτέρω καὶ εἰς τὸν **παρατατικὸν τῆς μέσης φωνῆς**· πρὸς δὲ καὶ εἰς πάντας τοὺς λοιποὺς *ἱστορικοὺς* χρόνους τῆς **Ὁριστικῆς μόνον** πασῶν τῶν *συζυγιῶν* καὶ *φωνῶν*.

Σημ. Περὶ τὴν αὔξησιν συμβαίνουσαι ἀνωμαλίαι τινές, περὶ τῶν ὁποίων ἐν ἄλλῳ τόπῳ θὰ διαλάβωμεν.

ΑΣΚΗΣΙΣ 3.

Ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴ ἐφρόντιζε περὶ τῶν ἔργων τῶν πολιτῶν.

Ἐν Ἀθήναις **ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴ** περὶ ἁπάντων μὲν τῶν πολιτῶν **ἐφρόντιζε**, πρὸ πάντων δὲ περὶ τῶν **νεωτέρων**· διότι **ἐνόμιζεν** ὅτι οἱ **τηλικοῦτοι** (οἱ ἐν τοιαύτῃ ἡλικίᾳ) πλείστων ἐπιθυμιῶν **γέμουσιν** (εἶναι γεμᾶτοι). **Προσέταττεν** οὖν (λοιπὸν) **ἑκάστῳ** τοιαύτας ἀσχολίας, ὁποῖαι **ἦρμοττον** πρὸς τὴν **οὐσίαν** (περιουσίαν) ἑκάστου. Καὶ ἐκείνους μέν, οἵτινες **ὑποδεέστερον** ἔπραττον (δὲν εἶχον τὰ μέσα) **ἐπὶ τὰς γεωργίας καὶ τὰς ἐμπορίας** (εἰς τὰ διάφορα εἴδη τῆς γεωργίας καὶ τοῦ ἐμπορίου) **ἔτρεπεν** (ὑπεχρέωνε νὰ ἐπιδοθῶσιν)· ἐκείνους δέ, οἵτινες **εἶχον ἱκανὸν βίον** (βιὸν) **ἠνάγκαζε ν'** ἀσχολῶνται εἰς τὰ **γυμνάσια** (τὰς σωματικὰς ἀσκήσεις), τὴν **ἱππικὴν** (ἱππασίαν), τὰ **κυνηγέσια** καὶ τὴν **φιλοσοφίαν**.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

Κλίσις οὐσιαστικῶν κατὰ τὴν λεγομένην α' κλίσιν

§ 48. Κατὰ τὴν κλίσιν ταύτην κλίνονται καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ οὐσιαστικὰ ἀρσενικὰ λήγοντα εἰς **ας** καὶ **ης** γεν. **ου** καὶ θηλυκὰ λήγοντα εἰς **α** καὶ **η**.

§ 49. Ἐν τῇ κλίσει τὰ οὐσιαστικὰ ταῦτα τῆς ἀρχαίας διαφέρουσιν ἀπὸ τὰ τῆς νεωτέρας *μόνον* ὡς πρὸς τὴν **δοτικὴν** τοῦ ἑνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ.

SISMANOGLIO MUSEUM

Ταύτης ἡ *κατάληξις* εἶναι ἐν μὲν τῷ ἑνικῷ **α** ἢ **η**, ἐν δὲ τῷ πληθυντικῷ **αις**.

Παραδείγματα

α΄) ἀρσενικῶν

Ἑνικὸς ἀριθμὸς

Ὀν.	ὁ	ταμίας	στρατιώτης	Πελοπίδης
Γεν.	τοῦ	ταμίου	στρατιώτου	Πελοπίδου
Δοτ.	τῷ	ταμίᾳ	στρατιώτῃ	Πελοπίδῃ
Αἰτ.	τὸν	ταμίαν	στρατιώτην	Πελοπίδην
Κλ.	ὦ	ταμία	στρατιῶτα	Πελοπίδη

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

Ὀν.	οἱ	ταμίαι	στρατιῶται	Πελοπίδαι
Γεν.	τῶν	ταμιῶν	στρατιωτῶν	Πελοπιδῶν
Δοτ.	τοῖς	ταμίαις	στρατιώταις	Πελοπίδαις
Αἰτ.	τοὺς	ταμίας	στρατιώτας	Πελοπίδας
Κλ.	ὦ	ταμίαι	στρατιῶται	Πελοπίδαι

β) θηλυκῶν

Ἑνικὸς ἀριθμὸς

Ὀν.	ἡ	ἀγορά	τιμὴ	τράπεζα	γλῶσσα
Γεν.	τῆς	ἀγορᾶς	τιμῆς	τραπέζης	γλώσσης
Δοτ.	τῇ	ἀγορᾷ	τιμῇ	τραπέζῃ	γλώσσῃ
Αἰτ.	τὴν	ἀγορὰν	τιμὴν	τράπεζαν	γλῶσσαν
Κλ.	ὦ	ἀγορά	τιμὴ	τράπεζα	γλῶσσα

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

Ὀν.	αἱ	ἀγοραὶ	τιμαὶ	τράπεζαι	γλῶσσαι
Γεν.	τῶν	ἀγορῶν	τιμῶν	τραπεζῶν	γλωσσῶν
Δοτ.	ταῖς	ἀγοραῖς	τιμαῖς	τραπέζαις	γλώσσαις
Αἰτ.	τὰς	ἀγορὰς	τιμὰς	τραπέζας	γλώσσας
Κλ.	ὦ	ἀγοραὶ	τιμαὶ	τράπεζαι	γλῶσσαι

SISMANOGLIO © MEGARO

§ 50. ***Περὶ τῶν οὐσιαστικῶν τῆς κλίσεως ταύτης*** παρατηροῦμεν τὰ ἑξῆς:

1) Τὰ ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ *ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ* ἔχουσι τὰς αὐτὰς καταλήξεις.

2) Ἡ κατάληξις **αι** εἶναι ***βραχεῖα*** (διατί;).

3) Ἡ κατάληξις **ας** εἶναι ***μακρά***.

4) Ἡ *γενικὴ* καὶ *δοτικὴ τοῦ ἑνικοῦ* καὶ *πληθυντικοῦ* τονιζόμεναι ***περισπῶνται***.

5) Ἐκ τῶν εἰς **ης** ἀρσενικῶν σχηματίζουσι τὴν ἑνικὴν κλητικὴν εἰς **α**

α΄) Πάντα τὰ εἰς **της** καὶ ἐκ τῶν εἰς **ης** τὰ *Πέρσης* καὶ *Σκύθης*. Τὸ *δεσπότης* ἀναβιβάζει καὶ τὸν τόνον.

β΄) Τὰ εἰς ***ἀρχης, μέτρης, πώλης, τρίβης*** καὶ ***ὠνης***.

6) Ἡ *γενικὴ πληθυντικὴ* ***πάντων τῶν οὐσιαστικῶν*** τῆς κλίσεως ταύτης τονίζεται ἐπὶ τῆς λῆγούσης καὶ περισπᾶται, πλὴν τοῦ ***ἐτησίων*** (οἱ ἐτησίαι=οἱ περιοδικοὶ ἄνεμοι, τὰ μελτέμια).

§ 51. Ἡ *ἀρχαία* διακρίνει τὸ **α** τῆς ἑνικῆς ὀνομαστικῆς τῶν θηλυκῶν οὐσιαστικῶν τῆς κλίσεως ταύτης εἰς ***καθαρὸν*** καὶ ***μὴ καθαρόν***.

Καὶ ***καθαρὸν*** μὲν *λέγεται* τὸ **α**, ὅταν πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχῃ **ι** ἢ **ε** ἢ **ρ**· τότε δὲ *φυλάττεται* εἰς πάσας τὰς πτώσεις τοῦ ἑνικοῦ.

Μὴ καθαρὸν δὲ λέγεται τὸ **α**, ὅταν πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχῃ ***ἄλλο φωνῆεν***, πλὴν τῶν ἀνωτέρω, ἢ *ἄλλο σύμφωνον*, πλὴν τοῦ **ρ**· τότε δὲ ***τρέπεται*** εἰς **η** εἰς τὴν γενικὴν καὶ δοτικὴν τοῦ ἑνικοῦ. Ἐξαιροῦνται τὰ *πόα* (χλόη, πρασινάδα), *στοά* καὶ τὰ κύρια *Ἀνδρομέδα, Φιλομήλα, Λήδα* καί τινα *ἄλλα*.

§ 52. Τὸ *μὴ καθαρὸν* **α** τῶν θηλυκῶν οὐσιαστικῶν

τῆς κλίσεως ταύτης εἶναι **βραχύ.** Τὸ δὲ *καθαρὸν* **α** εἶναι συνήθως **μακρόν.** **Βραχὺ** δὲ εἶναι εἰς τὰ ἑξῆς:

1) εἰς **πάντα τὰ προπαροξύτονα.**

2) εἰς τὰ **δισύλλαβα** τὰ λήγοντα εἰς **ρα** καὶ ἔχοντα πρὸ αὐτοῦ *δίφθογγον* ἢ **υ**· ἀλλὰ **αὖρα** καὶ **σαύρα.**

3) εἰς τὰ **δισύλλαβα γραῖα, μυῖα** καὶ **μαῖα.**

§ 53. Τὸ ἐν τῇ *ἑνικῇ ὀνομαστικῇ μακρὸν* ἢ *βραχὺ* **α** εἶναι τοιοῦτο καὶ ἐν τῇ **αἰτιατικῇ** καὶ **κλητικῇ.**

Σημ. Τὰ πλεῖστα ἐκ τῶν ληγόντων εἰς **άτης**· τὰ εἰς **ίτης** καὶ τὸ **πρεσβύτης** ἔχουσι τὸ δίχρονον τῆς παραληγούσης *(α, ι, υ) μακρόν.*

ΑΣΚΗΣΙΣ 1.

Ἡ εὐδαιμονία τῆς Λυδιτανίας.

Α'. Τὴν κατὰ τὴν **Λυδιτανίαν** (**χώρα** δ' ἔστιν αὕτη τῆς **Ἰβηρίας,** ἣν νῦν Ῥωμαῖοι **Σπανίαν** ὀνομάζουσιν) **εὐδαιμονίαν** διηγούμενος Πολύβιος ὁ **Μεγαλοπολίτης** ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τριακοστῇ **τῶν ἱστοριῶν,** φησίν, (λέγει) ὡς αὐτόθι διὰ τὴν τοῦ ἀέρος **εὐκρασίαν** (καὶ τὰ ζῷα πολύγονα καὶ οἱ ἄνθρωποι, καὶ οἱ ἐν τῇ **χώρᾳ** καρποὶ οὐδέποτε φθείρονται. Τὸ **θαλάττιον ὄψον** (τὰ ψάρια καὶ τὰ **θαλασσινά**) μεγάλην ἔχει **διαφοράν** πρὸς τὸ γινόμενον ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς **θαλάττῃ.** Καὶ ὁ μὲν τῶν **κριθῶν** *σίκλος* (μέτρον σίτου) τιμᾶται **ὄβολοῦ,** τοῦ δὲ οἴνου **ὄβολοῦ** ὁ **μετρητὴς** (μέτρον ὑγρῶν).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Συζυγία τῶν εἰς ω.

Ἐνεργητικὴ φωνὴ τῶν βαρυτόνων.

α') Ἐνεστὼς τῆς Ὑποτακτικῆς.

§ 54. Ὁ *ἐνεργητικὸς ἐνεστὼς* τῆς *Ὑποτακτικῆς* πάντων τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τῆς ἀρχαίας σχηματίζεται

μονολεκτικῶς διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ ῥηματικὸν ἢ ἐνεστωτικὸν θέμα τῶν προσωπικῶν καταλήξεων

ἐν τῷ ἑνικῷ α' **ω,** β' **ῃς,** γ' **ῃ**
» » πληθ. » **ωμεν,** » **ητε,** » **ωσι** (ν).

Παραδείγματα

Ἑνικὸς ἀριθμός.

α' πρόσ.	παιδεύ-ω	πείθ-ω	στέλλ-ω	πράττ-ω
β' »	παιδεύ-ῃς	πείθῃς	στέλλ-ῃς	πράττ-ῃς
γ' »	παιδεύ-ῃ	πείθ-ῃ κτλ.	στέλλ-ῃ κτλ.	πράττ-ῃ κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α' » παιδεύ-ωμεν
β' » παιδεύ-ητε
γ' » παιδεύ-ωσι (ν)

ΑΣΚΗΣΙΣ 3.

Ἰσοκράτης ὁ ῥήτωρ συμβουλεύει Φίλιππον τὸν Μακεδόνα.

Ἵνα τοὺς μὲν Ἕλληνας εὐεργετῇ, τῶν Μακεδόνων δὲ **βασιλεύῃ,** τῶν δὲ βαρβάρων **ἄρχῃ,** ἣν γὰρ (διότι ἐὰν) ταῦτα **πράττῃ,** ἅπαντες αὐτῷ χάριν ἕξουσιν (θὰ τῷ γνωρίζουσιν), οἱ μὲν Ἕλληνες ὑπὲρ ὧν ἂν **εὖ πάσχωσιν** (δι' ὅσας εὐεργεσίας ἤθελον λάβει), οἱ δὲ Μακεδόνες ἢν (ἐὰν) βασιλικῶς, ἀλλὰ μὴ τυραννικῶς αὐτῶν **ἡγεμονεύῃ,** τὸ δὲ τῶν ἄλλων γένος, ἢν δι' αὐτὸν (ἐξ αἰτίας του) βαρβαρικῆς δεσποτείας ἀπαλλαγέντες Ἑλληνικῆς ἐπιμελείας (φροντίδος) **τυγχάνωσιν.**

β') Ἐνεστὼς τῆς Εὐκτικῆς.

§ 55. Ὁ *ἐνεργητικὸς ἐνεστὼς* τῆς *Εὐκτικῆς* πάντων τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τῆς ἀρχαίας σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ ῥηματικὸν ἢ ἐνεστωτικὲν θέμα τῶν προσωπικῶν καταλήξεων

ἐν τῷ ἑνικῷ α' **οιμι,** β' **οις,** γ' **οι,**
» » πληθ. » **οιμεν,** » **οιτε,** » **οιεν.**

SISMANOGLIO MEGARO

Παραδείγματα

Ἐνικὸς ἀριθμὸς

α΄ πρ. παιδεύ-**οιμι**, πείθ-**οιμι**, στέλλ-**οιμι**, πράττ-**οιμι**,
β΄ » παιδεύ-**οις**, πείθ-**οις**, στέλλ-**οις**, πράττ-**οις**,
γ΄ » παιδεύ-**οι**, πείθ-**οι** κτλ. στέλλ-**οι** κτλ. πράττ-**οι** κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

α΄ πρ. παιδεύ-**οιμεν**,
β΄ » παιδεύ-**οιτε**,
γ΄ » παιδεύ-**οιεν**.

Τὸ *οι* τῆς Εὐκτικῆς εἶναι ***μακρόν***.

ΑΣΚΗΣΙΣ 6.

Ὁ Ἀγησίλαος γυμνάζει τὸ στράτευμα αὐτοῦ ἐν Ἐφέσῳ.

Ἀγησίλαος ὁ Λακεδαιμονίων βασιλεὺς ἐκστρατεύσας κατὰ τῶν βαρβάρων συνήθροισε τὸ στράτευμα αὐτοῦ εἰς Ἔφεσον· θέλων δὲ ν' ἀσκήσῃ αὐτὸ ***ἆθλα προύθηκε*** (βραβεῖα προσδιώρισε) καὶ τοῖς ***ὁπλίταις*** (εἰς τοὺς βαρέως ὡπλισμένους στρατιώτας), οἵτινες ***ἄριστα σωμάτων ἔχοιεν*** (θὰ εἶχον ἄριστον παράστημα), καὶ εἰς τοὺς ἱππεῖς, οἵτινες ***κράτιστα ἱππεύοιεν*** (θὰ ἵππευον ἄριστα)· καὶ τοῖς πελτασταῖς καὶ τοξόταις (εἰς τοὺς φέροντας ***πέλτην***, ἐλαφρὰν ἀσπίδα, καὶ τόξον), ὅσοι ***κράτιστα πελτάζοιεν*** καὶ ***εὐστοχώτατα βάλλοιεν*** (θὰ ἐφαίνοντο ἄριστοι πελτασταὶ καὶ θὰ ἐτόξευον παραπολὺ εὐστόχως). ***Ἐκ τούτου*** (ἕνεκα τούτου) ἔβλεπέ τις ὅτι τὰ μὲν γυμνάσια ἦσαν πλήρη ἀνδρῶν γυμναζομένων, ὁ δὲ ἱππόδρομος ἀνδρῶν ***ἱππαζομένων*** (ἱππευόντων), τοὺς δ' ἀκοντιστὰς καὶ τοὺς τοξότας ἀσκουμένους. Μετὰ τὰς ἀσκήσεις δὲ ἔβλεπέ τις Ἀγησίλαον μὲν πρῶτον, ἔπειτα δὲ καὶ τοὺς ἄλλους στρατιώτας ἐστεφανωμένους ἀπὸ τῶν γυμνασίων ἀπερχομένους καὶ ***ἀνατιθέντας*** (ἀφιερώνοντας) τοὺς στεφάνους τῇ Ἀρτέμιδι. ***Ὅπου γὰρ ἄνδρες θεοὺς μὲν σέβοιεν, πειθαρχεῖν δὲ μανθάνοιεν, τὰ δὲ πολεμικὰ ἀσκοῖεν, ἐνταῦθα πάντα μεστὰ ἐλπίδων ἀγαθῶν ἐστιν*** ἤτοι: διότι ἐφρόνει ὁ Ἀγησίλαος ὅτι, ὅπου οἱ

ἄνδρες σέβονται μὲν τοὺς θεούς, ἐξασκοῦνται δὲ εἰς τὴν πειθαρχίαν καὶ εἰς τὰ πολεμικά, ἐκεῖ ὑπάρχουσι μεγάλαι χρησταὶ ἐλπίδες διὰ τὸ μέλλον.

γ΄) Ἐνεστὼς τῆς Προστακτικῆς.

§ 56. Ὁ *ἐνεργητικὸς ἐνεστὼς* τῆς *Προστακτικῆς* πάντων τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τῆς ἀρχαίας σχηματίζεται ***μονολεκτικῶς*** διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ ῥηματικὸν ἢ ἐνεστωτικὸν θέμα τῶν προσωπικῶν καταλήξεων

ἐν τῷ ἑνικῷ β΄ **ε**, γ΄ ***έτω***
» » πληθ. » **ετε**, » ***όντων*** ἢ ***έτωσαν***.

Παραδείγματα

Ἐνικὸς ἀριθμὸς

β΄ πρ. παιδευ-**ε**, πεῖθ-**ε**, στέλλ-**ε**, πρᾶττ-**ε**
γ΄ » παιδευ-**έτω**, πειθ-**έτω** κτλ. στελλ-**έτω** κτλ. πραττ-**έτω** κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

β΄ πρ. παιδεύ-**ετε**
γ΄ » παιδευ-**όντων** ἢ παιδευ-**έτωσαν**.

ΑΣΚΗΣΙΣ 7.

Ἰσοκράτους συμβουλαὶ πρὸς Νικοκλέα τὸν βασιλέα τῆς Κύπρου.

Τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς **πρᾶττε** μὲν ὡς οἱ πρόγονοι κατέδειξαν, **νόμιζε** δὲ θῦμα (θυσίαν) τοῦτο κάλλιστον καὶ θεραπείαν (λατρείαν) μεγίστην, ἂν ὡς βέλτιστον καὶ δικαιότατον σαυτὸν παρέχῃς (ἂν ὅσον τὸ δυνατὸν ὠφελιμώτατος καὶ δικαιότατος φαίνεσαι)· **ὑπολάμβανε** (νόμιζε) **ἀσφαλεστάτην** φυλακὴν (προφύλαξιν) τοῦ σώματος τὴν τῶν πολιτῶν εὔνοιαν καὶ τὴν σαυτοῦ φρόνησιν· **φρόντιζε** περὶ τῶν οἴκων τῶν πολιτικῶν· ἅπαντα γὰρ τὰ τῶν κατοικούντων τὴν πόλιν οἰκεῖά ἐστι (δὲν εἶναι ξένα) τῶν καλῶς βασιλευόντων· τὴν ἀλήθειαν πάντοτε **λέγε**, ὥστε οἱ λόγοι σου πιστότεροι ἢ οἱ ὅρκοι τῶν ἄλλων νὰ φαίνωνται· εἰς ἅπαντας τοὺς ξένους ἀσφαλῆ τὴν πόλιν **πάρεχε** καὶ...

SISMANOGLIO MEGARO

δ΄) Ἐνεστὼς τοῦ Ἀπαρεμφάτου.

§ 57. Ὁ ἐνεργητικὸς *ἐνεστὼς* τοῦ *Ἀπαρεμφάτου* πάντων τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τῆς ἀρχαίας σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ ῥηματικὸν ἢ ἐνεστωτικὸν θέμα τῆς καταλήξεως **ειν.**

Παραδείγματα.

παιδεύ-**ειν,** πείθ-**ειν,** στέλλ-**ειν,** πράττ-**ειν.**

ε΄) Ἐνεστὼς τῆς Μετοχῆς.

§ 58. Ὁ ἐνεργητικὸς *ἐνεστὼς* τῆς *Μετοχῆς* πάντων τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τῆς ἀρχαίας σχηματίζεται ὡς καὶ ὁ τῆς νεωτέρας, διὰ τῆς προσθήκης δηλ. εἰς τὸ ῥηματικὸν καὶ ἐνεστωτικὸν θέμα τῶν καταλήξεων:

ἀρσ. **ων,** θηλ. **ουσα,** οὐδ. **ον.**

Παραδείγματα.

ἀρσεν. ὀνομαστ.	παιδεύ-**ων**	*γενικὴ*	παιδεύ-**οντος**	κτλ.
» »	πείθ-**ων**	»	πείθ-**οντος**	»
θηλυκ. ὀνομαστ.	παιδεύ-**ουσα**	»	παιδευ-**ούσης**	»
» »	πείθ-**ουσα**	»	πειθ-**ούσης**	»
οὐδέτ. ὀνομαστ.	παιδεῦ-**ον**	»	παιδεύ-**οντος**	»
» »	πεῖθ-**ον**	»	πείθ-**οντος**	»

§ 59. Τὸ **α** τοῦ θηλυκοῦ τῆς ἐνεργητικῆς μετοχῆς εἶναι ***βραχύ.***

§ 60. Ἡ γενικὴ πληθυντικὴ τοῦ θηλυκοῦ τῆς ἐνεργητικῆς Μετοχῆς τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης καὶ ***περισπᾶται.***

ΑΣΚΗΣΙΣ 8.

Νὰ ὁμολογῶμεν τὰ σφάλματα ἡμῶν καὶ νὰ προσπαθῶμεν νὰ προκόπτωμεν εἰς ἀρετήν.

Καθὼς ἐκ τῶν **ἐχόντων** ἀνάγκην ἰατρείας οἱ μὲν **πονοῦντες** ὀδόντα ἢ δάκτυλον βαδίζουσι πρὸς τοὺς **θεραπεύοντας,**

οἱ δὲ **πυρέσσοντες** καλοῦσιν οἰκαδε αὐτούς καὶ **δέονται βοηθεῖν** (παρακαλοῦσι νὰ δώσωσιν ἰατρικὴν βοήθειαν), οἱ δὲ εἰς μελαγχολίαν ἢ φρενῖτιν (τρέλλαν) **ἥκοντες** οὐδὲ ἀνέχονται τοὺς ἰατρούς, ἀλλ' ἐκδιώκουσιν αὐτοὺς ἢ ἀποφεύγουσιν· οὕτω καὶ ἐκ τῶν **ἁμαρτανόντων** (**περιπιπτόντων** εἰς σφάλματα) ***ἀνήκεστοι μέν εἰσιν*** (δὲν δύνανται νὰ θεραπευθῶσιν) οἱ πρὸς τοὺς **ἐλέγχοντας χαλεπαίνοντες** (οἱ πρὸς τοὺς ἐπιπλήττοντας ὀργιζόμενοι), οἱ δὲ **ὑπομένοντες** ἐξημεροῦνται· «Τὸ δὲ ἑαυτὸν ἁμαρτόντα **παρέχειν** τοῖς **ἐλέγχουσι** καὶ τὸ πάθος **λέγειν** καὶ τὴν μοχθηρίαν **διακαλύπτειν** καὶ μὴ **χαίρειν λανθάνοντα,** ἀλλ' ὁμολογεῖν μέγιστον σημεῖον προκοπῆς ἐστιν»· ἤτοι: Ὅταν δὲ περιπέσῃ τις εἰς σφάλμα τὸ νὰ παραδίδεται εἰς τοὺς ἱκανοὺς νὰ τὸν ἐπιπλήξωσι καὶ τὸ νὰ ὁμολογῇ τὸ πάθος του καὶ τὸ νὰ ἀποκαλύπτῃ τὸ ἐλάττωμά του καὶ νὰ μὴ χαίρηται, διότι μένει ἀπαρατήρητος, ἀλλὰ νὰ ὁμολογῇ αὐτό, τοῦτο εἶναι μέγιστον σημεῖον προκοπῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄

Περὶ τοῦ Ἐπιθέτου.

§ 61. Τὰ ***ἐπίθετα*** καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ εἶναι κατὰ μὲν τὸ γένος ***τριγενῆ*** καὶ ***διγενῆ,*** κατὰ δὲ τὴν κατάληξιν ***τρικατάληκτα, δικατάληκτα*** καὶ ***μονοκατάληκτα.*** *(Τίνες λέξεις λέγονται ἐπίθετα;).* — Ἡ ***Μετοχὴ*** τάσσεται εἰς τὰ τριγενῆ καὶ τρικατάληκτα ἐπίθετα.

§ 62. Τὰ ἐπίθετα καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἔχουσι ***παραθετικά,*** ἤτοι *συγκριτικὸν* καὶ *ὑπερθετικὸν* βαθμόν· αἱ δὲ καταλήξεις αὐτῶν εἶναι αἱ αὐταὶ καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ· ἤτοι τοῦ συγκριτικοῦ **τερος, τέρα, τερον,** καὶ τοῦ ὑπερθετικοῦ **τατος, τάτη, τατον.** *(Τί σημαίνουσι τὰ παραθετικὰ τῶν ἐπιθέτων;)*

§ 63. Τὰ *ἐπίθετα* καὶ τὰ *παραθετικὰ* αὐτῶν κλίνον-

SISMANOGLIO MEGARO

ται κατὰ τὰς κλίσεις, κατὰ τὰς ὁποίας κλίνονται καὶ τὰ οὐσιαστικά, ἤτοι κατὰ τὴν λεγομένην β΄, α΄ καὶ γ΄ κλίσιν.

§ 64. Τὰ *παραθετικὰ* τῶν ἐπιθέτων εἶναι ***συνήθως*** *τριγενῆ* καὶ *τρικατάληκτα*.

Ἐπίθετα κλινόμενα κατὰ τὴν λεγομένην β΄ κλίσιν.

§ 65. Τὰ κατὰ τὴν κλίσιν ταύτην τῶν οὐσιαστικῶν κλινόμενα ἐπίθετα εἶναι *τρικατάληκτα*, λήγοντα ἐν τῷ ἀρσενικῷ εἰς **ος**, ἐν τῷ θηλυκῷ εἰς **η** ἢ **α**, καὶ ἐν τῷ οὐδετέρῳ εἰς **ον** καὶ *δικατάληκτα* λήγοντα ἐν τῷ ἀρσενικῷ καὶ θηλυκῷ εἰς **ος**, καὶ ἐν τῷ οὐδετέρῳ εἰς **ον**.

§ 66. Τὸ θηλυκὸν τῶν *τρικαταλήκτων* ἐπιθέτων κλίνεται κατὰ τὰ θηλυκὰ οὐσιαστικὰ τῆς λεγομένης α΄ κλίσεως· λήγει δὲ εἰς **α**, ὅταν πρὸ τῆς καταλήξεως **ος** τοῦ ἀρσενικοῦ ὑπάρχῃ **ι, ε, ρ** ἢ **ω**. Ταῦτα ἀκολουθεῖ καὶ τὸ θηλυκὸν τοῦ **ἅθρόος**.

§ 67. Ἡ *πληθυντικὴ ὀνομαστικὴ* καὶ *γενικὴ* τοῦ θηλυκοῦ τῶν *τρικαταλήκτων* ἐπιθέτων τονίζεται ὅπου καὶ ἡ τοῦ ἀρσενικοῦ.

Παραδείγματα

α) τρικαταλήκτων.

Ἑνικὸς ἀριθμὸς

Ον.	ὁ	ἀγαθὸς	ἡ	ἀγαθὴ	τὸ	ἀγαθὸν
Γεν.	τοῦ	ἀγαθοῦ	τῆς	ἀγαθῆς	τοῦ	ἀγαθοῦ
Δοτ.	τῷ	ἀγαθῷ	τῇ	ἀγαθῇ	τῷ	ἀγαθῷ
Αἰτ.	τὸν	ἀγαθὸν	τὴν	ἀγαθὴν	τὸ	ἀγαθὸν
Κλ.	ὦ	ἀγαθὲ	ὦ	ἀγαθὴ	ὦ	ἀγαθὸν

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

Ον.	οἱ	ἀγαθοὶ	αἱ	ἀγαθαὶ	τὰ	ἀγαθὰ
Γεν.	τῶν	ἀγαθῶν	τῶν	ἀγαθῶν	τῶν	ἀγαθῶν
Δοτ.	**τοῖς**	**ἀγαθοῖς**	**ταῖς**	**ἀγαθαῖς**	**τοῖς**	**ἀγαθοῖς**
Αἰτ.	τοὺς	ἀγαθοὺς	τὰς	ἀγαθὰς	τὰ	ἀγαθὰ
Κλ.	ὦ	ἀγαθοὶ	ὦ	ἀγαθαὶ	ὦ	ἀγαθὰ.

Ἑνικὸς ἀριθμὸς

Ον.	ὁ	τιμιος	ἡ	τιμία	τὸ	τίμιον
Γεν.	τοῦ	τιμίου	τῆς	τιμίας	τοῦ	τιμίου
Δοτ.	**τῷ**	**τιμίῳ**	**τῇ**	**τιμίᾳ**	**τῷ**	**τιμίῳ**
Αἰτ.	τὸν	τίμιον	τὴν	τιμίαν	τὸ	τίμιον
Κλ.	ὦ	τίμιε	ὦ	τιμία	ὦ	τίμιον

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

Ον.	οἱ	τίμιοι	αἱ	**τίμιαι**	τὰ	τίμια
Γεν.	τῶν	τιμίων	τῶν	**τιμίων**	τῶν	τιμίων
Δοτ.	**τοῖς**	**τιμίοις**	**ταῖς**	**τιμίαις**	**τοῖς**	**τιμίοις**
Αἰτ.	τοὺς	τιμίους	τὰς	τιμίας	τὰ	τίμια
Κλ.	ὦ	τίμιοι	ὦ	τίμιαι	ὦ	τίμια.

β΄) δικαταλήκτων.

Ἑνικὸς ἀριθμὸς

Ον.	ὁ,	ἡ	φρόνιμος		τὸ	φρόνιμον
Γεν.	τοῦ,	τῆς	φρονίμου		τοῦ	φρονίμου
Δοτ.	**τῷ,**	**τῇ**	φρονίμῳ		**τῷ**	φρονίμῳ
Αἰτ.	τὸν,	τὴν	φρόνιμον		τὸ	φρόνιμον
Κλ.	ὦ		φρόνιμε		ὦ	φρόνιμον

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

Ον.	οἱ,	αἱ	φρόνιμοι		τὰ	φρόνιμα
Γεν.	τῶν		φρονίμων		τῶν	φρονίμων
Δοτ.	**τοῖς,**	**ταῖς**	φρονίμοις		**τοῖς**	φρονίμοις
Αἰτ.	τοὺς,	τὰς	φρονίμους		τὰ	φρόνιμα
Κλ.	ὦ		φρόνιμοι		ὦ	φρόνιμα.

§ 68. *Δικατάληκτα* ἐπίθετα κλινόμενα κατὰ τὴν λεγομένην *β΄ κλίσιν* εἶναι:

SISMANOGLIO MEGARO

1) τὰ πλεῖστα ἐκ τῶν συνθέτων· π. χ. *ἄδικος, ἄδικον· ἄπιστος, ἄπιστον* κτλ.

2) Τὰ εἰς **ιμος**· π. χ. *δόκιμος, δόκιμον* κτλ.

3) Τὰ ἁπλᾶ *βάναυσος, βάρβαρος, ἥμερος, ἤρεμος, ἥσυχος, κίβδηλος, χέρσος.*

ΑΣΚΗΣΙΣ 9.

Προσόντα τοῦ στρατηγοῦ, κατὰ τὸν Σωκράτην.

Ὁ **φιλόσοφος** Σωκράτης ἔλεγεν ὅτι ὁ **καλὸς** στρατηγὸς πρέπει νὰ εἶναι **τακτικὸς** (**ἔμπειρος** εἰς τὸ νὰ παρατίσσῃ τὸν στρατόν), **παρασκευαστικὸς** (ἔμπειρος εἰς τὸ νὰ προετοιμάζῃ) τῶν εἰς τὸν πόλεμον, **πορισ**τικὸς **τῶν ἐπιτηδείων** (ἔμπειρος εἰς τὸ νὰ προμηθεύῃ τὰ πρὸς τροφὴν ἀπαιτούμενα) **τοῖς** στρατιώταις καὶ ἐργατικὸς **μηχανικὸς** καὶ **ἐργαστικός** (ἐφευρετικός), **καρτερικός** (ὑπομονητικός), **ὠμὸς** (σκληρός), **ἐπίβουλος** (σκεπτόμενος τὸ κακὸν τοῦ ἐχθροῦ), **φυλακτικός** (νύχτα τὰ **μ**άτια του τέσσαρα), **φιλόδωρος** (γενναιόδωρος) καὶ ἄλλα πολλὰ προσόντα νὰ ἔχῃ.

Τὰ παραθετικὰ τῶν εἰς ος τρικαταλήκτων καὶ δικαταλήκτων ἐπιθέτων.

§ 69. Τὰ *παραθετικὰ* τῶν ἐπιθέτων τούτων σχηματίζονται διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ *θέμα* τοῦ ἀρσενικοῦ γένους τῶν παραθετικῶν καταλήξεων, ἤτοι:

συγκρ. **τερος, τέρα τερον**· ὑπερθ. **τατος, τάτη, τατον.**

§ 70. Τὸ *θέμα* τοῦ ἀρσενικοῦ γένους λήγει εἰς ο.

Παραδείγματα.

	θέμα	συγκριτικόν	ὑπερθετικόν
γενναῖος	γενναιο	γενναιότερος	γενναιότατος
ἀνδρεῖος	ἀνδρειο	ἀνδρειότερος	ἀνδρειότατος
τίμιος	τιμιο	τιμιώτερος	τιμιώτατος
ἔνδοξος	ἐνδοξο	ἐνδοξότερος	ἐνδοξότατος
δεξιός	δεξιο	δεξιώτερος	δεξιώτατος
σοφός	σοφο	σοφώτερος	σοφώτατος.

§ 71. Κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν παραθετικῶν τῶν ἐπιθέτων τούτων ὁ χαρακτὴρ **ο** *ἐκτείνεται* εἰς **ω,** ἐὰν ἡ πρὸ αὐτοῦ συλλαβὴ εἶναι ***βραχεῖα,*** *φυλάττεται* δέ, ἐὰν εἶναι ***φύσει*** ἢ ***θέσει μακρά***[1].

§ 72. Τὰ ἐπίθετα *κενὸς* καὶ *στενὸς* δὲν ἐκτείνουσι τὸ **ο** εἰς **ω,** ἂν καὶ προηγῆται συλλαβὴ *βραχεῖα.*

συγκρ.	κενότερος	ὑπερθετ.	κενότατος
»	στενότερος	»	στενότατος.

§ 73. Τὰ ἐπίθετα *παλαιός, γεραιός, σχολαῖος* σχηματίζουσι τὰ παραθετικὰ αὐτῶν εἰς ***αίτερος, αίτατος,*** ἀντὶ εἰς ***αιότερος, αιότατος.***

Π. χ.

γεραιὸς	συγκρ.	γεραίτερος	ὑπερθ. γεραίτατος
παλαιὸς	»	παλαίτερος	» παλαίτατος
σχολαῖος	»	σχολαίτερος	» σχολαίτατος

§ 74. Κατὰ ταῦτα σχηματίζουσι τὰ παραθετικὰ αὐτῶν καὶ τὰ ἐπίθετα *ἴδιος, μέσος, ἴσος, παραπλήσιος, ὄψιος* καὶ *ἥσυχος.*

		συγκριτικόν	ὑπερθετικόν
Π. χ.	ἴδιος	ἰδιαίτερος	ἰδιαίτατος
	μέσος	μεσαίτερος	μεσαίτατος
	ἴσος	ἰσαίτερος	ἰσαίτατος
	παραπλήσιος	παραπλησιαίτερος	παραπλησιαίτατος
	ὄψιος	ὀψιαίτερος	ὀψιαίτατος
	ἥσυχος	ἡσυχαίτερος	ἡσυχαίτατος.

Τοῦ *φίλος* τὰ παραθετικὰ εἶναι *φίλτερος, φίλτατος.* Τοῦ *λάλος* (φλύαρος) *λαλίστερος, λαλίστατος*· τὸ δὲ

---

1. ***Θέσει μακρὰ*** συλλαβὴ λέγεται ἡ ἔχουσα ***βραχὺ*** φωνῆεν κείμενον πρὸ *δύο* ἢ *περισσοτέρων συμφώνων* ἢ πρὸ *διπλοῦ* **συμφώνου.**

SISMANOGLIO MEGARO

ὑπερθετικὸν τοῦ *ὑψηλὸς* εἶναι ***ὕψιστος***· τοῦ *ὑπέρτερος* εἶναι ***ὑπέρτατος*** καὶ ***ὕπατος***· τοῦ *πρότερος* εἶναι ***πρῶτος*** καὶ τοῦ *ὕστερος* εἶναι ***ὕστατος***.

§ 75. Καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ σχηματίζονται τὰ παραθετικὰ *περιφραστικῶς*. Καὶ τὸ μὲν συγκριτικὸν σχηματίζεται διὰ τοῦ ἐπιρρήματος ***μᾶλλον*** (= περισσότερον) καὶ τοῦ ἐπιθέτου, τὸ δὲ ὑπερθετικὸν διὰ τοῦ ***μάλιστα*** (= παρὰ πολὺ) καὶ τοῦ ἐπιθέτου.

π. χ. φίλος συγκρ. **μᾶλλον** φίλος ὑπερθ. **μάλιστα** φίλος.
δῆλος » **μᾶλλον** δῆλος » **μάλιστα** δῆλος.

ΑΣΚΗΣΙΣ 10.

Εὐαγόρας ὁ βασιλεὺς τῆς Κύπρου.

Εὐαγόρας ὁ τῆς Κύπρου βασιλεὺς ἐκ τοῦ γένους τῶν Τευκριδῶν ἦν (κατήγετο)· οἱ δὲ Τευκρίδαι ἦσαν οἱ **ὀνομαστότατοι** τῶν καθ' ἑαυτοὺς (τῶν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς των) ἡμιθέων. Ὁ Εὐαγόρας παῖς μὲν **ῥωμαλεώτερος** καὶ σωφρονέστερος τῶν **ἡλικιωτῶν** (συνομιλήκων του) ἦν· ἀνὴρ δὲ γενόμενος, **σοφώτερος** καὶ **δικαιότερος**. Λαβὼν δὲ τὴν *τυραννίδα* (βασιλείαν), τὸ **σεμνότατον** καὶ **περιμαχητότατον** (τὸ **σπουδαιότατον** καὶ παρὰ πολὺ ἀξιοζήλευτον πρᾶγμα) καὶ τῶν θείων ἀγαθῶν καὶ τῶν ἀνθρωπίνων, ἀπεδείχθη ἐν πᾶσι (κατὰ πάντα) **θαυμαστότατος**. Πρῶτον μὲν γὰρ παραλαβὼν τὸν τόπον ἐξηγριωμένον **ἡμερώτερον** καὶ **πρωτότερον** κατέστησεν· εἶτα δὲ τὴν πόλιν *τείχη προσπεριεβάλετο* (μὲ τείχη περιέβαλεν), *τριήρεις* ἐναυπήγησε καὶ χώραν πολλὴν **κατέσχεν** (κατέλαβεν)· ***οὕτω δὲ*** (τόσον δὲ) ***προήγαγε τὴν νῆσον ἐπὶ πραότητα καὶ μετριότητα***, ὥστε πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων ἦλθον εἰς Κύπρον ἵνα οἰκήσωσιν, ***ἡγούμενοι*** (νομίζοντες) **κοινοτέραν** καὶ **ἐλαφροτέραν** (πρὸ βολικήν) καὶ **νομιμωτέραν** τὴν Εὐαγόρου βασιλείαν ἢ τὰς ***οἴκοι*** (ἐν τῇ πατρίδι των) ***πολιτείας*** (δημοκρατικὰ πολιτεύματα).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄

Συζυγία τῶν εἰς ω.

Μέση φωνὴ τῶν βαρυτόνων.

§ 76. Κατὰ τὴν *μέσην φωνὴν* κλίνονται τὰ ῥήματα
1) τῆς ***μέσης*** *διαθέσεως*·
2) τῆς ***παθητικῆς*** *διαθέσεως* εἰς πάντας τοὺς ἄλλους χρόνους, πλὴν τοῦ *μέλλοντος* καὶ *ἀορίστου*.
3) τινὰ τῆς ***οὐδετέρας*** *διαθέσεως* καὶ
4) τὰ ***ἀποθετικά***, ἤτοι ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουσιν *ἐνεργητικὴν φωνήν*.

Ι. ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ

α΄) Ἐνεστώς.

§ 77. Ὁ ***ἐνεστὼς*** τῆς *Ὁριστικῆς* ἐν τῇ *μέσῃ φωνῇ* πάντων τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τῆς ἀρχαίας διαφέρει ἀπὸ τὸν αὐτὸν *ἐνεστῶτα* τῆς νεωτέρας ***μόνον*** κατὰ τὸ *β΄ ἑνικὸν πρόσωπον*, ἔνθα ἔχει προσωπικὴν κατάληξιν ***η*** ἢ ***ει*** *(τίς ἡ κατάληξις τοῦ β΄ ἑνικοῦ προσώπου τῆς νεωτέρας;)*

Ὥστε αἱ *προσωπικαὶ καταλήξεις* τῆς Ὁριστικῆς τοῦ ἐνεστῶτος τῆς μέσης φωνῆς εἶναι:

Ἐν τῷ ἑνικῷ ἀριθμῷ α΄ **ομαι**, β΄ **η (ει)**, γ΄ **εται**
» » πληθ. » » **ομεθα**, » **εσθε**, » **ονται**.

Παραδείγματα.

Ἑνικὸς ἀριθμὸς

α΄ πρόσ.	λύ-ομαι	στέλλ-ομαι	πείθ-ομαι
β΄ »	λύ-η (ει)	στέλλ-η (ει)	πείθ-η (ει)
γ΄ »	λύ-εται	στέλλ-εται κτλ.	πείθ-εται κτλ.

SISMANOGLIO MEGARO

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

α΄ πρόσ. λυ-**όμεθα**
β΄ » λύ-**εσθε**
γ΄ » λύ-**ονται.**

β) Παρατατικός.

§ 78. Ὁ **παρατατικὸς** τῆς *μέσης φωνῆς* πάντων τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τῆς ἀρχαίας διαφέρει ἀπὸ τὸν αὐτὸν παρατατικὸν τῆς νεωτέρας **μόνον** κατὰ τὸ *β΄ ἑνικὸν πρόσωπον*, ἔνθα ἔχει προσωπικὴν κατάληξιν **-ου** *(τίς ἡ κατάληξις τοῦ β΄ ἑνικοῦ προσώπου τῆς νεωτέρας;)*

Ὥστε *αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις* τοῦ παρατατικοῦ τῆς μέσης φωνῆς εἶναι:

Ἐν τῷ ἑνικῷ ἀριθμῷ α΄ **όμην,** β΄ **ου,** γ΄ **ετο**
» » πληθ. » » **όμεθα,** » **εσθε,** » **οντο.**

Παραδείγματα.

Ἑνικὸς ἀριθμὸς

α΄	πρ.	ἐ-λυ-**όμην,**	ἐ-στελλ-**όμην**	ἐ-πειθ-**όμην**
β΄	»	ἐ-λύ-**ου**	ἐ-στέλλ-**ου**	ἐ-πείθ-**ου**
γ΄	»	ἐ-λύ-**ετο**	ἐ-στέλλ-**ετο** κτλ.	ἐ-πείθ-**ετο** κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

α΄ » ἐ-λυ-**όμεθα**
β΄ » ἐ-λύ-**εσθε**
γ΄ » ἐ-λύ-**οντο.**

§ 79. Περὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ παρατατικοῦ τῆς μέσης φωνῆς ἐπανάλαβε τὰ ἐν §§ 45 καὶ 46 λεχθέντα.

ΑΣΚΗΣΙΣ 11.

Καλὸς κἀγαθὸς ἀνήρ.

Α΄ Καλὸς κἀγαθὸς ἀνὴρ **λέγεται** ὑπὸ τῶν ἀρχαίων προγόνων ἡμῶν ὁ τέλειος ἄνθρωπος, ὁ ἔχων πάντα τὰ προσόντα

τοῦ ἀληθῶς εὐγενοῦς καὶ καλῶς ἀνατεθραμμένου ἀνθρώπου. Ὁ καλὸς κἀγαθὸς **εὐσεβεῖ** περὶ τὰ θεῖα, **δέβεται** τοὺς πρεσβυτέρους, **πείθεται** τοῖς νόμοις, οὐδέποτε **ψεύδεται, ἐπιμέλεται** τῆς εὐεξίας τοῦ σώματος (φροντίζει περὶ τῆς καλῆς καταστάσεως τοῦ σώματός του), **τιμᾷ** τοὺς φίλους καὶ ***ἤν τινος δέωνται*** (ὁσάκις χρειάζονταί τι) βοηθεῖ, ***εὖ ποιεῖ*** (εὐεργετεῖ) πολλοὺς ὅσον δύναται, οὐδένα ἀδικεῖ καὶ **γυμνάζεται** διὰ τῶν καθημερινῶν αὐτοῦ κόπων καὶ ἐργασιῶν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν αὐτοῦ καθηκόντων.

Ἡ Ἀγησιλάου ἀρετή.

Β΄ Ἀγησίλαος ἱερὰ (ναοὺς) καὶ τὰ ἐν τοῖς πολεμίοις **ἐσέβετο**· ἱκέτας θεῶν (τοὺς ἐξαιτουμένους τὴν προστασίαν τῶν θεῶν) οὐδὲ ἐχθροὺς **ἐβιάζετο** (καὶ ἐχθροὶ ἂν ἦσαν δὲν ἀπέσπα διὰ τῆς βίας)· τῶν φίλων οὐ τοὺς δυνατωτάτους, ἀλλὰ τοὺς προθυμοτάτους μάλιστα **ἠσπάζετο** (πρὸ πάντων ἐπεριποιεῖτο)· ἐμίσει οὐχὶ ἐκεῖνον, ὅστις βλαπτόμενος **ἠμύνετο,** ἀλλὰ ἐκεῖνον, ὅστις εὐεργετούμενος **ἐφαίνετο** ἀχάριστος· τοὺς κρυφίνους ὥσπερ ἐνέδρας **ἐφυλάττετο** (ἀπὸ τοὺς ὑποκριτὰς ἐπροφυλάττετο, καθὼς προφυλάττεται τις **ἀπὸ καρτέρι**). Τοιοῦτος διὰ βραχέων (συντόμως) ὁ ἀνὴρ ἦν.

2. ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ

§ 80. Ὁ **ἐνεστὼς** τῆς *Ὑποτακτικῆς ἐν τῇ μέσῃ φωνῇ* πάντων τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τῆς ἀρχαίας σχηματίζεται **μονολεκτικῶς** διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ θέμα τῶν προσωπικῶν καταλήξεων

ἐν τῷ ἑνικῷ ἀριθμῷ α΄ **ωμαι,** β΄ **η,** γ΄ **ηται**
» » πληθ. » » **ώμεθα,** » **ησθε,** » **ωνται.**

Παραδείγματα.

Ἑνικὸς ἀριθμὸς

α΄	πρ.	λύ-**ωμαι**	στέλλ-**ωμαι**	πείθ-**ωμαι**
β΄	»	λύ**η**	στέλλ-**η**	πείθ-**η**
γ΄	»	λύ-**ηται**	στέλλ-**ηται** κτλ.	πείθ-**ηται** κτλ.

SISMANOGLIO MEGARO

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

α΄ πρ. λυ-ώμεθα
β΄ » λύ-ησθε
γ΄ » λύ-ωνται.

3. ΕΥΚΤΙΚΗΣ

§ 81. Ὁ **ἐνεστὼς** τῆς *Εὐκτικῆς ἐν τῇ μέσῃ φωνῇ* πάντων τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τῆς ἀρχαίας σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ θέμα τῶν προσωπικῶν καταλήξεων

ἐν τῷ ἑνικῷ ἀριθμῷ α΄ **οίμην**, β΄ **οιο**, γ΄ **οιτο**
» » πληθ. » » **οίμεθα**, » **οισθε**, » **οιντο**.

Παραδείγματα.

Ἑνικὸς ἀριθμὸς

α΄	πρόσωπ.	λυ-οίμην	στελλ-οίμην	πειθ-οίμην
β΄	»	λύ-οιο	στέλλ-οιο	πείθ-οιο
γ΄	»	λύ-οιτο	στέλλ-οιτο κτλ.	πείθ-οιτο.

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

α΄ » λυ-οίμεθα
β΄ » λύ-οισθε
γ΄ » λύ-οιντο.

ΑΣΚΗΣΙΣ 12.

Ὁ Ἰσοκράτης λέγει πρὸς τὸν Φιλιππον.

Α΄ Ἐὰν σὺ ἀναλάβῃς τὴν ἐναντίον τῶν Περσῶν ἀρχηγίαν, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων θὰ μακαρίζησαι καὶ σὺ ὁ ἴδιος θὰ μακαρίζῃς σαυτόν· διότι τίς δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸν τοιοῦτον βαθμὸν τῆς εὐδαιμονίας, ὅταν πρέσβεις μὲν **ἔρχωνται** ἐκ τῶν μεγίστων πόλεων οἱ μάλιστα εὐδοκιμοῦντες (οἱ παρὰ πολὺ τιμώμενοι) εἰς τὴν σὴν δυναστείαν (βασιλείαν), μετὰ δὲ τούτων **βουλεύῃ** (σκέπτησαι) περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας, **αἰσθάνῃ** (βλέπῃς) δὲ τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν ὀρθὴν οὖσαν (προσέχουσαν) ἐφ' οἷς σὺ εἰσηγῇ (εἰς ὅσα σὺ προτείνῃς, ὑποδεικνύῃς), πάντες

δ' **ἐπιμέλωνται** τῶν παρὰ σοὶ βουλευομένων (φροντίζωσι περὶ τῶν ὑπὸ σοῦ λαμβανομένων ἀποφάσεων), ἀλλ' οἱ μὲν **πυνθάνωνται** περὶ αὐτῶν ἐν οἷς ἐστιν (ἀλλ' ἄλλοι μὲν ἐρωτῶσι νὰ μάθωσι περὶ αὐτῶν εἰς ποῖον σημεῖον εὑρίσκονται), οἱ δ' **εὔχωνται** σε μὴ διαμαρτεῖν, ὧν ἐπεθύμησας (νὰ μὴ ἀποτύχῃς εἰς ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐπεθύμησας).

Ὁ Σωκράτης ἐδίδασκε περὶ ἐγκρατείας, λέγων·

Β΄ Ὦ ἄνδρες, εἰ πολέμου ἡμῖν γενομένου **βουλοίμεθα** ἑλέσθαι ἄνδρα, ὑφ' οὗ μάλιστ' ἂν αὐτοὶ μὲν **σῳζοίμεθα**, τοὺς δὲ πολεμίους **χειροίμεθα**, **τίνα αἱροίμεθα**, ἆρα τὸν ἐγκρατῆ ἢ ὁντινα **αἰσθανοίμεθα** ἤττω γαστρὸς ἢ οἴνου ἢ πόνου ἢ ὕπνου, καὶ πῶς ἂν **οἰοίμεθα** τὸν τοιοῦτον ἢ ἡμᾶς σῶσαι ἢ τοὺς πολεμίους κρατῆσαι; ἤτοι ἐάν, ἀφοῦ κηρυχθῇ ἐναντίον ἡμῶν πόλεμος, θὰ ἠθέλομεν νὰ ἐκλέξωμεν ἄνδρα τινά, ὑπὸ τοῦ ὁποίου πρὸ πάντων ἡμεῖς μὲν θὰ διεσῳζόμεθα, τοὺς δὲ ἐχθροὺς θὰ κατενικῶμεν, τίνα θὰ ἐπροτιμῶμεν ἆρά γε, τὸν ἐγκρατῆ ἢ ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον θὰ ἐβλέπομεν ὅτι εἶναι λαίμαργος ἢ οἰνοπότης ἢ ὀκνηρὸς ἢ **ὑπναρᾶς**; καὶ πῶς θὰ ἐφανταζόμεθα ὅτι ὁ τοιοῦτος θὰ ἠδύνατο ἢ ἡμᾶς νὰ διασῴσῃ ἢ τοὺς ἐχθροὺς νὰ νικήσῃ;

4. ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ

§ 82. Ὁ **ἐνεστὼς** τῆς *Προστακτικῆς ἐν τῇ μέσῃ φωνῇ* πάντων τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τῆς ἀρχαίας σχηματίζεται **μονολεκτικῶς** διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ θέμα τῶν προσωπικῶν καταλήξεων

ἐν τῷ ἑνικῷ ἀριθ. β΄ **ου**, γ΄ **έσθω**
» » πληθ. » γ΄ **εσθε**, » **έσθων** ἢ **έσθωσαν**.

Παραδείγματα.

Ἑνικὸς ἀριθμὸς

β΄	πρόσ.	λύ-ου	στέλλ-ου	πεί-θου
γ΄	»	λυ-έσθω	στελλ-έσθω κτλ.	πειθ-έσθω κτλ.

SISMANOGLIO MEGARO

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

β΄ » λύ-εσθε
γ΄ » λυ-έσθων ἢ
λυ-έσθωσαν.

5. ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ

§ 83. Ὁ **ἐνεστὼς** τοῦ *Ἀπαρεμφάτου ἐν τῇ μέσῃ φωνῇ* πάντων τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τῆς ἀρχαίας σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ θέμα τῆς καταλήξεως **εσθαι.**

Παραδείγματα.

λύ-εσθαι στέλλ-εσθαι πείθ-εσθαι.

6. ΜΕΤΟΧΗΣ

§ 84. Ὁ **ἐνεστὼς** τῆς *Μετοχῆς ἐν τῇ μέσῃ φωνῇ* πάντων τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τῆς ἀρχαίας σχηματίζεται ὡς ὁ τῆς νεωτέρας, διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ θέμα τῶν καταλήξεων

ἀρσ. **όμενος,** θηλ. **ομένη,** οὐδ. **όμενον.**

Παραδείγματα.

Ἀρσ.	λυ-όμενος	στελλ-όμενος	πειθ-όμενος.
Θηλ.	λυ-ομένη	στελλ-ομένη	πειθ-ομένη
Οὐδ.	λυ-όμενον	στελλ-όμενον	πειθ-όμενον.

§ 85. Ἡ *Μετοχὴ τῆς μέσης φωνῆς κλίνεται κατὰ τὰ τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς β΄ κλίσεως.*

ΑΣΚΗΣΙΣ 13.

Συμβουλαὶ Ἰσοκράτους πρὸς Δημόνικον καὶ Νικοκλέα

Βραδέως μὲν φίλος **γίγνου,** ἐὰν δὲ γένῃς, διάμενε ἐκ τῶν κοινῶν ἐπιμελειῶν **ἀπαλλάττου** (ἐκ τῶν δημοσίων θέ-

σεων ν' ἀποχωρῇς) μὴ πλουσιώτερος, ἀλλ' ἐνδοξότερος. Πάντων μὲν **ἐπιμέλου** (φρόντιζε) τῶν περὶ τὸν βίον (τῶν ἀποβλεπόντων εἰς τὸν βίον σου), μάλιστα δὲ (πρὸ πάντων) περὶ τῆς φρονήσεώς σου. Διὰ παντὸς χρόνου τὴν ἀλήθειαν οὕτω (τόσον) **φαίνου** (νὰ φαίνεσαι) προτιμῶν, ὥστε τοὺς λόγους σου μᾶλλον **πιστεύεσθαι** ἢ τοὺς ὅρκους τῶν ἄλλων (ὥστε οἱ λόγοι σου νὰ εἶναι μᾶλλον πιστευτοὶ παρὰ οἱ ὅρκοι τῶν ἄλλων). Φαύλους **οἶου** (νόμιζε) τοὺς μετὰ βλάβης **περιγιγνομένους** (ὑπερτεροῦντας)· μεγαλόφρονας νόμιζε μὴ τοὺς **περιβαλλομένους** (ἀναλαμβάνοντας) μείζω ὧν δύνανται (ἀνώτερα τῶν δυνάμεών των), ἀλλὰ τοὺς δυναμένους **ἐξεργάζεσθαι** (νὰ ἐκτελῶσιν) οἷς ἂν ἐπιχειρῶσιν. **Ἀπέχεσθε** τῶν ἀλλοτρίων (ν' ἀπέχητε ἀπὸ τὰ ξένα πράγματα).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙ΄

Κλίσις οὐσιαστικῶν κατὰ τὴν λεγομένην τρίτην κλίσιν.

§ 86. Ἐκ τῶν *οὐσιαστικῶν* τῆς ἀρχαίας τὰ κατὰ τὴν *κλίσιν* ταύτην κλινόμενα εἶναι *ἀρσενικά, θηλυκὰ* καὶ *οὐδέτερα* καὶ λήγουσιν ἐν τῇ ἑνικῇ ὀνομαστικῇ εἰς ἓν ἐκ τῶν *φωνηέντων* **α, ι, υ, ω,** ἢ εἰς ἓν ἐκ τῶν *συμφώνων* **ν, ρ, ς, ξ, ψ.**

§ 87. Τὰ *οὐσιαστικὰ* τῆς κλίσεως ταύτης διαιροῦνται ὡς πρὸς τὸν χαρακτῆρα εἰς **φωνηεντόληκτα** καὶ εἰς **συμφωνόληκτα.**

Τὰ *συμφωνόληκτα* ὑποδιαιροῦνται·

α΄) εἰς **ἀφωνόληκτα,** τὰ ὁποῖα ἔχουσι χαρακτῆρα ἢ ἓν τῶν *χειλικῶν* **(π, β, φ),** ἢ ἓν τῶν *οὐρανικῶν* **(κ, γ, χ),** ἢ ἓν τῶν *ὀδοντικῶν* **(τ, δ, θ)·**

β΄) εἰς **ὑγρόληκτα,** τὰ ὁποῖα ἔχουσι χαρακτῆρα ἓν τῶν *ὑγρῶν* **(λ, ρ)·**

SISMANOGLIO

γ΄) εἰς **ἐρρινόληκτα,** τὰ ὁποῖα ἔχουσι χαρακτῆρα τὸ *ἔρρινον* **ν** καὶ

δ΄) εἰς **σιγμόληκτα,** τὰ ὁποῖα ἔχουσι χαρακτῆρα τὸ **σ.**

Αἱ ***πτωτικαὶ καταλήξεις*** τῶν *ἀφωνολήκτων* εἶναι·

α΄) ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν.

Ἑνικὸς ἀριθμὸς		*Πληθυντ. ἀριθμὸς*
Ὀν.	ς ἢ —	ες
Γεν.	ος	ων
Δοτ.	ι	σι (ν *εὐφωνικόν*)
Αἰτ.	α ἢ ν	ας
Κλ.	ὅμοια τῇ ὀνομ. ἢ τῷ θέματι.	ὅμοια τῇ ὀνομ.

β΄) οὐδετέρων.

Ἑνικ. ἀριθ.		*Πληθ. ἀριθ.*
Ὀν.	—	α
Γεν.	ος	ων
Δοτ.	ι	σι (ν)
Αἰτ.	—	α
Κλ.	—	α.

§ 88. *Τὸ* ***θέμα*** *τῶν οὐσιαστικῶν τούτων εὑρίσκομεν, ἐὰν ἀπὸ τῆς γενικῆς τοῦ ἑνικοῦ ἀφαιρέσωμεν τὴν κατάληξιν* **ος.**

§ 89. *Πάντα τὰ μονοσύλλαβα οὐσιαστικὰ τῆς κλίσεως ταύτης ἐν τῇ* ***γενικῇ*** *καὶ* ***δοτικῇ*** *πάντων τῶν ἀριθμῶν τονίζονται* ***ἐπὶ τῆς ληγούσης.***

Τῶν ὀνομάτων ***παῖς, Τρώς, οὖς*** *καὶ* ***φῶς*** *ἡ* ***γενικὴ πληθυντικὴ παροξύνεται.***

α΄) Κλίσις οὐσιαστικῶν ἐχόντων χαρακτῆρα ***π, β, φ*** καὶ ***κ, γ, χ.***

§ 90. *Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα ἓν τῶν χειλικῶν ἢ ἓν τῶν οὐρανικῶν οὐσιαστικὰ εἶναι ἀρσενικὰ καὶ θηλυκά.*

§ 91. Ἐν τῇ ***ὀνομαστικῇ*** τοῦ ἑνικοῦ καὶ τῇ ***δοτικῇ*** τοῦ πληθυντικοῦ ὁ μὲν *χειλικὸς χαρακτὴρ* μετὰ τοῦ **σ** τῶν καταλήξεων **ς** καὶ ***σι*** ἠνώθη εἰς **ψ,** ὁ δὲ *οὐρανικὸς* εἰς **ξ.**

Παραδείγματα.

Ἑνικὸς ἀριθμὸς

Ὀν. ὁ	γὺψ	κόραξ	ἡ	φλὲψ	σάλπιγξ
Γεν. τοῦ	γυπ-ὸς	κόρακ-ος	τῆς	φλε-βὸς	σάλπιγγ-ος
Δοτ. τῷ	γυπ-ὶ	κόρακ-ι	τῇ	φλεβ-ὶ	σάλπιγγ-ι
Αἰτ. τὸν	γῦπ-α	κόρακ-α	τὴν	φλέβ-α	σάλπιγγ-α
Κλ. ὦ	γὺψ	κόραξ	ὦ	φλὲψ	σάλπιγξ

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

Ὀν. οἱ	γῦπ ες	κόρακ-ες	αἱ	φλέβ ες	σάλπιγγ-ες
Γεν. τῶν	γυπ-ῶν	κοράκ-ων	τῶν	φλεβ-ῶν	σαλπίγγ-ων
Δοτ. τοῖς	γυψὶ (ν)	κόραξι (ν)	ταῖς	φλεψὶ (ν)	σάλπιγξι (ν)
Αἰτ. τοὺς	γῦπ-ας	κόρακ-ας	τὰς	φλέβ ας	σάλπιγγ-ας
Κλ. ὦ	γῦπ-ες	κόρακ-ες	ὦ	φλέβ-ες	σάλπιγγ-ες.

Τὸ ***ἁλώπηξ*** *σχηματίζει πάσας τὰς ἄλλας πτώσεις εἰς πάντας τοὺς ἀριθμοὺς ἐκ θέματος* ***ἁλωπεκ.***

Τὸ ***νὺξ*** *ἀποβάλλει τὸ* **τ** *τοῦ θέματος* ***(νυκτ)*** *ἐν τῇ ἑνικῇ ὀνομαστικῇ καὶ δοτικῇ πληθυντικῇ* ***νυξί(ν).***

Τὸ ***θρὶξ*** *ἔχει τὴν δοτικὴν πληθυντικὴν* ***θριξί(ν)·*** *τὰς δ' ἄλλας πτώσεις σχηματίζει ἐκ τοῦ θέματος* ***τριχ.***

β) Κλίσις οὐσιαστικῶν ἐχόντων χαρακτῆρα **τ, δ, θ.**

§ 92. *Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα ἓν τῶν ὀδοντικῶν οὐσιαστικὰ εἶναι ἀρσενικά, θηλυκὰ καὶ οὐδέτερα.*

§ 93. Τὰ ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ ἐν τῇ ***ὀνομαστικῇ*** τοῦ ἑνικοῦ καὶ τῇ ***δοτικῇ*** τοῦ πληθυντικοῦ ***ἀπέβαλον*** τὸν χαρακτῆρα πρὸ τῶν καταλήξεων **ς** καὶ ***σι.***

SISMANOGLIO ΜΕΓΑΡΟ

§ 94. Τῶν οὐδετέρων τὸ θέμα λήγει εἰς **τ**· ταῦτα ἔχουσι τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν ὁμοίαν μὲ τὸ θέμα, ἀλλ' ***ἀπέβαλον*** τὸ **τ**, διότι *οὐδεμία λέξις ἑλληνικὴ λήγει εἰς ἄφωνον.*

§ 95. *Ἡ αἰτιατικὴ καὶ κλητικὴ πάντων τῶν ἀριθμῶν εἰς τὰ οὐδέτερα εἶναι ὁμοία μὲ τὴν ὀνομαστικήν.*

Παραδείγματα.

Ἑνικὸς ἀριθμὸς

	α΄) ἀρσενικῶν		β΄) θηλυκῶν		γ) οὐδετέρων	
Ον.	ὁ	λέβης	ἡ	ἀσπίς	τὸ	σῶμα
Γεν.	τοῦ	λέβητ-**ος**	τῆς	ἀσπῐ̄-**ος**	τοῦ	σώματ-**ος**
Δοτ.	τῷ	λέβητ-**ι**	τῇ	ἀσπῐ̄-**ι**	τῷ	σώματ-**ι**
Αἰτ.	τὸν	λέβητ-**α**	τὴν	ἀσπίδ-**α**	τὸ	σῶμα
Κλ.	ὦ	λέβης	ὦ	ἀσπίς	ὦ	σῶμα

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

Ον.	οἱ	λέβητ-**ες**	αἱ	ἀσπίδ-**ες**	τὰ	σώματ-**α**
Γεν.	τῶν	λεβήτ-**ων**	τῶν	ἀσπίδ-**ων**	τῶν	σωμάτ-**ων**
Δοτ.	τοῖς	λέβη-**σι** (ν)	ταῖς	ἀσπί-**σι** (ν)	τοῖς	σώμα-**σι**(ν)
Αἰτ.	τοὺς	λέβητ-**ας**	τὰς	ἀσπίδ-**ας**	τὰ	σώματ-**α**
Κλ.	ὦ	λέβητ-**ες**	ὦ	ἀσπίδ-**ες**	ὦ	σώματ-**α**.

Τὸ *πούς* σχηματίζει *πάσας τὰς ἄλλας πτώσεις εἰς πάντας τοὺς ἀριθμοὺς ἐκ θέματος* ***ποδ.***

Τὰ *βαρύτονα* εἰς ***ις*** *σχηματίζουσι τὴν ἑνικὴν αἰτιατικὴν εἰς* ***ν.***

Π. χ. ἡ *χάρις*, τῆς *χάριτος*, τῇ *χάριτι*, τὴν ***χάριν***· ἡ *ὄρνις*, τῆς *ὄρνιθος*, τῇ *ὄρνιθι*, τὴν ***ὄρνιν.***

Τὸ κύριον ὄνομα ἡ *Χάρις* ἔχει αἰτιατικὴν ***Χάριτα.***

Τὸ *κλείς*, γεν. *κλειδός*, ἔχει αἰτιατικὴν τὴν ***κλεῖν***, τὰς ***κλεῖς.***

Τὸ *παῖς, νεᾶνις, τυραννὶς* καὶ *Ἄρτεμις* ἔχουσι κλητικὴν ὦ ***παῖ, νεᾶνι, τυραννὶ*** καὶ ***Ἄρτεμι.***

Τὸ *φῶς* καὶ οἷς σχηματίζουσι τὴν γενικὴν καὶ δοτικὴν τοῦ ἑνικοῦ καὶ ὅλον τὸν πληθυντικὸν ἐκ θέματος ***φωτ-*** καὶ ***ὠτ-.***

Τὸ *ὕδωρ* ἐκ θέματος ***ὑδατ.***

Τὸ *γόνυ* ἐκ θέματος ***γονατ.***

Τὸ *ἧπαρ* ἐκ θέματος ***ἡπατ.***

Τὸ *φρέαρ* ἐκ θέματος ***φρεατ.***

Τὸ *δόρυ* ἐκ θέματος ***δορατ.***

Ἡ ***γενικὴ πληθυντικὴ*** τοῦ *φῶς*, *Τρώς*, οἷς καὶ *παῖς* εἶναι ***φώτων, Τρώων, ὠτων, παίδων.***

γ΄) Κλίσις οὐσιαστικῶν ἐχόντων χαρακτῆρα **ντ.**

§ 96. *Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα* ***ντ*** *οὐσιαστικὰ εἶναι ἀρσενικὰ* ***ἀσυναίρετα*** καὶ ***συνῃρημένα.***

§ 97. Ταῦτα ἐσχημάτισαν τὴν *ὀνομαστικὴν*

1) προσλαβόντα τὸ **ς** καὶ *ἐκτείναντα ἀναπληρωτικῶς*, μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ***ντ*** πρὸ τοῦ **ς**, τὸ **α** εἰς **α**, τὸ **ε** εἰς ***ει.*** Τὸ δὲ **ο** εἰς ***ου*** ἐν τῷ ***ὀδούς.***

Σημ. ***Ἀναπληρωτικὴ ἔκτασις*** τοῦ **α**, **ε** καὶ **ο** ἔγεινε καὶ ἐν τῇ δοτικῇ πληθυντικῇ μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ **ντ** πρὸ τοῦ **σ** τῆς καταλήξεως **σι.**

2) ἐξ αὐτοῦ τοῦ θέματος. Ταῦτα εἶναι πάντα τὰ πρὸ τοῦ ***ντ*** ἔχοντα **ο**, τὸ ὁποῖον ἐξέτειναν εἰς **ω**, ἀφοῦ ἀπέβαλον τὸ **τ.**

§ 98. *Τὴν κλητικὴν τοῦ ἑνικοῦ τὰ μὲν* ***ὀξύτονα*** *ἔχουσιν ὁμοίαν μὲ τὴν ὀνομαστικήν*, τὰ δὲ ***βαρύτονα*** ὁμοίαν μὲ τὸ θέμα.

SISMANOGLIO © MEGARO

Παραδείγματα ἀσυναιρέτων.

Ἑνικὸς ἀριθμὸς

Θέμα	ἱμαντ	ἐλεφαντ	λεοντ	ὀδοντ
Ον. ὁ	ἱμὰς	ἐλέφας	λέων	ὀδοὺς
Γεν. τοῦ	ἱμάντ-ος	ἐλέφαντ-ος	λέοντ-ος	ὀδόντ-ος
Δοτ. τῷ	ἱμάντ-ι	ἐλέφαντ-ι	λεοντ-ι	ὀδόντ-ι
Αἰτ. τὸν	ἱμάντ-α	ἐλέφαντ-α	λέοντ-α	ὀδόντ-α
Κλ. ὦ	ἱμὰς	ἐλέφαν	λέον	ὀδοὺς

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς

Ον. οἱ	ἱμάντ-ες	ἐλέφαντ-ες	λέοντ-ες	ὀδόντ-ες
Γεν. τῶν	ἱμάντ ων	ἐλεφάντ-ων	λεόντ-ων	ὀδόντ-ων
Δοτ. τοῖς	ἱμᾶ-σι(ν)	ἐλέφα-σι(ν)	λέου-σι(ν)	ὀδοῦ-σι(ν)
Αἰτ. τοὺς	ἱμάντ-ας	ἐλέφαντ-ας	λέοντ-ας	ὀδόντ-ας
Κλ. ὦ	ἱμάντ-ες	ἐλέφαντ-ες	λέοντ-ες	ὀδόντ-ες.

Συνῃρημένα.

§ 99. Ταῦτα εἶναι κύρια καὶ συνῃρέθησαν εἰς πάσας τὰς πτώσεις.

§ 100. ***Συναίρεσις*** λέγεται ἡ συγχώνευσις δύο ἀλλεπαλλήλων φωνηέντων ἢ φωνήεντος καὶ διφθόγγου τῆς αὐτῆς λέξεως εἰς ἓν φωνῆεν μακρὸν ἢ δίφθογγον.

§ 101. Εἰς τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα ***ντ*** συνῃρημένα οὐσιαστικὰ συνῃρέθη τὸ **α** μετὰ τοῦ **ο** καὶ **ω** εἰς **ω**.

§ 102. Ἡ ἐκ τῆς συναιρέσεως προελθοῦσα συλλαβὴ τονίζεται, ἐὰν τὸ ἓν ἐκ τῶν συναιρεθέντων φωνηέντων *ἐτονίζετο*. Λαμβάνει δὲ *περισπωμένην* μέν, ἐὰν τὸ *πρῶτον* τῶν συναιρεθέντων φωνηέντων ἐτονίζετο· *ὀξεῖαν* δέ, ἐὰν τὸ *δεύτερον*.

Παράδειγμα.

Θέμα **Ξενοφάοντ.**

Ἑνικὸς ἀριθμός.				
Ον.	ὁ	Ξενοφά-ων	—Ξενοφῶν
Γεν.	τοῦ	Ξενοφά-οντ-ος	—Ξενοφῶντ-ος
Δοτ.	τῷ	Ξενοφά-οντ-ι	—Ξενοφῶντ-ι
Αἰτ.	τὸν	Ξενοφά-οντ-α	—Ξενοφῶντ-α
Κλ.	ὦ	Ξενοφά-ον	—Ξενοφ-ῶν

ΑΣΚΗΣΙΣ 14.

Μυίας ἐγκώμιον.

Ἡ **μυῖα** δὲν εἶναι μὲν τὸ μικρότατον τῶν ἐντόμων, ὡς αἱ **ἐμπῖδες** (εἶδος ἐντόμου), καὶ οἱ **κώνωπες**, ἀλλὰ μικροτέρα τῆς μελίσσης· τὰ **πτερὰ** αὐτῆς εἶναι ὅμοια πρὸς τὰ τῶν **ἀκρίδων** καὶ **τεττίγων** καὶ μελισσῶν, ἀλλ' ἀπαλώτερα ὅσον τῆς ἑλληνικῆς **ἐσθῆτος** ἡ ἰνδικὴ εἶναι λεπτοτέρα καὶ μαλακωτέρα. Ἡ **πτῆσις** αὐτῆς, μετ' ὠδῆς γινομένη, δὲν ὁμοιάζει οὔτε πρὸς τὴν τῶν **νυκτερίδων**, αἵτινες κωπηλατοῦσι συνεχῶς διὰ τῶν πτερῶν, οὔτε πρὸς τὴν τῶν ἀκρίδων μετὰ **πηδήματος**, οὔτε πρὸς τὴν τῶν **σφηκῶν** μετὰ **ὁμοιζήματος** (συριγμοῦ), ἀλλ' **εὐκαμπὴς** (εὔκαμπτος) πρὸς ὅ,τι ἂν ὁρμήσῃ τοῦ ἀέρος. Ἡ μὲν κεφαλὴ αὐτῆς λεπτότατα τῷ αὐχένι (μὲ τὸν τράχηλον) συνέχεται καὶ ἔστιν εὐπεριάγωγος (καὶ δύναται εὔκολα νὰ τὴν περιστρέφῃ). Ἡ δὲ γαστὴρ αὐτῆς ὁμοιάζει πρὸς **θώρακα**, ἔχουσα ζώνας πλατείας καὶ **ὁλοσίδας** (λέπια). Ἡ μυῖα ἀμύνεται διὰ τοῦ **στόματος** καὶ **τῆς προβοσκίδος**, ὡς πρὸς τὴν ὁποίαν ὁμοιάζει πρὸς τοὺς **ἐλέφαντας**. Ἔχει ἓξ **πόδας**, ἀλλὰ βαδίζει διὰ τῶν τεσσάρων· τοὺς δὲ δύο **ἐμπροσθίους** μεταχειρίζεται ὡς χεῖρας. Γίνεται δὲ οὐκ εὐθὺς τοιαύτη, ἀλλὰ **σκώληξ** τὸ πρῶτον, ἢ ἐξ ἀνθρώπων ἢ ἄλλων ζώων ἀποθανόντων. Ἁπάντων γεύεται, πλὴν ἐλαίου· θάνατος γὰρ αὐτῇ ἡ τούτου πόσις. Τῷ **φωτὶ** χαίρει· **νυκτὸς** δὲ οὔτε πέτεται οὔτε ᾄδει (Κατὰ Λουκιανόν).

SISMANOGLIO MEGARO

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'

Συζυγία τῶν εἰς ω

Ἐνεργητικὴ φωνὴ τῶν βαρυτόνων.

Μέλλων καὶ Ἀόριστος

1. ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ

§ 103. α') Ὁ *ἐνεργητικὸς μέλλων* τῆς Ὁριστικῆς πάντων τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τῆς ἀρχαίας ἐσχηματίσθη *μονολεκτικῶς* διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ *ῥηματικὸν* θέμα τῶν προσωπικῶν καταλήξεων.

Ἐν τῷ ἑνικῷ ἀριθ. α΄ **σω,** β΄ **σεις,** γ΄ **σει**
» » πληθ. » » **σομεν,** » **σετε,** » **σουσι(ν).**

Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις τοῦ ἐνεργητικοῦ μέλλοντος διαφέρουσιν ἀπὸ τὰς τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστῶτος μόνον κατὰ τὸ **σ,** τὸ ὁποῖον λέγεται ***χρονικὸς χαρακτήρ.***

Σημ. Ὁ ***χρονικὸς χαρακτὴρ*** φυλάττεται εἰς πάσας τὰς ἐγκλίσεις.

§ 104. Ὁ χαρακτὴρ τοῦ ῥηματικοῦ θέματος τῶν ἀφωνολήκτων ὑπέστη πρὸ τοῦ *χρονικοῦ χαρακτῆρος* **σ** εἰς πάσας τὰς ἐγκλίσεις τὰς ἐν ταῖς §§ 90 καὶ 93 σημειωθείσας μεταβολάς.

§ 105. Ὁ *ἐνεργητικὸς μέλλων* τῶν *ὑγρολήκτων* καὶ *ἐρρινολήκτων* καὶ τῶν εἰς *ίζω*, τῶν ἐχόντων θέμα *δισύλλαβον* ἢ *πολυσύλλαβον* λῆγον εἰς **δ,** δὲν διετήρησε τὸν χρονικὸν χαρακτῆρα **σ** καὶ ἐσχηματίσθη *συνῃρημένως*[1] εἰς πάσας τὰς ἐγκλίσεις.

1. Τῶν εἰς ίζω ὁ μέλλων λέγεται *Ἀττικός*· τῶν δὲ ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων λέγεται *περισπώμενος*.

Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις τοῦ μέλλοντος τῶν ῥημάτων τούτων ἐν τῇ Ὁριστικῇ εἶναι·

Ἐν τῷ ἑνικῷ ἀριθ. α΄ **ῶ,** β΄ **εῖς,** γ΄ **εῖ**
» » πληθ. » » **οῦμεν,** » **εῖτε,** » **οῦσι(ν).**

Παραδείγματα.

α') φωνηεντολήκτων.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ῥηματ. θέμα	λυ	παιδευ	δακρυ
α΄ πρόσ.	λύ-σω	παιδεύ-σω	δακρύ-σω
β΄ »	λύ-σεις	παιδεύ-σεις	δακρύ-σεις
γ΄ »	λύ-σει	παιδεύ-σει κτλ.	δακρύ-σει κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄	»	λύ-σομεν
β΄	»	λύ-σετε
γ΄	»	λύ-σουσι(ν)

β') ἀφωνολήκτων.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

ῥημ. θέμα	πραγ	τρεπ	πειθ	κομιδ
α΄ πρόσ.	πράξω	τρέψω	πείσω	κομιῶ
β΄ »	πράξεις	τρέψεις	πείσεις	κομιεῖς
γ΄ »	πράξει	τρέψει κτλ.	πείσει κτλ.	κομιεῖ

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄	»	πράξομεν	κομιοῦμεν
β΄	»	πράξετε	κομιεῖτε
γ΄	»	πράξουσι (ν)	κομιοῦσι(ν)

γ') ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

ῥημ. θέμα	ἀγγελ	φθερ	νεμ	φαν
α΄ πρόσ.	ἀγγελῶ	φθερῶ	νεμῶ	φανῶ
β΄ »	ἀγγελεῖς	φθερεῖς	νεμεῖς	φανεῖς
γ΄ »	ἀγγελεῖ	φθερεῖ κτλ.	νεμεῖ κτλ.	φανεῖ κτλ.

SISMANOGLIO MEGARO

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ » ἀγγελοῦμεν
β΄ » ἀγγελεῖτε
γ΄ » ἀγγελοῦσι (ν).

β΄) Ὁ *ἐνεργητικὸς ἀόριστος* τῆς Ὁριστικῆς πάντων τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τῆς ἀρχαίας ἐσχηματίσθη καθὼς ὁ τῆς νεωτέρας· διαφέρει δὲ ταύτης *μόνον* ἐν τῷ ***β΄ ἑνικῷ προσώπῳ,*** ἔνθα ἔχει προσωπικὴν κατάληξιν ***σας.***

Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις τοῦ ἐνεργητικοῦ ἀορίστου τῆς ἀρχαίας μετὰ τοῦ ***χρονικοῦ χαρακτῆρος σ*** εἶναι· Ἐν τῷ ***ἐν. ἀριθ.*** α΄ ***σα,*** β΄ ***σας,*** γ΄ ***σε (ν)***
» » ***πλ.*** » » ***σαμεν,*** » ***σατε,*** » ***σαν.***

§ 106. Ἡ ***αὔξησις*** ἐν τῷ ἀορίστῳ γίνεται ὡς καὶ ἐν τῷ παρατατικῷ (ἴδε §§ 45 καὶ 46).

§ 107. Ὁ ἀόριστος τῶν ἀφωνολήκτων ὑπέστη ἐν τῷ χαρακτῆρι τοῦ ῥηματικοῦ θέματος τὰς ἐν § 104 σημειωθείσας μεταβολάς.

§ 108. Ὁ *ἀόριστος* τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων ῥημάτων *πασῶν τῶν ἐγκλίσεων* δὲν διετήρησε τὸν χρονικὸν χαρακτῆρα ***σ*** καὶ *ἐξέτεινεν ἀναπληρωτικῶς* τὸ πρὸ τοῦ *ὑγροῦ* ἢ *ἐρρίνου* φωνῆεν· ἤτοι τὸ μὲν ***α*** εἰς ***η***· τὸ δὲ ***ε*** εἰς ***ει***· τὸ δὲ ***ι*** ἢ ***υ*** εἰς ***ι*** ἢ ***υ.***

§ 109. Τὸ ***α*** τῶν εἰς ***ραν*** καὶ ***ιαν*** ῥηματικῶν θεμάτων ἐξετάθη ἐν τῷ ἀορίστῳ εἰς ***α.*** Πρὸς τούτοις δὲ καὶ τῶν ***κερδαίνω, λευκαίνω, κοιλαίνω*** καὶ ***αἴρω.***

Παραδείγματα.

α΄) φωνηεντολήκτων.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

α΄ πρόσ.	ἔ-λυ-σα	ἐ-παίδευ-σα	ἐ-δάκρυ-σα	
β΄ »	ἔ-λυ-σας	ἐ-παίδευ-σας	ἐ-δάκρυ-σας	
γ΄ »	ἔ-λυ-σε(ν)	ἐ-παίδευ-σε(ν)κτλ.	ἐ-δάκρυ-σε (ν)	κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ » ἐ-λύ-σαμεν
β΄ » ἐ-λύ-σατε
γ΄ » ἔ-λυ-σαν.

β΄) ἀφωνολήκτων.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

α΄ πρ.	ἔ-πραξα	ἔ-τρεψα	ἔ-πεισα	ἐ-κόμισα
β΄ »	ἔ-πραξας	ἔ-τρεψας	ἔ-πεισας	ἐ-κόμισας
γ΄ »	ἔ-πραξε(ν)	ἔ-τρεψε(ν)κλ.	ἔ-πεισε(ν)κτλ.	ἐ-κόμισεν κλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ πρ.	ἐ-πράξαμεν
β΄ »	ἐ-πράξατε
γ΄ »	ἔ-πραξαν.

γ΄) ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

ῥημ. θέμα	ἀγγελ-	φθερ-	νεμ-	φαν-
α΄ πρόσ.	ἤγγειλα	ἔφθειρα	ἔνειμα	ἔφηνα
β΄ »	ἤγγειλας	ἔφθειρας	ἔνειμας	ἔφηνας
γ΄ »	ἤγγειλε(ν)	ἔφθειρε(ν)κλ.	ἔνειμε(ν) κλ.	ἔφηνε(ν) κλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ πρόσ.	ἠγγείλαμεν
β΄ »	ἠγγείλατε
γ΄ »	ἤγγειλαν

Ἑνικὸς ἀριθμός.

ῥ. θέμα	κριν-	ῥ. θ. ἀμυν-	ῥ. θ. μαν-	ῥ. θ. δυσχεραν
α΄ πρόσ.	ἔκρινα	ἤμυνα	ἐμάνα	ἐδυσχέρανα
β΄ »	ἔκρινας	ἤμυνας	ἐμάνας	ἐδυσχέρανας
γ΄ »	ἔκρινε(ν) κτλ.	ἤμυνε(ν) κτλ.	ἐμάνε(ν) κτλ.	ἐδυσχέρανε(ν) κτλ.

ῥηματικὸν θέμα αρ

Ἑν. ἀριθ.	(ἄρα)	ἦρα,	ἦρας,	ἦρε(ν)
Πλ. »		ἤραμεν,	ἤρατε,	ἦραν.

SISMANOGLIO MEGARO

ῥηματικὸν θέμα κερδᾰν

Ἐν. ἀριθ. ἐκέρδανα, ἐκέρδανας, ἐκέρδανε(ν)
Πλ. » ἐκερδάναμεν, ἐκερδάνατε, ἐκέρδαναν.

ῥηματικὸν θέμα λευκαν ἀόρ. ἐλεύκανα κτλ.
» » κοιλαν » ἐκοίλανα κτλ.

2. ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ

§ 110. Ἡ Ὑποτακτικὴ μέλλοντα δὲν ἔχει.

§ 111. Ὁ *ἐνεργητικὸς ἀόριστος* τῆς Ὑποτακτικῆς πάντων τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τῆς ἀρχαίας ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστῶτος τῆς αὐτῆς ἐγκλίσεως μετὰ τοῦ χρονικοῦ χαρακτῆρος **σ**, ἤτοι·

Ἐν τῷ *ἑνικῷ ἀριθ.* α΄ **σω**, β΄ **σῃς**, γ΄ **σῃ**.
» » *πληθ.* » α΄ **σωμεν**, β΄ **σητε**, γ΄ **σωσι(ν)**.

Παραδείγματα.

α΄) φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωνολήκτων.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

α΄ πρόσ. λύ-σω πράξω τρέψω πείσω κομίσω
β΄ » λύ-σῃς πράξῃς τρέψῃς πείσῃς κομίσῃς
γ΄ » λύ-σῃ πράξῃ κτλ. τρέψῃ κτλ. πείσῃ κτλ. κομίσῃ κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ πρόσ. λύ-σωμεν
β΄ » λύ-σητε
γ΄ » λύ-σωσι(ν).

β) ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων.

Ἐν. ἀριθ. α΄ πρόσ. ἀγγείλω, β΄ ῃς, γ΄ ῃ κλτ.
» » » » φθείρω, » ῃς, » ῃ »
» » » » νείμω, » ῃς, » ῃ »
» » » » φήνω, » ῃς, » ῃ »
» » » » κρίνω, » ῃς, » ῃ »

Ἐν. ἀριθ. α΄ πρόσ. ἀμύνω, β΄ ῃς, γ΄ ῃ κτλ.
» » » » μιάνω, » ῃς, » ῃ »
» » » » δυσχεράνω, » ῃς, » ῃ »
» » » » κερδάνω, » ῃς, » ῃ »
» » » » λευκάνω, » ῃς, » ῃ »
» » » » κοιλάνω, » ῃς, » ῃ »
» » » » ἄρω, » ῃς, » ῃ »

3. ΕΥΚΤΙΚΗΣ

§ 112. α΄) *Ὁ ἐνεργητικὸς μέλλων* τῆς Εὐκτικῆς πάντων τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τῆς ἀρχαίας ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ ἐνεστῶτος τῆς αὐτῆς ἐγκλίσεως μετὰ τοῦ χρονικοῦ χαρακτῆρος **σ**, ἤτοι

Ἐν τῷ *ἑνικ. ἀριθ.* α΄ **σοιμι**, β΄ **σοις**, γ΄ **σοι**
» » *πληθ.* » » **σοιμεν** » **σοιτε** » **σοιεν**.

§ 113. Τῶν ἐν § 105 ῥημάτων ὁ ἐνεργητικὸς μέλλων ἔχει τὰς ἑξῆς καταλήξεις·

Ἐν τῷ. *ἑν. ἀρ.* α΄ **οἶμι** ἢ **οίην**, β΄ **οἷς** ἢ **οίη** γ΄ **οἶ** ἢ **οίη**
» » *πλ.* » » **οἶμεν** » **οἶτε** » **οἶεν**.

Παραδείγματα.

α΄) φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωνολήκτων.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

α΄ πρ. λύ-σοιμι πρά-ξοιμι τρέ-ψοιμι πεί-σοιμι κομι-οἶμι ἢ κομι-οίην
β΄ » λύ-σοις πρά-ξοις τρέ-ψοις πεί-σοις κομι-οῖς ἢ κομι-οίης
γ΄ » λύ-σοι πρά-ξοι τρέ-ψοι πεί-σοι κομιοῖ ἢ κομι-οίη

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ πρ. λύ-σοιμεν κομι-οῖμεν
β΄ » λύ-σοιτε κομι-οῖτε
γ΄ » λύ-σοιεν κομι-οῖεν.

SISMANOGLIO MEGARO

β΄) Ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων.

Ἐνικὸς ἀριθμός.

α΄ πρ.	ἀγγελ-οῖμι ἢ	ἀγγελ-οίην	κριν-οῖμι	φθερ-οῖμι
			κριν-οίην	φθερ-οίην
β΄ »	ἀγγελ-οῖς ἢ	ἀγγελ-οίης	κριν-οῖς	φθερ-οῖς
			κριν-οίης	φθερ-οίης
γ΄ »	ἀγγελ-οῖ ἢ	ἀγγελ-οίη κτλ.	κριν-οῖ	φθερ-οῖ
			κριν-οίη	φθερ-οίη κτλ.

β΄) Ὁ *ἐνεργητικὸς ἀόριστος* τῆς Εὐκτικῆς ἔχει τὰς ἑξῆς καταλήξεις:

Ἐν τῷ ἑνικ. ἀριθ. α΄ ***σαιμι,*** β΄ ***σαις,*** γ΄ ***σαι***
» » πληθ. » » ***σαιμεν,*** » ***σαιτε,*** » ***σαιεν.***

Τὸ ***β΄*** καὶ ***γ΄*** ἑνικὸν πρόσωπον καὶ τὸ γ΄ πληθυντικὸν τοῦ ἐνεργητικοῦ ἀορίστου τῆς Εὐκτικῆς ἔχει καὶ τὰς ἑξῆς καταλήξεις, αἵτινες λέγονται ***αἰολικαί.***

Ἐν. β΄ ***σειας,*** γ΄ ***σειε(ν)*** καὶ πληθ. γ΄ ***σειαν.***

Παραδείγματα.

α΄) φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωνολήκτων.

Ἐνικὸς ἀριθμός.

α΄	λύσαιμι,	πράξαιμι	πείσαιμι
β΄	λύ-σαις ἢ λύσειας	πράξαις ἢ πράξειας	πείσαις ἢ πείσειας
	λύ-σαι ἢ λύσειε(ν)	πράξαι ἢ πράξειε(ν)	πείσαι ἢ πείσειε(ν)

τρίψαιμι	τρίψαις ἢ τρίψειας	τρίψαι ἢ τρίψειε(ν) κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ πρόσ. λύ-σαιμεν
β΄ » λύ-σαιτε
γ΄ » λύ-σαιεν ἢ λύ-σειαν.

β΄) ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων.

Ἐνικὸς ἀριθμός.

α΄ πρόσωπον.

ἀγγείλαιμι	κρίναιμι	φθείραιμι

β΄ πρόσωπον.

ἀγγείλαις ἢ ἀγγείλειας	κρίναις ἢ κρίνειας	φθείραις [ἢ φθείρειας

γ΄ πρόσωπον.

ἀγγείλαι ἢ ἀγγείλειε(ν) κτλ.	κρίναι ἢ κρίνειε(ν) κτλ.	φθείραι [ἢ φθείρειε(ν) κτλ.

Σημ. Ἡ κατάληξις **αι** τοῦ γ΄ ἑνικοῦ προσώπου τῆς Εὐκτικῆς εἶναι **μακρά.**

Ι. ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ.

§ 114. Ἡ Προστακτικὴ μέλλοντα δὲν ἔχει.

§ 115. Ὁ *ἐνεργητικὸς ἀόριστος* τῆς Προστακτικῆς πάντων τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τῆς ἀρχαίας ἐσχηματίσθη ***μονολεκτικῶς*** διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ ῥηματικὸν θέμα τῶν καταλήξεων:

Ἐν τῷ ἑν. ἀριθ. β΄ ***σον,*** γ΄ ***σάτω***
» » πλ. » » ***σατε,*** » ***σάντων*** ἢ ***σάτωσαν.***

Παραδείγματα.

α΄) φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωνολήκτων.

Ἐνικὸς ἀριθμός.

β΄ πρ.	λῦ-σον	πρᾶξον	τρέψον	πεῖσον	κόμισον
γ΄ »	λυ-σάτω	πραξάτω	τρεψάτω	πεισάτω	κομισάτω κτλ.

SISMANOGLIO MICRO

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

β΄ » λύ-σατε
γ΄ » λυ-σάντων ἢ
λυ-σάτωσαν.

β΄) ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινόλήκτων.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

α΄ πρ. ἄγγειλον κρῖνον φθεῖρον ἄρον
β΄ » ἀγγειλάτω κτλ. κρινάτω κτλ. φθειράτω κτλ. ἀράτω κτλ.

5. ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ.

§ 116. α΄ Ὁ *ἐνεργητικὸς μέλλων* τοῦ Ἀπαρεμφάτου πάντων τῶν βαρυτόνων ἐσχηματίσθη διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ ῥηματικὸν θέμα τῆς καταλήξεως **σειν.**

Τῶν ἐν § 105 ῥημάτων ὁ ἐνεργητικὸς μέλλων ἔχει κατάληξιν **εῖν.**

Παραδείγματα.

α΄) φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωνολήκτων.

λύ-σειν πράξειν πείσειν κομιεῖν.

β΄) ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων.

ἀγγελεῖν κρινεῖν φθερεῖν νεμεῖν μενεῖν.

β΄) Ὁ ἐνεργητικὸς ἀόριστος τοῦ Ἀπαρεμφάτου πάντων τῶν βαρυτόνων ῥημάτων ἐσχηματίσθη διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ ῥηματικὸν θέμα τῆς καταλήξεως **σαι.**

Παραδείγματα.

α΄) φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωνολήκτων.

λῦ-σαι πρᾶξαι πεῖσαι τρέψαι.

β΄) ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων.

ἀγγεῖλαι κρῖναι φθεῖραι νεῖμαι μεῖναι ἆραι.

6. ΜΕΤΟΧΗΣ

§ 117. Ὁ *ἐνεργητικὸς μέλλων* τῆς Μετοχῆς πάντων τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τῆς ἀρχαίας ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ ἐνεστῶτος μετὰ τοῦ χρονικοῦ χαρακτῆρος **σ·** ἤτοι: *ἀρσενικοῦ* **σων,** *θηλυκοῦ* **σουσα,** *οὐδετέρου* **σον.**

Τῶν ἐν § 105 ῥημάτων ὁ ἐνεργητικὸς μέλλων τῆς Μετοχῆς ἔχει καταλήξεις:

ἀρσ.	ὀν.	**ῶν**	γεν.	**οῦντος,**
θηλ.	»	**οῦσα**	»	**ούσης,**
οὐδ.	»	**οῦν**	»	**οῦντος.**

Παραδείγματα.

α΄) φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωνολήκτων.

Ἀρσενικὸν			*Θηλυκὸν*		
λύ-σων	*γεν.*	λύ-σοντος	λύ-σουσα	*γεν.*	λυ-σούσης
πράξων	»	πράξοντος	πράξουσα	»	πραξούσης
τρέψων	»	τρέψοντος	τρέψουσα	»	τρεψούσης
πείσων	»	πείσοντος	πείσουσα	»	πειθούσης

Οὐδέτερον

λῦ-σον	*γεν.*	λύ-σοντος
πρᾶξον	»	πράξοντος
τρέψον	»	τρέψοντος
πεῖσον	»	πείσοντος.

β΄) ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων.

Ἀρσενικὸν			*Θηλυκὸν*		
ἀγγελῶν	*γεν.*	ἀγγελοῦντος	ἀγγελοῦσα	*γεν.*	ἀγγελούσης
κρινῶν	»	κρινοῦντος	κρινοῦσα	»	κρινούσης
φθερῶν	»	φθεροῦντος	φθεροῦσα	»	φθεροῦσης.

Οὐδέτερον

ἀγγελοῦν	*γεν.*	ἀγγελοῦντος
κρινοῦν	»	κρινοῦντος
φθεροῦν	»	φθεροῦντος.

SISMANOGLIO MEGARO

β΄) Ὁ *ἐνεργητικὸς ἀόριστος* τῆς Μετοχῆς πάντων τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τῆς ἀρχαίας ἔχει καταλήξεις· ἀρσενικοῦ **σας**, θηλυκοῦ **σασα**, οὐδετέρου **σαν**.

Παραδείγματα.

α΄) φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωνολήκτων.

Ἀρσενικὸν			*Θηλυκὸν*		
λύ-σας	*γεν.*	λύσαντος	λύ-σασα	*γεν.*	λυ-σάσης
πράξ-ας	»	πράξαντος	πράξασα	»	πραξάσης
τρέψ-ας	»	τρέψαντος	τρέψασα	»	τρεψάσης
πείσ-ας	»	πείσαντος	πείσασα	»	πεισάσης

Οὐδέτερον

λῦ-σαν	*γεν.*	λύ-σαντος
πρᾶξαν	»	πράξαντος
τρέψαν	»	τρέψαντος
πεῖσαν	»	πείσαντος.

β΄) ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων.

Ἀρσενικὸν			*Θηλυκὸν*		
ἀγγειλ-ας	*γεν.*	ἀγγείλαντος	ἀγγειλασα	*γεν.*	ἀγγειλάσης
κρίν-ας	»	κρίναντος	κρίνασα	»	κρινάσης
φθείρ-ας	»	φθείραντος	φθείρασα	»	φθειράσης
ἄρ-ας	»	ἄραντος	ἄρασα	»	ἀράσης

Οὐδέτερον

ἀγγεῖλαν	*γεν.*	ἀγγείλαντος
κρῖναν	»	κρίναντος
φθεῖραν	»	φθείραντος
ἆραν	»	ἄραντος.

ΑΣΚΗΣΙΣ 15.

Ὁ ὅρκος τοῦ Ἀθηναίου πολίτου.

Α΄ Πάντες οἱ Ἀθηναῖοι πολῖται, ἐπειδὰν (ὅταν) ἐγγραφῶσιν εἰς τὸ *ληξιαρχικὸν* γραμματεῖον (εἰς τὸν κατάλογον τῶν

ἀρρένων, ἐν τῷ ὁποίῳ ἦσαν καταγεγραμμένοι πάντες οἱ πολῖται) καὶ ἔφηβοι γένωνται, ὀμνύουσι ***μήτε τὰ ἱερὰ ὅπλα καταισχυνεῖν, μήτε τὴν τάξιν λείψειν, ἀμυνεῖν δὲ τῇ πατρίδι καὶ ἀμείνω παραδώσειν***· ἤτοι καὶ ὅτι δὲν θὰ ἐντροπιάσωσι τὰ ἱερὰ ὅπλα καὶ δὲν θὰ λιποτακτήσωσιν, ἀλλὰ ὅτι θὰ ὑπερασπίσωσι τὴν πατρίδα καὶ ἰσχυροτέραν θὰ παραδώσωσιν εἰς τοὺς μεταγενεστέρους. Πλήρης δὲ ὁ ὅρκος οὗτος εἶχεν ὡς ἑξῆς·

[***Οὐ καταισχυνῶ ὅπλα τὰ ἱερά, οὐδ' ἐγκαταλείψω τὸν παραστάτην, ὅτῳ ἂν στοιχήσω*** (μὲ ὁποιονδήποτε σταθῶ κοντά)· ***ἀμυνῶ δὲ καὶ ὑπὲρ ἱερῶν καὶ ὁσίων καὶ μόνος καὶ μετὰ πολλῶν· τὴν πατρίδα δὲ οὐκ ἐλάσσω παραδώσω, πλείω δὲ καὶ ἀρείω, ὅσης ἂν παραδέξωμαι· καὶ εὐηκοήσω τῶν ἀεὶ κρινόντων· καὶ τοῖς θεσμοῖς τοῖς ἱδρυμένοις πείσομαι καὶ οὕστινας ἂν ἄλλους τὸ πλῆθος ἱδρύσηται ὁμοφρόνως· καὶ ἄν τις ἀναιρῇ τοὺς θεσμοὺς ἢ μὴ πείθηται, οὐκ ἐπιτρέψω· ἀμυνῶ δὲ καὶ μόνος καὶ μετὰ πάντων· καὶ ἱερὰ τὰ πάτρια τιμήσω***].

Οἱ Θηβαῖοι ζητοῦσι τὴν συνδρομὴν τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν ὅπως ἡγεμονεύσωσι τῆς Ἑλλάδος.

Β΄. Συνεχῶς βουλευόμενοι οἱ Θηβαῖοι, ***ὅπως ἂν τῆς Ἑλλάδος*** ἡγεμονεύσειαν (πῶς θὰ ἠμποροῦσαν νὰ γείνωσιν ἡγεμόνες τῆς Ἑλλάδος), ***ἐνόμισαν, εἰ πέμψειαν*** (ἂν ἤθελον ἀποστείλῃ πρέσβεις) πρὸς τὸν Περσῶν βασιλέα, **πλεονεκτῆσαι** ***ἄν τι ἐν ἐκείνῳ*** (ὅτι θὰ ἠμποροῦσαν νὰ ὑπερτερήσωσι κάπως διὰ τῆς ὑποστηρίξεως ἐκείνου). Καὶ μετὰ τοῦτο **παρακαλέσαντες** (προσκαλέσαντες) τοὺς συμμάχους, ***ἀναβαίνουσι*** (μεταβαίνουσιν ἀπὸ τῶν παραλίων εἰς τὰ μεσόγεια τῆς Ἀσίας) Θηβαίων μὲν Πελοπίδας, Ἀρκάδων δὲ Ἀντίοχος ὁ παγκρατιαστής (ὁ διαγωνιζόμενος εἰς τὸ ***παγκράτιον***, ἤτοι εἰς τὴν πάλην καὶ τὴν πυγμήν), Ἠλείων δὲ Ἀρχίδαμος. Ἐπεὶ (ἀφοῦ) δ' ἐκεῖ ἐγένοντο (ἔφθασαν), ἔλεγεν ὁ Πελοπίδας τῷ Πέρσῃ καὶ ὅτι μόνοι τῶν Ἑλλήνων **συνεπολέμησαν** τοῖς Πέρσαις ἐν Πλαταιαῖς, καὶ ὅτι ὕστερον οὐδέποτε **στρατεύσαιεν** ***ἐπὶ βασιλέα*** (ἐξεστράτευσαν κατὰ τοῦ βασιλέως) καὶ ὅτι οἱ Λακεδαι-

SISMANOGLIO M.&S.ARO

μόνιοι διὰ τοῦτο (διὰ τὸ ἕξῆς) **πολεμήσαιεν** (ἐπολέμησαν) αὐτοῖς, ὅτι οὐκ **ἐθελήσαιεν** (δὲν ἠθέλησαν) μετ' Ἀγησιλάου ἐλθεῖν κατ' αὐτοῦ, οὐδὲ **ἐάσαιεν** (καὶ δὲν ἐπέτρεψαν αὐτὸν) ἵνα **θύσῃ** ἐν Αὐλίδι τῇ Ἀρτέμιδι, ἔνθα περ (ἐκεῖ ἀκριβῶς, ὅπου), ὅτε Ἀγαμέμνων εἰς τὴν Ἀσίαν ἐστράτευε, **θύσας ἐκυρίευσε** τῆς Τροίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'

Κλίσις οὐσιαστικῶν

Ὑγρολήκτων, ἐρρινολήκτων καὶ *σιγμολήκτων.*

α') Ὑγρολήκτων εἰς **λ, ρ.**

§ 118. Ἐκ τῶν ὑγρολήκτων οὐσιαστικῶν μόνον τὸ ἅλς (ὁ)=τὸ ἅλας, ἔχει χαρακτῆρα **λ** καὶ ἐσχημάτισε τὴν ὀνομαστικὴν διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ θέμα τῆς καταλήξεως **ς**· πάντα δὲ τὰ λοιπὰ ἔχουσι χαρακτῆρα **ρ** καὶ ἐσχημάτισαν τὴν ὀνομαστικὴν ἐξ αὐτοῦ τοῦ θέματος, ἀλλ' ἐξέτειναν τὸ μὲν **ο** εἰς ω, τὸ δὲ **ε** εἰς **η**.

Τὰ ἐκ τῶν ὑγρολήκτων οὐσιαστικῶν **οὐδέτερα** ἔχουσι τὴν ὀνομαστικὴν ὁμοίαν μὲ τὸ θέμα.

§ 119. Ἡ κλητικὴ τῶν μὲν *βαρυτόνων* εἶναι ὁμοία μὲ τὸ θέμα· τῶν δὲ *ὀξυτόνων* ὁμοία μὲ τὴν ὀνομαστικήν.

Παραδείγματα.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	ὁ	ῥήτωρ	αἰθήρ	τὸ	νέκταρ
Γεν.	τοῦ	ῥήτορ-ος	αἰθερ-ος	τοῦ	νέκταρ-ος
Δοτ.	τῷ	ῥήτορ-ι	αἰθέρ-ι	τῷ	νέκταρ-ι
Αἰτ.	τὸν	ῥήτορ-α	αἰθέρ-α	τὸ	νέκταρ
Κλ.	ὦ	ῥῆτορ	αἰθὴρ	ὦ	νέκταρ

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον.	οἱ	ῥήτορ-ες
Γεν.	τῶν	ῥητόρ-ων
Δοτ.	τοῖς	ῥήτορ-σι(ν)
Αἰτ.	τοὺς	ῥήτορ-ας
Κλ.	ὦ	ῥήτορ-ες.

Τὸ *μάρτυς* ἔχει κλητικὴν ὦ ***μάρτυ*** καὶ δοτικὴν πληθυντικὴν τοῖς ***μάρτυσι***(ν).

Τὸ *χείρ* ἔχει δοτικὴν πληθυντικὴν ταῖς ***χερσί***(ν).

Τὸ *πατήρ, μήτηρ, θυγάτηρ* καὶ *γαστὴρ* ἐσχημάτισαν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τὴν *γενικὴν* καὶ *δοτικὴν* τοῦ ἑνικοῦ καὶ τὴν δοτικὴν τοῦ πληθυντικοῦ ἐκ θέματος ***πατρ, μητρ, θυγατρ*** καὶ ***γαστρ***, διὸ λέγονται *συγκοπτόμενα*.

Ταῦτα εἰς τὴν ***δοτικὴν*** πληθυντικὴν *χάριν εὐφωνίας* ἔλαβον μεταξὺ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς καταλήξεως **α**.

Ἡ κλητικὴ τοῦ ἑνικοῦ τοῦ *πατήρ μήτηρ* καὶ *θυγάτηρ* εἶναι ***πάτερ, μῆτερ, θύγατερ***. Κατὰ ταῦτα καὶ ἡ κλητικὴ τοῦ *σωτήρ*, ὦ ***σῶτερ***.

Τὸ *Δημήτηρ* καὶ *ἀνὴρ* κλίνονται οὕτω:

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	ἡ	Δημήτηρ	ὁ	ἀνὴρ
Γεν.	τῆς	Δήμητρος	τοῦ	ἀνδρὸς
Δοτ.	τῇ	Δήμητρι	τῷ	ἀνδρὶ
Αἰτ.	τὴν	Δήμητρα	τὸν	ἄνδρα
Κλ.	ὦ	Δήμητερ	ὦ	ἄνερ

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

οἱ	ἄνδρες
τῶν	ἀνδρῶν
τοῖς	ἀνδράσι(ν)
τοὺς	ἄνδρας
ὦ	ἄνδρες.

Τὸ *ἀστὴρ* ἔχει δοτικὴν πληθυντικὴν τοῖς ***ἀστράσι***(ν).

SISMANOGLIO MEGARO

β) Ἐρρινολήκτων.

§ 120. Ἐκ τῶν *ἐρρινολήκτων* οὐσιαστικῶν

α) τὰ εἰς **ιν** θέματα καὶ τὸ **κτεὶς** γενικὴ *κτενὸς* ἐσχημάτισαν τὴν ὀνομαστικὴν διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ θέμα τῆς καταλήξεως **ς**.

Ὁ χαρακτὴρ **ν** πρὸ τοῦ **ς** ἀπεβλήθη.

β) Τὰ εἰς **ον** καὶ **εν** θέματα ἐσχημάτισαν τὴν ὀνομαστικὴν ἐξ αὐτοῦ θέματος δι' ἐκτάσεως τοῦ μὲν **ο** εἰς **ω**, τοῦ δὲ **ε** εἰς **η**.

γ) Τὰ εἰς **αν** καὶ **ων** θέματα ἐσχημάτισαν τὴν ὀνομαστικὴν ὁμοίαν μὲ τὸ θέμα.

§ 121. Ἡ **κλητικὴ** τῶν μὲν *ὀξυτόνων* εἶναι ὁμοία μὲ τὴν *ὀνομαστικήν*, τῶν δὲ *βαρυτόνων* ὁμοία μὲ τὸ *θέμα*.

Παραδείγματα.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	ἡ	ἀκτὶς	ἀηδὼν	ὁ	ἀγὼν	λιμὴν
Γεν.	τῆς	ἀκτῖν-ος	ἀηδόν-ος	τοῦ	ἀγῶν-ος	λιμέν-ος
Δοτ.	τῇ	ἀκτῖν-ι	ἀηδόν-ι	τῷ	ἀγῶν-ι	λιμέν-ι
Αἰτ.	τὴν	ἀκτῖν-α	ἀηδόν-α	τὸν	ἀγῶν-α	λιμέν-α
Κλ.	ὦ	ἀκτὶς	ἀηδὼν	ὦ	ἀγὼν	λιμὴν

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον.	αἱ	ἀκτῖν-ες	ἀηδόν-ες	οἱ	ἀγῶν-ες	λιμέν-ες
Γεν.	τῶν	ἀκτίν-ων	ἀηδόν-ων	τῶν	ἀγών-ων	λιμέν-ων
Δοτ.	ταῖς	ἀκτῖ-σι(ν	ἀηδό-σι(ν	τοῖς	ἀγῶ-σι(ν)	λιμέ-σι(ν)
Αἰτ.	τὰς	ἀκτῖν-ας	ἀηδόν-ας	τοὺς	ἀγῶν-ας	λιμέν-ας
Κλ.	ὦ	ἀκτῖν-ες	ἀηδόν-ες	ὦ	ἀγῶν-ες	λιμέν-ες

Ἑνικὸς ἀριθμός.		*Πληθυντικὸς ἀριθμός.*	
ὁ	παιὰν	οἱ	παιᾶν-ες
τοῦ	παιᾶν-ος	τῶν	παιάν-ων
τῷ	παιᾶν-ι	τοῖς	παιᾶ-σι(ν)
τὸν	παιᾶν-α	τοὺς	παιᾶν-ας
ὦ	παιὰν	ὦ	παιᾶν-ες.

Σημ. Τὸ **α** τῶν εἰς **αν** καὶ τὸ **ι** τῶν εἰς **ιν** θεμάτων εἶναι μακρόν.

Τὸ ***κύων*** κλίνεται οὕτως:

Ον. κύων	*Γεν.* κυνὸς	*Δοτ.* κυνὶ	*Αἰτ.* κύνα	*Κλ.* κύον
» κύνες	» κυνῶν	» κυσί(ν)	» κύνας	» κύνες.

Τὸ ***Ἀπόλλων, Ποσειδῶν*** καὶ ***Ἀγαμέμνων*** ἔχουσι κλητικὴν ὦ ***Ἄπολλον, Πόσειδον, Ἀγάμεμνον.***

Σημ. Ἐκ τῶν ἐρρινολήκτων εἰς **ων** οὐσιαστικῶν ἔχουσι θέμα εἰς **ων**

1) ***Πάντα σχεδὸν τὰ δισύλλαβα κύρια οὐσιαστικὰ καὶ τὸ Ἀπόλλων.***

2) ***Πάντα σχεδὸν τὰ ὀξύτονα δισύλλαβα καὶ πολυσύλλαβα οὐσιαστικὰ*** καὶ τὸ **κώδων, κώθων** (εἶδος ποτηρίου) καὶ **πώγων.**

Τὰ **κηδεμών, ἡγεμών** καὶ **κανὼν** ἔχουσι θέμα εἰς **ον.** Πάντα δὲ σχεδὸν τὰ θηλυκὰ ἔχουσι θέμα εἰς **ον.**

Παραδείγματα.

Κίμων, Κλέων, Κόνων, Πλάτων, Σόλων, Κύλων, γενικὴ ***Κίμωνος, Κλέωνος, Κόνωνος, Πλάτωνος, Σόλωνος, Κύλωνος, Ἀπόλλωνος*** κτλ.

Αἰών, χιτών, κυκεών, ὀρνιθών, Μαραθών, Κιθαιρών γεν. ***αἰῶνος, χιτῶνος, κυκεῶνος, ὀρνιθῶνος, Μαραθῶνος, Κιθαιρῶνος*** κτλ.

Κηδεμών, ἡγεμών, γεν. ***κηδεμόνος, ἡγεμόνος, κανόνος.***

Ἀηδών, χελιδών, χιών, εἰκών, σιαγών γεν. ***ἀηδόνος, χελιδόνος, χιόνος, εἰκόνος, σιαγόνος.***

γ) Συμφολήκτων.

§ 122. Τὰ *συμφόληκτα* οὐσιαστικὰ εἶναι

1) Ἀρσενικὰ κύρια, λήγοντα εἰς ***γένης, σθένης, μένης, κράτης, φάνης, μήδης*** καὶ ***κλῆς.***

2) Τὰ θηλυκὰ ***ἠὼς*** καὶ ***αἰδώς.***

3) Οὐδέτερα λήγοντα εἰς **ος** καί τινα εἰς **ας.**

SISMANOGLIO MEGARO

§ 123. Τὸ θέμα τῶν ἀρσενικῶν καὶ οὐδετέρων λήγει εἰς **εσ.** Ἐσχημάτισαν δὲ τὴν ὀνομαστικὴν ἐξ αὐτοῦ τοῦ θέματος, ἀλλὰ τὰ μὲν ἀρσενικὰ 'δι' ἐκτάσεως τοῦ **ε** εἰς **η,** τὰ δὲ οὐδέτερα διὰ τροπῆς τοῦ **ε** εἰς **ο.**

Τὸ **ἠὼς** καὶ **αἰδὼς** ἔχουσι θέμα εἰς **οσ** καὶ ἐξέτειναν ἐν τῇ ὀνομαστικῇ τὸ **ο** εἰς **ω.**

§ 124. Πάντα τὰ σιγμόληκτα εἰς τὰς πτώσεις, τῶν ὁποίων αἱ καταλήξεις ἄρχονται ἀπὸ φωνήεντος, ἀπέβαλον τὸν χαρακτῆρα καὶ συνῃρέθησαν.

§ 125. Ὁ χαρακτὴρ ἀπεβλήθη καὶ πρὸ τοῦ **σ** τῆς καταλήξεως τῆς δοτικῆς πληθυντικῆς.

§ 126. Ἐν τοῖς ἀρσενικοῖς καὶ οὐδετέροις εἰς **ος** συνῃρέθη τὸ **ε** μετὰ μὲν τοῦ **ο** εἰς **ου,** μετὰ δὲ τοῦ **ι** καὶ **ε** εἰς **ει,** μετὰ δὲ τοῦ **α** εἰς **η** καὶ μετὰ τοῦ **ω** εἰς **ω.**

§ 127. Ἐν τοῖς *ἠὼς* καὶ *αἰδὼς* συνῃρέθη τὸ **ο** μετὰ μὲν τοῦ **ο** εἰς **ου,** μετὰ δὲ τοῦ **ι** εἰς **οι** καὶ μετὰ τοῦ **α** εἰς **ω.**

Σημ. Τῶν ἀρσενικῶν, πλὴν τῶν εἰς **κλῆς,** ἡ αἰτιατικὴ ἐσχηματίσθη καὶ κατὰ τὴν λεγομένην πρώτην κλίσιν, ἤτοι εἰς **ην.**

§ 128. Τὰ ἀρσενικὰ ἐσχημάτισαν τὴν κλητικὴν ὁμοίαν μὲ τὸ θέμα καὶ μὲ ἀναβιβασμὸν τοῦ τόνου.

§ 129. Τὰ εἰς **κλῆς** συνῃρέθησαν εἰς πάσας τὰς πτώσεις· ἐν δὲ τῇ *δοτικῇ* τοῦ ἑνικοῦ συνῃρέθησαν δίς. Ἐν τῇ *αἰτιατικῇ* τοῦ ἑνικοῦ συνῃρέθη τὸ **ε-α** εἰς **α**

Παραδείγματα.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

θέμα **Δημοσθενεσ**

Ὀν.	ὁ	Δημοσθένης	
Γεν.	τοῦ	Δημοσθέν(ε-ος)	Δημοσθένους
Δοτ.	τῷ	Δημοσθέν(ε-ῑ)	Δημοσθένει

Αἰτ.	τὸν	Δημοσθέν(ε-α)	Δημοσθένη ἢ Δημοσθένην
Κλ.	ὦ	Δημόσθενες.	

θέμα **Ἡρακλεεσ**

Ὀν.	ὁ	Ἡρακλ(έ-ης)	Ἡρακλῆς
Γεν.	τοῦ	Ἡρακλέ(ε-ος)	Ἡρακλέους
Δοτ.	τῷ	Ἡρακλέ(ε-ῑ)	Ἡρακλ(έ-ει) Ἡρακλεῖ
Αἰτ.	τὸν	Ἡρακλε(ε-α)	Ἡρακλέα
Κλ.	ὦ	Ἡράκλ(ε-ες)	Ἡράκλεις.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

θέμα **ἐθνεσ**

Ὀν.	τὸ	ἔθνος	
Γεν.	τοῦ	ἔθν(ε-ος)	ἔθνους
Δοτ.	τῷ	ἔθν(ε-ῑ)	ἔθνει
Αἰτ.	τὸ	ἔθνος	
Κλ.	ὦ	ἔθνος	

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ὀν.	τὰ	ἔθν(ε-α)	ἔθνη
Γεν.	τῶν	ἐθν(έ-ων)	ἐθνῶν
Δοτ.	τοῖς	ἔθνεσι (ν)	
Αἰτ.	τὰ	ἔθν(ε-α)	ἔθνη
Κλ.	ὦ	ἔθν(ε-α)	ἔθνη.

Τὸ *ἠὼς* καὶ *αἰδὼς* κλίνονται οὕτως·

Ὀν. ἠώς, γεν. ἠοῦς, δοτ. ἠοῖ, αἰτ. ἠῶ, κλ. ἠώς.
» αἰδὼς » αἰδοῦς, » αἰδοῖ, » αἰδῶ » αἰδώς.

Ταῦτα πληθυντικὸν δὲν ἔχουσιν.

Τὸ μῦς ἀπέβαλε τὸν χαρακτῆρα σ εἰς πάσας τὰς πτώσεις καὶ τοὺς ἀριθμοὺς καὶ κλίνεται ὡς ἑξῆς·

Ὀν. ὁ μῦς, γεν. τοῦ μυός, δοτ. τῷ μυΐ, αἰτ. τὸν μῦν κλ. ὦ μῦ
» οἱ μύες » τῶν μυῶν, » τοῖς μυσί(ν) » τοὺς μῦς » » μύες.

§ 130. Τὰ εἰς *ας* οὐδέτερα μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ

SISMANOGLIO MEGARO

χαρακτῆρος συνῆρεσαν τὸ **α** μετὰ τοῦ **ο** καὶ **ω** εἰς **ω**, μετὰ τοῦ **ι** εἰς **ᾳ** καὶ μετὰ τοῦ **ᾰ** εἰς **ᾱ**. Κλίνονται δὲ οὕτως:

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	τὸ	κρέας	κέρας	γῆρας
Γεν.	τοῦ	κρέ(α-ος)ως	κέρ(α-ος)ως	γήρ(α-ος)ως
Δοτ.	τῷ	κρέ(α-ι)ᾳ	κέρ(α-ι)ᾳ	γήρ(α-ι)ᾳ
Αἰτ.	τὸ	κρέας	κέρας	γῆρας
Κλ.	ὦ	κρέας	κέρας	γῆρας.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον.	τὰ	κρέ(α-α)ᾶ	κέρ(α-α)ᾶ	γήρ(α-α)ᾶ
Γεν.	τῶν	κρε(ά-ων)ῶν	κερ(ά-ων)ῶν	γηρ(ά-ων)ῶν
Δοτ.		κρέασι(ν)	κέρασι(ν)	γήρασι(ν)
Αἰτ.		κρέ(α-α)ᾶ	κέρ(α-α)ᾶ	γήρ(α-α)ᾶ
Κλ.		κρέ(α-α)ᾶ	κέρ(α-α)ᾶ	γήρ(α-α)ᾶ.

Τὸ *κέρας*, *πέρας* καὶ *τέρας* ἔχουσι καὶ θέμα εἰς **τ** καὶ κλίνονται κατὰ τὰ οὐδέτερα τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα **τ**.

Τὸ ἐκ τῆς συναιρέσεως μακρὸν **α** ἐν τῇ ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τοῦ πληθ. τῶν εἰς ας ***συνεστάλη***[1] εἰς **ᾰ**.

ΑΣΚΗΣΙΣ 16.

Ῥήσεις Διογένους, Αἰσχύλου, Βρασίδου, Ζήνωνος καὶ Σωκράτους.

Διογένης ὁ Σινωπεὺς τὴν εἰς Ἀθήνας ἐκ Κορίνθου καὶ πάλιν εἰς Κόρινθον ἐξ Ἀθηνῶν μετάβασιν αὐτοῦ ἔλεγεν ὁμοίαν εἶναι ταῖς ***βασιλέως διατριβαῖς*** (μὲ τοὺς τόπους διασκεδάσεως τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν), **ἔαρος** μὲν ἐν Σούσοις καὶ **χειμῶνος** ἐν **Βαβυλῶνι, θέρους** δ' ἐν Μηδίᾳ.

Ὁ αὐτός, κατηγορῶν τὴν ἀμάθειαν καὶ τὴν ἀπαιδευσίαν τῶν Μεγαρέων, ἔλεγεν, ὅτι ἐβούλετο Μεγαρέως **ἀνδρὸς** κριὸς εἶναι μᾶλλον ἢ υἱός.

1. *Συστολὴ* λέγεται ἡ μεταβολὴ μακροῦ φωνήεντος ἢ διφθόγγου εἰς *βραχὺ* φωνῆεν.

Αἰσχύλος ὁ τραγικὸς ποιητὴς θεώμενος Ἰσθμοῖ (εἰς τοὺς Ἰσθμικοὺς ἀγῶνας) **πυκτῶν ἀγῶνα,** ἐπειδὴ πληγέντος τοῦ ἑτέρου (ὅτε ἐκτυπήθη ὁ ἕνας ἐκ τῶν δύο) οἱ θεαταὶ ἐκραύγασαν, νύξας (**σκουντήσας**) τῷ **ἀγκῶνι Ἴωνα** τὸν Χῖον εἶπεν· «Ὁρᾷς, οἷόν ἐστιν ἡ ἄσκησις; ὁ πληγεὶς σιωπᾷ, οἱ δὲ θεώμενοι βοῶσιν».

Βρασίδας ὁ Λακεδαιμονίων στρατηγὸς **μῦν** τινα συλλαβὼν ***ἐν ἰσχάσι*** (μέσα εἰς ξηρὰ σῦκα) καὶ δηχθεὶς ἀφῆκεν· εἶτα δὲ πρὸς ἑαυτὸν εἶπεν· «Ὦ **Ἡράκλεις, *οὐδέν ἐστι μικρὸν οὐδ' ἀσθενές, ὃ μὴ ζήσεται τολμῶν ἀμύνεσθαι***» ἤτοι· καὶ τὸ μικρὸν καὶ ἀσθενὲς ἐὰν τολμᾷ νὰ ὑπερασπίζηται ἑαυτό, ἀναμφιβόλως θὰ ζήσῃ.

Ζήνων ὁ φιλόσοφος ἔλεγεν, ὅτι πρέπει οἱ νέοι νὰ εἶναι κόσμιοι καὶ ἐν πορείᾳ καὶ σχήματι καὶ περιβολῇ.

Ὁ αὐτὸς πρὸς τοὺς ἀπολογουμένους ὑπὲρ τῆς αὐτῶν ἀσωτίας καὶ λέγοντας, ὅτι ἐκ τοῦ περισσεύματος ἀναλίσκουσιν (ἐξοδεύουσιν), ἔλεγεν· «Ἥπου καὶ τοῖς μαγείροις συγγνώσεσθε, ἐὰν ἅλμυρὰ ποιῶσι τὰ ὄφα, ὅτι πλῆθος **ἁλῶν** αὐτοῖς ὑπῆρχεν», ἤτοι· βεβαίως καὶ τοὺς μαγείρους θὰ συγχωρήσητε, ὁσάκις κάμνουσιν ἅλμυρὰ τὰ φαγητά, διότι ἔχουσι πολὺ **ἁλάτι.**

Σωκράτης ἐν **γήρᾳ** κιθαρίζων παρὰ Κόννῳ τῷ κιθαρῳδῷ ἐτύγχανε· καὶ ὅτε τις εἶπεν αὐτῷ· «Κιθαρίζεις τηλικοῦτος ὤν» (μανθάνεις νὰ παίζῃς κιθάραν εἰς τοιαύτην ἡλικίαν); ὁ Σωκράτης εἶπε· «Κρεῖττον ὀψιμαθὴς εἶναι ἢ ἀμαθής», ἤτοι· προτιμότερον εἶναι νὰ μανθάνῃ τις ἀργὰ (εἰς μεγάλην ἡλικίαν), παρὰ νὰ εἶναι ἀμαθής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ΄

Συζυγία τῶν εἰς ω.

Μέση φωνὴ τῶν βαρυτόνων.

Μέσος μέλλων καὶ μέσος ἀόριστος

ΙΝ. ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ

§ 131. α΄) Ὁ μέσος μέλλων τῆς Ὁριστικῆς ἔχει τὰς προσωπικὰς καταλήξεις τοῦ μέσου ἐνεστῶτος, τῆς αὐτῆς ἐγκλίσεως μετὰ τοῦ χρονικοῦ χαρακτῆρος σ, ἤτοι·

SISMANOGLIO MEGARO

Ἐν τῷ ἑνικῷ α΄ ***σομαι***, β΄ ***ση (σει)***, γ΄ ***σεται.***
» » πληθ. » ***σόμεθα***, » ***σεσθε***, » ***σονται.***

§ 132. Αἱ ἐν § 104 σημειωθεῖσαι μεταβολαὶ ἐν τῷ χαρακτῆρι τοῦ ῥημ. θέματος συνέβησαν καὶ ἐν τῷ μέσῳ μέλλοντι καὶ μ. ἀορίστῳ πασῶν τῶν ἐγκλίσεων.

§ 133. Τῶν ἐν § 105 ῥημάτων ὁ μέσος μέλλων ἔχει τὰς ἑξῆς προσωπικὰς καταλήξεις:

Ἑν. α΄ ***οῦμαι***, β΄ ***ῇ (εῖ)***, γ΄ ***εῖται***
Πλ. α΄ ***ούμεθα***, β΄ ***εῖσθε***, γ΄ ***οῦνται.***

Παραδείγματα.

1) φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωνολήκτων.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

α΄ λύ-σο-μαι	πράξομαι	τρέψομαι	πείσομαι	κομιοῦμαι
β΄ λύ-σῃ(ει)	πράξῃ(ει	τρέψῃ(ει)	πείσῃ(ει)	κομιῇ(εῖ)
γ΄ λύ-σεται	πράξεται	τρέψεται	πείσεται	κομιεῖται
	κτλ.	κτλ.	κτλ.	κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ λυ-σόμεθα
β΄ λύ-σεσθε
γ΄ λύ-σονται

κομιούμεθα
κομιεῖσθε
κομιοῦνται.

2) ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

α΄ στελοῦμαι	φθεροῦμαι	φανοῦμαι	νεμοῦμαι
β΄ στελῇ (εῖ)	φθερῇ(εῖ)	φανῇ (εῖ)	νεμῇ (εῖ)
γ΄ στελεῖται	φθερεῖται κτλ	φανεῖται κτλ.	νεμεῖται κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ στελούμεθα
β΄ στελεῖσθε
γ΄ στελοῦνται.

β΄) Ὁ *μέσος ἀόριστος* τῆς Ὁριστικῆς ἔχει τὰς ἑξῆς προσωπικὰς καταλήξεις:

Ἐν τῷ ἑνικῷ α΄ ***σάμην***, β΄ ***σω***, γ΄ ***σατο***
» » πληθ. » ***σάμεθα***, » ***σασθε***, » ***σαντο.***

§ 134. Ἡ αὔξησις καὶ ἐν τῷ μέσῳ ἀορίστῳ γίνεται κατὰ τὰ ἐν § § 45 καὶ 46 λεχθέντα.

§ 135. Καὶ ἐν τῷ μέσῳ ἀορίστῳ συμβαίνουσιν ὅσα ἐλέχθησαν ἐν § § 107 καὶ 108 περὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ ἀορίστου.

Παραδείγματα.

1) φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωνολήκτων

Ἑνικὸς ἀριθμός.

α΄ ἐ-λυσά-μην	ἐ πραξά-μην,	ἐ-τρεψά-μην,	ἐ-πεισά-μην
β΄ ἐ-λύ-σω	ἐ-πράξω	ἐ-τρέψω	ἐ-πείσω
γ΄ ἐ-λύσατο	ἐ-πράξατο κτλ.	ἐ-τρέψατο κτλ.	ἐ-πείσατο κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ ἐ-λυσά-μεθα
β΄ ἐ-λύσασθε
γ΄ ἐ-λύ-σαντο.

2) ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων [1]

Ἑνικὸς ἀριθμός.

α΄ ἐ-στειλά-μην	ἐφθειρά-μην	ἐφηνά-μην	ἐνειμά-μην
β΄ ἐ-στεῖλω	ἐφθεῖρω	ἐφῆνω	ἐνείμω
γ΄ ἐ-στείλατο	ἐφθείρατο κτλ.	ἐφήνατο κτλ.	ἐνείματο κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ ἐστειλά-μεθα
β΄ ἐστεῖλασθε
γ΄ ἐστείλαντο.

1. Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ μέσου ἀορίστου τούτων ἴδε § § 108 καὶ 109.

SISMANOGLIO MEGARO

2. ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ

§ 136. Ἡ Ὑποτακτικὴ μέσον μέλλοντα δὲν ἔχει.

§ 137. Ὁ μέσος ἀόριστος τῆς Ὑποτακτικῆς ἔχει τὰς προσωπικὰς καταλήξεις τοῦ ἐνεστῶτος τῆς μέσης φωνῆς τῆς αὐτῆς ἐγκλίσεως μετὰ τοῦ χρονικοῦ χαρακτῆρος **σ** εἰς ὅσα ῥήματα οὗτος διετηρήθη· ἤτοι:

Ἐν τῷ ἑνικῷ α΄ ***σωμαι,*** β΄ ***ση,*** γ΄ ***σηται***
» » πληθ. » ***σώμεθα,*** » ***σησθε,*** » ***σωνται.***

Παραδείγματα.

1) φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωνολήκτων.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

α΄	λύ-σωμαι	πράξωμαι	τρέψωμαι	πείσωμαι
β΄	λύ-ση	πράξῃ	τρέψῃ	πείσῃ
γ΄	λύ-σηται	πράξηται κτλ.	τρέψηται κτλ.	πείσηται κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄	λυ-σώμεθα
β΄	λύ-σησθε
γ΄	λύ-σωνται.

2) ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

α΄	στείλωμαι	φθείρωμαι	φήνωμαι	νείμωμαι
β΄	στείλῃ	φθείρῃ	φήνῃ	νείμῃ
γ΄	στείληται	φθείρηται κτλ.	φήνηται κτλ.	νείμηται κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄	στειλώμεθα
β΄	στείλησθε
γ΄	στείλωνται.

3. ΕΥΚΤΙΚΗΣ

§ 138. α΄) Ὁ μέσος μέλλων τῆς Εὐκτικῆς ἔχει τὰς προσωπικὰς καταλήξεις τοῦ μέσου ἐνεστῶτος τῆς αὐτῆς

ἐγκλίσεως μετὰ τοῦ χρονικοῦ χαρακτῆρος **σ**, εἰς ὅσα ῥήματα οὗτος διετηρήθη· ἤτοι:

Ἐν τῷ ἑνικῷ α΄ ***σοίμην,*** β΄ ***σοιο,*** γ΄ ***σοιτο***
» » πληθ. » ***σοίμεθα,*** » ***σοισθε*** » ***σοιντο.***

§ 139. Τῶν ἐν § 105 ῥημάτων ὁ μέσος μέλλων ἔχει τὰς ἑξῆς καταλήξεις:

Ἐν τῷ ἑνικῷ α΄ ***οίμην,*** β΄ ***οῖο,*** γ΄ ***οῖτο***
» » πληθ. » ***οίμεθα,*** » ***οῖσθε,*** » ***οῖντο.***

Παραδείγματα

1) φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωνολήκτων.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

α΄	λυ-σοίμην	πραξοίμην	τρεψοίμην	πεισοίμην
β΄	λύ-σοιο	πράξοιο	τρέψοιο	πείσοιο
γ΄	λύ-σοιτο	πράξοιτο κτλ.	τρέψοιτο κτλ.	πείσοιτο κτλ.
				[κομισοίμην
				[κομισοῖο
				[κομισοῖτο κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄	λυ-σοίμεθα	κομισοίμεθα
β΄	λύ-σοισθε	κομισοῖσθε
γ΄	λύ σοιντο	κομισοῖντο

2) ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

α΄	στελοίμην	φθεροίμην	φανοίμην	νεμοίμην
β΄	στελοῖο	φθεροῖο	φανοῖο	νεμοῖο
γ΄	στελοῖτο	φθεροῖτο κτλ.	φανοῖτο κτλ.	νεμοῖτο κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄	στελοίμεθα
β΄	στελοῖσθε
γ΄	στελοῖντο.

SISMANOGLIO MEGARO

β΄) Ὁ μέσος ἀόριστος τῆς Εὐκτικῆς ἔχει τὰς ἑξῆς προσωπικὰς καταλήξεις:

Ἐν τῷ ἑνικῷ ἀριθ. α΄ **σαίμην**, β΄ **σαιο**, γ΄ **σαιτο**
» » πληθ. » » **σαίμεθα**, » **σαισθε**, » **σαιντο**.

Παραδείγματα.

1) φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωνολήκτων.

Ἐνικὸς ἀριθμός.

α΄	λυ-σαίμην	πραξαίμην	τρεψαίμην	πεισαίμην
β΄	λύ-σαιο	πράξαιο	τρέψαιο	πείσαιο
γ΄	λύ-σαιτο	πράξαιτο	τρέψαιτο κτλ.	πείσαιτο κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ λυ-σαίμεθα
β΄ λύ-σαισθε
γ΄ λύ-σαιντο.

2) ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων

Ἐνικὸς ἀριθμός.

α΄	στειλαίμην	φθειραίμην	φηναίμην	νειμαίμην
β΄	στείλαιο	φθείραιο	φήναιο	νείμαιο
γ΄	στείλαιτο	φθείραιτο κλ.	φήναιτο κλ.	νείμαιτο κλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ στειλαίμεθα
β στείλαισθε
γ΄ στείλαιντο.

4. ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ

§ 140. Ὁ μέσος ἀόριστος τῆς Προστακτικῆς ἔχει τὰς ἑξῆς προσωπικὰς καταλήξεις:

Ἐν τῷ Ἐν. ἀριθ. β΄ **σαι**, γ΄ **σάσθω**
» » *Πλ.* » » **σασθε** » **σάσθων** ἢ **σάσθωσαν**.

Παραδείγματα.

1) φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωνολήκτων

Ἐνικὸς ἀριθμός.

β΄	λῦ-σαι	πρᾶξαι	τρέψαι	πεῖσαι
γ΄	λυ-σάσθω	πραξάσθω	τρεψάσθω κτλ.	πεισάσθω κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

β΄ λύ-σασθε
γ΄ λυ-σάσθων ἢ λυ-σάσθωσαν.

2) ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων.

Ἐνικὸς ἀριθμός.

β΄	στεῖλαι	φθεῖραι	φῆναι	νεῖμαι
γ΄	στειλάσθω	φθειράσθω κλ.	φηνάσθω κλ.	νειμάσθω κλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

β΄ στεῖλασθε
γ΄ στειλάσθων
ἢ στειλάσθωσαν.

2. ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ

§ 141. α΄) Ὁ μέσος μέλλων τοῦ Ἀπαρεμφάτου ἔχει τὴν κατάληξιν τοῦ μέσου ἐνεστῶτος μετὰ τοῦ χρονικοῦ χαρακτῆρος σ, ἤτοι *σεσθαι*.

Ἡ κατάληξις τοῦ μέσου μέλλοντος τοῦ Ἀπαρεμφάτου τῶν ἐν § 105 ῥημάτων εἶναι **εῖσθαι**.

Παραδείγματα.

1) φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωνολήκτων.

λύ-σεσθαι, πράξεσθαι, τρέψεσθαι, πείσεσθαι, κομιεῖσθαι.

2) ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων.

στελεῖσθαι, φθερεῖσθαι, φανεῖσθαι, νεμεῖσθαι.

SISMANOGLIO MEGARO

β') Ὁ μέσος ἀόριστος τοῦ Ἀπαρεμφάτου ἔχει κατάληξιν **σασθαι.**

Παραδείγματα.

1) φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωνολήκτων.

λύ-σασθαι, πράξασθαι, τρέψασθαι, πείσασθαι.

2) ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων.

στείλασθαι, φθείρασθαι, φήνασθαι, νείμασθαι.

6. ΜΕΤΟΧΗΣ

§ 142. α') Ὁ μέσος μέλλων τῆς Μετοχῆς ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ μέσου ἐνεστῶτος μετὰ τοῦ χρονικοῦ χαρακτῆρος σ· ἤτοι:

ἀρσ. **σόμενος,** θηλ. **σομένη,** οὐδ. **σόμενον.**

Αἱ καταλήξεις τοῦ μέσου μέλλοντος τῆς Μετοχῆς τῶν ἓν § 105 ῥημάτων εἶναι·

ἀρσ. **σύμενος,** θηλ. **συμένη,** οὐδ. **σύμενον.**

Παραδείγματα.

1) φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωνολήκτων.

Ἀρσ.	λυ-σόμενος	πραξόμενος	τρεψόμενος	πεισόμενος
Θηλ.	λυ-σομένη	πραξομένη	τρεψομένη	πεισομένη
Οὐδ.	λυ-σόμενον	πραξόμενον	τρεψόμενον	πεισόμενον
		κομιούμενος	κομιουμένη	κομιούμενον

2) ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων.

Ἀρσ.	στελούμενος	φθερούμενος	φανούμενος	νεμούμενος
Θηλ.	στελουμένη	φθερουμένη	φανουμένη	νεμουμένη
Οὐδ.	στελούμενον	φθερούμενον	φανούμενον	νεμούμενον

β') Ὁ μέσος ἀόριστος τῆς Μετοχῆς ἔχει τὰς ἑξῆς καταλήξεις:

Ἀρσ. **σάμενος,** θηλ. **σαμένη,** οὐδ. **σάμενον.**

Παραδείγματα.

1) φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωνολήκτων.

Ἀρσ.	λυ-σάμενος	πραξάμενος	τρεψάμενος	πεισάμενος
Θηλ.	λυ-σαμένη	πραξαμένη	τρεψαμένη	πεισαμένη
Οὐδ.	λυ-σάμενον	πραξάμενον	τρεψάμενον	πεισάμενον

2) Ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων.

Ἀρσ.	στειλάμενος	φθειράμενος	φηνάμενος	νειμάμενος
Θηλ.	στειλαμένη	φθειραμένη	φηναμένη	νειμαμένη
Οὐδ.	στειλάμενον	φθειράμενον	φηνάμενον	νειμάμενον.

ΑΣΚΗΣΙΣ 17.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἐγκατέλειψαν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς Ἑλλάδος τὴν πατρίδα των.

Α' Οἱ Ἀθηναῖοι, μαθόντες μὲν τὴν ἐν Θερμοπύλαις συμφορὰν τῶν Λακεδαιμονίων, *ἀπορούντες δὲ τοῖς περιεστηκόσι πράγμασι* (εὑρισκόμενοι δὲ ἐν ἀμηχανίᾳ ἕνεκα τῶν πολὺ κακῶν περιστάσεων), γινώσκοντες δ' ὅτι, εἰ μὲν κατὰ γῆν τοῖς βαρβάροις **ἀπαντήσονται** (θὰ πορευθῶσιν εἰς συνάντησιν τῶν βαρβάρων διὰ νὰ πολεμήσωσι κατ' αὐτῶν), ἐπιπλεύσαντες χιλίαις ναυσὶν ἐρήμην τὴν πόλιν **λήψονται** (θὰ καταλάβωσιν οἱ βάρβαροι, εἰ δὲ εἰς τὰς τριήρεις **ἐμβήσονται** (θὰ ἐμβώσιν οἱ Ἀθηναῖοι), ὑπὸ τῆς πεζῆς στρατιᾶς **ἁλώσονται** (θὰ κυριευθῶσιν αἱ Ἀθῆναι), ἀμφότερα δὲ οὐ **δυνήσονται** (συγχρόνως δὲ καὶ τὰ δύο δὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ κάμωσιν), **ἀμύνασθαί** τε καὶ φυλακὴν ἱκανὴν καταλιπεῖν (δηλαδὴ καὶ νὰ ἀμύνωνται καὶ ν' ἀφήνωσιν ἀρκετὴν φρουρὰν εἰς τὴν πόλιν), προκειμένου δὲ ἢ τὴν πατρίδα ἐκλιπεῖν ἢ μετὰ τῶν βαρβάρων γενόμενοι (ἑνωθέντες) **καταδουλώσασθαι** (νὰ ὑποδουλώσωσι) τοὺς Ἕλληνας, **ἡγησάμενοι** (νομίσαντες) **κρεῖττον** (προτιμότερον) **εἶναι μετ' ἀρετῆς καὶ πενίας καὶ φυγῆς ἐλευθερίαν ἢ μετ' ὀνείδους καὶ πλούτου δουλείαν τῆς πατρίδος,** ἐξέλιπον ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος τὴν πόλιν.

SISMANOGLIO MICARO

Οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ὁ Λύσανδρος παρασκευάζονται πρὸς ναυμαχίαν.

Β΄ Οἱ Ἀθηναῖοι, ἀπὸ τῆς Σηστοῦ **ἐπισιτισάμενοι** (προμηθευθέντες τροφάς), εὐθὺς ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμοὺς ἀντίον (ἀπέναντι) τῆς Λαμψάκου· διεῖχε (εἶχε πλάτος) δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτῃ (εἰς αὐτὸ τὸ μέρος) σταδίους ὡς (περίπου) πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ (λοιπὸν) **ἐδειπνοποιήσαντο** (ἐδείπνησαν). Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ (κατὰ τὴν ἑπομένην νύκτα) ἐσήμηνεν εἰς τὰς ναῦς **ἀριστοποιησαμένους** (ἀφοῦ προγευματίσωσιν) εἰσβαίνειν· ἐπεὶ δὲ πάντα **παρεσκευάσατο** ὡς εἰς ναυμαχίαν προεῖπεν, ἵνα μηδεὶς **κινήσοιτο** (νὰ μὴ κινηθῇ κανεὶς) ἐκ τῆς τάξεως (ἀπὸ τὴν θέσιν του), μηδὲ **ἀνάξοιτο** (καὶ νὰ μὴ ἀποπλεύσῃ). Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι *ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνέχοντι* ἐπὶ τῷ λιμένι (εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος), **παρετάξαντο** ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ΄

Κλίσις οὐσιαστικῶν φωνηεντολήκτων.

§ 143. Τὰ φωνηεντόληκτα οὐσιαστικὰ ἔχουσι θέμα λῆγον ἐν τῇ ὀνομαστικῇ τοῦ ἑνικοῦ εἰς ἓν ἐκ τῶν φωνηέντων **ι, υ, ο, ω,** ἢ εἰς μίαν ἐκ τῶν διφθόγγων **ευ, αυ, ου.**

α΄) Θέματα εἰς ι.

§ 144. Τὰ φωνηεντόληκτα εἰς **ι** οὐσιαστικὰ εἶναι ἀρσενικά, θηλυκὰ καὶ οὐδέτερα.

Ἐκ τούτων τὰ μὲν ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ ἐσχημάτισαν τὴν ὀνομαστικὴν τοῦ ἑνικοῦ διὰ τῆς προσλήψεως τοῦ **ς** εἰς τὸ θέμα, τὰ δὲ οὐδέτερα ὁμοίαν μὲ τὸ θέμα.

§ 145. Ἐκ τῶν ἐχόντων θέμα εἰς **ι** οὐσιαστικῶν τὸ **τύρσις** (πύργος) μόνον ἐν τῷ ἑνικῷ καί τινα κύρια, ὡς

τὸ ***Συέννεσις, Ἄμασις,*** ἐφύλαξαν τὸ **ι** εἰς πάσας τὰς πτώσεις καὶ τοὺς ἀριθμούς.

Πάντα τὰ λοιπὰ ἔτρεψαν εἰς τὴν γενικὴν καὶ δοτικὴν τοῦ ἑνικοῦ καὶ εἰς τὸν πληθυντικὸν τὸ **ι** εἰς **ε.**

Ἡ γενικὴ τοῦ ἑνικοῦ τούτων λήγει εἰς **ως.**

§ 146. Τὸ **ε** τοῦ θέματος ἐν μὲν τῇ δοτικῇ τοῦ ἑνικοῦ συνῃρέθη μετὰ τοῦ **ι** τῆς καταλήξεως εἰς **ει,** ἐν δὲ τῇ ὀνομαστικῇ τοῦ πληθυντικοῦ μετὰ τοῦ **ες** εἰς **εις.**

Ἡ αἰτιατικὴ τοῦ ἑνικοῦ πάντων τῶν εἰς **ι** ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν οὐσιαστικῶν λήγει εἰς **ν**· ἡ δὲ αἰτιατικὴ τοῦ πληθυντικοῦ εἶναι ὁμοία μὲ τὴν ὀνομαστικήν.

Ἡ κλητικὴ τοῦ ἑνικοῦ πάντων τῶν εἰς **ι** οὐσιαστικῶν εἶναι ὁμοία μὲ τὸ εἰς **ι** θέμα.

Παραδείγματα.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	ἡ	τύρσις	πρᾶξις	τὸ	πέπερι
Γεν.	τῆς	τύρσι-ος	πράξε-ως	τοῦ	πεπέρε-ως
Δοτ.	τῇ	(τύρσι)	πράξ(ε-ῐ)ει	τῷ	πεπέρ(ε-ῐ)ει
Αἰτ.	τὴ	τύρσιν	πρᾶξιν	τὸ	πέπερι
Κλ.	ὦ	τύρσι	πρᾶξι	ὦ	πέπερι

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον.	αἱ	τύρσ(ε-ες)εις	πράξ(ε-ες)εις
Γεν.	τῶν	τύρσε-ων	πράξε-ων
Δοτ.	ταῖς	τύρσεσι(ν)	πράξεσι(ν)
Αἰτ.	τὰς	τύρσεις	πράξεις
Κλ.	ὦ	τύρσεις	πράξεις

β΄) Θέματα εἰς υ.

§ 147. Καὶ τὰ ἔχοντα θέμα εἰς **υ** οὐσιαστικὰ εἶναι ἀρσενικά, θηλυκὰ καὶ οὐδέτερα καὶ ἐσχημάτισαν τὴν

SISMANOGLIO MEGARO

ἑνικὴν ὀνομαστικὴν καὶ κλητικὴν ὡς καὶ τὰ εἰς **ι** (ἴδε § 145).

§ 148. Ταῦτα, ἀντιθέτως πρὸς τὰ εἰς **ι**, διετήρησαν τὸ **υ** εἰς πάσας τὰς πτώσεις καὶ τοὺς ἀριθμούς.

Ἡ γενικὴ τοῦ ἑνικοῦ τούτων λήγει εἰς **ος**.

§ 149. Τὰ οὐσιαστικὰ **πῆχυς, πέλεκυς, ἄστυ** καὶ ὁ πληθυντικὸς τοῦ **ἔγχελυς** ἔτρεψαν τὸ **υ** εἰς **ε** ἐν τῇ γενικῇ καὶ δοτικῇ τοῦ ἑνικοῦ καὶ εἰς τὸν πληθυντικόν.

Ταῦτα κλίνονται κατὰ τὰ ἀνωτέρω εἰς **ις** γεν. **εως** οὐσιαστικά.

§ 150. Ἡ μὲν ἑνικὴ αἰτιατικὴ τῶν εἰς **υ** λήγει εἰς **ν**· ἡ δὲ πληθυντικὴ λήγει εἰς **ς**.

Ἡ ἑνικὴ αἰτιατικὴ τῶν μονοσυλλάβων εἰς **υ** περισπᾶται· ἡ δὲ αἰτιατικὴ πληθυντικὴ πάντων τῶν εἰς **υ**, ὅταν τονίζηται, περισπᾶται.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	ὁ	βότρυς	ἰχθύς	ἡ	δρῦς
Γεν.	τοῦ	βότρυ-ος	ἰχθύ-ος	τῆς	δρυ-ὸς
Δοτ.	τῷ	βότρυ-ϊ	ἰχθύ-ϊ	τῇ	δρυ-ΐ
Αἰτ.	τὸν	βότρυν	ἰχθύν	τὴν	δρῦν
Κλ.	ὦ	βότρυ	ἰχθύ	ὦ	δρῦ

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον.	οἱ	βότρυ-ες	ἰχθύ-ες	αἱ	δρύ-ες
Γεν.	τῶν	βοτρύων	ἰχθύ-ων	τῶν	δρυ-ῶν
Δοτ.	τοῖς	βότρυ-σι(ν)	ἰχθύ-σι	ταῖς	δρυ-σὶ(ν)
Αἰτ.	τοὺς	βότρυ-ς	ἰχθῦ-ς	τὰς	δρῦ-ς
Κλ.	ὦ	βότρυ-ες	ἰχθύ-ες	ὦ	δρύ-ες

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	ὁ	πῆχυς	πέλεκυς	τὸ	ἄστυ
Γεν.	τοῦ	πήχε-ως	πελέκε-ως	τοῦ	ἄστε-ως
Δοτ.	τῷ	πήχ(ε-ϊ)ει	πελέκ(ε-ϊ)ει	τῷ	ἄστ(ε-ϊ)ει
Αἰτ.	τὸν	πῆχυν	πέλεκυν	τὸ	ἄστυ
Κλ.	ὦ	πῆχυ	πέλεκυ	ὦ	ἄστυ

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον.	οἱ	πήχ(ε-ες)εις	πελέκ(ε-ες)εις	τὰ	ἄστ(ε-α)η
Γεν.	τῶν	πήχε-ων	πελέκε-ων	τῶν	ἄστε-ων
Δοτ.	τοῖς	πήχεσι(ν)	πελέκεσι(ν)	τοῖς	ἄστεσι(ν)
Αἰτ.	τοὺς	πήχεις	πελέκεις	τὰ	ἄστη
Κλ.	ὦ	πήχεις	πελέκεις	ὦ	ἄστη.

γ΄) Θέματα εἰς **ο** καὶ **ω**.

§ 151. Τὰ μὲν ἔχοντα θέμα εἰς **ο** εἶναι *θηλυκὰ* καὶ ἐσχημάτισαν τὴν ὀνομαστικὴν ἐξ αὐτοῦ τοῦ θέματος δι' ἐκτάσεως τοῦ **ο** εἰς **ω**· τὰ δ' ἔχοντα θέμα εἰς **ω** εἶναι *ἀρσενικὰ* καὶ ἐσχημάτισαν τὴν ὀνομαστικὴν τῇ προσλήψει τοῦ **ς**.

§ 152. Τὰ *θηλυκὰ* συναιροῦσι τὸ **ο** μετὰ μὲν τοῦ **ο** εἰς **ου**, μετὰ δὲ τοῦ **ι** εἰς **οι** καὶ μετὰ τοῦ **α** εἰς **ω**.

Ἡ κλητικὴ τούτων λήγει εἰς **οῖ**.

Παραδείγματα.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	ἡ	πειθὼ	Καλυψώ
Γεν.	τῆς	πειθ(ό-ος)οῦς	Καλυψ(ό-ος)οῦς
Δοτ.	τῇ	πειθ(ό-ϊ)οῖ	Καλυψ(ό-ϊ)οῖ
Αἰτ.	τὴν	πειθ(ό-α)ὼ	Καλυψ(ό-α)ὼ
Κλ.	ὦ	πειθοῖ	Καλυψοῖ.

Πληθυντικὸς ἀριθμὸς τούτων δὲν ὑπάρχει.

Ἡ αἰτιατικὴ τοῦ ἑνικοῦ ὀξύνεται παρὰ τὸν κανόνα, ὃν ἰδὲ ἐν § 102.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	ὁ	ἥρως	Τρώς
Γεν.	τοῦ	ἥρω-ος	Τρω-ὸς
Δοτ.	τῷ	ἥρω-ϊ	Τρω-ΐ
Αἰτ.	τὸν	ἥρω-α (ἥρω)	Τρῶ-α
Κλ.	ὦ	ἥρως	Τρὼς

SISMANOGLIO MIGLIARO

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον.	οἱ	ἥρω-ες	Τρῶ-ες
Γεν.	τῶν	ἡρώ-ων	Τρώ-ων
Δοτ.	τοῖς	ἥρωσι(ν)	Τρωσὶ(ν)
Αἰτ.	τοὺς	ἥρω-ας	Τρῶ-ας
Κλ.	ὦ	ἥρω-ες	Τρῶ-ες.

δ') Θέματα εἰς **ευ.**

§ 153. Ταῦτα ἐσχημάτισαν τὴν ὀνομαστικὴν τῇ προσλήψει τοῦ **ς.**

Τὴν γενικὴν τοῦ ἑνικοῦ ἔχουσιν εἰς **ως**· τὴν δὲ αἰτιατικὴν τοῦ ἑνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ εἰς **α** καὶ **ας.**

§ 154. Τὸ **υ** τῆς διφθόγγου **ευ** ἀπεβλήθη πρὸ τῶν καταλήξεων τῶν ἀρχομένων ἀπὸ φωνήεντος· μετὰ ταῦτα δὲ συνῃρέθη τὸ **ε** μετὰ τῶν καταλήξεων ὡς ἐν τοῖς εἰς **ις** γεν. **εως.**

Ἡ κλητικὴ τοῦ ἑνικοῦ εἶναι ὁμοία μὲ τὸ θέμα καὶ περισπᾶται.

Παραδείγματα.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	ὁ	βασιλεὺς	ἱππεὺς
Γεν.	τοῦ	βασιλέ-ως	ἱππέ-ως
Δοτ.	τῷ	βασιλ(έ-ϊ)εῖ	ἱππ(έ-ϊ)εῖ
Αἰτ.	τὸν	βασιλέ-α	ἱππέ-α
Κλ.	ὦ	βασιλεῦ	ἱππεῦ

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον.	οἱ	βασιλ(έ-ες) εἷς	ἱππ(έ-ες) εἷς
Γεν.	τῶν	βασιλέ-ων	ἱππέ-ων
Δοτ.	τοῖς	βασιλεῦσι (ν)	ἱππεῦσι (ν)
Αἰτ.	τοὺς	βασιλέ-ας καὶ βασιλεῖς	ἱππέ-ας καὶ ἱππεῖς
Κλ.	ὦ	βασιλεῖς	ἱππεῖς.

Ὅσα ἐκ τῶν εἰς **ευ** ἔχουσι φωνῆεν πρὸ τοῦ **ευ** συναιροῦσι καὶ τὸ **ε** μετὰ μὲν τοῦ **ω** εἰς **ω** μετὰ δὲ τοῦ **α** εἰς **α.**

Παράδειγμα. Ἐνικ. Ὁ. Πειραιεύς, Γεν. Πειραι(έ-ως) ῶς, Δοτ. Πειραι(έ-ϊ) εἰ, Αἰτ. Πειραι(έ-α) ᾶ, Κλτ. Πειραιεῦ.

Πληθ. Ὀν. Πειραι(έ-ες) εἷς, Γεν. Πειραι(έ-ων) ῶν, Δοτ. Πειραιεῦσι(ν), Αἰτ. Πειραι(έ-ας) ᾶς καὶ Πειραιεῖς, Κλτ. Πειραιεῖς.

ε') Θέματα εἰς **αυ** καὶ **ου.**

§ 155. Καὶ ταῦτα ἐσχημάτισαν τὴν μὲν ὀνομαστικὴν διὰ τῆς προσλήψεως τοῦ **ς,** τὴν γενικὴν εἰς **ος** καὶ τὴν αἰτιατικὴν τοῦ μὲν ἑνικοῦ εἰς **ν,** τοῦ δὲ πληθυντικοῦ εἰς **ς.**

Τὴν κλητικὴν τοῦ ἑνικοῦ ἐσχημάτισαν ὡς τὰ εἰς **εῦ** (πῶς;).

§ 156. Τὸ **υ** τῶν διφθόγγων **αυ** καὶ **ου** ἀπεβλήθη ἔνθα καὶ ἐν τοῖς εἰς **ευ** (ποῦ;), ἀλλὰ μετὰ ταῦτα δὲν ἐγένετο συναίρεσις.

Παραδείγματα.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	ὁ	βοῦς	ἡ	γραῦς
Γεν.	τοῦ	βο-ὸς	τῆς	γρα-ὸς
Δοτ.	τῷ	βο-ΐ	τῇ	γρα-ΐ
Αἰτ.	τὸν	βοῦ-ν	τὴν	γραῦ-ν
Κλ.	ὦ	βοῦ	ὦ	γραῦ

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον.	οἱ	βό-ες	αἱ	γρᾶ-ες
Γεν.	τῶν	βο-ῶν	τῶν	γρα-ῶν
Δοτ.	τοῖς	βου-σί (ν)	ταῖς	γραυ-σί (ν)
Αἰτ.	τοὺς	βοῦ-ς	τὰς	γραῦ-ς
Κλ.	ὦ	βό-ες	ὦ	γρᾶ-ες.

SISMANOGLIO

Ἡ ναῦς κλίνεται οὕτως·

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ὀν.	Γεν.	Δοτ.	Αἰτ.	Κλ.
ἡ *ναῦς,*	τῆς *νεώς,*	τῇ *νηΐ,*	τὴν *ναῦν,*	ὦ *ναῦ*

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

αἱ *νῆες,*	τῶν *νεῶν,*	ταῖς *ναυσί(ν),*	τὰς *ναῦς*	ὦ *νῆες.*

ΑΣΚΗΣΙΣ 18.

Ὁ Ξέρξης διελθὼν διὰ τῶν Θερμοπυλῶν προχωρεῖ καταστρέφων τὰς χώρας τῆς Ἑλλάδος.

Α΄ Ξέρξης ἀπὸ τῶν Θερμοπυλῶν ἀναζεύξας (ξεκινήσας) προῆγε (ἐπροχώρει) διὰ τῆς **Φωκέων** χώρας, πορθῶν (καταστρέφων) μὲν τὰς **πόλεις,** καταφθείρων δὲ τὰς ἐπὶ τῆς χώρας **κτήσεις** (τὰ ἐν τῇ ἐξοχῇ κτήματα). Οἱ δὲ **Φωκεῖς** θεωροῦντες ἑαυτοὺς οὐκ ἀξιομάχους, τὰς μὲν **πόλεις** ἁπάσας ἐξέλιπον, πρὸς δὲ τὰς δυσχωρίας (**κακοτοπιὲς**) τὰς ἐν τῷ Παρνασσῷ κατέφυγον. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ **βασιλεὺς** τὴν μὲν **τῶν Δωριέων** χώραν οὐδὲν ἠδίκει· μέρος δὲ τῆς **δυνάμεως** ἀπέλιπεν (ἀφῆκεν) ἐν Δωρίδι καὶ προσέταξεν εἰς Δελφοὺς ἐλθεῖν καὶ τὸ μὲν τέμενος (τὸ ἱερὸν ἔδαφος, ναὸν) τοῦ Ἀπόλλωνος ἐμπρῆσαι (νὰ πυρπολήσωσι), τὰ δὲ ἀναθήματα (ἀφιερώματα) συλῆσαι (νὰ διαρπάσωσιν), ἀλλ' οἱ ἐπὶ τὴν **σύλησιν** (διαρπαγὴν) τοῦ μαντείου πεμφθέντες οὐδὲν κατώρθωσαν.

Οἱ ὁρμηθέντες Ἀθηναῖοι στρατηγοὶ ἐν τῇ ἐν Μαραθῶνι μάχῃ.

Σύλληψις περσικῶν πλοίων ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων διὰ τῶν χειρῶν.

Β΄ Ἐν τῇ ἐν Μαραθῶνι μάχῃ ἐφονεύθη ὁ πολέμαρχος Καλλίμαχος, ἀνὴρ γενόμενος (ἀναδειχθεὶς) γενναῖος, ἀπέθανε δ' ἐκ τῶν στρατηγῶν Στησίλαος ὁ Θρασύλου. Κυνέγειρος δὲ δὲ ὁ Εὐφορίωνος ἐπιλαβόμενος τῶν ἁφλάστων **νεώς** (πιάσας τὰ ἐν τῇ πρύμνῃ κοσμήματα πλοίου τινός), τὴν χεῖρα ἀποκοπεὶς **πελέκει** πίπτει. Ἑπτὰ μὲν τῶν νεῶν ἐπεκράτησαν τρό-

πῳ τοιῷδε οἱ Ἀθηναῖοι, ταῖς δὲ λοιπαῖς **ναυσὶν** οἱ βάρβαροι περιέπλεον τὸ Σούνιον, βουλόμενοι ἐλθεῖν εἰς τὸ **ἄστυ** (δηλ. τὰς Ἀθήνας) πρὸ τῶν **Ἀθηναίων.**

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ΄

Συζυγία τῶν εἰς ω.

Ἐνεργητικὴ φωνὴ τῶν βαρυτόνων.

Παρακείμενος, Ὑπερσυντελικὸς καὶ τετελεσμένος Μέλλων.

§ 157. α΄) Ὁ ἐνεργητικὸς παρακείμενος πάντων τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τῆς ἀρχαίας ἐσχηματίσθη *μονολεκτικῶς* διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ ἀναδιπλασιασθὲν ῥηματικὸν θέμα τῶν προσωπικῶν καταλήξεων αὐτοῦ, αἵτινες εἶναι ἐν τῇ Ὁριστικῇ·

Ἐν τῷ ἑνικῷ ἀριθμῷ α΄ **α,** β΄ **ας,** γ΄ **ε(ν)**

» » πληθ. » » **αμεν,** » **ατε,** » **ασι(ν)**

Ἐν τῇ Ὑποτακτικῇ, Εὐκτικῇ καὶ Προστακτικῇ αἱ αὐταὶ πρὸς τὰς τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστῶτος (τίνες;).

Ἐν τῷ Ἀπαρεμφάτῳ **έναι** καὶ

Ἐν τῇ Μετοχῇ· ἀρσ. **ώς,** θηλ. **υῖα,** οὐδ. **ός.**

§ 158. Πρὸ τῶν καταλήξεων τούτων ἔλαβον χρονικὸν χαρακτῆρα **κ** τὰ *φωνηεντόληκτα, ὑγρόληκτα, ἐρρινόληκτα* καὶ τὰ *ἔχοντα χαρακτῆρα ἓν τῶν ὀδοντικῶν* τ, δ, θ.

Τὸ ὀδοντικὸν ἀπεβλήθη πρὸ τοῦ χρονικοῦ χαρακτῆρος **κ.**

Τὸ ἔρρινον πρὸ τοῦ χρονικοῦ χαρακτῆρος **κ** ἐτράπη εἰς **γ.**

§ 159. Αἱ προσωπικαὶ λοιπὸν καταλήξεις τῶν ῥη-

SISMANOGLIO

μάτων τούτων μετὰ τοῦ χρονικοῦ χαρακτῆρος **κ** εἶναι ἐν τῇ Ὁριστικῇ·

Ἐν τῷ ἑνικῷ α΄ **κα,** β΄ **κας,** γ΄ **κε(ν)·**
» » πληθ. » **καμεν,** » **κατε,** » **κασι(ν).**

Ἐν τῇ Ὑποτακτικῇ·

Ἐν τῷ ἑνικῷ α΄ **κω,** β΄ **κῃς,** γ΄ **κῃ**
» » πληθ. » **κωμεν,** » **κητε,** » **κωσι(ν).**

Ἐν τῇ Εὐκτικῇ·

Ἐν τῷ ἑνικῷ α΄ **κοιμι,** β΄ **κοις,** γ΄ **κοι**
» » πληθ. » **κοιμεν,** » **κοιτε,** » **κοιεν.**

Ἐν τῇ Προστακτικῇ·

Ἐν τῷ ἑνικῷ β΄ **κε,** γ΄ **κέτω**
» » πληθ. » **κετε,** » **κότων** ἢ **κέτωσαν.**

Ἐν τῷ Ἀπαρεμφάτῳ· **κέναι.**

Ἐν τῇ Μετοχῇ·

Ἀρσ. ὀν. **κώς,** γεν. **κότος·**
Θηλ. » **κυῖα,** » **κυίας·**
Οὐδ. » **κός,** » **κότος.**

§ 160. Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα ἓν τῶν οὐρανικῶν **κ, γ, χ,** ἢ ἓν τῶν χειλικῶν **π, β, φ,** *δὲν ἔλαβον* χρονικὸν χαρακτῆρα **κ,** *ἀλλ'* ***ἐδάσυναν*** τὸν χαρακτῆρα τοῦ ῥηματικοῦ θέματος εἰς **χ** καὶ **φ.**

§ 161. ***Ἀναδιπλασιασμός.*** Τὸ ῥηματικὸν θέμα ἀναδιπλασιάζεται πρὸς σχηματισμὸν τοῦ παρακειμένου κατὰ τρεῖς τρόπους·

1) Τὰ ἀπὸ *φωνήεντος* ἢ *διφθόγγου* ἀρχόμενα ῥηματικὰ θέματα ἀνοδιπλασιάζονται διὰ *χρονικῆς αὐξήσεως·* ἴδε § 45, β΄.

2) Τὰ ἀπὸ ***διπλοῦ*** *συμφώνου* ἢ ἀπὸ ***δύο*** *ἀφώνων*

ἢ ἀπὸ **ρ** καὶ **γν** ἀναδιπλασιάζονται διὰ *συλλαβικῆς αὐξήσεως·* ἴδε § 45, α΄.

3) Τὰ ἀπὸ *ἁπλοῦ συμφώνου* ἢ ἀπὸ *δύο συμφώνων,* ἐξ ὧν τὸ δεύτερον *ὑγρὸν* ἢ **ν,** πλὴν τῆς πλοκῆς **γν,** ἀναδιπλασιάζονται διὰ τῆς προσθήκης ἐν ἀρχῇ τοῦ ῥημ. θέματος *συλλαβῆς* ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ ἀρκτικοῦ σύμφωνου τοῦ ῥηματικοῦ θέματος μετὰ τοῦ **ε.**

Τῶν ῥημ. τούτων θεμάτων ὅταν τὸ ἀρκτικὸν γράμμα εἶναι *δασύ,* τρέπεται ἐν τῇ *συλλαβῇ* τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ εἰς ψιλόν· π. χ. *φονεύω,* παρακείμενος ***πεφόνευκα·*** *φροντίζω,* ***πεφρόντικα.***

§ 162. Εἰς τὰ μετὰ προθέσεων σύνθετα ῥήματα ὁ ἀναδιπλασιασμὸς συμβαίνει ***μετὰ τὴν πρόθεσιν.***

§ 163. Ὁ *ἀναδιπλασιασμὸς* φυλάττεται εἰς *πάσας* τὰς *ἐγκλίσεις,* ἐν τῷ *Ἀπαρεμφάτῳ* καὶ τῇ *Μετοχῇ.*

Παραδείγματα.

ι. ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

ῥημ. θ. λυ	ῥ. θ. ἀγγελ	ῥ. θ. πειθ	ῥ. θ. ἀγ	ῥ. θ. ῥιπ
α΄ λέ-λυ-κα	ἤγγελκα	πέ-πει-κα	ἦχα	ἔρριφα
β΄ λέ-λυ-κας	ἤγγελκας	πέ-πει-κας	ἦχας	ἔρριφας
γ΄ λέ-λυ-κε(ν)	ἤγγελκε(ν)	πέ-πει-κε(ν)	ἦχε(ν)	ἔρριφε(ν)
	κτλ.	κτλ.	κτλ.	κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ λε-λύ-καμεν
β΄ λε-λύ-κατε
γ΄ λε-λύ-κασι(ν).

Ἑνικὸς ἀριθμός.

	ῥ. θ. ἐλπιδ	ῥ. θ. φαν	ῥ. θ. στελ[1]	ῥ. θ. φθερ[1]
α΄	ἤλπικα	πέφαγκα	ἔσταλκα	ἔφθαρκα
β΄	ἤλπικας	πέφαγκας	ἔσταλκας	ἔφθαρκας
γ΄	ἤλπικε(ν)	πεφαγκε ν)	ἔσταλκε(ν)	ἔφθαρκε(ν)
	κτλ.	κτλ.	κτλ.	κτλ.

Ὁ ἐνεργ. παρακείμενος τοῦ *πέμπω* εἶναι *πέπομφα*· τοῦ *τρέπω*, *τέτροφα*· τοῦ *κλέπτω*, *κέκλοφα*.

2. ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

α΄	λε-λύ-κω	ἠγγέλκω	πεπείκω	ἤχω	ἐρρίφω
β΄	λε-λύ-κῃς	ἠγγέλκῃς	πεπείκῃς	ἤχῃς	ἐρρίφῃς
γ΄	λε-λύ-κῃ	ἠγγέλκῃ κτλ.	πεπείκῃ κτλ.	ἤχῃ κτλ.	ἐρρίφῃ κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ λε-λύ-κωμεν
β΄ λε-λύ-κητε
γ΄ λε-λύ-κωσι(ν).

3. ΕΥΚΤΙΚΗΣ.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

α΄	λε-λύ-κοιμι	ἐρρίφοιμι	ἠλπίκοιμι	ἥχοιμι	ἐστάλκοιμι
β΄	λε-λύ-κοις	ἐρρίφοις	ἠλπίκοις	ἥχοις	ἐστάλκοις
γ΄	λε-λύ-κοι	ἐρρίφοι	ἠλπίκοι	ἥχοι	ἐστάλκοι
		κτλ.	κτλ.	κτλ.	κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ λε-λύ-κοιμεν
β΄ λε-λύ-κοιτε
γ΄ λε-λύ-κοιεν.

1. Τὰ μονοσύλλαβα ὑγρόληκτα καὶ ἐρρινόληκτα θέματα, τὰ ἔχοντα πρὸ τοῦ χαρακτῆρος ε, τρέπουσιν αὐτὸ ἐν τῷ ἐνεργ. παρακειμένῳ καὶ ὑπερσυντελικῷ εἰς α.

4. ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

β΄	λέ-λυ-κε	ἐ-στράτευκε	πέ-πεικε	ἔσταλκε
γ΄	λε-λυ-κέτω	ἐ-στρατευκέτω	πε-πεικέτω	ἐ-σταλκέτω
		κτλ.	κτλ.	κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

β΄ λε-λύ-κετε γ΄ λε-λυ-κότων ἢ λε-λυ-κέτωσαν

5. ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ.

λε-λυ-κέναι, ἠλπικέναι, ἐσταλκέναι, ἐρριφέναι.

6. ΜΕΤΟΧΗΣ.

Ἀρσ.	λε-λυ-κώς	γεν.	λε-λυ-κότος,		
Θηλ.	λε-λυ-κυῖα	γεν.	λε-λυ-κυίας.		
Οὐδ.	λε-λυ-κὸς	γεν.	λε-λυ-κότος.		
Ἀρσ.	ἠλπικώς,	Θηλ.	ἠλπικυῖα,	Οὐδ.	ἠλπικός.
Ἀρσ.	ἐρριφώς,	Θηλ.	ἐρριφυῖα,	Οὐδ	ἐρριφός.
Ἀρσ.	ἐσταλκώς,	Θηλ.	ἐσταλκυῖα,	Οὐδ.	ἐσταλκός.
Ἀρσ.	ἠχώς,	Θηλ.	ἠχυῖα,	Οὐδ.	ἠχός.

§ 164. Τὸ μὲν ἀρσενικὸν καὶ οὐδέτερον γένος τῆς μετοχῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ παρακειμένου κλίνεται κατὰ τὰ ὀδοντικὸν χαρακτῆρα ἔχοντα οὐσιαστικὰ τῆς λεγομένης γ΄ κλίσεως· τὸ δὲ θηλυκὸν κατὰ τὴν λεγομένην α΄ κλίσιν.

§ 165. Ὁ ἐνεργητικὸς παρακείμενος ἐν τῇ Ὑποτακτικῇ, Εὐκτικῇ καὶ Προστακτικῇ ἐσχηματίσθη καὶ *περιφραστικῶς* διὰ τῆς Μετοχῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ παρακειμένου καὶ τοῦ ἐνεστῶτος τῆς Ὑποτακτικῆς, Εὐκτικῆς καὶ Προστακτικῆς τοῦ ῥήματος *εἰμί*.

Ὁ ἐνεστὼς τοῦ ***εἰμί*** εἶναι·

Ἐν τῇ Ὑποτακτικῇ·

Ἑν.	α΄	ὦ		β	ἦς	γ	ἦ
Πλ.	»	ὦμεν		»	ἦτε	»	ὦσι(ν)

SISMANOGLIO

Ἐν τῇ Εὐκτικῇ·

Ἑν. α΄ **εἴην,** β΄ **εἴης,** γ΄ **εἴη**
Πλ. » **εἶημεν εἶμεν,** » **εἶητε εἶτε,** » **εἶησαν εἶεν.**

Ἐν τῇ Προστακτικῇ·

Ἑν. β΄ **ἴσθι** γ΄ **ἔστω**
Πλ. » **ἔστε** » **ἔστωσαν καὶ ἔστων καὶ ὄντων.**

Σχημάτισον περιφραστικῶς ἐν ταῖς ἀνωτέρω ἐγκλίσεσι τὸν ἐνεργητικὸν παρακείμενον τῶν ἐν τοῖς παραδείγμασι ῥημάτων.

β΄) Ὁ ἐνεργητικὸς ὑπερσυντελικὸς πάντων τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τῆς ἀρχαίας ἐσχηματίσθη *μονολεκτικῶς*· ἔχει δὲ τὰς ἑξῆς καταλήξεις:

Ἐν τῷ ἑνικῷ ἀριθμῷ α΄ **ειν,** β΄ **εις,** γ΄ **ει**
» » πληθ. » » **ειμεν,** » **ειτε,** » **εσαν**

Τὰ ἐν §§ 158, 160, 161 καὶ 162 περὶ τοῦ παρακειμένου καὶ περὶ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ λεχθέντα ἰσχύουσι καὶ περὶ τοῦ ὑπερσυντελικοῦ.

Ὅταν τὸ ῥηματικὸν θέμα ἀναδιπλασιάζηται διὰ συλλαβῆς (ἴδε § 161), τότε ὁ ὑπερσυντελικὸς λαμβάνει πρὸ ταύτης καὶ *συλλαβικὴν αὔξησιν*.

§ 166. Ὁ ὑπερσυντελικὸς εὑρίσκεται ἐν μόνῃ τῇ Ὁριστικῇ.

Παραδείγματα.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

α΄ **ἐ-λε-λύ-κειν ἠλ-πί-κειν ἐ-στάλ-κειν ἐ-φθάρ-κειν**
β΄ **ἐ-λε-λύ-κεις ἠλ-πί-κεις ἐ-στάλ-κεις ἐ-φθάρ-κεις**
γ΄ **ἐ-λε-λύ-κει ἠλ-πί-κει κτλ. ἐ-στάλ-κει κτλ. ἐ-φθάρ-κει κτλ.**

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ **ἐ-λε-λύ-κειμεν**
β΄ **ἐ-λε-λύ-κειτε**
γ΄ **ἐ-λε-λύ-κεσαν.**

Ἐνικ. ἀριθ. α΄ **ἐρρίφειν ἴσχειν ἠγγέλκειν**
β΄ **ἐρρίφεις ἴσχεις ἠγγέλκεις**
γ΄ **ἐρρίφει κτλ. ἴσχει κτλ. ἠγγέλκει κτλ.**

Τὸ τρίτον πληθυντικὸν πρόσωπον τοῦ ὑπερσυντελικοῦ ἔχει καὶ κατάληξιν **εισαν.**

§ 167. Ὁ ἐνεργητικὸς ὑπερσυντελικὸς ἐσχηματίσθη καὶ περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ παρακειμένου καὶ τοῦ *παρατατικοῦ* τοῦ ῥήματος *εἰμί*.

Ὁ *παρατατικὸς* τοῦ **εἰμὶ** εἶναι·

Ἑνικὸς ἀριθμὸς α΄ **ἦν (ᾖ),** β΄ **ἦσθα,** γ΄ **ἦν**
Πληθ. » » **ἦμεν,** » **ἦτε (ἦστε)** » **ἦσαν.**

Σχημάτισον *περιφραστικῶς* τὸν ὑπερσυντελικὸν τῶν ἐν τοῖς παραδείγμασι ῥημάτων.

γ΄) Ὁ ἐνεργητικὸς τετελεσμένος μέλλων ἐσχηματίσθη καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ *περιφραστικῶς* μέν, ἀλλὰ διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ παρακειμένου καὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ ῥήματος **εἰμί.**

Ὁ *μέλλων* τοῦ **εἰμὶ** εἶναι:

Ἐν τῇ Ὁριστικῇ

Ἑνικὸς ἀριθμὸς α΄ **ἔσομαι,** β΄ **ἔσῃ (ἔσει),** γ΄ **ἔσται**
Πληθ. » » **ἐσόμεθα** » **ἔσεσθε** » **ἔσονται**

Ἐν τῇ Εὐκτικῇ

Ἑνικὸς ἀριθμὸς α΄ **ἐσοίμην,** β΄ **ἔσοιο,** γ΄ **ἔσοιτο**
Πληθ. » » **ἐσοίμεθα** » **ἔσοισθε** » **ἔσοιντο**

Ἐν τῷ Ἀπαρεμφάτῳ

ἔσεσθαι

Ἐν τῇ Μετοχῇ

Ἀρσ. **ἐσόμενος** Θηλ. **ἐσομένη,** Οὐδ. **ἐσόμενον.**

SISMANOGLIO

Παραδείγματα.

Ἐν τῇ Ὁριστικῇ

Ἑνικὸς ἀριθμὸς	α΄	λελυκώς.	κυῖα,	κὸς	ἔσομαι
	β΄	»	»	»	ἔσῃ (ἔσει)
	γ΄	»	»	»	ἔσται
Πληθ. »	α΄	λελυκότες,	κυῖαι,	κότα	ἐσόμεθα
	β΄	»	»	»	ἔσεσθε
	γ΄	»	»	»	ἔσονται

Ἐν τῇ Εὐκτικῇ

Ἑνικὸς ἀριθμὸς	α΄	λελυκώς,	κυῖα,	κὸς	ἐσοίμην
	β΄	»	»	»	ἔσοιο
	γ΄	»	»	»	ἔσοιτο
Πληθ. »	α΄	λελυκότες,	κυῖαι,	κότα	ἐσοίμεθα
	β΄	»	»	»	ἔσοισθε
	γ΄	»	»	»	ἔσοιντο.

Ἐν τῷ Ἀπαρεμφάτῳ

λελυκώς,	κυῖα,	κὸς	ἔσεσθαι
λελυκότες,	κυῖαι,	κότα	

Ἐν τῇ Μετοχῇ

Ἀρσενικὸν	λελυκὼς	ἐσόμενος
Θηλυκὸν	λελυκυῖα	ἐσομένη
Οὐδέτερον	λελυκὸς	ἐσόμενον

§ 168. Τῶν ῥημάτων *θνῄσκω* καὶ *ἵστημι* ὁ τετελεσμένος μέλλων ἐσχηματίσθη *μονολεκτικῶς*· **τεθνήξω, ἑστήξω.**

ΑΣΚΗΣΙΣ 19.

Αἱ Ἀθῆναι ἡ κοιτὶς τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ῥητορικῆς.

Α΄ Τὴν φιλοσοφίαν, ἥτις πάντα τἀγαθὰ **συνεξεύρηκε** καὶ **συγκατεσκεύακε** καὶ πρός τε τὰς πράξεις ἡμᾶς **πεπαίδευκε** καὶ πρὸς ἀλλήλους πράους **πεποίηκε**, καὶ τῶν συμφορῶν τὰς μὲν δι' ἀμαθίαν γιγνομένας φυλάξασθαι (νὰ προ-

φυλαχθῶμεν) **δεδίδαχε**, τὰς δὲ ἐξ ἀνάγκης γιγνομένας καλῶς φέρειν **εἴθικεν** (ἔχει συνειθίσει ἡμᾶς), ἡ πόλις ἡμῶν κατέδειξε, καὶ λόγοις ἐτίμησεν. Τοσοῦτον δ' ἡ πόλις ἡμῶν περὶ τὸ φρονεῖν καὶ λέγειν τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους **ὑπερβέβηκεν**, ὥσθ' οἱ ταύτης μαθηταὶ τῶν ἄλλων διδάσκαλοι **γεγόνασι**, καὶ τὸ τῶν Ἑλλήνων ὄνομα **πεποίηκε** ***μηκέτι τοῦ γένους, ἀλλὰ τῆς διανοίας δοκεῖν εἶναι*** (νὰ μὴ θεωρῆται πλέον ὄνομα τῆς καταγωγῆς των, ἀλλὰ τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως).

Οἱ Συρακόσιοι εἶχον ἀνταμείψει τοὺς εἰς βοήθειαν αὐτῶν ἐλθόντας Λακεδαιμονίους, εἶχον κοσμήσει τοὺς ναοὺς διὰ λαφύρων καὶ εἶχον τιμήσει τοὺς ἀριστεύσαντας ἐκ τῶν στρατιωτῶν.

Β΄ Συρακόσιοι δέ, ἐπεὶ τὸν πρὸς Ἀθηναίους πόλεμον **κατελελύκεσαν**, τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους **συμμαχήσαντας** αὐτοῖς, **ἐτετιμήκεσαν** τοῖς ἐκ τοῦ πολέμου λαφύροις, **συναπεστάλκεσαν** δ' αὐτοῖς εἰς Λακεδαίμονα εἰς τὸν πρὸς Ἀθηναίους πόλεμον τριάκοντα καὶ πέντε τριήρεις, ὧν ἦρχεν Ἑρμοκράτης ὁ πρωτεύων τῶν πολιτῶν. Αὐτοὶ δὲ τὰς ἐκ τοῦ πολέμου γενομένας ὠφελείας ἐπεὶ **ἠθροίκεσαν** τοὺς μὲν ναοὺς ἀναθήμασι καὶ ***σκύλοις*** (λαφύροις) **ἐκεκοσμήκεσαν**, τῶν δὲ στρατιωτῶν τοὺς **ἠριστευκότας** ταῖς προσηκούσαις (μὲ τὰς πρεπούσας) δωρεαῖς **ἐτετιμήκεσαν**.

Ὁ Σωκράτης ἀρνεῖται νὰ μεταχειρισθῇ πρὸς ὑπεράσπισιν αὐτοῦ ῥητορικὸν λόγον.

Γ΄ Ὅτε ὁ Σωκράτης ἔφευγε τὴν δίκην (ἐνήγετο εἰς τὸ δικαστήριον), Λυσίας ὁ ῥήτωρ λόγον τινὰ ἦλθε κομίζων αὐτῷ καὶ ἐκέλευε χρήσασθαι (νὰ τὸν χρησιμοποιήσῃ). Ἐπεὶ δ' ὁ Σωκράτης οὐκ ἐβούλετο χρήσασθαι αὐτῷ, «**Τεθνήξεις** τοίνυν», ἔφη ὁ Λυσίας, «εἰ μὴ οὕτως ἀπολογήσει». Ὁ δὲ Σωκράτης, «Εἰ καὶ μὴ νῦν **τεθνήξω**», ἔφη, «πάντως **τεθνήξω**».

SISMANOGLIO MEGARO

ΦΩΝΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ

		ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΕΥΚΤΙΚΗΣ
Ἐνεστώς	Ἑνικός	λύω λύεις λύει	λύω λύῃς λύῃ	λύοιμι λύοις λύοι
	Πληθ.	λύομεν λύετε λύουσι(ν)	λύωμεν λύητε λύωσι(ν)	λύοιμεν λύοιτε λύοιεν
Παρατατικός	Ἑνικός	ἔλυον ἔλυες ἔλυε(ν)		
	Πληθ.	ἐλύομεν ἐλύετε ἔλυον		
Μέλλων	Ἑνικός	λύσω λύσεις λύσει		λύσοιμι λύσοις λύσοι
	Πληθ.	λύσομεν λύσετε λύσουσι(ν)		λύσοιμεν λύσοιτε λύσοιεν
Ἀόριστος	Ἑνικός	ἔλυσα ἔλυσας ἔλυσε(ν)	λύσω λύσῃς λύσῃ	λύσαιμι λύσαις[1] λύσαι[2]
	Πληθ.	ἐλύσαμεν ἐλύσατε ἔλυσαν	λύσωμεν λύσητε λύσωσι(ν)	λύσαιμεν λύσαιτε λύσαιεν[3]

ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ ΛΥΩ

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ	ΜΕΤΟΧΗΣ
	λύειν	λύων γεν. λύοντος λύουσα » λυούσης λῦον » λύοντος
λῦε λυέτω		
λύετε λυόντων ἢ λυέτωσαν		
	λύσειν	λύσων γεν. λύσοντος λύσουσα » λυσούσης λῦσον » λύσαντος
	λῦσαι	λύσας γ. λύσαντος λύσασα » λυσάσης λῦσαν » λύσαντος
λῦσον λυσάτω		
λύσατε λυσάντων ἢ λυσάτω-[σαν		

SISMANOGLIO MEGARO

(Συνέχεια) ΦΩΝΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ

		ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΕΥΚΤΙΚΗΣ
Παρακείμενος	*Ἑνικός*	λέλυκα λέλυκας λέλυκε(ν)	λελύκω [1] λελύκῃς λελύκῃ	λελύκοιμι [1] λελύκοις λελύκοι
	Πληθ.	λελύκαμεν λελύκατε λελύκασι(ν)	λελύκωμεν λελύκητε λελύκωσι(ν)	λελύκοιμεν λελύκοιτε λελύκοιεν
Ὑπερσυντελικός	*Ἑνικός*	ἐλελύκειν ἐλελύκεις ἐλελύκει		
	Πληθ.	ἐλελύκειμεν ἐλελύκειτε ἐλελύκεσαν		
Μέλλων τετελεσμ.	*Ἑνικός*	λελυκώς ἔσομαι λελυκὼς ἔσῃ (ει) λελυκὼς ἔσται		λελυκὼς ἐσοίμην λελυκὼς ἔσοιο λελυκὼς ἔσοιτο
	Πληθ.	λελυκότες ἐσόμεθα λελυκότες ἔσεσθε λελυκότες ἔσονται		λελυκότες ἐσοίμεθα λελυκότες ἔσοισθε λελυκότες ἔσοιντο

1. Ἢ περιφρακτικῶς ἴδε σελ. 89, § 165.

ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ ΛΥΩ

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ	ΜΕΤΟΧΗΣ
λέλυκε [1] λελυκέτω λελύκετε λελυκότων ἢ λελυκέτωσαν	λελυκέναι	λελυκὼς γεν. -κότος λελυκυῖα » -κυίας λελυκὸς » -κότος
	λελυκὼς ἔσεσθαι λελυκυῖα » λελυκὸς »	λελυκὼς ἐσόμενος λελυκυῖα ἐσομένη λελυκὸς ἐσόμενον

1. Ἢ περιφρασνικῶς ἴδε σελ. 89 § 165.

SISMANOGLIO MEGARO

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ΄

Ἐπίθετα κλινόμενα κατὰ τὴν λεγομένην γ΄ κλίσιν.

Ἐπανάλαβε τὰ περὶ τοῦ *ἐπιθέτου* λεχθέντα ἐν § § 61, 62, 63 καὶ 64.

§ 169. Τὰ κατὰ τὴν κλίσιν ταύτην τῶν οὐσιαστικῶν κλινόμενα ἐπίθετα εἶναι *τρικατάληκτα, δικατάληκτα* καὶ *μονοκατάληκτα.*

Τὰ μονοκατάληκτα εἶναι ***διγενῆ.***

§ 170. Τὸ θέμα τῶν ἐπιθέτων τούτων εὑρίσκεται ὡς καὶ τὸ τῶν οὐσιαστικῶν (πῶς;).

Τοῦ οὐδετέρου γένους ἡ ὀνομαστικὴ τοῦ ἑνικοῦ εἶναι ὁμοία μὲ τὸ θέμα.

Ὡς πρὸς τὸν χαρακτῆρα τὰ ἐπίθετα ταῦτα διαιροῦνται εἰς τὰ λήγοντα:

1) εἰς **υ**· καὶ ταῦτα εἶναι *τρικατάληκτα,*

2) εἰς **ντ**· καὶ ταῦτα εἶναι *τρικατάληκτα,*

3) εἰς **ν**· καὶ ταῦτα εἶναι *δικατάληκτα,* πλὴν τῶν ἑξῆς: **τάλας, τάλαινα, τάλαν,** καὶ **μέλας, μέλαινα, μέλαν,**

4) εἰς **σ**· καὶ ταῦτα εἶναι *δικατάληκτα,* καὶ

5) εἰς *ἄφωνον* ἢ *ὑγρόν*· καὶ ταῦτα εἶναι *μονοκατάληκτα.*

Τὸ **α** τοῦ θηλυκοῦ τῶν τρικαταλήκτων τούτων ἐπιθέτων εἶναι *βραχύ.*

α΄) Τρικατάληκτα.

1) εἰς **υ.**

§ 171. Ταῦτα λήγουσιν ἐν τῇ ὀνομ. τοῦ ἑνικοῦ· ἐν τῷ ἀρσ. εἰς **ύς,** θηλ. **εῖα,** οὐδ. **ύ.**

Παραδείγματα.

ἀρσ.	γλυκὺς	θηλ.	γλυκεῖα	οὐδ.	γλυκὺ
»	ταχὺς	»	ταχεῖα	»	ταχύ
»	βραχὺς	»	βραχεῖα	»	βραχὺ
»	θῆλυς	»	θήλεια	»	θῆλυ
»	ἥμισυς	»	ἡμίσεια	»	ἥμισυ.

§ 172. Τὸ ἀρσενικὸν καὶ οὐδέτερον τῶν ἐπιθέτων τούτων κλίνονται μὲν κατὰ τὰ εἰς *υς* γεν. *εως* οὐσιαστικά (ἴδε § 149), ἀλλὰ ταῦτα διαφέρουσιν ἐκείνων κατὰ τὴν *κατάληξιν* τῆς ***γενικῆς*** τοῦ *ἑνικοῦ,* ἡ ὁποία εἶναι **ος.**

§ 173. Τὸ *εᾶ* τῆς πληθυντικῆς ὀνομ. αἰτιατικῆς καὶ κλητικῆς τοῦ οὐδετέρου μένει ἀσυναίρετον, πλὴν τοῦ *ἡμίσεα* - ***ἥμισυ.***

§ 174. Ἡ κλητικὴ τοῦ ἑνικοῦ τῶν ἀρσενικῶν εἶναι ὁμοία μὲ τὸ θέμα.

§ 175. Ἡ γενικὴ πληθυντικὴ τοῦ θηλυκοῦ τῶν ἐπιθέτων τούτων τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης καὶ περισπᾶται.

Παραδείγματα.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	ὁ	γλυκὺς	ἡ	γλυκεῖα	τὸ	γλυκὺ
Γεν.	τοῦ	γλυκέ-ος	τῆς	γλυκείᾶς	τοῦ	γλυκέ-ος
Δοτ.	τῷ	γλυκ(έ-ῖ)εῖ	τῇ	γλυκείᾳ	τῷ	γλυκ(έ-ῖ)εῖ
Αἰτ.	τὸν	γλυκὺν	τὴν	γλυκεῖαν	τὸ	γλυκὺ
Κλ.	ὦ	γλυκὺ	ὦ	γλυκεῖα	ὦ	γλυκύ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον.	οἱ	γλυκ(έ-ες)εῖς	αἱ	γλυκεῖαι	τὰ	γλυκέ-α
Γεν.	τῶν	γλυκέων	τῶν	γλυκειῶν	τῶν	γλυκέων
Δοτ.	τοῖς	γλυκέσι(ν)	ταῖς	γλυκείαις	τοῖς	γλυκέσι(ν)
Αἰτ.	τοὺς	γλυκεῖς	τὰς	γλυκείας	τὰ	γλυκέ-α
Κλ.	ὦ	γλυκεῖς	ὦ	γλυκεῖαι	ὦ	γλυκέ-α.

SISMANOGLIO

2) εἰς **ντ.**

§ 176. Τούτων αἱ καταλήξεις ἐν τῇ ὀνομαστικῇ τοῦ ἑνικοῦ εἶναι·

1)	ἀρσ.	**εις**	θηλ. **εσσα**	οὐδ.	**εν**
2)	»	**ας**	» **ασα**	»	**αν**
3)	»	**ων**	» **ουσα**	»	**ον.**

Παραδείγματα.

Ἀρσ.	χαρίεις	θηλ.	χαρίεσσα	χαρίεν
»	φωνήεις	»	φωνήεσσα	φωνῆεν
»	πᾶς	»	πᾶσα	πᾶν
»	ἑκών	»	ἑκοῦσα	ἑκόν (ὁ θελη-

ματικῶς κάμνων τι).

ἄκων, ἄκουσα, ἄκον (ὁ χωρὶς νὰ θέλῃ κάμνων τι).

§ 177. Τὸ ἀρσενικὸν καὶ οὐδέτερον αὐτῶν κλίνεται κατὰ τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα **ντ** οὐσιαστικά. (ἴδε § 97, 1.2). Ἀλλὰ τῶν εἰς **εις** ἐπιθέτων, τῶν ἐχόντων πρὸ τοῦ **εις** φωνῆεν, ἡ δοτικὴ πληθυντικὴ σχηματίζεται ἄνευ ἀναπληρωτικῆς ἐκτάσεως, ἤτοι εἰς **εσι.**

§ 178. Κατὰ τὰ ἐπίθετα ταῦτα ἐσχηματίσθησαν καὶ ἐκλίθησαν πάντες οἱ χρόνοι τῆς ἐνεργητικῆς Μετοχῆς, πλὴν τοῦ παρακειμένου, ὅστις ἐσχηματίσθη καὶ ἐκλίθη κατὰ τὰ ὀδοντικὸν χαρακτῆρα ἔχοντα οὐσιαστικά.

Ἡ κλητικὴ τοῦ ἑνικοῦ τοῦ ἀρσενικοῦ γένους τῶν Μετοχῶν καὶ τῶν περισπωμένων ἐπιθέτων εἶναι ὁμοία μὲ τὴν ὀνομαστικήν.

Παραδείγματα.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ὀν.	ὁ	χαρίεις	ἡ	χαρίεσσα	τὸ χαρίεν
Γεν.	τοῦ	χαρίεντος	τῆς	χαριέσσης	τοῦ χαρίεντος
Δοτ.	τῷ	χαρίεντι	τῇ	χαριέσσῃ	τῷ χαρίεντι
Αἰτ.	τὸν	χαρίεντα	τὴν	χαρίεσσαν	τὸ χαρίεν
Κλ.	ὦ	χαρίεν	ὦ	χαρίεσσα	ὦ χαρίεν

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ὀν.	οἱ	χαρίεντες	αἱ	χαρίεσσαι	τὰ χαρίεντα
Γεν.	τῶν	χαριέντων	τῶν	χαριεσσῶν	τῶν χαριέντων
Δοτ.	τοῖς	χαρίε**σι**(ν)	ταῖς	χαριέσσαις	τοῖς χαρίε**σι**(ν)
Αἰτ.	τοὺς	χαρίεντας	τὰς	χαριέσσας	τὰ χαρίεντα
Κλ.	ὦ	χαρίεντες	ὦ	χαρίεσσαι	ὦ χαρίεντα

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ὀν.	ὁ	λελυκὼς	ἡ	λελυκυῖα	τὸ λελυκὸς
Γεν.	τοῦ	λελυκότος	τῆς	λελυκυίας	τοῦ λελυκότος
Δοτ.	τῷ	λελυκότι	τῇ	λελυκυίᾳ	τῷ λελυκότι
Αἰτ.	τὸν	λελυκότα	τὴν	λελυκυῖαν	τὸ λελυκὸς
Κλ.	ὦ	λελυκὼς	ὦ	λελυκυῖα	ὦ λελυκός

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

λελυκότες	λελυκυῖαι	λελυκότα
λελυκότων	λελυκυιῶν	λελυκότων
λελυκό**σι**	λελυκυίαις	λελυκό**σι**
λελυκότας	λελυκυίας	λελυκότα
λελυκότες	λελυκυῖαι	λελυκότα

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ὀν.	πᾶς	πᾶσα	πᾶν	ἑκών	ἑκοῦσα ἑκόν
Γεν.	παντὸς	πάσης	παντὸς	ἑκόντος	ἑκούσης ἑκόντος
Δοτ.	παντὶ	πάσῃ	παντὶ	ἑκόντι	ἑκούσῃ ἑκόντι
Αἰτ.	πάντα	πᾶσαν	πᾶν	ἑκόντα	ἑκοῦσαν ἑκόν
Κλ.	πᾶς	πᾶσα	πᾶν	ἑκών	ἑκοῦσα ἑκόν

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ὀν.	πάντες	πᾶσαι	πάντα	ἑκόντες	ἑκοῦσαι ἑκόντα
Γεν.	πάντων	πασῶν	πάντων	ἑκόντων	ἑκουσῶν ἑκόντων
Δοτ.	πᾶ**σι**(ν)	πάσαις	πᾶ**σι**(ν)	ἑκοῦ**σι**(ν)	ἑκούσαις ἑκοῦ**σι**(ν)
Αἰτ.	πάντας	πάσας	πάντα	ἑκόντας	ἑκούσας ἑκόντα
Κλ.	πάντες	πᾶσαι	πάντα	ἑκόντες	ἑκοῦσαι ἑκόντα.

Ἡ γενικὴ πληθ. τοῦ *πᾶς, πᾶν* εἶναι **πάντων.**

© SISMANOGLIO

3) εἰς **ν.**

§ 179. Ταῦτα εἶναι δύο· τὸ **τάλας, τάλαινα, τάλαν** καὶ **μέλας, μέλαινα, μέλαν.**

Περὶ τῆς κλητικῆς τοῦ ἑνικοῦ ἴδε § 121.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	τάλας	τάλαινα	τάλαν	μέλας	μέλαινα	μέλαν
Γεν.	τάλανος	ταλαίνης	τάλανος	μέλανος	μελαίνης	μέλανος
Δοτ.	τάλανι	ταλαίνῃ	τάλανι	μέλανι	μελαίνῃ	μέλανι
Αἰτ.	τάλανα	τάλαιναν	τάλαν	μέλανα	μέλαιναν	μέλαν
Κλ.	τάλαν	τάλαινα	τάλαν	μέλαν	μέλαινα	μέλαν

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον.	τάλανες	τάλαιναι	τάλανα	μέλανες	μέλαιναι	μέλανα
Γεν.	ταλάνων	ταλαινῶν	ταλάνων	μελάνων	μελαινῶν	μελάνων
Δοτ.	τάλασι(ν	ταλαίναις	τάλασι(ν	μέλασι(ν	μελαίναις	μέλασι(ν
Αἰτ.	τάλανας	ταλαίνας	τάλανα	μέλανας	μελαίνας	μέλανα
Κλ.	τάλανες	τάλαιναι	τάλανα	μέλανες	μέλαιναι	μέλανα

β΄) Δικατάληκτα.

§ 180. Ταῦτα ὡς πρὸς τὸν χαρακτῆρα διαιροῦνται εἰς τὰ λήγοντα·

1) εἰς **ν**·
2) εἰς **σ**·
3) εἰς **δ** ἢ **τ** καὶ
4) εἰς **υ.**

Ταῦτα ἐσχηματίσθησαν καὶ ἐκλίθησαν ὡς καὶ τὰ οὐσιαστικά, τὰ ἔχοντα ὡς χαρακτῆρα ἓν ἐκ τῶν ἀνωτέρω γραμμάτων.

Παραδείγματα.

1) εἰς **ν.**

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	ὁ	ἡ	εὐδαίμων	τὸ	**εὔδαιμον**
Γεν.	τοῦ	τῆς	εὐδαίμονος	τοῦ	εὐδαίμονος
Δοτ.	τῷ	τῇ	εὐδαίμονι	τῷ	εὐδαίμονι
Αἰτ.	τὸν	τὴν	εὐδαίμονα	τὸ	**εὔδαιμον**
Κλ.		ὦ	**εὔδαιμον**	ὦ	**εὔδαιμον.**

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον.	οἱ, αἱ	εὐδαίμονες	τὰ	εὐδαίμονα
Γεν.	τῶν	εὐδαιμόνων	τῶν	εὐδαιμόνων
Δοτ.	τοῖς ταῖς	εὐδαίμοσι(ν)	τοῖς	εὐδαίμοσι(ν)
Αἰτ.	τοὺς τὰς	εὐδαίμονας	τὰ	εὐδαίμονα
Κλ.	ὦ	εὐδαίμονες	ὦ	εὐδαίμονα.

§ 181. Ἡ ἑνικὴ κλητικὴ τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ ἡ ἑνικὴ ὀνομαστική, αἰτιατικὴ καὶ κλητικὴ τοῦ οὐδετέρου τῶν εἰς **ν** δικαταλήκτων εἶναι ὁμοία μὲ τὸ θέμα καὶ **ἀναβιβάζει** τὸν τόνον· ἀλλ' ὅταν εἶναι σύνθετα, οὐχὶ πέραν τῆς τελευταίας συλλαβῆς τοῦ πρώτου συνθετικοῦ. Τὸ **ἐπιλήσμων** καὶ **ἐπιστήμων** δὲν ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον.

Ἡ δοτικὴ πληθυντικὴ ἐσχηματίσθη ἄνευ ἐκτάσεως ἀναπληρωματικῆς μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ **ν** πρὸ τοῦ **σ.**

2) εἰς **σ.**

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	ὁ	ἡ	ἀληθὴς	τὸ	ἀληθὲς
Γεν.	τοῦ	τῆς	ἀληθ(έ-ος)οῦς	τοῦ	ἀληθ(έ-ος) οῦς
Δοτ.	τῷ	τῇ	ἀληθ(έ-ῐ) εῖ	τῷ	ἀληθ(έ-ῐ) εῖ
Αἰτ.	τὸν	τὴν	ἀληθ(έ-α) ῆ	τὸ	ἀληθὲς
Κλ.		ὦ	ἀληθὲς	ὦ	ἀληθὲς

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον.	οἱ	αἱ	ἀληθ(έ-ες) εῖς	τὰ	ἀληθ(έ-α) ῆ
Γεν.	τῶν		ἀληθ(έ-ων)ῶν	τῶν	ἀληθ(έ-ων) ῶν
Δοτ.	τοῖς	ταῖς	ἀληθέσι (ν)	τοῖς	ἀληθέσι (ν)
Αἰτ.	τοὺς	τὰς	ἀληθεῖς	τὰ	ἀληθ(έ-α) ῆ
Κλ.	ὦ		ἀληθεῖς	ὦ	ἀληθ(έ-α) ῆ

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	ὁ	ἡ	συνήθης	τὸ	σύνηθες
Γεν.	τοῦ	τῆς	συνήθ(ε-ος) ους	τοῦ	συνήθ(ε-ος)ους
Δοτ.	τῷ	τῇ	συνήθ(ε-ῐ) ει	τῷ	συνήθ(ε-ῐ) ει
Αἰτ.	τὸν	τὴν	συνήθ(ε-α) η	τὸ	σύνηθες
Κλ.		ὦ	σύνηθες	ὦ	σύνηθες

SISMANOGLIO MISSANO

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ὀν.	οἱ	αἱ	συνήθ(εες) εις	τὰ	συνήθ(εα) η
Γεν.	τῶν		συνηθ(έ·ων)ων	τῶν	συνηθ(έ·ων)ων
Δοτ.	τοῖς	ταῖς	**συνήθεσι**	τοῖς	**συνήθεσι**
Αἰτ.	τοὺς	τὰς	συνήθεις	τὰ	συνήθη
Κλ.		ὦ	συνήθεις	ὦ	συνήθη.

§ 182. Πάντα τὰ σύνθετα βαρύτονα ἐπίθετα εἰς ης καὶ τὸ *πλήρης* ἐν τῇ πληθυντικῇ γενικῇ τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγούσης παρὰ τὸν κανόνα (τίνα;).

Τὰ εἰς *ήθης* ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον καὶ ἐν τῇ ἑνικῇ κλητικῇ τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ τῇ ἑνικῇ ὀνομαστικῇ, αἰτιατικῇ καὶ κλητικῇ τοῦ οὐδετέρου· π. χ. **εὔηθες, σύνηθες, ἄηθες, κακόηθες.**

§ 183. Ὅσα ἐκ τῶν εἰς **ης** ἐπιθέτων ἔχουσι φωνῆεν πρὸ τοῦ **ης** συναιροῦσι τὸ **εα** εἰς **α**.

Παραδείγματα.

εὐῤῥυής *Αἰτ.* **εὐῤῥυ(έ·α) — εὐῤῥυῆ καὶ εὐῤῥυᾶ**
Πληθ. *Ὀν. Αἰτ. Κλτ.* οὐδετ. **εὐῤῥυῆ καὶ εὐῤῥυᾶ.**
ὑγιής *Αἰτ.* **ὑγι(έ·α) — ὑγιῆ καὶ ὑγιᾶ**
Πληθ. *Ὀν. Αἰτ. Κλτ.* οὐδετ. **ὑγιῆ καὶ ὑγιᾶ.**
εὐκλεής *Αἰτ.* **εὐκλε(έ·α) — εὐκλεῆ καὶ εὐκλεᾶ**
Πληθ. *Ὀν. Αἰτ. Κτλ.* οὐδετ. **εὐκλεῆ καὶ εὐκλεᾶ.**

3) εἰς **δ** ἢ **τ**.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ὀν.	ὁ	ἡ	εὔελπις	τὸ	εὔελπι
Γεν.	τοῦ	τῆς	εὐέλπιδος	τοῦ	εὐέλπιδος
Δοτ.	τῷ	τῇ	εὐέλπιδι	τῷ	εὐέλπιδι
Αἰτ.	τὸν	τὴν	εὐέλπιδα	τὸ	εὔελπι
Κλ.		ὦ	εὔελπι	ὦ	εὔελπι

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ὀν.	οἱ	αἱ	εὐέλπιδες	τὰ	εὐέλπιδα
Γεν.	τῶν		εὐελπίδων	τῶν	εὐελπίδων
Δοτ.	τοῖς	ταῖς	εὐέλπισι (ν)	τοῖς	εὐέλπισι
Αἰτ.	τοὺς	τὰς	εὐέλπιδας	τὰ	εὐέλπιδα
Κλ.		ὦ	εὐέλπιδες	ὦ	εὐέλπιδα.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ὀν.	ὁ	ἡ	ἄχαρις	τὸ	ἄχαρι
Γεν.	τοῦ	τῆς	ἀχάριτος	τοῦ	ἀχάριτος
Δοτ.	τῷ	τῇ	ἀχάριτι	τῷ	ἀχάριτι
Αἰτ.	τὸν	τὴν	ἄχαριν	τὸ	ἄχαρι
Κλ.		ὦ	ἄχαρι	ὦ	ἄχαρι

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ὀν.	οἱ	αἱ	ἀχάριτες	τὰ	ἀχάριτα
Γεν.	τῶν		ἀχαρίτων	τῶν	ἀχαρίτων
Δοτ.	τοῖς	ταῖς	ἀχάρισι (ν)	τοῖς	ἀχάρισι (ν)
Αἰτ.	τοὺς	τὰς	ἀχάριτας	τὰ	ἀχάριτα
Κλ.		ὦ	ἀχάριτες	ὦ	ἀχάριτα.

4) εἰς **υ**.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ὀν.	ὁ	ἡ	τρίπηχυς	τὸ	τρίπηχυ
Γεν.	τοῦ	τῆς	τριπήχεος	τοῦ	τριπήχεος
Δοτ.	τῷ	τῇ	τριπήχ(ε·ῑ)ει	τῷ	τριπήχ(ε·ῑ)ει
Αἰτ.	τὸν	τὴν	τρίπηχυν	τὸ	τρίπηχυ
Κλ.		ὦ	τρίπηχυ	ὦ	τρίπηχυ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ὀν.	οἱ	αἱ	τριπήχ(εες)εις	τὰ	τριπήχ(εα)η
Γεν.		τῶν	**τριπήχεων**	τῶν	**τριπήχεων**
Δοτ.	τοῖς	ταῖς	τριπήχεσι(ν)	τοῖς	τριπήχεσι(ν)
Αἰτ.	τοὺς	τὰς	**τριπήχεις**	τὰ	**τριπήχη**
Κλ.		ὦ	**τριπήχεις**	ὦ	**τριπήχη**

SISMANOGLIO MEGARO

γ΄) Μονοκατάληκτα

§ 184. Ταῦτα εἶναι διγενῆ καὶ ἔχουσι χαρακτῆρα συνήθως ***ἄφωνον*** ἢ ***ἔρρινον***· κλίνονται δὲ καθὼς τὰ οὐσιαστικά, τὰ ἔχοντα τὸν αὐτὸν χαρακτῆρα. Τὰ συνηθέστατα ἐκ τῶν μονοκαταλήκτων ἐπιθέτων εἶναι·

1)	ὁ ἡ	ἅρπαξ	γεν.	τοῦ	τῆς	ἅρπαγος
2)	»	ἀλαζών	»	»		ἀλαζόνος
3)	»	φυγάς	»	»		φυγάδος
4)	»	νομάς	»	»		νομάδος
5)	»	λογάς	»	»		λογάδος
6)	»	μιγάς	»	»		μιγάδος
7)	»	πένης	»	»		πένητος
8)	»	βλάξ	»	»		βλακός
9)	»	μονόχειρ	»	»		μονόχειρος
10)	»	ἀγνώς	»	»		ἀγνῶτος
11)	»	ἡμιθνής	»	»		ἡμιθνῆτος
12)	»	πλάνης	»	»		πλάνητος.

ΑΣΚΗΣΙΣ 20.

Παροιμίαι διάφοροι.

Εὐγενὴς *ἐκ βαλλαντίου* λεγομένη ἐπὶ τῶν νομιζόντων ὅτι εἶναι εὐγενεῖς ἕνεκα πλούτου.

Εὐδαίμων *ὁ μηδενὶ μηδὲν ὀφείλων, εἶτα ὁ ἄγαμος, τὸ τρίτον, ὅστις ἄπαις* (ἄτεκνος).

Εὐήθει *δάκτυλον μὴ δείξῃς, ἵνα μὴ καὶ τὴν παλάμην σου καταπίῃ*· λεγομένη ἐν τῇ περιστάσει, καθ' ἣν δὲν πρέπει νὰ δίδῃ τις θάρρος εἰς τοὺς ἀνοήτους.

Ἡδὺ (πρᾶγμα) ***φίλου λόγος ἐστὶ τοῖς λυπουμένοις***.

Γλυκὺς *ἀπείρῳ πόλεμος*· λεγομένη ἐπὶ τῶν ἐξ ἀπειρίας εἰς κινδύνους ὁρμώντων.

Ἥλιξ ἥλικα (ὁ ὅμοιος τὸν ὅμοιον) ***τέρπει***.

Πάντα *λίθον κινεῖ*· λεγομένη ἐπὶ τῶν μεγάλην προθυμίαν δεικνυόντων.

Πάντων *ἥδιστον ἡ φιλία*.

Ἄκων *ἁμαρτὼν* (ὅταν περιπέσῃ εἰς σφάλμα) ***οὐδεὶς ἀνθρώπων κακός***.

Μέγα *τὸ στόμα τοῦ ἐνιαυτοῦ*· λεγομένη ἐν τῇ περιστάσει, καθ' ἣν πάντες (**ἀλλοιώτικα κουβεντιάζουν**), εὐφορίας γενομένης.

Τὰ παραθετικὰ τῶν κατὰ τὴν λεγομένην γ΄ κλίσιν κλινομένων ἐπιθέτων.

§ 185. Τὰ παραθετικὰ τῶν κατὰ τὴν κλίσιν ταύτην κλινομένων ἐπιθέτων τῆς ἀρχαίας ἐσχηματίσθησαν διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ ***θέμα*** τοῦ ἀρσενικοῦ γένους τῶν παραθετικῶν καταλήξεων, τὰς ὁποίας ἴδε ἐν § 69.

Παραδείγματα.

	θέμα	*συγκριτικόν*	*ὑπερθετικόν*
βραχὺς	βραχυ	βραχύτερος	βραχύτατος
μέλας	μελαν	μελάντερος	μελάντατος
σαφὴς	σαφεσ	σαφέστερος	σαφέστατος.

§ 186. Τὰ εἰς ***ων*** γεν. ***ονος*** ἐπίθετα σχηματίζουσι τὰ παραθετικὰ αὐτῶν διὰ τῆς προσθήκης τῶν καταλήξεων ***έστερος, έστατος***· π. χ.

	θέμα	*συγκριτικόν*	*ὑπερθετικόν*
εὐδαίμων	εὐδαιμον	εὐδαιμονέστερος	εὐδαιμονέστατος
σώφρων	σωφρον	σωφρονέστερος	σωφρονέστατος.

§ 187. Τοῦ χαρίεις τὰ παραθετικὰ εἶναι ***χαριέστερος, χαριέστατος***.

Τοῦ πένης ***πενέστερος, πενέστατος***.

Τὸ ἄχαρις, ***ἀχαρίστερος, ἀχαρίστατος***.

Τοῦ εὔχαρις καὶ ἐπίχαρις ***εὐχαριτώτερος, εὐχαριτώτατος***· ***ἐπιχαριτώτερος, ἐπιχαριτώτατος***.

Τὰ ἐπίθετα ταχὺς : αἰ ἡδὺς σχηματίζουσι τὰ παρα-

SISMANOGLIO MEGARO

θετικὰ αὐτῶν διὰ τῆς προσλήψεως τῶν σπανιωτέρων παραθετικῶν καταλήξεων, αἵτινες εἶναι:

συγκρ. **ίων, ιον**· ὑπερθ. **ιστος, ίστη, ιστον.**

π. χ. ταχύς, συγκρ. ὁ ἡ **θάττων (θάσσων)**, τὸ **θᾶττον (θᾶσσον)**· ὑπερθ. **τάχιστος, η, ον**· ἀλλὰ καὶ **ταχύτερος, α, ον, ταχύτατος, η, ον**·

ἡδύς· ὁ, ἡ **ἡδίων**, τὸ **ἥδιον**· **ἥδιστος, η, ον.**

Καὶ τὰ ἐπίθετα **αἰσχρός, ἐχθρὸς** καὶ **κακὸς** ἐσχημάτισαν παραθετικὰ καὶ μὲ τὰς σπανιωτέρας ταύτας καταλήξεις· ἤτοι ὁ, ἡ **αἰσχίων**, τὸ **αἴσχιον**· **αἴσχιστος, η, ον**· ὁ ἡ **ἐχθίων**, τὸ **ἔχθιον**· **ἔχθιστος, η, ον**· ὁ ἡ **κακίων**, τὸ **κάκιον**· **κάκιστος, η, ον.**

§ 188. Τὸ συγκριτικὸν τούτων κλίνεται κατὰ τὰ δικατάληκτα εἰς **ων** γεν. **ονος** ἐπίθετα π. χ.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

	Ἀρσ. καὶ θηλυκὸν			Οὐδέτερον	
Ον.	ὁ	ἡ	ἡδίων	τὸ	ἥδιον
Γεν.	τοῦ	τῆς	ἡδίονος	τοῦ	ἡδίονος
Δοτ.	τῷ	τῇ	ἡδίονι	τῷ	ἡδίονι
Αἰτ.	τὸν	τὴν	ἡδίονα καὶ ἥδιω	τὸ	ἥδιον
Κλ.	ὦ		ἥδιον	ὦ	ἥδιον

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον.	οἱ	αἱ	ἡδίονες καὶ ἥδιους	τὰ	ἡδίονα καὶ ἥδιω
Γεν.		τῶν	ἡδιόνων	τῶν	ἡδιόνων
Δοτ.	τοῖς	ταῖς	ἡδίοσι(ν)	τοῖς	ἡδίοσι(ν)
Αἰτ.	τοὺς	τὰς	ἡδίονας καὶ ἥδιους	τὰ	ἡδίονα καὶ ἥδιω
Κλ.	ὦ		ἡδίονες καὶ ἥδιους	ὦ	ἡδίονα καὶ ἥδιω.

Ταῦτα εἰς τὴν ἑνικὴν αἰτιατικὴν τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ εἰς τὴν ὀνομαστικήν, αἰτιατικὴν καὶ κλητικὴν τοῦ ἀρσενικοῦ, θηλυκοῦ καὶ οὐδετέρου ἔχουσιν, ὡς βλέπομεν, καὶ βραχυτέρους τύπους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'

'Ανώμαλος κλίσις τῶν ἐπιθέτων πολύς, μέγας, πρᾶος καὶ σῶς-

§ 189. Ἐκ τῶν τρικαταλήκτων ἐπιθέτων τὰ μὲν πολὺς καὶ μέγας ἐσχημάτισαν **ἀνωμάλως** τὰ τρία γένη αὐτῶν καὶ ἐκλίθησαν οὕτως·

Ἑνικὸς ἀριθμός.

	Ἀρσ.	Θηλ.	Οὐδ.	Ἀρσ.	Θηλ.	Οὐδ.
Ον.	πολύς	πολλὴ	πολύ	μέγας	μεγάλη	μέγα
Γεν.	πολλοῦ	πολλῆς	πολλοῦ	μεγάλου	μεγάλης	μεγάλου
Δοτ.	πολλῷ	πολλῇ	πολλῷ	μεγάλῳ	μεγάλῃ	μεγάλῳ
Αἰτ.	πολύν	πολλὴν	πολύ	μέγαν	μεγάλην	μέγα
Κλ.	πολύ	πολλὴ	πολύ	μέγα καὶ μεγάλε	μεγάλη	μέγα

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον.	πολλοί	πολλαί	πολλά	μεγάλοι	μεγάλαι	μεγάλα
Γεν.	πολλῶν	πολλῶν	πολλῶν	μεγάλων	μεγάλων	μεγάλων
Δοτ.	πολλοῖς	πολλαῖς	πολλοῖς	μεγάλοις	μεγάλαις	μεγάλοις
Αἰτ.	πολλούς	πολλάς	πολλά	μεγάλους	μεγάλας	μεγάλα
Κλ.	πολλοί	πολλαί	πολλά	μεγάλοι	μεγάλαι	μεγάλα

Τὰ δὲ ἐπίθετα **πρᾶος** καὶ **σῶς** ἐκλίθησαν οὕτως:

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	πρᾶος	πραεῖα	πρᾶον	ὁ ἡ σῶς	τὸ σῶν
Γεν.	πράου	πραείας	πράου	ἐκ τοῦ ἐπιθ. σῶος, σῶα, σῶον
Δοτ.	πράῳ	πραείᾳ	πράῳ	» » »	» »
Αἰτ.	πρᾶον	πραεῖαν	πρᾶον	τὸν τὴν σῶν	τὸ σῶν
Κλ.	πρᾶε	πραεῖα	πρᾶον		

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον.	πρᾶοι	πραεῖαι	πραέα	οἱ αἱ σῷ	τὰ σᾶ
Γεν.	πραέων	πραειῶν	πραέων	ἐκ τοῦ ἐπιθ. σῶος, σῶα, σῶον
Δοτ.	πραέσι	πραείαις	πραέσι	» » »	» »
Αἰτ.	πράους	πραείας	πραέα	τοὺς τὰς σῶς	τὰ σᾶ
Κλ.	πρᾶοι	πραεῖαι	πραέα		

SISMANOGLIO MEGARO

Τὰ *παραθετικὰ* τοῦ μὲν **πολὺς** εἶναι·
συγκρ. ὁ, ἡ *πλείων*[1], τὸ *πλεῖον*[2], *ὑπερθ. πλεῖστος, πλείστη, πλεῖστον*· τοῦ δὲ **μέγας** εἶναι·
συγκρ. ὁ, ἡ *μείζων*, τὸ *μεῖζον*, *ὑπερθ. μέγιστος, μεγίστη, μέγιστον*. Τὸ συγκριτικὸν τοῦ *πολὺς* κλίνεται οὕτω:

Ἀρσ. καὶ θηλ. Ἑν. Ὀν. ὁ, ἡ *πλείων*, Γεν. *πλείονος*, Δοτ. *πλείονι*, Αἰτ. *πλείονα* καὶ **πλείω**, Κλ. *πλεῖον*.
Πλ. Ὀν. οἱ *πλείονες* καὶ **πλείους**, Γεν. *πλειόνων*, Δοτ. *πλείοσι(ν)* Αἰτ. *πλείονας* καὶ **πλείους**, Κλ. *πλείονες* καὶ **πλείους**.
Οὐδέτ. Ἑν. Ὀν., Αἰτ. καὶ Κλ. *πλεῖον*, Γεν. *πλείονος*, Δοτ. *πλείονι*.
Πληθ. Ὀν. Αἰτ., καὶ Κλ. *πλείονα* καὶ **πλείω**, Γεν. *πλειόνων*, Δοτ. *πλείοσι(ν)*.

ΑΣΚΗΣΙΣ 21

Ἐκ τῆς διδασκαλίας τοῦ Σωκράτους.

Γραφαὶ (Ζωγραφίαι) καὶ ποικιλίαι ἐν ταῖς οἰκίαις **πλείονας** εὐφροσύνας ἀποστεροῦσιν ἢ παρέχουσιν. — Νοσοῖς καὶ βωμοῖς **πρεπωδεστάτη** χώρα ἐστίν, ἧτις **ἐμφανεστάτη** καὶ **ἀστιβεστάτη** (καὶ τὴν ὁποίαν ὅλως διόλου δὲν **πατοῦν**). — Ἄνθρωπος ἀκρατὴς οὐδὲν διαφέρει θηρίου **ἀμαθεστάτου**· ὅστις γὰρ τὰ μὲν **ἥδιστα** μὴ σκοπεῖ, τὰ **ἥδιστα** δ' ἐκ παντὸς τρόπου ζητεῖ ποιεῖν, τί ἂν διαφέροι τῶν **ἀφρονεστάτων** βοσκημάτων; Τὰ πολυχρονιώτατα καὶ σοφώτατα τῶν ἀνθρωπίνων, πόλεις καὶ ἔθνη, **θεοσεβέστατά ἐστι**, καὶ αἱ φρονιμώταται ἡλικίαι θεῶν **ἐπιμελέστανται**. — **Μείζω** καὶ **πλείω** καλὰ ἔργα προγόνων μόνοις τοῖς Ἀθηναίοις ὑπάρχει. — Τὸ μὲν θάρρος ἀμέλειάν τε καὶ ῥᾳθυμίαν καὶ ἀπείθειαν ἐμβάλλει, ὁ δὲ φόβος προσεκτικωτέρους καὶ **εὐπειθεστέρους** καὶ εὐτακτοτέρους ποιεῖ τοὺς ἀνθρώπους.

---

1 καὶ *πλέων*. 2 καὶ *πλέον, πλεῖν*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'

Συζυγία τῶν εἰς ω.

Μέση φωνὴ τῶν βαρυτόνων.

Παρακείμενος, Ὑπερσυντελικὸς καὶ Τετελεσμένος Μέλλων.

§ 191. Ἐπανάλαβε τὰ περὶ ἀναδιπλασιασμοῦ, τὰ ὁποῖα ἴδε ἐν § 161.

§ 192. Ὁ μέσος παρακείμενος πάντων τῶν βαρυτόνων τῆς ἀρχαίας ἐσχηματίσθη ἐν μὲν τῇ Ὁριστικῇ, Προστακτικῇ, Ἀπαρεμφάτῳ καὶ Μετοχῇ ***μονολεκτικῶς***, ἐν δὲ τῇ Ὑποτακτικῇ καὶ Εὐκτικῇ *περιφραστικῶς* διὰ τῆς Μετοχῆς τοῦ μέσου παρακειμένου καὶ τοῦ ἐνεστῶτος τῆς Ὑποτακτικῆς καὶ Εὐκτικῆς τοῦ ῥήματος ***εἰμί***.

§ 193. Καὶ ὁ μέσος ὑπερσυντελικὸς τῆς ἀρχαίας ἐσχηματίσθη ***μονολεκτικῶς***.

Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις τοῦ μὲν μέσου παρακειμένου ἐν τῇ *Ὁριστικῇ* εἶναι:

Ἐν τῷ ἑν. α' **μαι**, β' **σαι**, γ' **ται**
» » πλ. » **μεθα**, » **σθε**, » **νται** ἢ **μένοι, αι, α εἰσί(ν)**

Τοῦ δὲ ὑπερσυντελικοῦ εἶναι:

Ἐν τῷ ἑν. α' **μην**, β' **σο**, γ' **το**
» » πλ. » **μεθα**, » **σθε**, » **ντο** ἢ **μένοι, αι, α ἦσαν**

Παραδείγματα.

α') Φωνηεντολήκτων.

Ἐνικὸς ἀριθμός.

Παρακ. α'	**λέ-λυ-μαι**	**πε-παίδευ-μαι**	**ἐ-στράτευ-μαι**
β'	**λέ-λυ-σαι**	**πε-παίδευ-σαι**	**ἐ-στράτευ-σαι**
γ'	**λέ-λυ-ται**	**πε-παίδευ-ται** κτλ.	**ἐ-στράτευ-ται** κτλ.

SISMANOGLIO

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ λε-λύ-μεθα
β΄ λέ-λυ-σθε
γ΄ λέ-λυ-νται καὶ
λε-λυ-μένοι, αι, α εἰσί (ν)

Ὑπερσ.	α΄	ἐ-λελύ-μην	ἐ-πε-παιδεύ-μην	ἐ-στρατεύμην
	β΄	ἐ-λέ-λυ-σο	ἐ-πε-παίδευσο	ἐ-στράτευσο
	γ΄	ἐ-λέ-λυ-το	ἐ-πε-παίδευτο κτλ.	ἐ-στράτευ-το κτλ.
	α΄	ἐ-λε-λύ-μεθα		
	β΄	ἐ-λέ-λυ-σθε		
	γ΄	ἐ-λέ-λυ-ντο.		

§ 194. Τὸ γ΄ πληθυντικὸν πρόσωπον τοῦ μέσου παρακειμένου καὶ τοῦ ὑπερσυντελικοῦ ἐν τῇ Ὁριστικῇ σχηματίζεται ἐν μὲν τοῖς φωνηεντολήκτοις καὶ ***περιφραστικῶς*** ἐν δὲ τοῖς ἀφωνολήκτοις, ὑγρολήκτοις καὶ ἐρρινολήκτοις ***πάντοτε περιφραστικῶς.***

β΄) ἀφωνολήκτων.

§ 195. Ὁ χαρακτὴρ τοῦ ῥηματικοῦ θέματος τῶν ἀφωνολήκτων πρὸ τῶν καταλήξεων τοῦ μέσου παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ ἔπαθε τὰς ἑξῆς μεταβολάς.

1) Τὸ **τ, δ** καὶ **θ** πρὸ μὲν τοῦ **σ** ἀπεβλήθη· πρὸ δὲ τοῦ **μ** ἢ **τ** ἐτράπη εἰς **σ**· π. χ.

Ἐνικὸς ἀριθμός.

		θ. πειθ.	θ. ἀφανιδ.
Παρακ.	α΄	πέ-πεισ-μαι	ἠφάνισ-μαι
	β΄	πέ-πει-σαι	ἠφάνι-σαι
	γ΄	πέ-πεισ-ται	ἠφάνισ-ται κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ πε-πείσ-μεθα
β΄ πέ-πει-σθε
γ΄ πε-πεισ-μένοι, αι, α, εἰσί (ν)

Ὑπερσ.	α΄	ἐ-πε-πείσ-μην	ἠ-φανίσ-μην
	β΄	ἐ-πέ πει-σο	ἠ-φάνι-σο
	γ΄	ἐ-πέ-πεισ-το	ἠ-φάνισ-το κτλ.
	α΄	ἐ-πε-πείσ-μεθα	
	β΄	ἐ-πέ-πει-σθε	
	γ΄	πε-πεισ-μένοι, αι, α ἦσαν.	

2) Τὸ *π, β, φ* πρὸ τοῦ *μ* ἐτράπη εἰς *μ*· μετὰ δὲ τοῦ *σ* ἡνώθη εἰς *ψ*.

3) Τὸ μὲν *β* καὶ *φ* πρὸ τοῦ **τ** ἐτράπη εἰς *π*· τὸ δὲ *π* καὶ *β*, μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ *σ* τῶν ἀπὸ *σθ* ἀρχομένων καταλήξεων, ἐτράπη εἰς *φ*· π. χ.

Ἐνικὸς ἀριθμός.

		θ. τριβ.	θ. γραφ.	θ. ῥιπ.
Παρακ.	α΄	τέ-τριμ-μαι	γέ-γραμ-μαι	ἔρ-ριμ-μαι
	β΄	τέ-τριψ-αι	γέ-γραψ-αι	ἔρ-ριψ-αι
	γ΄	τέ-τριπ-ται	γέ-γραπ-ται κτλ.	ἔρ-ριπ-ται κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ τε-τρίμ-μεθα
β΄ τέ-τριφ-θε
γ΄ τε-τριμ-μένοι, αι, α εἰσί(ν)

Ἐνικὸς ἀριθμός.

Ὑπερσ.	α΄	ἐ-τε-τρίμ-μην	ἐ-γε-γράμ-μην	ἐρ-ρίμ-μην
	β΄	ἐ-τέ-τριψ-ο	ἐ-γέγραψ-ο	ἔρ-ριψ-ο
	γ΄	ἐ-τέ-τριπ-το	ἐ-γέ-γραπ-το κτλ.	ἔρ-ριπ-το κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ ἐ-τε-τρίμ-μεθα
β΄ ἐ-τέτριφθε
γ΄ τε-τριμ-μένοι, αι, α ἦσαν.

Οἱ παθητικοὶ παρακείμενοι καὶ ὑπερσυντελικοὶ τῶν ῥημάτων ***τρέπω, τρέφω*** καὶ ***στρέφω*** εἶναι· ***τέτραμμαι, ἐτετράμμην· τέθραμμαι, ἐτεθράμμην*** καὶ ***ἔστραμμαι, ἐστράμμην.***

SISMANOGLIO MEGARO

4) Τὸ **κ** καὶ **χ** πρὸ τοῦ **μ** ἐτράπη εἰς **γ**· τὸ δὲ **κ, γ, χ** μετὰ τοῦ **σ** ἡνώθη εἰς **ξ**.

Τὸ **γ** καὶ **χ** πρὸ τοῦ **τ** ἐτράπη εἰς **κ**· τὸ δὲ **κ** καὶ **γ**, μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ **σ** τῶν ἀπὸ **σθ** ἀρχομένων καταλήξεων, ἐτράπη εἰς **χ**. π. χ.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

	θ. ἀγ	θ. βρεχ	θ. πλεκ
Παρακ.	α΄ ἦγ-μαι	βέ-βρεγ-μαι	πέ-πλεγ-μαι
	β΄ ἦξαι	βέ-βρεξαι	πέ-πλεξαι
	γ΄ ἦκ-ται	βέ-βρεκ-ται κτλ	πέ-πλεκ-ται κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ ἦγ-μεθα
β΄ ἦχ-θε
γ΄ ἠγ-μένοι, αι, α, εἰσί (ν)

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ὑπερσ.	α΄ ἦγ-μην	ἐ-βε-βρέγμην	ἐ-πε-πλέγμην
	β΄ ἦξο	ἐ-βέ-βρεξο	ἐ-πέ-πλεξο
	γ΄ ἦκ-το	ἐ-βέ-βρεκ-το κτλ	ἐ-πέ-πλεκ-το κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ ἦγ-μεθα
β΄ ἦχ-θε
γ΄ ἠγ-μένοι, αι, α ἦσαν.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ

Ἑνικὸς	λε-λυμένος, η, ον,	α΄	ὦ,
	πε-πεισμένος, » »	β΄	ῇς
	τε-τριμμένος, » »	γ΄	ῇ
	ἠγ-μένος, » »		
Πληθ.	λε-λυμένοι, αι, α,	α΄	ὦμεν
	πε-πεισμένοι, » »	β΄	ἦτε
	τε-τριμμένοι, » »	γ΄	ὦσι (ν).
	ἠγ-μένοι, » »		

ΕΥΚΤΙΚΗΣ

Ἑνικὸς	λε-λυμένος, η, ον,	α΄	εἴην
	πε-πεισμένος, » »	β΄	εἴης
	τε-τριμμένος, » »	γ΄	εἴη
	ἠγ-μένος, » »		
Πληθ.	λε-λυμένοι, αι, α,	α΄	εἴημεν καὶ εἶμεν
	πε-πεισμένοι, » »	β΄	εἴητε » εἶτε
	τε-τριμμένοι, » »	γ΄	εἴησαν » εἶεν
	ἠγ-μένοι, » »		

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ

§ 197. Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις τοῦ μέσου παρακειμένου ἐν τῇ Προστακτικῇ εἶναι·

Ἐν τῷ *ἑνικῷ* β΄ πρόσ. **σο** γ΄ **σθω**
» » *πληθ.* » » **σθε** » **σθων** ἢ **σθωσαν.**

§ 198. Αἱ εἰς τὸν χαρακτῆρα τῶν ἀφωνολήκτων σημειωθεῖσαι μεταβολαὶ κατὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ μέσου παρακειμένου ἐν τῇ Ὁριστικῇ, συμβαίνουσι καὶ ἐν τῇ Προστακτικῇ.

Παραδείγματα.

Ἑνικὸς β΄	λέ-λυ-σο	πε-πεισο	τέ-τριῖ̯ο	ἦξο
γ΄	λε-λύ-σθω	πε-πείσθω	τε-τρί-ῖ̯θω	ἦχ-θω
Πληθ. β΄	λέ-λυ-σθε	πέ-πεισθε	τέ-τριῖ̯θε	ἦχθε
» γ	λε-λύ-σθων	πε-πείσθων	τετρίῖ̯θων	ἦχθων
	ἢ λελύσθωσαν	ἢ πεπείσθωσαν	ἢ τετρίφθωσαν	ἢ ἦχθωσαν

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ καὶ ΜΕΤΟΧΗΣ.

§ 199. Ἡ κατάληξις τοῦ μέσου παρακειμένου ἐν μὲν τῷ Ἀπαρεμφάτῳ εἶναι ***σθαι,*** ἐν δὲ τῇ Μετοχῇ ***μένος, μένη, μένον.***

Παραδείγματα.

λε-λύ-σθαι	πε-πεῖσθαι	τε-τρῖῖ̯θαι	ἦχθαι.
λελυμένος, η, ον,	πεπεισμένος, η, ον	τετριμμένος, η, ον	
	ἠγμένος, η, ον.		

SISMANOGLIO MEGARO

γ΄) Ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων.

§ 200. Κατὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ μέσου παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελίκου τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων *ἀπεβλήθη* τὸ **σ** τῶν ἀπὸ **σθ** ἀρχομένων καταλήξεων πρὸ τοῦ ὑγροῦ ἢ ἐρρίνου χαρακτῆρος.

§ 201. Ἐν τοῖς ἐρρινολήκτοις τὸ **ν** πρὸ τῶν ἀπὸ **μ** ἀρχομένων καταλήξεων ἐτράπη εἰς **σ**.

Παραδείγματα.

ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Παρακείμενος	θέμα ἀγγελ-	θέμα στελ-[1]	θέμα φαν	θέμα φθερ-[1]
	α΄ ἤγγελμαι	ἔσταλμαι	πέφασμαι	ἔφθαρμαι
	β΄ ἤγγελσαι	ἔσταλσαι	πέφανσαι	ἔφθαρσαι
	γ΄ ἤγγελται	ἔσταλται	πέφανται	ἔφθαρται

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

	α΄ ἠγγέλμεθα	ἐστάλμεθα	πεφάσμεθα	ἐφθάρμεθα
	β΄ ἤγγελθε	ἔσταλθε	πέφανθε	ἔφθαρθε
	γ΄ ἠγγελμένοι, αι, α εἰσί(ν)	ἐσταλμένοι, αι, α εἰσί(ν)	πεφασμένοι, αι, α εἰσί(ν)	ἐφθαρμένοι, αι, α εἰσί(ν)

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ὑπερσυντελικός	α΄ ἠγγέλμην	ἐστάλμην	ἐφθάρμην	ἐπεφάσμην
	β΄ ἤγγελσο	ἔσταλσο	ἔφθαρσο	ἐπέφανσο
	γ΄ ἤγγελτο	ἔσταλτο κτλ.	ἔφθαρτο κτλ.	ἐπέφαντο.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

	α΄ ἠγγέλμεθα			ἐπεφάσμεθα
	β΄ ἤγγελθε			ἐπέφανθε
	γ΄ ἠγγελμένοι, αι, α ἦσαν			πεφασμένοι, αι, α ἦσαν

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

ἠγγελμένος, η, ον· ἐσταλμένος, η, ον· πεφασμένος, η, ον· ἐφθαρμένος, η, ον **ὦ, ᾖς, ᾖ** κτλ.

1. Τὰ μονοσύλλαβα ὑγρόληκτα καὶ ἐρρινόληκτα θέματα, τὰ ἔχοντα **ε** πρὸ τοῦ χαρακτῆρος, ἔτρεψαν αὐτὸ ἐν τῷ μέσῳ παρακ. καὶ ὑπερσυντελικῷ εἰς **α**.

ΕΥΚΤΙΚΗΣ.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

ἠγγελμένος, η, ον· ἐσταλμένος, η, ον· πεφασμένος, η, ον· ἐφθαρμένος, η, ον **εἴην, εἴης, εἴη** κτλ.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

β΄	ἤγγελσο	ἔσταλσο	ἔφθαρσο	πέφανσο
γ΄	ἠγγέλθω	ἐστάλθω κτλ.	ἐφθάρθω κτλ.	πεφάνθω

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

β΄	ἤγγελθε		πέφανθε
γ΄	ἠγγέλθων ἢ ἠγγέλθωσαν		πεφάνθων ἢ [πεφάνθωσαν.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ.

ἠγγέλθαι, ἐστάλθαι, ἐφθάρθαι, πεφάνθαι.

ΜΕΤΟΧΗΣ.

ἠγγελμένος, η, ον, ἐσταλμένος, η, ον, ἐφθαρμένος, η, ον, πεφασμένος, η, ον.

Τοῦ *καταισχύνομαι* ὁ μέσος παρακείμενος εἶναι *κατήσχυμμαι*· τοῦ δὲ *παροξύνομαι* *παρώξυμμαι*.

§ 202. Τὸ ἀπαρέμφατον καὶ ἡ μετοχὴ τοῦ μέσου παρακειμένου τονίζεται ***πάντοτε*** ἐπὶ τῆς παραληγούσης.

§ 203. Ὁ μέσος τετελεσμένος μέλλων σχηματίζεται ***μονολεκτικῶς*** ἐκ τοῦ ἀναδιπλασιασθέντος θέματος τοῦ μέσου παρακειμένου καὶ τῶν προσωπικῶν καταλήξεων τοῦ μέσου μέλλοντος, ἢ ***περιφραστικῶς*** διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ μέσου παρακειμένου καὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ ῥήματος εἰμί, ***ἔσομαι*** ἴδε § 167, γ.

§ 204. Ὅσα τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων ἔχουσι μέσον τετελεσμένον μέλλοντα, σχηματίζουσιν αὐτὸν ***πάντοτε περιφραστικῶς***.

SISMANOGLIO MEGARO

Παραδείγματα.

ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ

Ἑνικὸς ἀριθμός.

α' λελύσομαι	ἢ λελυμένος, η, ον,	ἔσομαι	πεπράξομαι
β' λελύσῃ (ει)	»	ἔσῃ (ει)	πεπράξῃ (ει)
γ' λελύσεται	»	ἔσται	πεπράξεται

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α' λελυσόμεθα	ἢ -μένοι, αι, α	ἐσόμεθα	πεπραξόμεθα
β' λελύσεσθε	»	ἔσεσθε	πεπράξεσθε
γ' λελύσονται	»	ἔσονται	πεπράξονται.

Ἑνικὸς εἰργασμένος, η, ον· ἀποκεκριμένος, η, ον· α' ἔσομαι, β' ἔσῃ, (ει) γ' ἔσται κτλ.

ΕΥΚΤΙΚΗΣ

Ἑνικὸς	α'	λελυσοίμην	ἢ λελυμενος, η, ον	ἐσοίμην
»	β'	λελύσοιο	»	ἔσοιο
»	γ'	λελύσοιτο	»	ἔσοιτο
Πληθ.	α'	λελυσοίμεθα	ἢ λελυμένοι, αι, α	ἐσοίμεθα
»	β'	λελύσοισθε	»	ἔσοισθε
»	γ'	λελύσοιντο	»	ἔσοιντο.

Πεπραξοίμην, πεπράξοιο, πεπράξοιτο κτλ.

Εἰργασμένος, η, ον· ἀποκεκριμένος, η, ον· α' ἐσοίμην, β' ἔσοιο, γ' ἔσοιτο κτλ.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ

λε-λύσεσθαι, πε-πράξεσθαι.

ΜΕΤΟΧΗΣ

λε λυσόμενος, η, ον.

ΑΣΚΗΣΙΣ 22.

Ἡ πολιτικὴ κατάστασις τῆς Πελοποννήσου μετὰ τὴν ἧτταν τῆς Σπάρτης ὑπὸ τῶν Θηβῶν.

Α'. Οἱ Πελοποννήσιοι ἀποστάντες τῶν Λακεδαιμονίων ἤλπισαν ἐλευθερίας καὶ αὐτονομίας τεύξεσθαι (ὅτι θὰ τύχωσιν). Ἀλλ' οὐδὲν αὐτοῖς τοιοῦτο γέγονεν· ἀντὶ μὲν γὰρ τῆς ἐλευθερίας τοὐναντίον ἀποβέβηκεν· ἀπολέσαντες τοὺς βελτίστους αὐτῶν ἐπὶ τοῖς χειρίστοις τῶν πολιτῶν **γεγένηνται** (ἔχουσι περιέλθει εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν χειρίστων), ἀντὶ δὲ τῆς αὐτονομίας εἰς πολλὰς καὶ δεινὰς ἀνομίας ἐμπεπτώκασιν, **εἰθισμένοι** δὲ τὸν ἄλλον χρόνον μεθ' ἡμῶν ἐφ' ἑτέρους ἰέναι (νὰ πορεύωνται), νῦν τοὺς ἄλλους ὁρῶσιν ἐφ' ἑαυτοὺς στρατευομένους. Οὕτω δ' **ὡμαλισμένοι εἰσὶν** (εἶναι ἰσοπεδωμένοι ὑπὸ τῶν συμφορῶν), ὥστε οὐδεὶς δύναται διαγνῶναι (νὰ διακρίνῃ) τοὺς κάκιστα πράττοντας (τοὺς εἰς χειρίστην θέσιν εὑρισκομένους) ἐξ αὐτῶν. Οὐδεμία γὰρ τῶν πόλεών ἐστιν ἀκέραιος οὐδ' **ἀπηλλαγμένη** ὁμόρων, οἳ κακῶς ποιήσουσιν, ὥστε **τετμῆσθαι** μὲν τὰς χώρας (νὰ εἶναι μὲν ἐρημωμένα τοῦ καθενὸς τὰ κτήματα), **πεπορθῆσθαι** δὲ τὰς πόλεις (νὰ εἶναι δὲ αἱ διάφοροι πόλεις λαφυραγωγημέναι), ἀναστάτους δὲ **γεγενῆσθαι** τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους (νὰ εἶναι δὲ κατεστραμμένοι οἱ διάφοροι ἰδιωτικοὶ οἶκοι), **ἀνατετράφθαι** δὲ τὰς πολιτείας (νὰ εἶναι δὲ αἱ διάφοροι αὐτόνομοι πολιτεῖαι κατεστραμμέναι) καὶ **καταλελύσθαι** τοὺς νόμους (νὰ εἶναι κατηργημένοι οἱ διάφοροι νόμοι), μεθ' ὧν οἰκοῦντες εὐδαιμονέστατοι τῶν Ἑλλήνων ἦσαν.

Δέρδας ὁ Ἐλιμιάς[1] ἄρχων νικᾷ παρὰ τὴν Ἀπολλωνίαν[2] τοὺς Ὀλυνθίους.

Β'. Ἅμα δὲ τῷ ἔαρι οἱ μὲν Ὀλύνθιοι ἱππεῖς ὄντες ὡς ἑξακόσιοι κατεδεδραμήκεσαν εἰς τὴν Ἀπολλωνίαν καὶ **διεσπαρμένοι** ἐλεηλάτουν· ὁ δὲ Δέρδας ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ **ἀφῖκτο** μετὰ τῶν ἱππέων τῶν ἑαυτοῦ καὶ ἠριστοποιεῖτο (προεγευμάτιζεν) ἐν τῇ Ἀπολλωνίᾳ. Ὡς δ' εἶδε τὴν καταδρομήν, ἡσυχίαν εἶχε τοὺς θ' ἵππους **ἐπεσκευασμένους** καὶ τοὺς ἀναβάτας **ἐξωπλισμένους** ἔχων. Ἐπειδὴ δὲ καταφρονητικῶς οἱ Ὀλύνθιοι καὶ εἰς τὸ προάστειον καὶ εἰς αὐτὰς τὰς πύλας ἤλαυνον, τότε δὴ **συντεταγμένους** ἔχων ἐξελαύνει (ἐξορμᾷ). Οἱ δ' Ὀλύνθιοι ὡς εἶδον, εἰς φυγὴν ὥρμησαν. Ὁ δὲ Δέρδας ὡς ἅπαξ ἐτρέψατο (τοὺς ἔτρεψεν εἰς φυγήν), οὐκ ἐπαύσατο διώκων καὶ ἀποκτείνων, ἕως πρὸς αὐτὸ κατεδίωξε τῶν Ὀλυνθίων τὸ τεῖχος.

1. Χώρα τῆς Μακεδονίας. 2. Πόλις τῆς Χαλκιδικῆς.

SISMANOGLIO MEGARO

ΜΕΣΗ ΦΩΝΗ

		ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΕΥΚΤΙΚΗΣ
Ἐνεστώς	Ἑνικός	λύομαι λύῃ, λύει λύεται	λύωμαι λύῃ λύηται	λυοίμην λύοιο λύοιτο
	Πληθ.	λυόμεθα λύεσθε λύονται	λυώμεθα λύησθε λύωνται	λυοίμεθα λύοισθε λύοιντο
Παρατατικός	Ἑνικός	ἐλυόμην ἐλύου ἐλύετο		
	Πληθ.	ἐλυόμεθα ἐλύεσθε ἐλύοντο		
Μέλλων	Ἑνικός	λύσομαι λύσῃ, λύσει λύσεται		λυσοίμην λύσοιο λύσοιτο
	Πληθ.	λυσόμεθα λύσεσθε λύσονται		λυσοίμεθα λύσοισθε λύσοιντο
Ἀόριστος	Ἑνικός	ἐλυσάμην ἐλύσω ἐλύσατο	λύσωμαι λύσῃ λύσηται	λυσαίμην λύσαιο λύσαιτο
	Πληθ.	ἐλυσάμεθα ἐλύσασθε ἐλύσαντο	λυσώμεθα λύσησθε λύσωνται	λυσαίμεθα λύσαισθε λύσαιντο

ΤΟΥ ΛΥΩ

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ	ΜΕΤΟΧΗΣ
	λύεσθαι	λυόμενος λυομένη λυόμενη
λύου λυέσθω λύεσθε λυέσθων ἢ λυέσθω[σαν		
	λύεσθαι	λυόμενος λυομένη λυόμενον
	λύσασθαι	λυσάμενος λυσαμένη λυσάμενον
λῦσαι λυσάσθω λύσασθε λυσάσθων ἢ λυσά[σθωσαν		

SISMANOGLIO MEGARO

(Συνέχεια) ΜΕΣΗ ΦΩΝΗ

		ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΕΥΚΤΙΚΗΣ
Παρακείμενος	*Ενικ.*	λέλυμαι λέλυσαι λέλυται	λελυμένος ὦ λελυμένος ᾖς λελυμένος ᾖ	λελυμένος εἴην λελυμένος εἴης λελυμένος εἴη
	Πληθ.	λελύμεθα λέλυσθε λέλυνται	λελυμένοι ὦμεν λελυμένοι ἦτε λελυμένοι ὦσι(ν)	λελυμένοι εἴημεν καὶ εἶμεν λελυμένοι εἴητε » εἶτε λελυμένοι εἴησαν » εἶνε
Ὑπερσυντελικός	*Ενικ.*	ἐλελύμην ἐλέλυσο ἐλέλυτο		
	Πληθ.	ἐλελύμεθα ἐλέλυσθε ἐλέλυντο		
Μέλλων τετελ.	*Ενικ.*	λελύσομαι[1] λελύσῃ (σει) λελύσεται		λελυσοίμην λελύσοιο λελύσοιτο
	Πληθ.	λελυσόμεθα λελύσεσθε λελύσονται		λελυσοίμεθα λελύσοισθε λελύσοιντο

1. Ἡ μέση διάθεσις τοῦ λύω δὲν ἔχει τετελ. μέλλοντα· ἐνταῦθα δ' ἐτέθη μόνον ὡς παράδειγμα.

ΤΟΥ ΛΥΩ

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ	ΜΕΤΟΧΗΣ
	λελύσθαι	λελυμένος λελυμένη λελυμένον
λέλυσο λελύσθω		
λέλυσθε λελύσθων ἢ λελύσθωσαν		
	λελύσεσθαι	λελυσόμενος λελυσομένη λελυσόμενον

SISMANOGLIO MEGARO

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ΄

Περὶ τῶν ἀντωνυμιῶν.

§ 205. Καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ αἱ ἀντωνυμίαι εἶναι· 1) **προσωπικαί**· 2) **ὁριστικὴ ἢ ἐπαναληπτική**· 3) **κτητικαί**· 4) **αὐτοπαθεῖς**· 5) **δεικτικαί**· 6) **ἐρωτηματικαί**· 7) **ἀόριστοι**· 8) **ἀναφορικαὶ** καὶ 9) **ἀλληλοπαθής**.

1. Προσωπικαί.

ἐγώ, σύ, αὐτός.

§ 206. Αὗται εἶναι τρεῖς, ὡς καὶ ἐν τῇ νεωτέρᾳ, καὶ κλίνονται οὕτω:

		α΄ πρόσωπον	β΄ πρόσωπον
Ἑν.	Ὀν.	ἐγώ	σύ
	Γεν.	ἐμοῦ καὶ μοῦ	σοῦ
	Δοτ.	ἐμοὶ καὶ μοί	σοί
	Αἰτ.	ἐμὲ καὶ μέ	σέ
Πλ.	Ὀν.	ἡμεῖς	ὑμεῖς
	Γεν.	ἡμῶν	ὑμῶν
	Δοτ.	ἡμῖν	ὑμῖν
	Αἰτ.	ἡμᾶς	ὑμᾶς

Ἡ τοῦ γ΄ προσώπου ἀναπληροῦται εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις διὰ τῆς **αὐτός**, ὡς καὶ ἐν τῇ νεωτέρᾳ· ἀλλ᾽ ἔχει ἡ ἀρχαία καὶ ἰδιαίτερον τύπον τὸν ἑξῆς·

Ἑν. Ὀν. — Γεν. **οὗ**, Δοτ. **οἷ** — Αἰτ. **ἕ**
Πλ. » **σφεῖς** » **σφῶν** » **σφίσι(ν)** » **σφᾶς**

§ 207. Οἱ τύποι τοῦ α΄ προσώπου **μοῦ, μοί, μέ,** καὶ αἱ πλάγιαι πτώσεις τοῦ ἑνικοῦ τοῦ β΄ καὶ γ΄ προσώπου ἐγκλίνονται (ἴδε σελ. 11).

2. Ὁριστικὴ ἢ ἐπαναληπτική.

αὐτός, αὐτή, αὐτό.

§ 208. Αὕτη κλίνεται κατὰ τὰ τρικατάληκτα εἰς **ος** ἐπίθετα, ἀλλὰ τὸ οὐδέτερον αὐτῆς δὲν ἔχει **ν**.

Ἡ **αὐτὸς** μετὰ τοῦ ἄρθρου, ἤτοι ὁ **αὐτός**, ἡ **αὐτή**, τὸ **αὐτό**, σημαίνει **ὁ αὐτὸς ἀκριβῶς, ὁ ἴδιος**.

3. Κτητικαί.

Ἐμός, ή, όν· σός, σή, σόν·
ἡμέτερος, α, ον· ὑμέτερος, α, ον· σφέτερος, α, ον.

§ 209. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ εἶναι τριῶν προσώπων[1]· παράγονται δὲ ἀπὸ τὰς προσωπικὰς καὶ κλίνονται κατὰ τὰ τρικατάληκτα εἰς **ος** ἐπίθετα.

§ 210. Αἱ ἐκ τοῦ ἑνικοῦ τῶν προσωπικῶν γινόμεναι **ἐμὸς** καὶ **σός**, φανερώνουσιν ὅτι ὁ κτήτωρ εἶναι **εἷς**· αἱ δὲ ἐκ τοῦ πληθυντικοῦ **ἡμέτερος, α, ον· ὑμέτερος, α, ον· σφέτερος α, ον**, ὅτι οἱ κτήτορες εἶναι **πολλοί**.

4. Αὐτοπαθεῖς.

ἐμαυτοῦ, ἐμαυτῆς· σεαυτοῦ, σεαυτῆς·
ἑαυτοῦ, ἑαυτῆς, ἑαυτοῦ.

§ 211. Καὶ αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι εἶναι καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τριῶν προσώπων· γίνονται δὲ ἀπὸ τὴν αἰτιατικὴν τοῦ ἑνικοῦ τῶν προσωπικῶν καὶ τὰς πλαγίας πτώσεις τῆς **αὐτός** καὶ κλίνονται οὕτως·

Ἑνικὸς ἀριθμός.

	α΄ πρόσωπον		β΄ πρόσωπον	
Γεν.	ἐμαυτοῦ,	ἐμαυτῆς	σεαυτοῦ[2],	σεαυτῆς[3]
Δοτ.	ἐμαυτῷ,	ἐμαυτῇ	σεαυτῷ,	σεαυτῇ
Αἰτ.	ἐμαυτόν,	ἐμαυτήν	σεαυτόν,	σεαυτήν

1. Τὸ τρίτον πρόσωπον τῆς ἀρχαίας εἶναι **ἑός, ἑή, ἑόν.**
2. Ἡ σαυτοῦ κτλ. — 3. ἡ σαυτῆς κτλ.

SISMANOGLIO MEGARO

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Γεν.	ἡμῶν αὐτῶν		ὑμῶν αὐτῶν	
Δοτ.	ἡμῖν αὐτοῖς	ἡμῖν αὐταῖς	ὑμῖν αὐτοῖς	ὑμῖν αὐταῖς
Αἰτ.	ἡμᾶς αὐτοὺς	ἡμᾶς αὐτάς	ὑμᾶς αὐτοὺς	ὑμᾶς αὐτάς.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

	γ΄ πρόσωπον		
Γεν.	ἑαυτοῦ [1],	ἑαυτῆς [2],	ἑαυτοῦ [3]
Δοτ.	ἑαυτῷ,	ἑαυτῇ,	ἑαυτῷ
Αἰτ.	ἑαυτόν,	ἑαυτήν	ἑαυτό

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Γεν.	σφῶν αὐτῶν καὶ ἑαυτῶν [4],		
Δοτ.	σφίσιν αὐτοῖς [καὶ ἑαυτοῖς,	σφίσιν αὐταῖς [καὶ ἑαυταῖς	σφίσιν αὐτοῖς [καὶ ἑαυτοῖς
Αἰτ.	σφᾶς αὐτοὺς [καὶ ἑαυτούς,	σφᾶς αὐτὰς [καὶ ἑαυτάς.	ἑαυτά.

5. Δεικτικαί.

Οὗτος, αὕτη, τοῦτο· ἐκεῖνος, ἐκείνη, ἐκεῖνο· ὅδε, ἥδε, τόδε· τοιοῦτος, τοιαύτη, τοιοῦτο(ν)· τοσοῦτος, τοσαύτη, τοσοῦτο(ν)· τηλικοῦτος, τηλικαύτη, τηλικοῦτο(ν)· τοιόσδε, τοιάδε, τοιόνδε.

Ἡμεδαπός, ή, όν (= ὁ ἐκ τῆς ἡμετέρας χώρας, ἐγχώριος).

§ 212. Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι *οὗτος* καὶ *ἐκεῖνος* κλίνονται καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὡς ἐν τῇ νεωτέρᾳ, ἤτοι ὡς τρικατάληκτα ἐπίθετα εἰς **ος**. Τὸ οὐδέτερον αὐτῶν δὲν ἔχει **ν**.

Ἡ ***οὗτος*** ἔχει καὶ κλητικήν.

1. Ἡ αὑτοῦ κτλ. — 2. ἧ αὐτῆς κτλ. — 3. ἧ αὐτοῦ κτλ. — 4. ἧ αὐτῶν κτλ.

Ἑνικός.

Ὀν.	οὗτος	αὕτη	τοῦτο	ἐκεῖνος	ἐκείνη	ἐκεῖνο
Γεν.	τούτου	ταύτης	τούτου	ἐκείνου	ἐκείνης	ἐκείνου
Δοτ.	τούτῳ	ταύτῃ	τούτῳ	ἐκείνῳ	ἐκείνῃ	ἐκείνῳ
Αἰτ.	τοῦτον	ταύτην	τοῦτο	ἐκεῖνον	ἐκείνην	ἐκεῖνο
Κλ.	ὦ οὗτος					

Πληθυντικός.

Ὀν.	οὗτοι	αὗται	ταῦτα	ἐκεῖνοι	ἐκεῖναι	ἐκεῖνα
Γεν.		**τούτων**			**ἐκείνων**	
Δοτ.	τούτοις	ταύταις	τούτοις	ἐκείνοις	ἐκείναις	ἐκείνοις
Αἰτ.	τούτους	ταύτας	ταῦτα	ἐκείνους	ἐκείνας	ἐκεῖνα
Κλ.	ὦ οὗτοι.					

§ 213. Ἡ ***ὅδε***[1], ***ἥδε, τόδε*** εἶναι σύνθετος ἐκ τοῦ ἄρθρου ***ὁ, ἡ τό*** καὶ τοῦ ἀχωρίστου μορίου ***δέ,*** τὸ ὁποῖον ἐγκλίνεται· κλίνεται δὲ ὡς ἑξῆς·

Ἑνικὸς	*Ὀν.*	ὅδε	ἥδε	τόδε	*Πληθ.*	οἵδε	αἵδε	τάδε
»	*Γεν.*	τοῦδε	τῆσδε	τοῦδε	»		τῶνδε	
»	*Δοτ.*	τῷδε	τῇδε	τῷδε	»	τοῖσδε	ταῖσδε	τοῖσδε
»	*Αἰτ.*	τόνδε	τήνδε	τόνδε	»	τούσδε	τάσδε	τάδε.

§ 214. Αἱ ἀντωνυμίαι ***οὗτος, ἐκεῖνος, ὅδε*** καὶ ***τοιοῦτος*** ἐπιτείνονται συνήθως διὰ τοῦ δεικτικοῦ **ι,** τὸ ὁποῖον ἐν τῇ κλίσει ἐξέβαλε τὰ πρὸ αὐτοῦ βραχέα φωνήεντα **α, ε, ο** καὶ ἐτονίσθη.

§ 215. Αἱ ἐκ τῆς ***οὗτος*** σύνθετοι ***τοιοῦτος, τοσοῦτος, τηλικοῦτος***[2] ἔχουσι τὸ οὐδέτερον καὶ μετὰ τοῦ **ν** καὶ ἄνευ αὐτοῦ καὶ κλίνονται ὡς ἑξῆς·

1. Ἡ ὅδε τίθεται, ὅταν τὸ δεικνυόμενον εἶναι παρὸν καὶ δυνάμενον διὰ τοῦ δακτύλου νὰ δειχθῇ.

2. Ἡ τηλικοῦτος φανερώνει ἐπὶ μὲν προσώπων τὴν **ἡλικίαν,** ἐπὶ δὲ πραγμάτων τὸ **μέγεθος.**

SISMANOGLIO MEGARO

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	τοιοῦτος	τοιαύτη	τοιοῦτο(ν)
Γεν.	τοιούτου	τοιαύτης	τοιούτου
Δοτ.	τοιούτῳ	τοιαύτῃ	τοιούτῳ
Αἰτ.	τοιοῦτον	τοιαύτην	τοιοῦτο (ν)

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον.	τοιοῦτοι	τοιαῦται	τοιαῦτα
Γεν.		**τοιούτων**	
Δοτ.	τοιούτοις	τοιαύταις	τοιούτοις
Αἰτ.	τοιούτους	τοιαύτας	τοιαῦτα.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	τοσοῦτος	τοσαύτη	τοσοῦτο(ν)
Γεν.	τοσούτου	τοσαύτης	τοσούτου
Δοτ.	τοσούτῳ	τοσαύτῃ	τοσούτῳ
Αἰτ.	τοσοῦτον	τοσαύτην	τοσοῦτο(ν)

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον.	τοσοῦτοι	τοσαῦται	τοσαῦτα
Γεν.		**τοσούτων**	
Δοτ.	τοσούτοις	τοσαύταις	τοσούτοις
Αἰτ.	τοσούτους	τοσαύτας	τοσαῦτα.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	τηλικοῦτος	τηλικαύτη	τηλικοῦτο(ν)
Γεν.	τηλικούτου	τηλικαύτης	τηλικούτου
Δοτ.	τηλικούτῳ	τηλικαύτῃ	τηλικούτῳ
Αἰτ.	τηλικοῦτον	τηλικαύτην	τηλικοῦτο(ν)

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον.	τηλικοῦτοι	τηλικαῦται	τηλικαῦτα
Γεν.		**τηλικούτων**	
Δοτ.	τηλικούτοις	τηλικαύταις	τηλικούτοις
Αἰτ.	τηλικούτους	τηλικαύτας	τηλικαῦτα.

Ἡ **τοιόσδε** κλίνεται οὕτως·

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	τοιόσδε[2]	τοιάδε	τοιόνδε
Γεν.	τοιοῦδε	τοιᾶσδε	τοιοῦδε
Δοτ.	τοιῷδε	τοιᾷδε	τοιῷδε
Αἰτ.	τοιόνδε	τοιάνδε	τοιόνδε

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον.	τοιοίδε	τοιαίδε	τοιάδε
Γεν.		**τοιῶνδε**	
Δοτ.	τοιοῖσδε	τοιαῖσδε	τοιοῖσδε
Αἰτ.	τοιούσδε	τοιάσδε	τοιάδε.

6. Ἐρωτηματικαί.

Τίς, τί; πηλίκος, η, ον; (= πόσον μέγας, ποίας ἡλικίας;)

ποῖος, ποία, ποῖον; ποσταῖος, α, ον; (= εἰς πόσας ἡμέρας;)

πόσος, πόση, πόσον; πόστος, η, ον; (= ποῖος κατὰ τὴν ἀριθμητικὴν σειράν;)

πότερος, ποτέρα, πότερον; (= τίς, τί ἐκ τῶν δύο;)

ποδαπός, ή, όν; (= ἐκ τίνος χώρας;)

§ 216. Ἐκ τῶν ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν αἱ ***τίς, ποῖος*** καὶ ***πόσος*** εἶναι κοιναὶ εἰς τὴν νεωτέραν καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν, αἱ δὲ λοιπαὶ εἶναι μόνον τῆς ἀρχαίας.

§ 217. Πλὴν τῆς ***τίς, τί;*** αἱ λοιπαὶ κλίνονται κατὰ τὰ τρικατάληκτα εἰς **ος** ἐπίθετα.

§ 218. Ἡ ***τίς, τί;*** κλίνεται ὡς ἑξῆς·

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	*ἀρσ. καὶ θηλ.*	τίς;	οὐδ.	τί;
Γεν.		τίνος καὶ τοῦ;		τίνος καὶ τοῦ;
Δοτ.		τίνι καὶ τῷ;		τινι καὶ τῷ;
Αἰτ.		τίνα;		τί;

2. = τοιοῦτος περίπου.

SISMANOGLIO MEGARO

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ὀν. ἀρσ. καὶ θηλ.	τινες;		οὐδ.	τινα;
Γεν.	τίνων;			τίνων;
Δοτ.	τίσι(ν);			τίσι(ν);
Αἰτ.	τινας;			τινα;

Τὸ **ι** τῆς ἐρωτηματικῆς ἀντωνυμίας ***τίς, τί*** εἶναι ***βραχύ***.

7. *Ἀόριστοι.*

Τίς, τί· ἔνιοι, ἔνιαι, ἔνια· ὁ, ἡ, τὸ **δεῖνα.**
ἀλλοδαπός, ή, όν (=ὁ ἀνήκων εἰς ἄλλην χώραν, ξένος).

§ 219. Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία ***τίς, τί*** κλίνεται ὡς ἡ ἐρωτηματική, ἀλλὰ τονίζεται πανταχοῦ ἐπὶ τῆς ληγούσης καὶ *ἐγκλίνεται* (ἴδε σελ. 11).

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ὀν. ἀρσ. καὶ θηλ.	τίς		οὐδ.	τί
Γεν.	τινὸς καὶ τοῦ			τινὸς καὶ τοῦ
Δοτ.	τινὶ καὶ τῷ			τινὶ καὶ τῷ
Αἰτ.	τινὰ			τί

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ὀν.	τινὲς	τινὰ καὶ ἄττα
Γεν.	τινῶν	τινῶν
Δοτ.	τισί(ν)	τισί(ν)
Αἰτ.	τινὰς	τινὰ καὶ ἄττα

Ὁ τύπος **ἄττα** δὲν ἐγκλίνεται.

§ 220. Ἡ δεῖνα κλίνεται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ συνήθως ὡς ἑξῆς·

Ἑν.	*Ὀν.*	ὁ,	ἡ,	τὸ	δεῖνα	*Πλ.* *Ὀν*	οἱ δεῖνες
		τοῦ,	τῆς,	τοῦ	δεῖνος	*Γεν.*	τῶν δείνων
		τῷ	τῇ	τῷ	δεῖνι	*Δοτ.*	
		τόν,	τήν,	τὸ	δεῖνα	*Αἰτ.*	τοὺς δεῖνας

§ 221. Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία τῆς ἀρχαίας ***ἔνιοι, ἔνιαι, ἔνια*** (=τινές, μερικοί), κλίνεται ἐν τῷ πληθυντικῷ μόνον ὡς τρικατάληκτον εἰς **ος** ἐπίθετον.

§ 222. Εἰς τὰς ἀορίστους ἀντωνυμίας τάσσονται καὶ τὰ ἑξῆς ἐπίθετα·

ἑκάτερος, α, ον (= καθεὶς ἐκ τῶν δύο χωριστά)·
ἕκαστος, η, ον (= καθεὶς ἐκ τῶν πολλῶν χωριστά)·
ἀμφότεροι, αι, α (= καὶ οἱ, αἱ, τὰ δύο)·
ἕτερος, α, ον (= εἷς, μία, ἕν ἐκ τῶν δύο)·
οὐδέτερος, α, ον καὶ ***μηδέτερος, α, ον*** (= οὔτε (μήτε) ὁ εἷς, ἡ μία, τὸ ἕν, οὔτε (μήτε) ὁ ἄλλος, η, ο·
ἄλλος, ἄλλη, ἄλλο·
πᾶς, πᾶσα, πᾶν· περὶ τῆς κλίσεως αὐτοῦ ἴδε ἐν § 178 π.ρ.δ.γ.
οὐδείς, οὐδεμία, οὐδέν (κανείς).
μηδείς, μηδεμία, μηδέν »

Κλίσις τοῦ ***οὐδείς, οὐδεμία, οὐδέν.***

Ἑνικ. *Ὀν.*	οὐδείς	οὐδεμία	οὐδὲν	*Πλ. ἀρσ.*	οὐδένες
Γεν.	οὐδενὸς	οὐδεμιᾶς	οὐδενὸς		οὐδένων
Δοτ.	οὐδενί	οὐδεμιᾷ	οὐδενὶ		οὐδέσι(ν)
Αἰτ.	οὐδένα	οὐδεμίαν	οὐδὲν		οὐδένας

Κατὰ τὸ ***οὐδείς*** κλίνεται καὶ τὸ ***μηδείς.***

8. *Ἀναφορικαί.*

ὅς, ἥ, ὅ· ὅστις, ἥτις, ὅ,τι· οἷος, οἵα, οἷον· ὁποῖος, ὁποία, ὁποῖον· ὅσος, ὅση, ὅσον· ὁπόσος, ὁπόση, ὁπόσον· ἡλίκος, ἡλίκη, ἡλίκον· ὁπηλίκος, ὁπηλίκη, ὁπηλίκον· ὁπότερος, ὁποτέρα, ὁπότερον.
Ὁποδαπός, ή, όν (=ἐξ ὁποίας, ἐκ τίνος χώρας).

SISMANOGLIO MEGARO

§ 223. Ἡ **ὅς, ἥ, ὅ** κλίνεται ὡς ἑξῆς·

Ἑνικὸς.	Ὀν.	ὅς	ἥ	ὅ	Πληθ.	οἵ	αἵ	ἅ
»	Γεν.	οὗ	ἧς	οὗ	»		ὧν	
»	Δοτ.	ᾧ	ᾗ	ᾧ	»	οἷς	αἷς	οἷς
»	Αἰτ.	ὅν	ἥν	ὅ	»	οὓς	ἅς	ἅ.

§ 224. Ἡ **ὅστις, ἥτις, ὅ,τι** κλίνεται ὡς ἑξῆς·

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ὀν.	ὅστις	ἥτις	ὅ,τι
Γεν.	οὑτινος καὶ ὅτου	ἧστινος	οὑτινος καὶ ὅτου
Δοτ.	ᾧτινι » ὅτῳ	ᾗτινι	ᾧτινι » ὅτῳ
Αἰτ.	ὅντινα	ἥντινα	ὅ,τι

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ὀν.	οἵτινες	αἵτινες	ἅτινα καὶ ἄττα
Γεν.		ὧντινων	
Δοτ.	οἷστισι(ν)	αἷστισι(ν)	οἷστισι(ν)
Αἰτ.	οὕστινας	ἅστινας	ἅτινα καὶ ἄττα.

Ἡ ὅστις ἐπιτείνεται διὰ τοῦ οὖν, δήποτε καὶ δηποτοῦν καὶ γίνεται **ὁστισοῦν, ἡτισοῦν, ὁ,τιοῦν· ὁστισδήποτε, ἡτισδήποτε, ὅ,τιδήποτε· ὁστισδηποτοῦν.**

§ 225. Αἱ λοιπαὶ ἀόριστοι ἀντωνυμίαι κλίνονται ὡς τὰ τρικατάληκτα εἰς **ος, η, ον** ἐπίθετα.

§ 226. Αἱ *ἐρωτηματικαί, ἀόριστοι, δεικτικαὶ* καὶ *ἀναφορικαὶ* ἀντωνυμίαι λέγονται **συσχετικαί,** ὡς συσχετιζόμεναι κατὰ τὴν σημασίαν.

Ὁ ἑπόμενος πίναξ φανερώνει τὴν μεταξὺ αὐτῶν σχέσιν·

ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΑΙ	ΑΟΡΙΣΤΟΙ	ΔΕΙΚΤΙΚΑΙ	ΑΝΑΦΟΡΙΚΑΙ
τίς;	τίς, δεῖνα, ἕνιοι, οὐδείς, μηδείς, ἕκαστος, ἄλλος	ὅδε, οὗτος ἐκεῖνος	ὅς, ὅστις
πότερος;	ἕτερος, ἑκάτερος, οὐδέτερος, ἀμφότεροι	ὁ ἕτερος	ὁπότερος
ποῖος;		τοιόσδε τοιοῦτος	οἷος, ὁποῖος
πόσος;		τόσος, τοσόσδε, τοσοῦτος	ὅσος, ὁπόσος
πηλίκος;		τηλικόσδε τηλικοῦτος	ἡλίκος ὁπηλίκος
ποδαπός;	ἀλλοδαπός.	ἡμεδαπός.	ὁποδαπός.

9. Ἀλληλοπαθής.

§ 227. Ἡ ἀλληλοπαθὴς ἀντωνυμία τῆς ἀρχαίας ἔχει μόνον τὰς πλαγίας πτώσεις τοῦ πληθυντικοῦ καὶ κλίνεται ὡς ἑξῆς·

Πληθ.	Γεν.	ἀρσενικοῦ	θηλυκοῦ καὶ οὐδέτ.	ἀλλήλων
»	Δοτ.	ἀλλήλοις	ἀλλήλαις	ἀλλήλοις
»	Αἰτ.	ἀλλήλους	ἀλλήλας	ἄλληλα.

ΑΣΚΗΣΙΣ 23.

Ἀριανός, ὁ συγγραφεὺς τῆς Ἀναβάσεως Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου, λέγει περὶ τῶν σχεδίων τούτου μετὰ τὴν εἰς Πασαργάδας καὶ Περσέπολιν ἄφιξιν αὐτοῦ τὰ ἑξῆς·

Ἐγὼ δὲ ὁποῖα μὲν ἦν Ἀλεξάνδρου τὰ ἐνθυμήματα (αἱ σκέψεις) οὔτε ἔχω (δύναμαι) ἐγὼ ἀτρεκῶς (ἀκριβῶς) ξυμβα-

SISMANOGLIO MEGARO

λεῖν (νὰ συμπεράνω) οὔτε μέλει **ἔμοιγε** εἰκάζειν (νὰ συμπεραίνω)· **ἐκεῖνο** (τὸ ἑξῆς) δὲ καὶ **αὐτὸς** (ἐγὼ ὁ ἴδιος) **ἄν μοι** δοκῶ ἰσχυρίσασθαι (νομίζω ὅτι δύναμαι νὰ διισχυρισθῶ), οὔτε μικρόν **τι** καὶ φαῦλον ἐπινοεῖν Ἀλέξανδρον οὔτε μεῖναι ἂν ἀτρεμοῦντα (οὔτε ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ μείνῃ ἥσυχος) ἐπ' **οὐδενὶ** τῶν ἤδη κεκτημένων, οὐδὲ εἰ τὴν Εὐρώπην τῇ Ἀσίᾳ προσέθηκεν, οὐδ' εἰ τὰς Βρεττανῶν νήσους τῇ Εὐρώπῃ, ἀλλ' ἔτι ἂν ἐπ' **ἐκεῖνα** ζητεῖν **τι** τῶν ἠγνοημένων (ἀλλ' ὅτι ἀκόμη **ἐπάνω εἰς ἐκεῖνα** θὰ ἐζήτει τι ἐκ τῶν μὴ γνωστῶν), εἰ καὶ μὴ **ἄλλῳ τῳ, ἀλλὰ αὐτόν** γε **αὐτῷ** ἐρίζοντα (καὶ ἐὰν μὴ πρὸς ἄλλον τινά, ἀλλὰ αὐτὸς βέβαια μὲ τὸν ἑαυτόν του φιλονικῶν) Καὶ ἐπὶ **τῷδε** ἐπαινῶ τοὺς σοφιστὰς τῶν Ἰνδῶν, **ὧν** λέγουσιν **ἔστιν οὓς** καταληφθέντας ὑπ' Ἀλεξάνδρου ὑπαιθρίους ἐν λειμῶνι, ἄλλο μὲν οὐδὲν ποιῆσαι πρὸς τὴν ὄψιν **αὐτοῦ** τε καὶ τῆς στρατιᾶς, κρούειν δὲ τοῖς ποσι τὴν γῆν ἐφ' **ἧς** βεβηκότες ἦσαν· ἤτοι «καὶ διὰ τοῦτο ἐπαινῶ τοὺς σοφιστὰς τῶν Ἰνδῶν, περὶ τῶν ὁποίων λέγουσιν, ὅτι, μερικοὶ καταληφθέντες ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν ὑπαίθρῳ μέσα εἰς **λειβάδι, ἄλλο** μὲν οὐδὲν ἔπραξαν, ἰδόντες αὐτὸν καὶ την στρατιάν του, ἀλλὰ μόνον ἔκρουον μὲ τοὺς πόδας τὴν γῆν, ἐπὶ τῆς ὁποίας **ἐπάτουν**». Ὡς δὲ ἤρετο (ἠρώτησεν) Ἀλέξανδρος δι' ἑρμηνέων **ὅ τι** νοοῖ αὐτοῖς τὸ ἔργον **(τί σημαίνει αὐτὸ ποῦ κάμνουν)**, ἀπεκρίνατο ὧδε· ὦ βασιλεῦ Ἀλέξανδρε, ἄνθρωπος μὲν **ἕκαστος τοσόνδε** τῆς γῆς κατέχει **ὅσονπερ τοῦτό** ἐστιν ἐφ' **ὅτου** βεβήκαμεν· **σὺ** δὲ ἄνθρωπος ὢν παραπλήσιος (ὅμοιος) **τοῖς ἄλλοις, ἀπὸ** τῆς **σεαυτοῦ** χώρας **τοσαύτην** γῆν ἐπεξέρχῃ πράγματα (ἐνοχλήσεις) ἔχων τε καὶ παρέχων ἄλλοις. Καὶ οὖν καὶ ὀλίγον ὕστερον ἀποθανὼν **τοσοῦτον** καθέξεις τῆς γῆς **ὅσον** ἐξαρκεῖ ἐντεθάφθαι τῷ σώματι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ΄

Συζυγία τῶν εἰς ω.

Παθητικὴ φωνὴ τῶν βαρυτόνων.

Παθητικὸς μέλλων καὶ παθητικὸς ἀόριστος.

§ 228. Γνωρίζομεν ἐκ τῆς § 76.2, ὅτι τὰ παθητικῆς διαθέσεως ῥήματα ἔχουσι κοινὴν τὴν φωνὴν μὲ τὰ ῥήματα τῆς μέσης διαθέσεως εἰς πάντας τοὺς ἄλλους χρόνους, πλὴν τοῦ μέλλοντος καὶ ἀορίστου. Ὥστε τὰ τῆς παθητικῆς διαθέσεως ῥήματα ἔχουσι ***φωνὴν ἰδίαν μόνον διὰ τοὺς δύο τούτους χρόνους,*** οἱ ὁποῖοι καὶ λέγονται ***παθητικοί.***

α΄) ὁ παθητικὸς μέλλων.

§ 229. Ὁ παθητικὸς μέλλων πάντων τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τῆς ἀρχαίας ἐσχηματίσθη μονολεκτικῶς διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ ῥηματικὸν θέμα τῶν προσωπικῶν καταλήξεων

ἐν τῇ Ὁριστικῇ·

Ἐν τῷ ἑν. α΄ ***θήσομαι,*** β΄ ***θήσῃ***(ει) γ΄ ***θήσεται***
» » πλ. » ***θησόμεθα,*** » ***θήσεσθε,*** » ***θήσονται***

ἐν τῇ Εὐκτικῇ·

Ἐν τῷ ἑν. α΄ ***θησοίμην*** β΄ ***θήσοιο*** γ΄ ***θήσοιτο***
» » πλ. » ***θησοίμεθα*** » ***θήσοισθε*** » ***θήσοιντο***

ἐν τῷ Ἀπαρεμφάτῳ·

θήσεσθαι

καὶ ἐν τῇ Μετοχῇ:

θησόμενος ***θησομένη*** ***θησόμενον.***

Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις τοῦ παθητικοῦ μέλλοντος

διαφέρουσιν ἀπὸ τὰς τοῦ παθητικοῦ ἐνεστῶτος μόνον κατὰ τὸν ***χρονικὸν χαρακτῆρα θησ.***

Παραδείγματα.

ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ

α΄) Φωνηεντολήκτων.

Ἑνικὸς	α΄	λυ-θήσομαι	παιδευ-θήσομαι
	β΄	λυ-θήσῃ(ει)	παιδευ-θήσῃ(ει)
	γ΄	λυ-θήσεται	παιδευ-θήσεται κτλ.
Πληθ.	α΄	λυ-θησόμεθα	
	β΄	λυ-θήσεσθε	
	γ΄	λυ-θήσονται	

β΄) ἀφωνολήκτων.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

	θέμα πειθ[1]	θέμα πεμπ[2]	θέμα πραγ[3]
α΄	πεισ-θήσομαι	πεμ῰-θήσομαι	πραχ-θήσομαι
β΄	πεισ-θήσῃ (ει)	πεμ῰-θήσῃ (ει)	πραχ-θήσῃ (ει)
γ΄	πεισ-θήσεται	πεμ῰-θήσεται κτλ.	πραχ-θήσεται κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ πεισ-θησόμεθα
β΄ πεισ-θήσεσθε
γ΄ πεισ-θήσονται

---

1. Ἐν τῷ παθητικῷ μέλλοντι καὶ παθητικῷ ἀορίστῳ ὁ ὀδοντόφωνος χαρακτὴρ τ, δ, θ πρὸ τοῦ θ ἐτράπη εἰς σ.
2. Ὁ χειλικὸς χαρακτὴρ π καὶ β πρὸ τοῦ θ ἐτράπη εἰς ῰.
3. Ὁ οὐρανικὸς χαρακτὴρ κ καὶ γ πρὸ τοῦ θ ἐτράπη εἰς χ.

γ΄) ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

α΄	ἀγγελ-θήσομαι	ἀρ-θήσομαι	φανθήσομαι
β΄	ἀγγελ-θήσῃ (ει)	ἀρ-θήσῃ (ει)	φανθήσῃ (ει)
γ΄	ἀγγελ-θήσεται κτλ.	ἀρ-θήσεται κτλ.	φανθήσεται κτλ.

§ 230. Τῶν ἐρρινολήκτων θεμάτων ***κρίνω, πλύνω*** καὶ ***τείνω*** ὁ παθητικὸς μέλλων εἶναι ***κρι-θήσομαι, πλυ-θήσομαι, τα-θήσομαι.***

ΕΥΚΤΙΚΗΣ

Ἑνικὸς ἀριθμός.

α΄	λυ-θησοίμην	παιδευθησοίμην	πεισ-θησοίμην
β΄	λυ-θήσοιο	παιδευθήσοιο κτλ.	πεισ-θήσοιο κτλ.
γ΄	λυ θήσοιτο		

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ λυ-θησοίμεθα
β΄ λυ-θήσοισθε
γ΄ λυ-θήσοιντο.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

α΄	πεμ῰θησοίμην	πλεχθησοίμην	ἀγγελθησοίμην	ἀρθησοίμην
β΄	πεμ῰θήσοιο κτλ.	πλεχθήσοιο κτλ.	ἀγγελθήσοιο κτλ.	ἀρθήσοιο κτλ.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ

λυθήσεσθαι· παιδευθήσεσθαι· πεισθήσεσθαι· πεμ῰θήσεσθαι πραχθήσεσθαι· ἀγγελθήσεσθαι· ἀρθήσεσθαι.

ΜΕΤΟΧΗΣ

λυθησόμενος,	πεισθησόμενος	πεμ῰θησόμενος
λυθησομένη,	πεισθησομένη	πεμ῰θησομένη
λυθησόμενον,	πεισθησόμενον	πεμ῰θησόμενον.

SISMANOGLIO MEGARO

Ἡ μετοχὴ τοῦ παθ. μέλλοντος κλίνεται κατὰ τὰ τρικατάληκτα εἰς *ος* ἐπίθετα.

β΄) Παθητικὸς ἀόριστος.

§ 231. Ὁ παθητικὸς ἀόριστος πάντων τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τῆς ἀρχαίας ἐσχηματίσθη ὡς καὶ ὁ τῆς νεωτέρας διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ ***κατὰ συλλαβὴν*** ἢ ***κατὰ χρόνον*** αὐξηθὲν ῥηματικὸν θέμα τῶν καταλήξεων

Ἐν τῇ Ὁριστικῇ·

Ἐν τῷ ἑνικῷ α΄ ***θην***, β΄ ***θης***, γ΄ ***θη***·
» » πληθ. » ***θημεν***, » ***θητε***, » ***θησαν***.

Ἐν τῇ Ὑποτακτικῇ·

Ἐν τῷ ἑνικῷ α΄ ***θῶ***, β΄ ***θῇς***, γ΄ ***θῇ***·
» » πληθ. » ***θῶμεν***, » ***θῆτε***, » ***θῶσι(ν)***.

Ἐν τῇ Εὐκτικῇ·

Ἐν τῷ ἑνικῷ α΄ ***θείην***, β΄ ***θείης***, γ΄ ***θείη***·
» » πληθ. » ***θείημεν*** » ***θείητε*** » ***θείησαν***
[ἢ ***θεῖμεν***, [ἢ ***θεῖτε*** [ἢ ***θεῖεν***.

Ἐν τῇ Προστακτικῇ·

Ἐν τῷ ἑνικῷ β΄ ***θητι***, γ΄ ***θήτω***·
» » πληθ. » ***θητε***, » ***θέντων*** ἢ ***θήτωσαν***.

Ἐν τῷ Ἀπαρεμφάτῳ· ***θῆναι*** καὶ ἐν τῇ Μετοχῇ· ***θείς, θεῖσα, θέν***.

Τὸ ῥηματικὸν θέμα ἐν τῷ παθητικῷ ἀορίστῳ ηὐξήθη κατὰ ἐν §§ 45 καὶ 46 λεχθέντα.

Ὁ χρονικὸς χαρακτὴρ τοῦ παθ. ἀορ. εἶναι ***θη***.

Παραδείγματα.

ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ.

α΄) φωνηεντολήκτων.

Ἑνικὸς	α΄	ἐ-λύ-θην	ἐ-παιδεύ-θην
»	β΄	ἐ-λύ-θης	ἐ-παιδεύ-θης
»	γ΄	ἐ-λύ-θη	ἐ-παιδεύ-θη κτλ.
Πληθ.	α΄	ἐ-λύ-θημεν	
»	β΄	ἐ-λύ-θητε	
»	γ΄	ἐ-λύ-θησαν.	

β΄) ἀφωνολήκτων

ἐ-πείσ-θην	ἐ-πέμῳ-θην	ἐ-πράχ-θην
ἐ-πείσ-θης κτλ.	ἐ-πέμῳ-θης κτλ.	ἐ-πράχ-θης κτλ.

γ΄) ὑγρολήκτων καὶ ἐρρινολήκτων.

ἠγγέλ-θην	ἤρ-θην
ἠγγέλ-θης κτλ.	ἤρ-θης κτλ.

§ 232. Ὁ παθητ. ἀόριστος τῶν ῥημάτων ***κρίνω, πλύνω*** καὶ ***τείνω*** εἶναι ***ἐ-κρί-θην, ἐ-πλύ-θην, ἐ-τά-θην***.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

α΄ λυ-θῶ παιδευθῶ κτλ., πεισθῶ κτλ., πεμῳθῶ κτλ.,
β΄ λυ-θῇς [πραχθῶ κτλ., ἀγγελθῶ κτλ., ἀρθῶ κτλ.
γ΄ λυ-θῇ

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α΄ λυ-θῶμεν
β΄ λυ-θῆτε
γ΄ λυ-θῶσι(ν).

SISMANOGLIO MEGARO

ΕΥΚΤΙΚΗΣ

Ἑνικὸς ἀριθμός.

α΄ λυ-θείην παιδευθείην κτλ., πειθ-θείην κτλ.,
β΄ λυ-θείης [πεμφ-θείην κτλ., πραχ-θείην κτλ., ἀγ-
γ΄ λυ-θείη [γελ-θείην κτλ., ἀρ-θείην κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

α λυ-θείημεν ἢ λυ-θεῖμεν
β΄ λυ-θείητε ἢ λυ-θεῖτε
γ΄ λυ-θείησαν ἢ λυ-θεῖεν.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

β΄ λύ-θητι παιδεύ-θητι κτλ., πέμφ-θητι κτλ., πράχ-θητι
γ΄ λυ-θήτω [κτλ., ἄρ-θητι κτλ.

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

β΄ λύ-θητε
γ΄ λυ-θέντων ἢ λυ-θήτωσαν.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ.

λυ-θῆναι· παιδευ-θῆναι· πειθ-θῆναι· πεμφ-θῆναι· πραχ-θῆναι· ἀρ-θῆναι.

ΜΕΤΟΧΗΣ

λυ-θείς, λυ-θεῖσα, λυ-θέν· παιδευ-θείς, θεῖσα, θέν· πειθ-θείς, θεῖσα, θέν· πεμφ-θείς, θεῖσα, θέν· πραχ-θείς, θεῖσα, θέν· ἀγγελ-θείς, θεῖσα, θέν· ἀρ-θείς, θεῖσα, θέν.

§ 233. Ἡ μετοχὴ τοῦ παθ. ἀορίστου κλίνεται κατὰ τὰ τρικατάληκτα εἰς **εις** γεν. **εντος** ἐπίθετα. ἀλλὰ τῆς μετοχῆς τὸ μὲν θηλυκὸν ἐσχηματίσθη εἰς ***θεῖσα,*** ἡ δὲ δοτικὴ πληθ. εἰς ***θεῖσι(ς).***

ΑΣΚΗΣΙΣ 24.

«Οἱ κατὰ τὴν ἐν Ἀργινούσαις ναυμαχίαν τοὺς Λακεδαιμονίους νικήσαντες Ἀθηναῖοι στρατηγοὶ κατηγορηθέντες ὅτι δὲν ἐφρόντισαν νὰ σώσωσι τοὺς ναυαγοὺς κρίνονται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ δήμου. Πρὸς ὑπεράσπισιν δ' αὐτῶν ὁ Εὐρυπτόλεμος σὺν τοῖς ἄλλοις λέγει καὶ τὰ ἑξῆς·

Ἴστε (γνωρίζετε), ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάντες ὅτι τὸ Καννωνοῦ ψήφισμά ἐστιν ἰσχυρότατον, ὃ κελεύει, ἐάν τις τὸν τῶν Ἀθηναίων δῆμον ἀδικῇ, δεδεμένον ἀποδικεῖν (ν' ἀπολογῆται) ἐν τῷ δήμῳ, καὶ ἐὰν **καταγνωσθῇ** (καταδικασθῇ) ἀδικεῖν, ἀποθανεῖν εἰς τὸ βάραθρον **ἐμβληθέντα** (ῥιφθέντα), τὰ δὲ χρήματα αὐτοῦ **δημευθῆναι.** Κατὰ τοῦτο τὸ ψήφισμα κελεύω **κριθῆναι** τοὺς στρατηγούς. Τοῦτο δ' εἰ μὴ βούλεσθε, κατὰ τόνδε τὸν νόμον κρίνατε, ὃς ἐστιν ἐπὶ τοῖς ἱεροσύλοις καὶ προδόταις, ἐάν τις ἢ τὴν πόλιν προδιδῷ ἢ τὰ ἱερὰ κλέπτῃ, **κριθέντα** ἐν δικαστηρίῳ, ἂν **καταγνωσθῇ, μὴ ταφῆναι** ἐν τῇ Ἀττικῇ. Τούτων ὁποτέρῳ βούλεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῷ νόμῳ **κριθέντων** (ἂς κριθῶσιν) οἱ ἄνδρες κατὰ ἕνα ἕκαστον, διῃρημένων τῆς ἡμέρας τριῶν μερῶν. Τούτων δὲ γιγνομένων, οἱ στρατηγοὶ κατὰ τὸν νόμον **κριθήσονται·** καὶ οἱ μὲν ἀδικοῦντες **τιμωρηθήσονται,** οἱ δὲ ἀναίτιοι **ἐλευθερωθήσονται** ὑφ' ὑμῶν, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ δικαίως **σωθήσονται.**

SISMANOGLIO

ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

		ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΕΥΚΤΙΚΗΣ
Ἐνεστώς	Ἑνικός	λύομαι λύῃ, λύει λύεται	λύωμαι λύῃ λύηται	λυοίμην λύοιο λύοιτο
	Πληθ.	λυόμεθα λύεσθε λύονται	λυώμεθα λύησθε λύωνται	λυοίμεθα λύοισθε λύοιντο
Παρατατικός	Ἑνικός	ἐλυόμην ἐλύου ἐλύετο		
	Πληθ.	ἐλυόμεθα ἐλύεσθε ἐλύοντο		
Μέλλων	Ἑνικός	λυθήσομαι λυθήσῃ, (σει) λυθήσεται		λυθησοίμην λυθήσοιο λυθήσοιτο
	Πληθ.	λυθησόμεθα λυθήσεσθε λυθήσονται		λυθησοίμεθα λυθήσοισθε λυθήσοιντο
Ἀόριστος	Ἑνικός	ἐλύθην ἐλύθης ἐλύθη	λυθῶ λυθῇς λυθῇ	λυθείην λυθείης λυθείη
	Πληθ.	ἐλύθημεν ἐλύθητε ἐλύθησαν	λυθῶμεν λυθῆτε λυθῶσι(ν)	λυθείημεν[1] λυθείητε λυθείησαν

1. Ἢ λυθεῖμεν, λυθεῖτε, λυθεῖεν.

ΤΟΥ ΛΥΩ

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ	ΜΕΤΟΧΗΣ
	λύεσθαι	λυόμενος λυομένη λυόμενον
λύου λυέσθω λύεσθε λυέσθων ἢ λυέσθωσαν		
	λυθήσεσθαι	λυθησόμενος λυθησομένη λυθησόμενον
	λυθῆναι	λυθείς λυθεῖσα λυθέν
λύθητι λυθήτω λύθητε λυθέντων ἢ λυθήτωσαν		

SISMANOGLIO MEGARO

(Συνέχεια) ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

		ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΕΥΚΤΙΚΗΣ
Παρακείμενος	Ἐνικ.	λέλυμαι λέλυσαι λέλυται	λελυμένος ὦ ᾖς ᾖ	λελυμένος εἴην εἴης εἴη
	Πληθ.	λελύμεθα λέλυσθε λέλυνται	λελυμένοι ὦμεν ἦτε ὦσι(ν)	λελυμένοι εἶημεν καὶ εἶμεν εἶητε » εἶτε εἶησαν » εἶεν
Ὑπερσυντελικός	Ἐνικ.	ἐλελύμην ἐλέλυσο ἐλέλυτο		
	Πληθ.	ἐλελύμεθα ἐλέλυσθε ἐλέλυντο		
Μέλλοντας παθ.	Ἐνικ.	λελύσομαι λελύσῃ (σει) λελύσεται		λελυσοίμην λελύσοιο λελύσοιτο
	Πληθ.	λελυσόμεθα λελύσεσθε λελύσονται		λελυσοίμεθα λελύσοισθε λελύσοιντο

ΤΟΥ ΛΥΩ

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ	ΜΕΤΟΧΗΣ
λέλυσο λελύσθω λέλυσθε λελύσθων ἢ λελύσθωσαν	λελύσθαι	λελυμένος λελυμένη λελυμένον
	λελύσεσθαι	λελυσόμενος λελυσομένη λελυσόμενον

SISMANOGLIO MEGARO

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ΄

Οἱ δεύτεροι χρόνοι τῶν βαρυτόνων ῥημάτων.

§ 233. Ῥήματά τινα ἀφωνόληκτα, ὑγρόληκτα καὶ ἐρρινόληκτα ἔχουσι διά τινας χρόνους καὶ ***δεύτερον τύπον*** ἢ ***μόνον δεύτερον*** τύπον[1].

§ 234. Δεύτερον τύπον ἔχουσιν ὁ ***ἀόριστος,*** ἐνεργητικὸς καὶ μέσος, ὁ ἐνεργητικὸς ***παρακείμενος*** καὶ ***ὑπερσυντελικὸς*** καὶ ὁ ***παθητικὸς μέλλων*** καὶ ***παθητικὸς ἀόριστος.***

1. Ἐνεργητικὸς ἀόριστος β΄.

§ 235. Ὁ ἐνεργητικὸς ἀόριστος β΄ ἐσχηματίσθη διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ κατὰ ***συλλαβὴν*** ἢ ***κατὰ χρόνον*** αὐξηθὲν ῥηματικὸν θέμα τῶν προσωπικῶν καταλήξεων εἰς μὲν τὴν Ὁριστικήν, τοῦ ἐνεργητικοῦ παρατατικοῦ, εἰς δὲ τὰς λοιπὰς ἐγκλίσεις, τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστῶτος[2] ***ἄνευ τοῦ χρονικοῦ χαρακτῆρος σ.***

Συνηθέστεροι ἐνεργητικοὶ ἀόριστοι β΄ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ[3] εἶναι οἱ ἑξῆς· Τοῦ

---

1. Ὁ δεύτερος οὗτος τύπος ἐσχηματίσθη ἄνευ **χρονικοῦ χαρακτῆρος** εἰς τοὺς χρόνους, οἱ ὁποῖοι λαμβάνουσι τοιοῦτον· **μόνον** δὲ ὁ ταῦ **ἐνεργ.** καὶ **μέσου ἀορίστου** ἐσχηματίσθη καὶ μὲ διάφορον κατάληξιν.

2. Ἀλλ' ἐν μὲν τῷ Ἀπαρεμφάτῳ **περισπᾶται,** ἐν δὲ τῇ Μετοχῇ **ὀξύνεται.**

3. Ἐκ τούτων τοὺς περισσοτέρους ἔχει καὶ ἡ νεωτέρα, ἀλλὰ μετὰ προσωπικῆς καταλήξεως τοῦ α΄ ἀορίστου ἄνευ τοῦ χρονικοῦ χαρακτῆρος σ.

λαμβάνω	ἀόρ. β΄	ἔλαβον, λάβω, λάβοιμι, **λαβέ'**, λαβεῖν, λαβών, οὖσα, ὄν·
τρώγω	»	» ἔφαγον, φάγω, φάγοιμι, φάγε, φαγεῖν, φαγών, οὖσα, ὄν·
ἔρχομαι	»	» ἦλθον, ἔλθω, ἔλθοιμι, **ἐλθέ'**, ἐλθεῖν, ἐλθών, οὖσα, ὄν·
ὁρῶ (βλέπω)	»	» **εἶδον**, ἴδω, ἴδοιμι, **ἰδέ'**, ἰδεῖν, ἰδών, οὖσα, ὄν·
λέγω	»	» **εἶπον**, εἴπω, εἴποιμι, **εἰπέ'**, εἰπεῖν, εἰπών, οὖσα, ὄν·
τυγχάνω	»	» ἔτυχον, τύχω, τύχοιμι, τύχε, τυχεῖν, τυχών, οὖσα, ὄν·
πάσχω	»	» ἔπαθον, πάθω, πάθοιμι, πάθε, παθεῖν, παθών, οὖσα, ὄν·
εὑρίσκω	»	» εὗρον, εὕρω, εὕροιμι, **εὑρέ'**, εὑρεῖν, εὑρών, οὖσα, ὄν·
λαγχάνω (λαχαίνω)	»	» ἔλαχον, λάχω, λάχοιμι, λάχε, λαχεῖν, λαχών, οὖσα, ὄν·
αἱρῶ (κυριεύω)	»	» εἷλον, ἕλω, ἕλοιμι, ἕλε, ἑλεῖν, ἑλών, οὖσα, ὄν·
ἀποθνήσκω	»	» ἀπέθανον, ἀποθάνω, ἀποθάνοιμι, ἀπόθανε, ἀποθανεῖν, ἀποθανών, οὖσα, ὄν·
λείπω	»	» ἔλιπον, λίπω, λίποιμι, λίπε, λιπεῖν, λιπών, οὖσα, ὄν·
βάλλω	»	» ἔβαλον, βάλω, βάλοιμι, βάλε, βαλεῖν, βαλών, οὖσα, ὄν·
τίκτω (γεννῶ ἐπὶ τῶν θηλέων)	»	» ἔτεκον, τέκω, τέκοιμι, τεκεῖν, τεκών, οὖσα, ὄν·
ἄγω	»	» ἤγαγον, ἀγάγω, ἀγάγοιμι, **ἄγαγε**[1] ἀγαγεῖν, ἀγαγών, οὖσα, ὄν.

---

1. Ἀλλ' ὅταν εἶναι σύνθετος μετὰ προθέσεως **παροξύνεται.**

SISMANOGLIO MEGARO

φεύγω » » ἔφυγον, φύγω, φύγοιμι, φύγε, φυγεῖν, φυγών, οὖσα, όν·

ἔχω » » ἔσχον, σχῶ, σχοίην[1], σχές, σχεῖν, σχών, σχοῦσα, σχόν·

φέρω » » ἤνεγκον, ἐνέγκω, ἐνέγκοιμι, ἔνεγκε, ἐνεγκεῖν, ἐνεγκών, οὖσα, όν.

Ὁ ἐνεργ. ἀόρ. β΄ τῆς Μετοχῆς κλίνεται κατὰ εἰς **ών, οῦσα, όν** ἐπίθετα.

2. Μέσος ἀόριστος β΄

§ 236. Ὁ μέσος ἀόριστος β΄ ἐσχηματίσθη διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ ***κατὰ συλλαβὴν*** ἢ ***κατὰ χρόνον*** αὐξηθὲν ῥηματικὸν θέμα τῶν προσωπικῶν καταλήξεων εἰς μὲν τὴν Ὁριστικήν, τοῦ μέσου παρατατικοῦ, εἰς δὲ τὰς λοιπὰς ἐγκλίσεις, τοῦ μέσου ἐνεστῶτος[2] ***ἄνευ τοῦ χρονικοῦ χαρακτῆρος σ.***

Συνηθέστεροι μέσοι ἀόριστοι β΄ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ εἶναι οἱ ἑξῆς: Τοῦ

λείπομαι ἀόρ. β΄ ἐλιπόμην, λίπωμαι, λιποίμην, λιποῦ, λιπέσθαι, λιπόμενος, η, ον·

λαμβάνομαι » » ἐλαβόμην, λάβωμαι, λαβοίμην, λαβοῦ, λαβέσθαι, λαβόμενος, η, ον·

τρέπομαι » » ἐτραπόμην, τράπωμαι, τραποίμην, τραποῦ, τραπέσθαι, τραπόμενος, η, ον·

ἄγομαι » » ἠγαγόμην, ἀγάγωμαι, ἀγαγοίμην, ἀγαγοῦ, ἀγαγέσθαι, ἀγαγόμενος, η, ον·

αἱροῦμαι » » εἱλόμην, ἕλωμαι, ἑλοίμην, ἕλοῦ, ἑλέσθαι, ἑλόμενος, η, ον·

1. Ἀλλ' ἐν συνθέσει, **κατὰ-παρὰ-μετὰ-διὰ-ὑπό-σχοιμι.**

2. Ἀλλ' ἐν τῇ Προστακτικῇ **περισπᾶται,** ἐν δὲ τῷ Ἀπαρεμφάτῳ **παροξύνεται.**

ἐπιλανθάνομαι [(λησμονῶ) » » ἐπελαθόμην, ἐπιλάθωμαι, ἐπιλαθοίμην, ἐπιλαθοῦ, ἐπιλαθέσθαι, ἐπιλαθόμενος, η, ον·

ἔχομαι » » ἐσχόμην, σχῶμαι, σχοίμην, σχοῦ[1], σχέσθαι, σχόμενος, η, ον·

αἰσθάνομαι » » ἠσθόμην, αἴσθωμαι, σίσθοίμην, αἴσθοῦ, αἰσθέσθαι, αἰσθόμενος, η, ον·

ἀφικνοῦμαι » » ἀφικόμην, ἀφίκωμαι, ἀφικοίμην, ἀφικοῦ, ἀφικέσθαι, ἀφικόμενος, η, ον.

πυνθάνομαι » » ἐπυθόμην, πύθωμαι, πυθοίμην, πυθοῦ, πυθέσθαι, πυθόμενος, η, ον.

ΑΣΚΗΣΙΣ 23.

Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας καταλαμβάνει τὰς Περσίδας πύλας.

Ἀλέξανδρος ἐπὶ τὰς πύλας τὰς Περσίδας **ἀφικόμενος** (ἐλθών) **κατέλαβεν** (εὗρεν) αὐτοῦ Ἀριοβαρζάνην τὸν Περσῶν σατράπην διατετειχικότα τὰς πύλας καὶ αὐτοῦ πρὸς τῷ τείχει ἐστρατοπεδευκότα, ὡς εἴργειν (διὰ νὰ ἐμποδίζῃ) τῆς παρόδου Ἀλέξανδρον.

Τότε μὲν δὴ αὐτοῦ κατεστρατοπεδεύσατο (ὁ Ἀλέξ.)· τῇ δ' ὑστεραίᾳ συντάξας τὴν στρατιὰν **ἐπῆγαγε** τῷ τείχει. Ὡς δὲ ἄπορόν τε διὰ δυσχωρίαν ἦν **ἐλεῖν** αὐτὸ καὶ οἱ περὶ αὐτὸν πολλὰς πληγὰς ἐλάμβανον, τότε μὲν ἀπεχώρησεν εἰς τὸ στρατόπεδον· τῶν δὲ αἰχμαλώτων **εἰπόντων** ἄλλην ὁδὸν περιάξειν αὐτὸν (ὅτι θὰ τὸν ὁδηγήσωσι), ὡς εἶσω **παρελθεῖν** τῶν πυλῶν (διὰ νὰ περάσῃ μέσα ἀπὸ τὰς πύλας), ἔπει τραχεῖαν τὴν ὁδὸν καὶ στενὴν **ἐπύθετο** (ἐπληροφορήθη), Κράτερον μὲν αὐτοῦ **κατέλιπεν** ἐπὶ στρατοπέδου, καὶ προσέταξεν αὐτῷ, ἐπειδὰν ἐκπεριελήλυθότα αὐτὸν **αἴσθηται** (ὅταν καταλάβῃ ὅτι ἔχει κάμῃ τὸν κύκλον καὶ **προσπέρασε**), τότε **προσβα-**

1. Ὁ **μονοσύλλαβος** μέσ. ἀόρ. β΄ τῆς Προστακτικῆς, ὅταν εἶναι σύνθετος μετὰ **δισυλλάβου** προθέσεως, **παροξύνεται.**

SISMANOGLIO

λεῖν τῷ τείχει· αὐτὸς δὲ προύχώρει νύκτωρ, καὶ **διελθὼν** ὅσον ἑκατὸν σταδίους ἦει (ἐβάδιζεν) ἐπικάμψας ὡς ἐπὶ τὰς πύλας. Τὴν μὲν δὴ πρώτην φυλακὴν τῶν βαρβάρων πρὶν φάους (**πρὶν νὰ ᾖξῃ**) **ἐπιπεσὼν** διέφθειρε καὶ τῶν δευτέρων τοὺς πολλούς· τῆς δὲ τρίτης οἱ πλείους **διέφυγον**, καὶ οὐδὲ οὗτοι εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Ἀριοβαρζάνου **ἔφυγον**, ἀλλ' αὐτόθεν ὡς εἶχον εἰς τὰ ὄρη πεφοβημένοι, ὥστε **ἔλαθεν** (**χωρὶς νὰ ἐννοηθῇ ὅτι**) ὑπὸ τὴν ἕω (**κατὰ τὰ ξημερώματα**) **ἐπιπεσὼν** τῷ στρατοπέδῳ τῶν πολεμίων·

Καὶ ἅμα μὲν προσέβαλλε τῇ τάφρῳ, ἅμα δὲ καὶ Κράτερος προσῆγε τῷ προτειχίσματι. Οἱ πολέμιοι δὲ οὐδὲ εἰς χεῖρας **ἐλθόντες ἔφυγον**· εἵχετο (κατείχοντο) δὲ καὶ τὰ τείχη ὑπὸ τῶν Μακεδόνων ἤδη.

3. Ἐνεργητικὸς παρακείμενος καὶ ὑπερσυντελικὸς β΄.

§ 237. Ἐνεργητικὸν παρακείμενον καὶ ὑπερσυντελικὸν β΄ ἔχουσιν ἀφωνόληκτα, ὑγρόληκτα καὶ ἑρρινόληκτά τινα ῥήματα. Ἐσχηματίσθη δὲ οὗτος διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ ἀναδιπλασιασθὲν *ῥηματικὸν θέμα*[1] τῶν προσωπικῶν καταλήξεων τοῦ συνήθους παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ, ***ἀλλ' ἄνευ τοῦ χρονικοῦ χαρακτῆρος κ*** εἰς τὰ ὑγρόληκτα καὶ ἑρρινόληκτα· καὶ ***ἄνευ δασύνσεως τοῦ χαρακτῆρος*** εἰς τὰ ἀφωνόληκτα.

Συνηθέστεροι ἐνεργ. παρακείμενοι καὶ ὑπερσυντελικοὶ β΄ εἶναι·

1. Ὅταν τὸ θεματικὸν φωνῆεν εἶναι **α** ἢ **ε** ἢ **ει**, ἐν τῷ β΄ παρακειμένῳ τρέπεται τὸ μὲν **α** εἰς **η**· τὸ **ε** εἰς **ο** καὶ τὸ **ει** εἰς **οι**.

Τοῦ φεύγω	θέμα	φευγ	πέφευγα	ἐπεφεύγειν
» πράττω	»	πραγ	πέπραγα[1]	ἐπεπράγειν
» κράζω	»	κραγ	κέκραγα	ἐκεκράγειν
» ἀποκτείνω	»	ἀποκτεν	ἀπέκτονα	ἀπεκτόνειν
» φαίνομαι	»	φαν	πέφηνα	
» λείπω	»	λειπ	λέλοιπα	ἐλελοίπειν
» πείθομαι	»	πειθ	πέποιθα	ἐπεποίθειν
» πάσχω	ἐκ θέματος	πενθ	πέπονθα	ἐπεπόνθειν
» γίγνομαι	» »	γεν	γέγονα	ἐγεγόνειν.

4. Παθητικὸς μέλλων καὶ ἀόριστος β΄.

§ 238. Παθητικὸν μέλλοντα καὶ ἀόριστον β΄ ἔχουσιν ἀφωνόληκτα, ὑγρόληκτα καὶ ἑρρινόληκτά τινα ῥήματα. Ἐσχηματίσθη δὲ οὗτος διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ ῥηματικὸν θέμα τῶν προσωπικῶν καταλήξεων τοῦ συνήθους παθητικοῦ μέλλοντος καὶ ἀορίστου, *ἀλλ' ἄνευ τοῦ* ***θ***.

Ἐν τῇ Προστακτικῇ τοῦ παθητικοῦ ἀορίστου β΄ ἡ κατάληξις εἰς τὸ β΄ ἑνικὸν εἶναι ***ηθι***.

Συνηθέστεροι παθητικοὶ μέλλοντες καὶ ἀόριστοι β΄ εἶναι· Τοῦ

Ἐνεστὼς	*θέμα*	*παθητ. μέλλοντ. β΄*	*ἀόριστοι β΄*
γράφομαι	**γραφ**	**γραφήσομαι**	ἐγράφην
βλάπτομαι	**βλαβ**	βλαβήσομαι	ἐβλάβην
[ἀπ]αλλάττομαι	**ἀλλαγ**	[ἀπ]αλλαγήσομαι	[ἀπ]ηλλάγην
σφάλλομαι	**σφαλ**	σφαλήσομαι	ἐσφάλην
φαίνομαι	**φαν**	φανήσομαι	ἐφάνην
σκάπτομαι	**σκαφ**	σκαφήσομαι	ἐσκάφην
μαίνομαι	**μαν**	μανήσομαι	ἐμάνην

§ 239. Ἐκ τῶν ἀφωνολήκτων ῥημάτων τὰ ***τρέπομαι, στρέφομαι, τρέφομαι*** καὶ ***κλέπτομαι***· ἐκ τῶν

1. = Εὑρίσκομαι εἴς τινα κατάστασιν.

SISMANOGLIO

ὑγρολήκτων τὸ ***στέλλομαι*** καὶ ἐκ τῶν ἐρρινολήκτων τὰ ***δέρομαι, σπείρομαι*** καὶ ***φθείρομαι*** ἐσχημάτισαν τὸν παθητικὸν μέλλοντα καὶ ἀόριστον β΄ αὐτῶν τρέψαντα τὸ πρὸ τοῦ χαρακτῆρος **ε** εἰς **α**· π. χ.

τραπήσομαι	ἐτράπην	σταλήσομαι	ἐστάλην
στραφήσομαι	ἐστράφην	δαρήσομαι	ἐδάρην
τραφήσομαι	ἐτράφην	σπαρήσομαι	ἐσπάρην
κλαπήσομαι	ἐκλάπην	φθαρήσομαι	ἐφθάρην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΣ΄

Συζυγία τῶν εἰς ω.

Ἐνεργητικὴ καὶ μέση φωνὴ τῶν συνῃρημένων ἢ περισπωμένων[1].

1. Ὁ ἐνεστὼς πασῶν τῶν ἐγκλίσεων καὶ ὁ παρατατικός.

§ 240. Καὶ τῆς ἀρχαίας τὰ ***συνῃρημένα*** ἢ ***περισπώμενα*** ῥήματα ἔχουσι χαρακτῆρα ἓν τῶν φωνηέντων **α, ε, ο** καὶ συνήρεσαν τὸν χαρακτῆρα ἐν τῷ ἐνεστῶτι πασῶν τῶν ἐγκλίσεων καὶ τῷ παρατατικῷ μετὰ τῶν προσωπικῶν καταλήξεων.

§ 241. α΄) Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα **α.**

Ταῦτα συναιροῦσιν αὐτὸν μετὰ τοῦ **ω, ο** καὶ **ου** εἰς **ω**·
μετὰ τοῦ **ε** καὶ **η** εἰς **α**·
μετὰ τοῦ **ει** καὶ **ῃ** εἰς **ᾳ**, ἀλλ᾽ ἐν τῷ Ἀπαρεμφάτῳ εἰς **α** (ἄνευ ὑπογεγραμμένης)·
μετὰ τοῦ **οι** εἰς **ῳ.**

§ 242. Κατὰ ταῦτα αἱ συνῃρημέναι προσωπικαὶ

1. Περὶ τῆς παθητικῆς φωνῆς ἴδε σελ. 135 § 228.

καταλήξεις[1] τῶν εἰς **αω** τῆς μὲν ἐνεργ. Ὁριστικῆς εἶναι·

α΄) τοῦ Ἐνεστῶτος

Ἐν τῷ	ἑνικῷ	**ῶ,**	**ᾷς,**	**ᾷ**
»	» πληθ.	**ῶμεν,**	**ᾶτε,**	**ῶσι**(ν)·

β΄) τοῦ Παρατατικοῦ

Ἐν τῷ	ἑνικῷ	**ων,**	**ας,**	**α**
»	» πληθ.	**ῶμεν,**	**ᾶτε,**	**ων**·

τῆς Ὑποτακτικῆς

Ἐν τῷ	ἑνικῷ	**ῶ,**	**ᾷς,**	**ᾷ**
»	» πληθ.	**ῶμεν,**	**ᾶτε,**	**ῶσι**(ν)·

τῆς Εὐκτικῆς

Ἐν τῷ	ἑνικῷ	**ῷμι,**	**ῷς,**	**ῷ**
»	» πληθ.	**ῷμεν,**	**ῷτε,**	**ῷεν**·
ἢ συνηθέστερον		**ῴην,**	**ῴης,**	**ῴη**
		ῴημεν,	**ῴητε,**	**ῷεν**·

τῆς Προστακτικῆς

Ἐν τῷ	ἑνικῷ	**α,**	**άτω**
»	» πληθ.	**ᾶτε,**	**ώντων** ἢ **άτωσαν**·

τοῦ Ἀπαρεμφάτου **ᾶν**·

καὶ τῆς Μετοχῆς ἀρσ. **ῶν,** θηλ. **ῶσα,** οὐδ. **ῶν.**

Παραδείγματα.

Ἐνεργητικοῦ ἐνεστῶτος καὶ παρατατικοῦ τῶν εἰς αω.

ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ

Ἐνεστώς.		*Παρατατικός.*
(ἀριστάω)	ἀριστῶ (προγεύομαι)	ἠρίστων
(ἀριστά-εις)	ἀριστᾷς	ἠρίστας
	ἀριστᾷ	ἠρίστα

1. Τίνες εἶναι αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστῶτος τῶν βαρυτόνων ῥημάτων πασῶν τῶν ἐγκλίσεων καὶ τοῦ παρατατικοῦ;

SISMANOGLIO MEGARO

(ἀριστά-ομεν	ἀριστῶμεν	ἠριστῶμεν
(ἀριστά-ετε)	ἀριστᾶτε	ἠριστᾶτε
(ἀριστά-ουσι)	ἀριστῶσι(ν)	ἠρίστων

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ

Ἐνεστ.	ἀριστῶ	
(ἀριστά-ῃς)	ἀριστᾷς	
	ἀριστᾷ	
	ἀριστῶμεν	
(ἀριστά-ητε)	ἀριστᾶτε	
	ἀριστῶσι(ν)	

ΕΥΚΤΙΚΗΣ.

Ἐνεστ. (ἀριστά-οιμι)	ἀριστῷμι	ἢ (ἀριστα-οίην)	ἀριστῴην
	ἀριστῷς	ἢ ἀριστῴης	
	ἀριστῷ	ἢ ἀριστῴη	
	ἀριστῷμεν	ἢ ἀριστῴημεν	
	ἀριστῷτε	ἢ ἀριστῴητε	
	ἀριστῷεν		

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ

Ἐνεστ.	ἄριστα
	ἀριστάτω
	ἀριστᾶτε
	ἀριστώντων ἢ ἀριστάτωσαν

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ

Ἐνεστ.	ἀριστᾶν

ΜΕΤΟΧΗΣ

Ἐνεστ. ἀρσ.	ἀριστῶν	γεν.	ἀριστῶντος
θηλ.	ἀριστῶσα	»	ἀριστώσης
οὐδ.	ἀριστῶν	»	ἀριστῶντος.

Τῆς δὲ μέσης Ὁριστικῆς εἶναι·

α') τοῦ Ἐνεστῶτος [1]

Ἐν τῷ ἐνικῷ	**ῶμαι,**	**ᾷ,**	**ᾶται**
» » πληθ.	**ώμεθα,**	**ᾶσθε,**	**ῶνται·**

β') τοῦ Παρατατικοῦ

Ἐν τῷ ἐνικῷ	**ώμην,**	**ῶ,**	**ᾶτο**
» » πληθ.	**ώμεθα,**	**ᾶσθε,**	**ῶντο·**

τῆς Ὑποτακτικῆς

Ἐν τῷ ἐνικῷ	**ῶμαι,**	**ᾷ,**	**ᾶται**
» » πληθ.	**ώμεθα,**	**ᾶσθε,**	**ῶνται·**

τῆς Εὐκτικῆς

Ἐν τῷ ἐνικῷ	**ῴμην,**	**ῷο,**	**ῷτο**
» » πληθ.	**ῴμεθα,**	**ῷσθε,**	**ῷντο·**

τῆς Προστακτικῆς

Ἐν τῷ ἐνικῷ	**ῶ,**	**άσθω**	
» » πληθ.	**ᾶσθε,**	**άσθων,**	ἢ **άσθωσαν·**

τοῦ Ἀπαρεμφάτου **ᾶσθαι.**

καὶ τῆς Μετοχῆς

ἀρσ. **ώμενος,** θηλ. **ωμένη,** οὐδ. **ώμενον.**

---

1. Τίνες εἶναι αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις τῶν βαρυτόνων ῥημάτων τοῦ μέσου ἐνεστῶτος πασῶν τῶν ἐγκλίσεων καὶ τοῦ παρατατικοῦ;

SISMANOGLIO MEGARO

Παράδειγμα.

Μέσου καὶ παθητικοῦ ἐνεστῶτος καὶ παρατατικοῦ τῶν εἰς αω.

ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ
Ἐνεστώς.	Παρατατικός.	Ἐνεστώς.
ἀγαπῶμαι	ἠγαπώμην	ἀγαπῶμαι
ἀγαπᾷ	ἠγαπῶ	ἀγαπᾷ
ἀγαπᾶται	ἠγαπᾶτο	ἀγαπᾶται
ἀγαπώμεθα	ἠγαπώμεθα	ἀγαπώμεθα
ἀγαπᾶσθε	ἠγαπᾶσθε	ἀγαπᾶσθε
ἀγαπῶνται	ἠγαπῶντο	ἀγαπῶνται.

ΕΥΚΤΙΚΗΣ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ
Ἐνεστώς.	
ἀγαπῴμην	ἀγαπῶ
ἀγαπῷο	ἀγαπάσθω
ἀγαπῷτο	ἀγαπᾶσθε
ἀγαπῴμεθα	ἀγαπάσθων ἢ ἀγα-
ἀγαπῷσθε	[πάσθωσαν.
ἀγαπῷντο.	

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ.

Ἐνεστώς. ἀγαπᾶσθαι.

ΜΕΤΟΧΗΣ

Ἐνεστώς.

ἀρσ. ἀγαπώμενος, θηλ. ἀγαπωμένη, οὐδ. ἀγαπώμενον.

§ 243. Τὰ ῥήματα (χράομαι) *χρῶμαι*, (διψάω) *διψῶ*, (πεινάω) *πεινῶ* καὶ (ζάω) *ζῶ* συνηρέθησαν εἰς **η** εἰς τὰ πρόσωπα, ἔνθα τὰ ἄλλα συνηρέθησαν εἰς **α**· π. χ. **χρῶμαι** (μεταχειρίζομαι).

Ὁριστικῆς·

Ἐνεστ. *χρῶμαι, (χρά-ει) χρῇ (χρά-εται) χρῆται*
χρώμεθα, (χρά-εσθε) χρᾶσθε χρῶνται

Παρατατικοῦ

ἐχρώμην, ἐχρῶ, (ἐχρά-ετο) ἐχρᾶτο
ἐχρώμεθα, (ἐχρά-εσθε) ἐχρᾶσθε, ἐχρῶντο.

Ὑποτακτικῆς·

χρῶμαι (χρά-ῃ) χρῇ, (χρά-ηται) χρᾶται
χρώμεθα (χρά-ησθε) χρᾶσθε, χρῶνται

Εὐκτικῆς·

χρῴμην, χρῷο, χρῷτο
χρῴμεθα, χρῷσθε χρῷντο

Προστακτικῆς

χρῶ (χρα-έσθω) χρήσθω
(χρά-εσθε) χρᾶσθε (χρα-έσθων) χρήσθων
ἢ (χρα-έσθωσαν) χρήσθωσαν

Ἀπαρεμφάτου·

(χρά-εσθαι) χρᾶσθαι

Μετοχῆς·

χρώμενος, χρωμένη χρώμενον

§ 244. Τὰ ῥήματα κάω *(καίω)* καὶ κλάω *(κλαίω)* δὲν συνηρέθησαν καὶ κλίνονται ὡς βαρύτονα.

ΑΣΚΗΣΙΣ 26.

Ὁ στρατηγὸς τῶν μυρίων Κλεάνωρ ὁ Ἐρχομένιος μετὰ τὸν διὰ δόλου φόνον τῶν στρατηγῶν ἐνθαρρύνει τοὺς Ἕλληνας στρατιώτας λέγων·

Ἀλλ' ὁρᾶτε μέν, ὦ ἄνδρες, τὴν βασιλέως ἐπιορκίαν καὶ ἀσέβειαν, **ὁρᾶτε** δὲ τὴν Τισσαφέρνους ἀπιστίαν, ὅστις λέγων ὡς γείτων τε εἴη τῆς Ἑλλάδος καὶ περὶ πλείστου ἂν ποιήσαιτο (θὰ ἐθεώρει δι' ἑαυτὸν παρὰ πολὺ σπουδαῖον) σῶσαι ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τούτοις αὐτὸς ὀμόσας ἡμῖν, αὐτὸς δεξιὰς (διαβεβαίωσιν πίστεως) δούς, αὐτὸς **ἐξαπατήσας** συνέλαβε τοὺς στρατηγοὺς καὶ οὐδὲ Δία ξένιον ᾐδέσθη (**ἐντράπηκε**), ἀλλὰ Κλεάρχῳ καὶ ὁμοτράπεζος γενόμενος αὐτοῖς τούτοις **ἐξαπατήσας** τοὺς ἄνδρας ἀπολώλεκεν. Ἀριαῖος δέ, ὃν ἡμεῖς ἠθέλομεν βασιλέα καθιστάναι καὶ ἐδώκαμεν καὶ ἐλάβομεν πιστὰ μὴ προδώσειν ἀλλήλους, καὶ οὗτος οὔτε τοὺς θεοὺς δείσας (φοβηθείς) οὔτε Κῦρον τεθνηκότα αἰδεσθείς, **τιμώμενος** μάλιστα ὑπὸ Κύρου **ζῶντος** νῦν πρὸς τοὺς ἐκείνου ἐχθίστους ἀποστάς, ἡμᾶς τοὺς Κύρου φίλους κακῶς **ποιεῖν πειρᾶται.** Ἡμᾶς οὖν δεῖ ταῦτα **ὁρῶντας** μήποτε **ἐξαπατηθῆναι** ἔτι ὑπὸ τούτων, ἀλλὰ μαχομένους **πειρᾶσθαι νικᾶν.**

SISMANOGLIO MEGARO

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

		ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΕΥΚΤΙΚΗΣ
Ἐνεστώς	Ἑνικός	νικῶ (-άω) νικᾷς (-άεις) νικᾷ (-άει)	νικῶ (-άω) νικᾷς (-άῃς) νικᾷ (-άῃ)	νικῴην (-αοίην)[1] νικῴης (-αοίης) νικῴη (-αοίη)
	Πληθ.	νικῶμεν(-άομεν) νικᾶτε (-άετε) νικῶσι(ν) (-άουσι[ν])	νικῶμεν(-άωμεν) νικᾶτε (-άητε) νικῶσι(ν) (-άωσι[ν]	νικῷμεν(-άοιμεν)[2] νικῷτε (-άοιτε) νικῷεν (-άοιεν)
Παρατατικός	Ἑνικός	ἐνίκων (-αον) ἐνίκας (-οες) ἐνίκα (-αε)		
	Πληθ.	ἐνικῶμεν(-άομεν) ἐνικᾶτε (-άετε) ἐνίκων (-αον)		
Μέλλων		νικήσω κτλ.		νικήσοιμι κτλ.
Ἀόριστος		ἐνίκησα κτλ.	νικήσω κτλ.	νικήσαιμι κτλ.
Παρακ.		νενίκηκα κτλ.	νενικήκω κτλ.	νενικήκοιμι κτλ.
Ὑπερσ.		ἐνενικήκειν κτλ.		
Τετελ. Μέλλων		νενικηκὼς ἔσομαι κτλ.		

1. Ἢ νικῷμι, νικῷς, νικῷ. 2. Ἢ νικῴημεν, νικῴητε.

ΤΟΥ (ΝΙΚΑΩ) ΝΙΚΩ

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ	ΜΕΤΟΧΗΣ
νίκα (-αε) νικάτω (-αέτω) νικᾶτε (-άετε) νικώντων (-αόντων)[1]	νικᾶν (-άειν)	νικῶν (-άων) νικῶσα (-άουσα) νικῶν (-άον)
	νικήσειν	νικήσων κτλ.
νίκησον κτλ.	νικῆσαι	νικήσας κτλ.
νενίκηκε κτλ.	νενικηκέναι	νενικηκὼς κτλ.

1. Ἢ νικάτωσαν.

SISMANOGLIO MEGARO

ΜΕΣΗ ΦΩΝΗ

		ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΕΥΚΤΙΚΗΣ
Ἐνεστώς	Ἑνικ.	τιμῶμαι (-άομαι) τιμᾷ (-άει, άῃ) τιμάται (-άεται)	τιμῶμαι (-άωμαι) τιμᾷ (-άῃ) τιμᾶται (-άηται)	τιμῴμην (-αοίμην) τιμῷο (άοιο) τιμῷτο (-άοιτο)
	Πληθ.	τιμώμεθα (-ἀόμεθα) τιμᾶσθε (-άεσθε) τιμῶνται (-άονται)	τιμώμεθα (-ἀώμεθα) τιμᾶσθε (-άησθε) τιμῶνται (-άωνται)	τιμῴμεθα (-αοίμεθα) τιμῷσθε (-άοισθε) τιμῷντο (-άοιντο)
Παρατατικός	Ἑνικ.	ἐ-τιμώμην (-ἀόμην) ἐ-τιμῶ (-άου) ἐ-τιμᾶτο (-άετο)		
	Πληθ.	ἐ-τιμώμεθα (-ἀόμεθα) ἐ-τιμᾶσθε (-άεσθε) (ἐτιμῶντο (-άοντο)		
Μέλλων		τιμήσομαι κτλ.		τιμησοίμην κτλ.
Ἀόρ.		ἐ-τιμησάμην κτλ.	τιμήσωμαι κτλ.	τιμησαίμην κτλ.
Παρακ.		τε-τίμημαι κτλ.	τετιμημένος ὦ κτλ.	τετιμημένος εἴην κτλ.
Ὑπερσ.		ἐτετιμήμην κτλ.		

ΤΟΥ (ΤΙΜΑΟΜΑΙ) ΤΙΜΩΜΑΙ

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ	ΜΕΤΟΧΗΣ
τιμῶ (-άου) τιμάσθω (-αέσθω) τιμᾶσθε (-άεσθε) τιμάσθων (-αέσθων) ἢ τιμάσθωσαν (-αέσθωσαν)	τιμᾶσθαι (-άεσθαι)	τιμώμενος, (-ἀόμενος) η, ον
	τιμήσεσθαι	τιμησόμενος, η, ον,
τίμησαι κτλ.	τιμήσασθαι	τιμησάμενος, η, ον
τετίμησο κτλ.	τετιμῆσθαι	τετιμημένος, η, ον

SISMANOGLIO MEGARO

ΠΑΘ. ΦΩΝΗ ΤΟΥ (ΤΙΜΑΟΜΑΙ) **ΤΙΜΩΜΑΙ**

	ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΕΥΚΤΙΚΗΣ
Μέλλων	τιμηθήσομαι κτλ.		τιμηθησοίμην κτλ.
Ἀόρ.	ἐτιμήθην κτλ.	τιμηθῶ κτλ.	τιμηθείην κτλ.
Τετελ. μέλλων	τετιμήσομαι κτλ.		τετιμησοίμην κτλ.
	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ	**ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ**	**ΜΕΤΟΧΗΣ**
Μέλλων		τιμηθήσεσθαι	τιμηθησόμενος. [η, ον
Ἀόρ.	τιμήθητι κτλ.	τιμηθῆναι	τιμηθείς, θεῖσα, [θέν
Τετελ. μέλλων		τετιμήσεσθαι	τετιμησόμενος, [η, ον.

§ 245. 6΄) Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα **ε**.

Ταῦτα συναιροῦσιν αὐτὸν μετὰ τοῦ **ω** εἰς **ω**·
μετὰ τοῦ **ε** καὶ **ει** εἰς **ει**·
μετὰ τοῦ **ο** καὶ **ου** εἰς **ου**·
μετὰ τοῦ **η** καὶ **ῃ** εἰς **η** καὶ **ῃ**·
μετὰ τοῦ **οι** εἰς **οι**.

§ 246. Κατὰ ταῦτα αἱ συνῃρημέναι καταλήξεις τῶν εἰς **εω** τῆς μὲν ἐνεργητικῆς *Ὁριστικῆς* εἶναι·

α΄) Τοῦ Ἐνεστῶτος

Ἐν τῷ ἑνικῷ **ῶ, εῖς, εῖ**
» » πληθ. **οῦμεν, εῖτε, οῦσι(ν)**·

β΄) τοῦ Παρατατικοῦ

Ἐν τῷ ἑνικῷ **ουν, εις, ει**
» » πληθ. **οῦμεν, εῖτε, ουν**·

τῆς Ὑποτακτικῆς

Ἐν τῷ ἑνικῷ **ῶ, ῇς, ῇ**
» » πληθ. **ῶμεν, ῆτε, ῶσι(ν)**·

τῆς Εὐκτικῆς

Ἐν τῷ ἑνικῷ **οῖμι, οῖς, οῖ**
» » πληθ. **οῖμεν, οῖτε, οῖεν**
ἢ συνηθέστερον **οίην οίης, οίη**
» **οίημεν, οίητε, οῖεν**·

τῆς Προστακτικῆς

Ἐν τῷ ἑνικῷ **ει, είτω**
» » πληθ. **εῖτε, ούντων, είτωσαν**·

τοῦ Ἀπαρεμφάτου

εῖν

καὶ τῆς Μετοχῆς

ἀρσ. **ῶν** γεν. **οῦντος**· θηλ. **οῦσα**, οὐδ. **οῦν**.

Παράδειγμα

Ἐνεργητικοῦ ἐνεστῶτος καὶ παρατατικοῦ τῶν εἰς **εω**.

ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ			ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ	
Ἐνεστώς.		*Παρατατικός.*	*Ἐνεστώς.*	
(αἰτέ-ω)	αἰτῶ	(ᾔτεον) ᾔτουν	(αἰτέω)	αἰτῶ
(αἰτέ-εις)	αἰτεῖς	ᾔτεις	(αἰτέ-ῃς)	αἰτῇς
	αἰτεῖ	ᾔτει		αἰτῇ
(αἰτέ-ομεν)	αἰτοῦμεν	ᾐτοῦμεν		αἰτῶμεν
	αἰτεῖτε	ᾔτεῖτε	(αἰτέ-ητε)	αἰτῆτε
(αἰτέ-ουσι)	αἰτοῦσι(ν)	ᾔτουν		αἰτῶσι(ν)

SISMANOGLIO MEGARO

ΕΥΚΤΙΚΗΣ		ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ
Ἐνεστώς.		Ἐνεστώς.
(αἰτέ-οιμι) αἰτοῖμι ἢ	αἰτοίην	
αἰτοῖς	αἰτοίης	(αἴτε-ε) αἶτει
αἰτοῖ	αἰτοίη	αἰτείτω
αἰτοῖμεν	αἰτοίημεν	αἰτεῖτε
αἰτοῖτε	αἰτοίητε	αἰτούντων
αἰτοῖεν	αἰτοῖεν	ἢ αἰτείτωσαν

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ

Ἐνεστώς. αἰτεῖν.

ΜΕΤΟΧΗΣ

Ἐνεστώς.

ἀρσ. αἰτῶν γεν. αἰτοῦντος,
θηλ. αἰτοῦσα γεν. αἰτούσης
οὐδ. αἰτοῦν γεν. αἰτοῦντος.

Τῆς δὲ μέσης Ὁριστικῆς εἶναι·

α′) τοῦ ἐνεστῶτος

ἐν τῷ ἑνικῷ **οὖμαι, ῇ (εἶ), εἶται**
» » πληθυντ. **ούμεθα, εἶσθε, οὖνται**·

β′) τοῦ Παρατατικοῦ

ἐν τῷ ἑνικῷ **ούμην, οὖ, εἶτο**
» » πληθυντ. **ούμεθα, εἶσθε, οὖντο**·

τῆς Ὑποτακτικῆς

ἐν τῷ ἑνικῷ **ῶμαι, ῇ, ῆται**
» » πληθυντ. **ώμεθα, ῆσθε, ῶνται**·

τῆς Εὐκτικῆς

ἐν τῷ ἑνικῷ **οίμην, οῖο, οῖτο**
» » πληθυντ. **οίμεθα, οῖσθε, οῖντο**

τῆς Προστακτικῆς

ἐν τῷ ἑνικῷ **οὖ, είσθω,**
» » πληθυντ. **εῖσθε, είσθων** καὶ **είσθωσαν**·

τοῦ Ἀπαρεμφάτου

εῖσθαι·

τῆς Μετοχῆς

ἀρσ. **ούμενος,** θηλ. **ουμένη,** οὐδ. **ούμενον**·

Παράδειγμα

μέσου ἐνεστῶτος καὶ παρατατικοῦ τῶν εἰς εω.

ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ

Ἐνεστώς.	Παρατατικός.
κοσμοῦμαι	ἐκοσμούμην
κοσμῇ(εῖ)	ἐκοσμοῦ
κοσμεῖται	ἐκοσμεῖτο
κοσμούμεθα	ἐκοσμούμεθα
κοσμεῖσθε	ἐκοσμεῖσθε
κοσμοῦνται	ἐκοσμοῦντο

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΕΥΚΤΙΚΗΣ
Ἐνεστώς.	Ἐνεστώς.
κοσμῶμαι	κοσμοίμην
κοσμῇ	κοσμοῖο
κοσμῆται	κοσμοῖτο
κοσμώμεθα	κοσμοίμεθα
κοσμῆσθε	κοσμοῖσθε
κοσμῶνται	κοσμοῖντο

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ

Ἐνεστώς.

κοσμοῦ
κοσμείσθω
κοσμεῖσθε
κοσμείσθων ἢ κοσμείσθωσαν

SISMANOGLIO MEGARO

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ

Ἐνεστώς, κοσμεῖσθαι καὶ

ΜΕΤΟΧΗΣ

ἀρσ. κοσμούμενος, *θηλ.* κοσμουμένη, οὐδ. κοσμούμενον.

§ 247. Ἐκ τῶν εἰς *εω* ῥημάτων τὰ ἔχοντα *μονοσύλλαβον* θέμα συναιροῦνται εἰς ἐκεῖνα μόνον τὰ πρόσωπα τοῦ ἐνεστῶτος καὶ παρατατικοῦ, εἰς τὰ ὁποῖα αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις ἄρχονται ἀπὸ *ει* ἢ *ε*.

Παράδειγμα πλέ-ω.

Ὁριστικῆς

Ἐνεστώς, πλέ-ω, **πλεῖς, πλεῖ·** πλέ-ομεν, **πλεῖτε,** πλέουσι(ν)·

Ὑποτακτικῆς

Ἐνεστώς, πλέω, πλέῃς, πλέῃ· πλέωμεν, πλέητε, πλέωσι(ν)·

Εὐκτικῆς

Ἐνεστώς, πλέοιμι, πλέοις, πλέοι, πλέοιμεν, πλέοιτε, πλέοιεν·

Προστακτικῆς

Ἐνεστώς, **πλεῖ, πλείτω, πλεῖτε,** πλεόντων·

Ἀπαρεμφάτου

Ἐνεστώς, **πλεῖν·**

Μετοχῆς

ἀρσ. πλέων, θηλ. πλέουσα, οὐδ. πλέον.

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ***δέ***-ω, ***θέ***-ω, (=τρέχω), ***νέ***-ω (=πλέω, κολυμβῶ), ***ῥέ***-ω.

ΑΣΚΗΣΙΣ 27.

«Εἷς τῶν συνομιλητῶν τοῦ Σωκράτους, Κριτόβουλος ὀνομαζόμενος, προκειμένου **περὶ κτήσεως** φίλων λέγει πρὸς τὸν Σωκράτην, ὅτι δὲν ἔχει καμμίαν προθυμίαν πρὸς τοῦτο, διότι βλέπει καὶ **αὐτοὺς** τοὺς ἀρετὴν **ἀσκοῦντας,** ὅτι εἶναι διῃρημένοι εἰς κόμματα *περὶ τοῦ πρωτεύειν ἐν ταῖς πόλεσι καὶ* **ὀθνοῦντες** ἑαυτοῖς **μισοῦσιν** ἀλλήλους». Εἰς ταῦτα ἀποκριθεὶς ὁ Σωκράτης λέγει·

Ἀλλ' ὑπάρχει ποικιλία τις μεταξὺ τῆς φιλίας καὶ τοῦ μίσους, ὦ Κριτόβουλε. Οἱ ἄνθρωποι δηλαδὴ ἐκ φύσεως διάκεινται πρὸς ἀλλήλους τὸ μὲν φιλικῶς· **δέονταί** τε γὰρ ἀλλήλων καὶ **ἐλεοῦσι καὶ συνεργοῦντες ὠφελοῦσι** καὶ τοῦτο **ἐννοοῦντες** χάριν ἔχουσιν ἀλλήλοις· τὸ δὲ διάκεινται πολεμικῶς· ἐπεὶ γὰρ τὰ αὐτὰ καλὰ καὶ ἡδέα νομίζουσιν, ὑπὲρ τούτων μάχονται καὶ **διχογνωμοῦντες ἐναντιοῦνται·** πολεμικὸν δὲ ἔρις καὶ ὀργή· καὶ δυσμενὲς μὲν ὁ τοῦ **πλεονεκτεῖν** ἔρως, μισητὸν δὲ ὁ φθόνος. **Ἀλλ'** ὅμως διὰ τούτων πάντων ἡ φιλία διαδυομένη (εἰσδύουσα) συνάπτει τοὺς καλούς τε κἀγαθούς. Διὰ γὰρ τὴν ἀρετὴν **αἱροῦνται** (προτιμῶσι) μὲν ἄνευ πόνου τὰ μέτρια **κεκτῆσθαι** μᾶλλον ἢ πάντων κυριεύειν καὶ δύνανται **πεινῶντες** καὶ **διψῶντες** ἁλύπως σίτου καὶ ποτοῦ **κοινωνεῖν** καὶ **ἐπαρκεῖν** ἀλλήλοις· τὸν δὲ φθόνον παντάπασιν **ἀφαιροῦσι,** τὰ μὲν ἑαυτῶν ἀγαθὰ τοῖς φίλοις οἰκεῖα παρέχοντες, τὰ δὲ τῶν φίλων ἑαυτῶν νομίζοντες.

SISMANOGLIO MEGARO

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

		ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΕΥΚΤΙΚΗΣ
Ἐνεστώς	Ἑνικός	ὠφελῶ (-έω) ὠφελεῖς (-έεις) ὠφελεῖ (-έει)	ὠφελῶ (-έω) ὠφελῇς (-έῃς) ὠφελῇ (-έῃ)	ὠφελοίην[1] (-εοίην) ὠφελοίης (-εοίης) ὠφελοίη (-εοίη)
	Πληθ.	ὠφελοῦμεν (-έο-[μεν) ὠφελεῖτε (-έετε) ὠφελοῦσι (ν) [-έουσι[ν])	ὠφελῶμεν (-έω-[μεν) ὠφελῆτε (-έητε) ὠφελῶσι (ν) [(-έωσι[ν])	ὠφελοῖμεν[2] [(-έοιμεν) ὠφελοῖτε (-έοιτε) ὠφελοῖεν (-έοιεν)
Παρατατικός	Ἑνικός	ὤφελουν (-εον) ὤφελεις (-εες) ὤφελει (-εε)		
	Πληθ.	ὠφελοῦμεν (-έο-[μεν) ὠφελεῖτε (-έετε) ὤφελουν (-εον)		
Μέλλων		ὠφελήσω κτλ.		ὠφελήσοιμι κτλ.
Ἀόριστος		ὠφέλησα κτλ.	ὠφελήσω κτλ.	ὠφελήσαιμι κτλ.
Παρακ.		ὠφέληκα κτλ.	ὠφελήκω κτλ.	ὠφελήκοιμι κτλ.
Ὑπερσ.		ὠφελήκειν κτλ.		
Τετελ. Μέλλων		ὠφεληκὼς ἔσο-μαι κτλ.		

1. Ἡ ὠφελοῖμι, ὠφελοῖς, ὠφελοῖ.
2. Ἡ ὠφελοίημεν, ὠφελοίητε.

ΤΟΥ (ΩΦΕΛΕΩ) ΩΦΕΛΩ

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ	ΜΕΤΟΧΗΣ
ὠφέλει (-εε) ὠφελείτω (-εέτω) ὠφελεῖτε (-έετε) ὠφελούντων[1] [(-εόντων)	ὠφελεῖν (-έειν)	ὠφελῶν (-έων) ὠφελοῦσα (-έουσα) ὠφελοῦν (-έον)
	ὠφελήσειν	ὠφελήσων κτλ.
ὠφέλησον κτλ.	ὠφελῆσαι	ὠφελήσας κτλ.
ὠφέληκε κτλ.	ὠφεληκέναι	ὠφεληκὼς κτλ.

1. Ἡ ὠφελείτωσαν.

SISMANOGLIO MEGARO

ΜΕΣΗ ΦΩΝΗ

		ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΕΥΚΤΙΚΗΣ
Ἐνεστώς	Ἐνικ.	κοσμοῦμαι (-έο- [μαι) κοσμῇ (-έει, έῃ) κοσμεῖται (-έεται)	κοσμῶμαι (-έω [μαι) κοσμῇ (-έῃ) κοσμῆται (-έηται)	κοσμοίμην [(-εοίμην) κοσμοῖο (-έοιο) κοσμοῖτο (-έοιτο)
	Πληθ.	κοσμούμεθα (-εό- [μεθα κοσμεῖσθε (-έε- [σθε) κοσμοῦνται [(-έονται)	κοσμώμεθα [(-εώμεθα) κοσμῆσθε (-έη [σθε) κοσμῶνται [(-έωνται)	κοσμοίμεθα [(-εοίμεθα κοσμοῖσθε [(-έοισθε) κοσμοῖντο [(-έοιντο)
Παρατατικός	Ἐνικ.	ἐ-κοσμούμην [(-εόμην) ἐ-κοσμοῦ (-έου) ἐ-κοσμεῖτο (-έετο)		
	Πληθ.	ἐ-κοσμούμεθα [(-εόμεθα) ἐ-κοσμεῖσθε [(-έεσθε) ἐ-κοσμοῦντο [(-έοντο)		
Μέλλων		κοσμήσομαι κτλ.		κοσμησοίμην κτλ.
Ἀόρ.		ἐ-κοσμησάμην κτλ.	κοσμήσωμαι κτλ.	κοσμησαίμην κτλ.
Παρακ.		κε-κόσμημαι κτλ.	κεκοσμημένος ὦ κτλ.	κεκοσμημένος εἴην κτλ.
Τετελ. μέλλων		κε-κοσμήσομαι κτλ.		κεκοσμησοίμην

ΤΟΥ (ΚΟΣΜΕΟΜΑΙ) ΚΟΣΜΟΥΜΑΙ

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ	ΜΕΤΟΧΗΣ
κοσμοῦ (-έου, κοσμείσθω (-εέσθω) κοσμεῖσθε (-έεσθε) κοσμείσθων[1] [(-εέσθων	κοσμεῖσθαι (-έεσθαι)	κοσμούμενος [(-εόμενος), η, ον
	κοσμήσεσθαι	κοσμησόμενος, η, ον
κόσμησαι κτλ.	κοσμήσασθαι	κοσμησάμενος, η, ον
κεκόσμησο κτλ.	κεκοσμῆσθαι	κεκοσμημένος, η, ον
	κεκοσμήσεσθαι	κεκοσμησόμενος η, ον

1. Ἤ κοσμείσθωσαν.

SISMANOGLIO MEGARO

ΠΑΘ. ΦΩΝΗ ΤΟΥ (ΚΟΣΜΕΟΜΑΙ) ΚΟΣΜΟΥΜΑΙ

	ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΕΥΚΤΙΚΗΣ
Μέλλων	κοσμηθήσομαι κτλ.		κοσμηθησοίμην κτλ.
Ἀόρ.	ἐκοσμήθην κτλ.	κοσμηθῶ κτλ.	κοσμηθείην κτλ.
	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ	**ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ**	**ΜΕΤΟΧΗΣ**
Μέλλων		κοσμηθησοί-[μην	κοσμηθησόμε-[νος, η, ον.
Ἀόρ.	κοσμήθητι κτλ.	κοσμηθῆναι	κοσμηθείς, θεῖσα, θέν

§ 248. γ΄) Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα **ο**. Ταῦτα συναιροῦσιν αὐτὸν

μετὰ τοῦ **ο, ε** καὶ **ου** εἰς **ου**·

μετὰ τοῦ **η** καὶ **ω** εἰς **ω**·

μετὰ τοῦ **ει, ῃ** καὶ **οι** εἰς **οι**·

ἀλλὰ μετὰ τοῦ **ει** ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ, εἰς **ου**.

§ 249. Κατὰ ταῦτα αἱ συνῃρημέναι καταλήξεις τῶν εἰς **οω** τῆς μὲν ἐνεργητικῆς Ὁριστικῆς εἶναι·

α΄) τοῦ ἐνεστῶτος·

Ἐν τῷ ἑνικῷ **ῶ, οῖς, οῖ**
» » πληθ. **οῦμεν, οῦτε, οῦσι(ν)**·

β΄) τοῦ Παρατατικοῦ·

Ἐν τῷ ἑνικῷ **ουν, ους, ου**
» » πληθ. **οῦμεν, οῦτε, ουν**·

τῆς Ὑποτακτικῆς·

Ἐν τῷ ἑνικῷ **ῶ, οῖς, οῖ**
» » πληθ. **ῶμεν, ῶτε, ῶσι(ν)**·

τῆς Εὐκτικῆς·

Ἐν τῷ ἑνικῷ **οῖμι, οῖς, οῖ**
» » πληθ. **οῖμεν, οῖτε, οῖεν**
ἢ **οίην, οίης, οίη**
οίημεν, οίητε, οῖεν·

τῆς Προστακτικῆς·

Ἐν τῷ ἑνικῷ **ου, ούτω**
» » πληθ. **οῦτε, ούντων** καὶ **ούτωσαν**·

τοῦ Ἀπαρεμφάτου·

οῦν

καὶ τῆς Μετοχῆς

ἀρσ. **ῶν** γεν. **οῦντος**· θηλ. **οῦσα**, οὐδ. **οῦν**.

Παράδειγμα

Ἐνεργητικοῦ ἐνεστῶτος καὶ παρατατικοῦ τῶν εἰς **οω**.

ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ

	Ἐνεστὼς	*Παρατατικὸς*
(ἐλευθερό-ω)	ἐλευθερῶ	ἠλευθέρουν
(ἐλευθερό-εις	ἐλευθεροῖς	ἠλευθέρους
	ἐλευθεροῖ	ἠλευθέρου
(ἐλευθερό-ομεν)	ἐλευθεροῦμεν	ἠλευθεροῦμεν
(ἐλευθερό-ετε)	ἐλευθεροῦτε	ἠλευθεροῦτε
(ἐλευθερό-ουσι)	ἐλευθεροῦσι(ν).	ἠλευθέρουν.

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ

Ἐνεστὼς

	ἐλευθερῶ
(ἐλευθερό-ῃς)	ἐλευθεροῖς
	ἐλευθεροῖ
	ἐλευθερῶμεν
(ἐλευθερό-ητε)	ἐλευθερῶτε
	ἐλευθερῶσι(ν).

SISMANOGLIO MEGARO

ΕΥΚΤΙΚΗΣ

Ἐνεστὼς

(ἐλευθερό-οιμι) ἐλευθεροῖμι ἢ ἐλευθεροίην
ἐλευθεροῖς » ἐλευθεροίης
ἐλευθεροῖ » ἐλευθεροίη
ἐλευθεροῖμεν » ἐλευθεροίημεν
ἐλευθεροῖτε » ἐλευθεροίητε
ἐλευθεροῖεν » ἐλευθεροῖεν.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ

Ἐνεστὼς

ἐλεύθερου
ἐλευθερούτω
ἐλεύθερουτε
ἐλευθερούντων ἢ ἐλευθερούτωσαν.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ

Ἐνεστὼς

ἐλευθεροῦν.

ΜΕΤΟΧΗΣ

Ἐνεστὼς

ἀρσ. ἐλευθερῶν, γεν. ἐλευθερούντος,
θηλ. ἐλευθερούσα,
οὐδ. ἐλευθεροῦν, γεν. ἐλευθερούντος.

§ 250. Τῆς δὲ μέσης Ὁριστικῆς εἶναι·

α΄) τοῦ Ἐνεστῶτος

Ἐν τῷ ἑνικῷ **οὖμαι,** **οἶ,** **οὖται**
» » πληθ. **ούμεθα,** **οὖσθε,** **οὖνται·**

β΄) τοῦ Παρατατικοῦ·

Ἐν τῷ ἑνικῷ **ούμην,** **οὖ,** **οὖτο**
» » πληθ. **ούμεθα,** **οὖσθε,** **οὖντο**

τῆς Ὑποτακτικῆς·

Ἐν τῷ ἑνικῷ **ῶμαι,** **ο἖,** **ῶται**
» » πληθ. **ώμεθα,** **ῶσθε,** **ῶνται·**

τῆς Εὐκτικῆς·

Ἐν τῷ ἑνικῷ **οἱμην,** **οἶο,** **οἶτο**
» » πληθ. **οίμεθα,** **οἶσθε,** **οἶντο·**

τῆς Προστακτικῆς·

Ἐν τῷ ἑνικῷ **οὖ** **ούσθω**
» » πληθ. **οὖσθε,** **ούσθων** ἢ **ούσθωσαν·**

τοῦ Ἀπαρεμφάτου·

οὖσθαι·

καὶ τῆς Μετοχῆς·

ἀρσ. **ούμενος,** θηλ. **ουμένη,** οὐδ. **ούμενον.**

Παράδειγμα.

Μέσου καὶ παθητικοῦ ἐνεστῶτος καὶ παρατατικοῦ τῶν εἰς **ομαι.**

ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΕΥΚΤΙΚΗΣ
Ἐνεστώς.	Παρατατικός.	Ἐνεστώς.	Ἐνεστώς.
πληροῦμαι	ἐπληρούμην	πληρῶμαι	πληροίμην
πληροῖ	ἐπληροῦ	πληροῖ	πληροῖο
πληροῦται	ἐπληροῦτο	πληρῶται	πληροῖτο
πληρούμεθα	ἐπληρούμεθα	πληρώμεθα	πληροίμεθα
πληροῦσθε	ἐπληροῦσθε	πληρῶσθε	πληροῖσθε
πληροῦνται.	ἐπληροῦντο.	πληρῶνται.	πληροῖντο.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ

Ἐνεστώς.

πληροῦ
πληρούσθω
πληροῦσθε
πληρούσθων ἢ πληρούσθωσαν.

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ

Ἐνεστώς.

πληροῦσθαι.

ΜΕΤΟΧΗΣ.

Ἐνεστώς.

ἀρσ. πληρούμενος, θηλ. πληρουμένη, οὐδ. πληρούμενον.

SISMANOGLIO MEGARO

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

		ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΕΥΚΤΙΚΗΣ
Ἐνεστώς	Ἑν.	ἐλευθερῶ (-όω)	ἐλευθερῶ (-όω)	ἐλευθεροίην [1] [(-οοίην)
		ἐλευθεροῖς (-όεις)	ἐλευθεροῖς (-όῃς)	ἐλευθεροίης [(-οοίης)
		ἐλευθεροῖ (-όει)	ἐλευθεροῖ (-όῃ)	ἐλευθεροίη(-οοίη)
	Πληθ.	ἐλευθεροῦμεν [(-όομεν)	ἐλευθερῶμεν [(-όωμεν)	ἐλευθεροῖμεν [2] [(-όοιμεν)
		ἐλευθεροῦτε [(-όετε)	ἐλευθερῶτε [(-όητε)	ἐλευθεροῖτε [(-όοιτε)
		ἐλευθεροῦσι(ν) [(-όουσι[ν])	ἐλευθερῶσι(ν) [(-όωσι[ν])	ἐλευθεροῖεν [(-όοιεν)
Παρατατικός	Ἑν.	ἠλευθέρουν(-οον) ἠλευθέρους (-οες) ἠλευθέρου (-οε)		
	Πληθ.	ἠλευθεροῦμεν [(-όομεν) ἠλευθεροῦτε [(-όετε) ἠλευθέρουν(-οον)		
Μέλλων		ἐλευθερώσω κτλ.		ἐλευθερώσοιμι κτλ.
Ἀόρ.		ἠλευθέρωσα κτλ.	ἐλευθερώσω κτλ.	ἐλευθερώσαιμι κτλ.
Παρακ.		ἠλευθέρωκα κτλ.	ἠλευθερώκω κτλ.	ἠλευθερώκοιμι κτλ.
Ὑπερσ.		ἠλευθερώκειν κτλ.		
Τετελ. μέλλων		ἠλευθερωκὼς ἔσομαι κτλ.		

1. Ἢ ἐλευθεροῖμι, ἐλευθεροῖς, ἐλευθεροῖ.
2. Ἢ ἐλευθεροίημεν, ἐλευθεροίητε.

ΤΟΥ (ΕΛΕΥΘΕΡΟΩ) ΕΛΕΥΘΕΡΩ

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ	ΜΕΤΟΧΗΣ
	ἐλευθεροῦν (-όειν)	ἐλευθερῶν (όων)
ἐλεύθερου (-οε)		ἐλευθεροῦσα [(-όουσα)
ἐλευθερούτω (-οέτω)		ἐλευθεροῦν (-όον)
ἐλεύθεροῦτε (-όετε)		
ἐλευθερούντων [3] [(-οέντων		
	ἐλευθερώσειν	ἐλευθερώσων κτλ.
ἐλεύθερωσον κτλ.	ἐλευθερῶσαι	ἐλευθερώσας κτλ.
ἠλευθέρωκε κτλ.	ἠλευθερωκέναι	ἠλευθερωκὼς κτλ.

3. Ἢ ἐλευθερούτωσαν.

SISMANOGLIO MEGARO

ΜΕΣΗ ΦΩΝΗ

	ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΕΥΚΤΙΚΗΣ
Ἐνεστώς Ἑν.	πληροῦμαι [(-όομαι)	πληρῶμαι [(-όωμαι)	πληροίμην [(-οοίμην)
	πληροῖ (-όει, -όῃ)	πληροῖ (-όῃ)	πληροῖο (-όοιο)
	πληροῦται (-όεται)	πληρῶται (-όηται)	πληροῖτο (-όοιτο)
Πληθ.	πληρούμεθα [(-οόμεθα)	πληρώμεθα [(-οώμεθα)	πληροίμεθα [(-οοίμεθα)
	πληροῦσθε [(-όεσθε)	πληρῶσθε [(-όησθε)	πληροῖσθε [(-όοισθε)
	πληροῦνται [(-όονται)	πληρῶνται [(-όωνται)	πληροῖντο [(-όοιντο)
Παρατατικός Ἑν.	ἐπληρούμην [(-οόμην)		
	ἐπληροῦ (-όου)		
	ἐπληροῦτο (-όετο)		
Πληθ.	ἐπληρούμεθα [(-οόμεθα)		
	ἐπληροῦσθε [(-όεσθε)		
	ἐπληροῦντο [(-όοντο)		
Μέλλων	πληρώσομαι κτλ.		πληρωσοίμην κτλ.
Ἀόρ.	ἐπληρωσάμην κτλ.	πληρώσωμαι κτλ.	πληρωσαίμην κτλ.
Παρακ.	πεπλήρωμαι κτλ.	πεπληρωμένος ὦ κτλ.	πεπληρωμένος εἴην κτλ.
Ὑπερσ.	ἐπεπληρώμην κτλ.		
Τετελ. μέλλων	πεπληρώσομαι κτλ.		πεπληρωσοίμην

ΤΟΥ (ΠΛΗΡΟΟΜΑΙ) ΠΛΗΡΟΥΜΑΙ

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ	ΜΕΤΟΧΗΣ
πληροῦ (-όου)	πληροῦσθαι [(-όεσθαι)	πληρούμενος (-οόμε-νος), η, ον
πληρούσθω (-οέσθω)		
πληροῦσθε (-όεσθε)		
πληρούσθων (-οέσθων ἢ πληρούσθωσαν [(-οέσθωσαν)		
	πληρώσεσθαι	πληρωσόμενος κτλ.
πλήρωσαι κτλ.	πληρώσασθαι	πληρωσάμενος κτλ.
πεπλήρωσο κτλ.	πεπληρῶσθαι	πεπληρωμένος κτλ.
	πεπληρώσεσθαι	πεπληρωσόμενος κλ.

SISMANOGLIO MEGARO

ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ ΤΟΥ (ΠΛΗΡΟΟΜΑΙ) ΠΛΗΡΟΥΜΑΙ

	ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ	ΕΥΚΤΙΚΗΣ
Μέλλων	πληρωθήσομαι κτλ.		πληρωθησοί-[μην κτλ.
Ἀόρ.	ἐπληρώθην κτλ.	πληρωθῶ κτλ.	πληρωθείην κτλ.
Τετελ. μέλλων	πεπληρώσομαι κτλ.		πεπληρωσοί-[μην κτλ.
	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗΣ	**ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ**	**ΜΕΤΟΧΗΣ**
Μέλλων		πληρωθήσε-[σθαι	πληρωθησόμε-[νος κτλ.
Ἀόρ.	πληρώθητι κτλ.	πληρωθῆναι	πληρωθείς, [θεῖσα, θέν
Τετελ. μέλλων		πεπληρώσεσθαι	πεπληρωσόμε-[νος, κτλ.

ΑΣΚΗΣΙΣ[1] 28.

Τὰ ἐκ τοῦ «Γνῶθι σαυτόν» ἀγαθὰ καὶ τὰ ἐκ τοῦ ἐναντίου κακά.

Οἱ ἄνθρωποι διὰ μὲν τὸ **γιγνώσκειν ἑαυτοὺς** πλεῖστα ἀγαθὰ πάσχουσι, διὰ δὲ τὸ **ἐψεῦσθαι ἑαυτῶν**[2] πλεῖστα κα-

1. Ἐν τῇ ἀσκήσει ταύτῃ θὰ ἐπαναλάβωσιν οἱ μαθηταὶ ἅπαντα τὰ συνῳρημένα.

2. **Ἐψευσμαι ἐμαυτοῦ** σημαίνει ἔχω κάμει ἐσφαλμένον ὑπολογισμὸν περὶ τῶν δυνάμεών μου, δὲν ἔχω τὸ «***γνῶθι σαυτόν***».

κά. Οἱ μὲν γὰρ γιγνώσκοντες ἑαυτοὺς τά τε ἐπιτήδεια ἑαυτοῖς ἴσασι (γνωρίζουσι) καὶ διαγιγνώσκουσιν (διακρίνουσιν) ἃ τε δύνανται καὶ ἃ μή· καὶ ἃ μὲν ἐπίστανται πράττοντες πορίζονταί τε ὧν **δέονται** καὶ εὖ πράττουσιν (εὐτυχοῦσιν), ὧν δὲ μὴ ἐπίστανται ἀπεχόμενοι ἀναμάρτητοι γίγνονται καὶ διαφεύγουσι τὸ κακῶς πράττειν (τὴν δυστυχίαν). Οἱ δὲ μὴ γιγνώσκοντες ἑαυτούς, ἀλλὰ διεψευσμένοι τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως, οὔτε ὧν **δέονται** ἴσασιν οὔτε ὅ,τι πράττουσιν οὔτε οἷς **χρῶνται**, ἀλλὰ πάντων τούτων διαμαρτάνοντες (ἀποτυγχάνοντες) τῶν τε ἀγαθῶν ἀποτυγχάνουσι καὶ τοῖς κακοῖς περιπίπτουσιν. Καὶ οἱ μὲν γιγνώσκοντες ὅ,τι **ποιοῦσιν**, ἐπιτυγχάνοντες ὧν πράττουσιν, **εὐδοξοῦσί τε** καὶ τίμιοι γίγνονται· καὶ οἵ τε ὅμοιοι τούτοις ἡδέως **χρῶνται**, οἵ τε ἀποτυγχάνοντες τῶν πραγμάτων **ἐπιθυμοῦσι** τούτους ὑπὲρ αὐτῶν βουλεύεσθαι, καὶ προΐστασθαί γε αὐτῶν τούτους, καὶ τὰς ἐλπίδας τῶν ἀγαθῶν ἐν τούτοις ἔχουσι, καὶ διὰ ταῦτα πάντων μάλιστα τούτους **ἀγαπῶσιν**. Οἱ δὲ μὴ γιγνώσκοντες ὅ,τι **ποιοῦσι**, κακῶς τε αἱρούμενοι (κακὴν ἐκλογὴν ποιοῦντες) καὶ οἷς ἂν **ἐπιχειρήσωσιν** ἀποτυγχάνοντες, οὐ μόνον ἐν αὐτοῖς τούτοις **ζημιοῦνταί** τε καὶ κολάζονται, ἀλλὰ καὶ **ἀδοξοῦσι** διὰ ταῦτα καὶ καταγέλαστοι γίγνονται καὶ **καταφρονούμενοι** καὶ ἀτιμαζόμενοι **ζῶσιν**. Καὶ τῶν πόλεων δὲ ὅσαι ἂν **ἀγνοήσασαι** τὴν ἑαυτῶν δύναμιν κρείττοσι **πολεμήσωσιν**, αἱ μὲν ἀνάστατοι γίγνονται, αἱ δ' ἐξ ἐλευθέρων **δουλοῦνται**.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ΄

Οἱ λοιποὶ χρόνοι τῶν συνημμένων ῥημάτων.

§ 251. Οἱ λοιποὶ χρόνοι τῶν συνημμένων ῥημάτων, ἤτοι ὁ μέλλων, ἀόριστος, παρακείμενος, ὑπερσυντελικὸς καὶ τετελεσμένος μέλλων τῆς ἐνεργητικῆς, μέσης καὶ παθητικῆς φωνῆς, σχηματίζονται εἰς ἁπάσας τὰς ἐγκλίσεις ὡς καὶ οἱ τῶν *βαρυτόνων φωνηεντολήγ-*

SISMANOGLIO MEGARO

κτων ῥημάτων[1], ἀλλ' ἐκτείνουσι μετὰ τὴν πρόσληψιν τῶν προσωπικῶν καταλήξεων τὸ μὲν χαρακτῆρα **α** καὶ **ε** εἰς **η**, τὸν δὲ **ο** εἰς **ω**.

Παραδείγματα.

(ἀριστά-ω) ἀριστῶ, θέμ. ἀριστα, μέλλων ἀριστήσω, ἀόρ. ἠρίστησα, παρακ. ἠρίστηκα, ὑπερσυντ. ἠριστήκειν, τετελ. μέλ. ἠριστηκὼς ἔσομαι·

(τιμάομαι) τιμῶμαι, θέμ. τιμα, μέσ. μέλ. τιμήσομαι, μέσ. ἀόρ. ἐτιμησάμην, παρακ. μέσος καὶ παθητικὸς τετίμημαι, ὑπερσυντ. μέσος καὶ παθητικὸς ἐτετιμήμην, τετελ. μέλ. τετιμήσομαι, παθ. μέλ. τιμηθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐτιμήθην·

(ποιέω) ποιῶ, θέμ. ποιε, μέλ. ποιήσω, ἀόρ. ἐποίησα, παρακ. πεποίηκα, ὑπερσ. ἐπεποιήκειν, τετελ. μέλ. πεποιηκὼς ἔσομαι·

(κοσμέομαι) κοσμοῦμαι, θεμ. κοσμε, μέσ. μέλ. κοσμήσομαι, μέσ. ἀόρ. ἐκοσμησάμην, παρακ. μέσος καὶ παθητικὸς κεκόσμημαι, ὑπερσυντ. μέσος καὶ παθητικὸς ἐκεκοσμήμην, παθ. μέλ. κοσμηθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐκοσμήθην τετελεσμέν. μέλ. κεκοσμήσομαι·

(μισθόω) μισθῶ, θεμ. μισθο, μελ. μισθώσω, ἀόρ. ἐμίσθωσα, παρακ. μεμίσθωκα, ὑπερσυντ. ἐμεμισθώκειν, τετελ. μέλ. μεμισθωκὼς ἔσομαι·

(πληρόομαι) πληροῦμαι, θέμ. πληρο, μέσ. μέλ. πληρώσομαι, μέσ. ἀόρ. ἐπληρωσάμην, παρακ μέσος καὶ παθητικὸς πεπλήρωμαι, ὑπερσυντ. μέσος καὶ παθητικὸς ἐπεπληρώμην, παθ. μέλ. πληρωθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐπληρώθην τετελεσμ. μέλλων πεπληρώσομαι.

ΑΣΚΗΣΙΣ 29.

Αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Σπάρτη σῴζουσι τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τῆς δουλείας.

Ἀεὶ μὲν Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι φιλοτίμως εἶχον πρὸς ἀλλήλους, ἀλλ' ὅμως περὶ καλλίστων ἐν ἐκείνοις τοῖς

1. Πῶς;

χρόνοις **ἐφιλονίκησαν**, οὐκ ἐχθροὺς ἀλλ' ἀνταγωνιστὰς σφᾶς αὐτοὺς εἶναι νομίζοντες, οὐδ' ἐπὶ δουλείᾳ τῇ τῶν Ἑλλήνων τὸν βάρβαρον θεραπεύοντες, ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς κοινῆς σωτηρίας ὁμονοοῦντες, ὁπότεροι δὲ ταύτης αἴτιοι γενήσονται, περὶ τούτου ποιούμενοι τὴν ἅμιλλαν (φιλοτιμούμενοι τίς νὰ περάσῃ τὸν ἄλλον). Ἐπεδείξαντο δὲ τὰς ἑαυτῶν εὐψυχίας πρῶτον μὲν ἐν τοῖς ὑπὸ Δαρείου πεμφθεῖσιν. Ἀποβάντων γὰρ αὐτῶν εἰς τὴν Ἀττικὴν οἱ μὲν (Ἀθηναῖοι) οὐ περιέμειναν τοὺς συμμάχους, ἀλλὰ τὸν κοινὸν πόλεμον ἴδιον **ποιησάμενοι** πρὸς τοὺς ἅπασης τῆς Ἑλλάδος **καταφρονήσαντες ἀπήντησαν** τὴν οἰκείαν δύναμιν ἔχοντες, ὀλίγοι πρὸς πολλὰς μυριάδας, οἱ δὲ (Λακεδαιμόνιοι) ἅμα ἐπύθοντο τὸν περὶ τὴν Ἀττικὴν πόλεμον καὶ πάντων τῶν ἄλλων **ἀμελήσαντες** ἦκον τοῖς Ἀθηναίοις **βοηθήσοντες**, τοσαύτην **ποιησάμενοι** σπουδήν, ὅσηνπερ ἂν **ποιήσαιντο**, εἰ ἡ αὐτῶν χώρα πορθοῖτο Σημεῖον δὲ τοῦ τάχους καὶ τῆς ἁμίλλης· τοὺς μὲν γὰρ Ἀθηναίους φασὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας πυθέσθαι τε τὴν ἀπόβασιν τῶν βαρβάρων καὶ **βοηθήσαντας** ἐπὶ τοὺς ὅρους τῆς χώρας μάχῃ **νικήσαντας** τρόπαιον στῆσαι τῶν πολεμίων, τοὺς δὲ Λακεδαιμονίους ἐν τρισὶν ἡμέραις καὶ τοσαύταις νυξὶ διακόσια καὶ χίλια στάδια διελθεῖν στρατοπέδῳ πορευομένους. Μετὰ δὲ ταῦτα αὐτὸς Ξέρξης στρατηγὸς τῆς ὕστερον στρατείας **τολμήσας** γενέσθαι, ἅπαντας τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας συνήγειρεν· περὶ οὗ τίς καίτοι οὐχ ὑπερβολὰς **προὐθυμήθη** εἰπεῖν ἐλάττω τῶν ὑπαρχόντων εἴρηκεν; Ὃς εἰς τοσοῦτον ἦλθεν ὑπερηφανείας, ὥστε μικρὸν **ἠγήσατο** ἔργον εἶναι τὴν ΕΛΛΑΔΑ **χειρώσασθαι**. Πρὸς δὲ τὸν οὕτω μέγα **φρονήσαντα** Λακεδαιμόνιοι μὲν εἰς Θερμοπύλας **ἀπήντησαν** πρὸς τὸ πεζόν, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐπ' Ἀρτεμίσιον, ἑξήκοντα τριήρεις **πληρώσαντες** πρὸς ἅπαν τὸ τῶν πολεμίων ναυτικόν. Ἴσας δὲ τὰς τόλμας ἀμφότεροι παρασχόντες οὐχ ὁμοίοις **ἐχρήσαντο** τύχοις, ἀλλ' οἱ μὲν (Λακεδ.) διεφθάρησαν καὶ ταῖς ψυχαῖς νικῶντες τοῖς σώμασιν ἀπεῖπον **(ἀπέκαμαν)**, οὐ γὰρ δὴ τοῦτό γε θέμις (ὀρθὸν καὶ δίκαιον) εἰπεῖν, ὡς **ἡττήθησαν**· οὐδεὶς γὰρ αὐτῶν φυγεῖν **ἠξίωσεν**· οἱ δὲ (Ἀθην.) τὰς μὲν πρόπλους (τὰ προπλέοντα πλοῖα) **ἐνίκησαν**, μετὰ

SISMANOGLIO MEGARO

ταῦτα δ' ἐν Σαλαμῖνι μετὰ τῶν Πελοποννησίων ναυμαχίᾳ **κρατήσαντες** αἰτιώτατοι τῆς κοινῆς σωτηρίας ἐγένοντο.

§ 252. Ἐκ τῶν εἰς **αω** ὅσα πρὸ τοῦ **α** ἔχουσι **ρ, ε** καὶ **ι** ἐξέτειναν αὐτὸ εἰς **ᾱ.**

Παραδείγματα.

(δράω) **δρῶ,** μέλ. δράσω, ἀόρ. ἔδρασα, παρακ. δέδρακα.
(ἐάω) **ἐῶ** μέλ. ἐάσω, ἀόρ. εἴασα, παρακ εἴακα·
(μειδιάω) **μειδιῶ,** μέλ. μειδιάσω, ἀόρ ἐμειδίασα.

Κατὰ ταῦτα καὶ τὸ (ἀκροάομαι) **ἀκροῶμαι,** ἀκρΟάσομαι, ἠκρΟασάμην.

§ 253. Ἐκ τῶν εἰς **αω** τὰ ῥήματα (σπάω) **σπῶ,** (χαλάω) **χαλῶ,** (θλάω) **θλῶ (τσακίζω)** καὶ (γελάω) **γελῶ** ἐφύλαξαν τὸ **α** βραχὺ καὶ ἔλαβον **σ** ἐν τῷ μέσῳ καὶ παθητικῷ παρακειμένῳ καὶ ὑπερσυντελικῷ, παθητικῷ μέλλοντι καὶ ἀορίστῳ, καθὼς καὶ ἐν τῇ νεωτέρᾳ.

Παραδείγματα.

σπάσω, ἔσπασα, ἔσπακα, ἔσπασμαι, ἐσπάσθην·
ἐχάλασα, ἐχαλάσθην·
τέθλασμαι, ἐθλάσθην·
γελάσομαι, ἐγέλασα, γεγέλασμαι, ἐγελάσθην.

§ 254. Ἐκ τῶν εἰς **εω** τὰ κατωτέρω ἐσχημάτισαν τοὺς χρόνους αὐτῶν ὡς ἑξῆς:

1. (αἰδέομαι) **αἰδοῦμαι** (σέβομαι), μέλ. αἰδέσομαι, μέσ. ἀόρ. ἠδεσάμην, παθ. ἀόρ. ἠδέσθην, παρακ. ᾔδεσμαι·
2. (ἀρκέω) **ἀρκῶ,** μέλ. ἀρκέσω, ἀόρ. ἤρκεσα, παθ. παρακ. ἤρκεσμαι, μέλ. παθ. ἀρκεσθήσομαι, παθητ. ἀόρ. ἠρκέσθην.
3. (ἐπαινέω) **ἐπαινῶ,** μέλ. ἐπαινέσομαι καὶ ἐπαινέσω, ἀόρ. ἐπῄνεσα, παθητ. μέλ. ἐπαινεθήσομαι, παθητ. ἀόρ. ἐπῃνέθην, παρακ. ἐπῄνΗμαι·

4. (δέω) **δῶ** (δένω) παρατ. ἔδουν, μέλ. δΉσω, ἀόρ. ἔδΗσα, παρακ. δέδεκα, ὑπερ. ἐδεδέκειν, παθ μ. **δεθήσομαι,** π. ἀόρ. ἐδέθην, παρακ. δέδεμαι, ὑπερ ἐδεδέμην, τετελ. μέλλων δεδΉσομαι.
5. (τελέω) **τελῶ,** μέλ. (τελέ[σ]ω)- **τελῶ,** τελεῖς κτλ., ἀόρ. ἐτέλεσα, παρ. τετέλεκα, ὑπερ. ἐτετελέκειν, π. μέλ τελεσθήσομαι, π. ἀόρ. ἐτελέσθην, μ. ἀόρ. ἐτελεσάμην, π. παρ. τετέλεσμαι, ὑπερ. ἐτετελέσμην·
6. **ξέω,** ἀόρ. ἔξεσα, π. παρακ. ἔξεσμαι.
7. (καλέω) **καλῶ,** μέλ. (καλέ[σ]ω)-καλῶ καλεῖς κτλ, ἀόρ. ἐκάλεσα, παρακ. κέκλΗκα, ὑπερ.. ἐκεκλΉκειν, μ. μέλ. (καλέσ[ο]μαι) καλοῦμαι, καλῇ, καλεῖται κτλ, μ. ἀόρ. ἐκαλεσάμην, π. παρακ. κέκλΗμαι, ὑπερσ ἐκεκλΉμην, μ. παθ. κλΗθήσομαι, π. ἀόρ. ἐκλΉθην, μ. τετελ. κεκλΉσομαι.
8. (ἁλέω) **ἁλῶ** (ἁλέθω), μέλ. (ἁλέ[σ]ω)-ἁλῶ, ἁλεῖς κτλ., ἀόρ. ἥλεσα, π. παρακ. ἁλήλεμαι καὶ ἁλήλεΣμαι, π. ἀόρ. ἡλέσθην.

ΤΜΗΜΑ Β΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

Κλίσις συνῃρημένων οὐσιαστικῶν.

Α΄ Κατὰ τὴν Α΄ κλίσιν.

§ 1. Τὰ κατὰ τὴν κλίσιν ταύτην κλινόμενα συνῃρημένα οὐσιαστικὰ[1] εἶναι ὀλίγα τινὰ ἀρσενικὰ εἰς **ᾱς** καὶ **ῆς** καὶ θηλ. εἰς **ᾱ** καὶ **ῆ.**

Ταῦτα περισπῶνται εἰς πάσας τὰς πτώσεις καὶ τοὺς ἀριθμοὺς καὶ κλίνονται ὡς ἑξῆς·

1. Ἐπανάλαβε τὰ περὶ τῶν ἀσυναιρέτων οὐσιαστικῶν τῆς Α΄ κλίσεως, ἐν Τμ. Α΄, § 48 κ. ἑ.

SISMANOGLIO MEGARO

α') Ἀρσενικὰ ὀνομ. **ᾶς** γεν. **ᾶ** καὶ ὀνομ **ῆς** γεν. **οῦ.**

	Ἑνικὸς ἀριθμός.			*Πληθυντικός.*	
Ὀνομ	ὁ βορρᾶς[1]	Ἀπελλῆς	Ἑρμῆς	οἱ Ἑρμαῖ	
Γεν.	τοῦ βορρᾶ	Ἀπελλοῦ	Ἑρμοῦ	τῶν Ἑρμῶν	
Δοτ.	τῷ βορρᾷ	Ἀπελλῇ	Ἑρμῇ	τοῖς Ἑρμαῖς	
Αἰτ.	τὸν βορρᾶν	Ἀπελλῆν	Ἑρμῆν	τοὺς Ἑρμᾶς	
Κλητ.	ὦ βορρᾶ	Ἀπελλῆ	Ἑρμῆ	ὦ Ἑρμαῖ.	

β') Θηλυκὰ ὀνομ. **ᾶ** γεν. **ᾶς** καὶ ὀνομ. **ᾶ** γεν. **ᾶς**.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ὀνομ.	ἡ μνᾶ	Ἀθηνᾶ	συκῆ	γαλῆ	
Γεν.	τῆς μνᾶς	Ἀθηνᾶς	συκῆς	γαλῆς	
Δοτ.	τῇ μνᾷ	Ἀθηνᾷ	συκῇ	γαλῇ	
Αἰτ.	τὴν μνᾶν	Ἀθηνᾶν	συκῆν	γαλῆν	
Κλητ.	ὦ μνᾶ	Ἀθηνᾶ	συκῆ	γαλῆ	

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ὀνομ.	αἱ μναῖ		συκαῖ	γαλαῖ
Γεν.	τῶν μνῶν		συκῶν	γαλῶν
Δοτ.	ταῖς μναῖς		συκαῖς	γαλαῖς
Αἰτ.	τὰς μνᾶς		συκᾶς	γαλᾶς
Κλητ.	ὦ μναῖ		συκαῖ	γαλαῖ.

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἑξῆς· *Ναυσικᾶ, ἀμυγδαλῆ, ἀλωπεκῆ, λεοντῆ,* **ἀδελφιδῆ** (= θυγάτηρ ἀδελφοῦ ἢ ἀδελφῆς, ἀνεψιά). (Βλέπε ἄσκησιν 1)[2].

Β΄ Κατὰ τὴν Β΄ κλίσιν.

§ 2. Β΄ *Τὰ κατὰ τὴν Β΄ κλίσιν* κλινόμενα συνῃρημένα οὐσιαστικὰ[3] εἶναι ὀλίγα τινα ἀρσενικὰ εἰς **οῦς** καὶ οὐδέτερα εἰς **οῦν.**

1. Κλίνεται καὶ ἀσυναιρέτως ὁ βορέας γεν. τοῦ βορέου.

2. Αἱ ἀσκήσεις τοῦ β΄ τριήματος ἐτέθησαν εἰς τὸ τέλος ἐν παραρτήματι.

3. Ἐπανάλαβε τὰ περὶ τῶν ἀσυναιρέτων οὐσιαστικῶν τῆς β΄ κλίσεως ἐν Τμ. § 23 κ. ἑ..

Ταῦτα περισπῶνται εἰς πάσας τὰς πτώσεις καὶ τοὺς ἀριθμοὺς καὶ κλίνονται ὡς ἑξῆς:

α') Ἀρσενικὰ ὀνομ. **οῦς** γεν. **οῦ** καὶ οὐδέτερα ὀνομ. **οῦν** γεν. **οῦ.**

	Ἑνικός.		*Πληθυντικός.*	
Ὀν.	ὁ νοῦς	τὸ ὀστοῦν	οἱ νοῖ	τὰ ὀστᾶ
Γεν.	τοῦ νοῦ	τοῦ ὀστοῦ	τῶν νῶν	τῶν ὀστῶν
Δοτ.	τῷ νῷ	τῷ ὀστῷ	τοῖς **νοῖς**	τοῖς **ὀστοῖς**
Αἰτ.	τὸν νοῦν	τὸ ὀστοῦν	τοὺς νοῦς	τὰ ὀστᾶ
Κλητ.	—	—	—	—

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ **ῥοῦς** (=ῥεῦμα), **θροῦς** (=θόρυβος), **πλοῦς** (=ταξείδιον διὰ θαλάσσης), **ἀδελφιδοῦς** (=ὁ ἀνεψιός), **κανοῦν** (=κάνιστρον). (Βλ. ἄσκησιν 2).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

Ἐπίθετα κλινόμενα κατὰ τὰ συνῃρημένα οὐσιαστικὰ τῆς β΄ κλίσεως.

§ 3. Τὰ ἐπίθετα ταῦτα εἶναι **τρικατάληκτα** καὶ **δικατάληκτα.**

§ 4. Ἐκ τούτων τὰ τρικατάληκτα λήγουσιν·

α') εἰς (εος) **οῦς,** (έα) **ῆ,** (εον) **οῦν** καί, ὅταν πρὸ τοῦ **εος** ὑπάρχῃ **ρ,** εἰς **οῦς, ᾶ, οῦν,** σημαίνουσι δὲ χρῶμα ἢ ὕλην·

β') εἰς (-πλόος)-**πλοῦς,** (-πλόη)-**πλῆ,** (-πλόον)-**πλοῦν** καὶ σημαίνουσι πόσων εἰδῶν εἶναί τι.

SISMANOGLIO MEGARO

Παραδείγματα.

α΄) εἰς οῦς, ᾶ, οῦν καὶ οῦς, ᾶ, οῦν.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	(χρύσεος)	(χρυσέα)	(χρύσεον)
	[χρυσοῦς[1]	[χρυσῆ	[χρυσοῦν[1]
Γεν.	χρυσοῦ	χρυσῆς	χρυσοῦ
Δοτ.	χρυσῷ	χρυσῇ	χρυσῷ
Αἰτ.	χρυσοῦν	χρυσῆν	χρυσοῦν
Κλ.	—	—	—

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον.	(χρύσεοι)	(χρύσεαι)	(χρύσεα)
	[χρυσοῖ[1]	[χρυσαῖ[1]	[χρυσᾶ[1]
Γεν.	χρυσῶν	χρυσῶν	χρυσῶν
Δοτ.	χρυσοῖς	χρυσαῖς	χρυσοῖς
Αἰτ.	χρυσοῦς	χρυσᾶς	χρυσᾶ
Κλ.	—	—	—

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	(ἀργύρεος)	(ἀργυρέα)	(ἀργύρεον)
	[ἀργυροῦς[1]	[ἀργυρᾶ	[ἀργυροῦν[1]
Γεν.	ἀργυροῦ	ἀργυρᾶς	ἀργυροῦ
Δοτ.	ἀργυρῷ	ἀργυρᾷ	ἀργυρῷ
Αἰτ.	ἀργυροῦν	ἀργυρᾶν	ἀργυροῦν
Κλ.	—	—	—

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον.	(ἀργύρεοι)	(ἀργύρεαι)	(ἀργύρεα)
	[ἀργυροῖ[1]	[ἀργυραῖ[1]	[ἀργυρᾶ[1]
Γεν.	ἀργυρῶν	ἀργυρῶν	ἀργυρῶν
Δοτ.	ἀργυροῖς	ἀργυραῖς	ἀργυροῖς
Αἰτ.	ἀργυροῦς	ἀργυρᾶς	ἀργυρᾶ
Κλ.	—	—	—

1. Ἔχει ὀρθῶς ὁ τονισμός;

β΄) εἰς -πλοῦς, -πλῆ, -πλοῦν.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	(ἁπλόος)	ἁπλοῦς	(ἁπλόη)	ἁπλῆ	(ἁπλόον) ἁπλοῦν
Γεν.		ἁπλοῦ		ἁπλῆς	ἁπλοῦ
Δοτ.		ἁπλῷ		ἁπλῇ	ἁπλῷ
Αἰτ.		ἁπλοῦν		ἁπλῆν	ἁπλοῦν
Κλ.		—		—	—

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον.	(ἁπλόοι)	ἁπλοῖ	(ἁπλόαι)	ἁπλαῖ	(ἁπλόα) ἁπλᾶ
Γεν.		ἁπλῶν		ἁπλῶν	ἁπλῶν
Δοτ.		ἁπλοῖς		ἁπλαῖς	ἁπλοῖς
Αἰτ.		ἁπλοῦς		ἁπλᾶς	ἁπλᾶ
Κλ.		—		—	—

§ 5. Ἐκ τῶν συνῃρημένων τρικαταλήκτων ἐπιθέτων μόνον τὸ **ἁπλοῦς** ἔχει παραθετικά, συγκρ. **ἁπλούστερος, α, ον**· ὑπερθ. **ἁπλούστατος, η, ον.**

§ 6. Τὰ δικατάληκτα συνῃρημένα ἐπίθετα εἶναι σύνθετα καὶ λήγουσιν ἐν τῷ ἀρσ. καὶ θηλ. εἰς (οος) **ους** ἐν δὲ τῷ οὐδετέρῳ εἰς (οον) **οῦν.**

Παραδείγματα.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον.	ὁ, ἡ (εὔνοος)	εὔνους	τὸ (εὔνοον)	εὔνουν
Γεν.		εὔνου		εὔνου
Δοτ.		εὔνῳ		εὔνῳ
Αἰτ.		εὔνουν		εὔνουν
Κλ.		—		—

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον.	οἱ, αἱ (εὔνοοι)	εὔνοι	τὰ	εὔνοα
Γεν.		εὔνων		εὔνων
Δοτ.		εὔνοις		εὔνοις
Αἰτ.		εὔνους		εὔνοα
Κλητ.		—		—

SISMANOGLIO MEGARO

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ον. ὁ, ἡ (εὔπλοος)	εὔπλους	τὸ (εὔπλοον)	εὔπλουν
Γεν.	εὔπλου		εὔπλου
Δοτ.	εὔπλῳ		εὔπλῳ
Αἰτ.	εὔπλουν		εὔπλουν
Κλ.	—		—

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον. οἱ, αἱ (εὔπλοοι)	εὔπλοι	τὰ	εὔπλοα
Γεν.	εὐπλῶν		εὐπλῶν
Δοτ.	εὔπλοις		εὔπλοις
Αἰτ.	εὔπλους		εὔπλοα
Κλ.	—		—

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ὁ, ἡ εὔρους, τὸ εὔρουν· ὁ, ἡ ἄχρους, τὸ ἄχρουν· ὁ, ἡ εὔχρους, τὸ εὔχρουν· ὁ, ἡ ἄπνους, τὸ ἄπνουν· ὁ, ἡ εὔπνους, τὸ εὔπνουν· ὁ, ἡ δύσνους, τὸ δύσνουν· ὁ, ἡ κακόνους, τὸ κακόνουν· ὁ, ἡ ἄπλους, τὸ ἄπλουν (ἐπὶ πλοίων· ἀκατάλληλον πρὸς πλοῦν).

§ 7. Τὰ δικατάληκτα ἐπίθετα τονίζονται εἰς πάσας τὰς πτώσεις καὶ ἀριθμοὺς ἐπὶ τῆς ἰδίας συλλαβῆς (παρὰ τίνα κανόνα;)

§ 8. Ἡ κατάληξις τῆς πληθ. ὀνομαστικῆς **οι** μένει **βραχεῖα** καὶ μετὰ τὴν συναίρεσιν.

§ 9. Ἡ πληθ. ὀνομαστική, αἰτιατικὴ καὶ κλητικὴ τῶν οὐδετέρων μένει **ἀσυναίρετος.**

§ 10. Τὰ παραθετικὰ τῶν μὲν ἐκ τοῦ **νοῦς** συνθέτων σχηματίζονται εἰς **ούστερος, α, ον· ούστατος, η, ον·** τῶν δὲ λοιπῶν εἰς **τερος, α, ον** καὶ **τατος, η, ον.** Π. χ. εὔνους, (εὐν**οέστερος**) εὐνούστερος, (εὐν**οέστατος**) εὐνούστατος· κακόνους, (κακον**οέστερος**) κακονούστερος, (κακονο**έστατος**) κακονούστατος· ἄπλους, ἁπλοώτερος· ἄχρους, ἀχροώτερος· εὔχρους, εὐχροώτερος ἀλλὰ καὶ ἀχρούστερος, εὐχρούστερος, εὐχρούστατος· εὔπνους, εὐπνοώτερος. (Βλ. ἄσκησιν 3).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄

Ἀττικὴ κλίσις οὐσιαστικῶν.

§ 11. Κατὰ τὴν **ἀττικὴν** κλίσιν κλίνονται οὐσιαστικά τινα ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ λήγοντα εἰς **ως.**

Ταῦτα φυλάττουσιν εἰς πάσας τὰς πτώσεις τὸ **ω.**

§ 12. Ὁ τόνος τῆς ὀνομαστικῆς τῶν οὐσιαστικῶν τούτων φυλάττεται ὁ **αὐτὸς** ἐπὶ τῆς **αὐτῆς** συλλαβῆς εἰς πάσας τὰς πτώσεις καὶ τοὺς ἀριθμούς.

§ 13. Τὰ οὐσιαστικὰ ταῦτα δέχονται ὑπογεγραμμένην, πλὴν τῆς δοτικῆς τοῦ ἑνικοῦ, καὶ ἐν τῇ πληθυντικῇ ὀνομαστικῇ, δοτικῇ καὶ κλητικῇ.

Παραδείγματα.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

	α΄) ἀρσενικῶν			*β΄) θηλυκῶν*	
Ον. ὁ	λεώς [(λαός)	κάλως [(παλαμάρι)	ταώς	ἡ	ἅλως [(ἁλώνι)	Κώς
γεν. τοῦ	λεώ	κάλω	ταῶ	τῆς	ἅλω	Κῶ
δοτ. τῷ	λεῴ	κάλῳ	ταῷ	τῇ	ἅλῳ	Κῷ
αἰτ. τὸν	λεών	κάλων	ταών	τὴν	ἅλω(ν)	Κῶν
κλ. ὦ	λεώς	κάλως	ταῶς	ὦ	ἅλως	Κῶς

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ον. οἱ	λεῴ	κάλῳ	ταῷ	αἱ	ἅλῳ
γεν. τῶν	λεών	κάλων	ταῶν	τῶν	ἅλων
δοτ. τοῖς	λεῴς	κάλῳς	ταῷς	ταῖς	ἅλῳς
αἰτ. τοὺς	λεώς	κάλως	ταῶς	τὰς	ἅλως
κλ. ὦ	λεῴ	κάλῳ	ταῷ	ὦ	ἅλῳ

SISMANOGLIO MEGARO

§ 14. Ἡ αἰτιατ. τοῦ ἑνικ. τῶν ὀνομάτων ***Ἄθως, ἅλως, Μίνως*** καὶ ***λαγῶς*** ἢ ***λαγὼς*** σχηματίζεται καὶ ἄνευ τοῦ ***ν***.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄

Ἐπίθετα κλινόμενα κατὰ τὴν ἀττικὴν κλίσιν.

§ 15. Τὰ κατὰ τὴν κλίσιν ταύτην κλινόμενα ἐπίθετα εἶναι πάντα ***δικατάληκτα,*** πλὴν ἑνός, τοῦ ***πλέως, πλέα, πλέων*** (=πλήρης, ες).

§ 16. Τὰ ἐπίθετα ταῦτα κλίνονται καὶ τονίζονται ὅπως τὰ οὐσιαστικὰ τῆς αὐτῆς κλίσεως (ἴδε §§ 11, 12 καὶ 13).

§ 17. Ἡ πληθυντικὴ ὀνομαστική, αἰτιατικὴ καὶ κλητικὴ τοῦ οὐδετέρου σχηματίζεται καὶ εἰς **α**.

Παραδείγματα.

Ἑνικὸς ἀριθμός.

Ὀν.	ὁ, ἡ ἵλεως (=εὐμενής)	τὸ ἵλεων (=εὐμενές)	
Γεν.	ἵλεω	ἵλεω	
Δοτ.	ἵλεῳ	ἵλεῳ	
Αἰτ.	ἵλεων	ἵλεων	
Κλ.	ἵλεως	ἵλεων	

Πληθυντικὸς ἀριθμός.

Ὀν.	οἱ, αἱ ἵλεῳ	τὰ ἵλεω	καὶ ἵλεα
Γεν.	ἵλεων	ἵλεων	
Δοτ.	ἵλεῳς	ἵλεῳς	
Αἰτ.	ἵλεως	ἵλεω	καὶ ἵλεα
Κλ.	ἵλεῳ	ἵλεω	καὶ ἵλεα

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἑξῆς· ὁ ἡ ἀξιόχρεως, τὸ ἀξιόχρεων· ὁ ἡ ἔκπλεως, τὸ ἔκπλεων· ὁ ἡ εὔγεως, τὸ εὔγεων· ὁ ἡ ἀγήρως, τὸ ἀγήρων.

§ 18. Τὰ παραθετικὰ τοῦ *ἀξιόχρεως* εἶναι· ***ἀξιοχρεώτερος, α, ον· ἀξιοχρεώτατος, η, ον*** (Βλ. ἄσκησιν 4).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄

Ἀνωμαλίαι τριτοκλίτων τινῶν οὐσιαστικῶν.

§ 19. Οὐσιαστικά τινα ἐσχημάτισαν κατὰ διάφορον κλίσιν πτώσεις τινὰς αὐτῶν καὶ ἀριθμούς· ταῦτα καλοῦνται ***ἑτερόκλιτα.***

Ἄλλα πάλιν ἐσχημάτισαν πτώσεις τινὰς ἐκ θέματος διαφόρου ἀπὸ τὸ τῆς ἑνικῆς ὀνομαστικῆς· ταῦτα καλοῦνται ***μεταπλαστά.***

Ἐκ τῶν ἑτεροκλίτων συνηθέστερα εἶναι·

1) ἡ ***γυνή,*** τῆς γυναικός, τῇ γυναικί, τὴν γυναῖκα, ὦ γύναι· αἱ *γυναῖκες*, τῶν γυναικῶν, ταῖς γυναιξί(ν), τὰς γυναῖκας, ὦ γυναῖκες.

2) ὁ ***πρεσβευτής,*** τοῦ πρεσβευτοῦ, τῷ πρεσβευτῇ, τὸν πρεσβευτήν, ὦ πρεσβευτά· ὁ πληθ. κατὰ τὴν γ΄ κλίσιν οἱ πρέσβεις, τῶν πρέσβεων, τοῖς *πρέσβεσι*(ν), τοὺς *πρέσβεις*, ὦ πρέσβεις.

3) τὸ ***πῦρ,*** πυρός, πυρί, πῦρ· πυρά, πυρῶν, ***πυροῖς*** πυρά.

4) ὁ ***υἱός,*** τοῦ υἱοῦ κτλ. ἀλλὰ καὶ υἱέος, υἱεῖ· οἱ υἱεῖς υἱέων, υἱέσι(ν), ***υἱεῖς.***

SISMANOGLIO MEGARO

5) ὁ **ὄνειρος,** τοῦ ὀνείρου κτλ. ἀλλὰ καὶ ὀνείρατος, ὀνείρατι· πληθ. ὀνείρατα, ὀνειράτων, ὀνείρασι(ν).

Ἐκ τῶν μεταπλαστῶν συνηθέστερα εἶναι·

1) ὁ **Ζεύς,** τοῦ *Διός, Διί, Δία, Ζεῦ.*

2) ὁ **κύων,** *κυνός, κυνί, κύνα, ὦ κύον· κύνες, κυνῶν, κυσί*(ν), *κύνας, κύνες.*

3) ὁ **ἀμνός,** τοῦ *ἀμνοῦ* κτλ. ἀλλὰ καὶ *ἀρνός, ἀρνί, ἄρνα·* πληθ. *ἄρνες, ἀρνῶν, ἀρνάσι*(ν), *ἄρνας* (Βλέπε ἄσκησιν 5).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς΄

Ἀνώμαλα παραθετικά.

§ 20. Τὰ ἑξῆς ἐπίθετα ἐσχημάτισαν τὰ παραθετικὰ αὐτῶν ἀνωμάλως, ἤτοι ἐκ θέματος διαφόρου τοῦ θέματος τοῦ θετικοῦ καὶ μὲ τὰς σπανιωτέρας παραθετικὰς καταλήξεις, ἤτοι συγκρ. **ιων, ιον** καὶ ὑπερθ. **ιστος, η, ον.**

	Συγκριτικόν.		*Ὑπερθετικόν.*
1) **ἀγαθός,** ὁ, ἡ	ἀμείνων	τὸ ἄμεινον	ἄριστος, η, ον
»	βελτίων	» βέλτιον	βέλτιστος » »
»	κρείττ[σσ]ων	» κρεῖττ[σσ]ον	κράτιστος » »
»	λῴων	» λῷον	λῷστος » »
2) **κακός,**	χείρων	» χεῖρον	χείριστος » »
3) **ὀλίγος,**	ἐλάττ[σσ]ων	» ἔλαττ[σσ]ον	ἐλάχιστος » »
»	ἧττ[σσ]ων	» ἧττ[σσ]ον	
4) **καλός,**	καλλίων	» κάλλιον	κάλλιστος » »
5) **μικρός,**	μείων	» μεῖον	
6) **ῥᾴδιος,**	ῥᾴων	» ῥᾷον	ῥᾷστος » »

Τὸ συγκριτικὸν αὐτῶν κλίνεται καθὼς τὸ ἐν σελ. 108 § 188 παράδειγμα.

§ 20. Τὸ ὑπερθετικὸν τοῦ *μακρὸς* εἶναι· *μακρότατος* καὶ ***μήκιστος.*** (Βλ. ἄσκησιν 6).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ζ΄

Περὶ τῶν ἀριθμητικῶν.

§ 21. Καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τὰ ἀριθμητικὰ εἶναι ***ἐπίθετα, οὐσιαστικὰ*** καὶ ***ἐπιρρήματα.***

§ 22. Ἡ ἀρχαία ἔχει, πλὴν τῶν ***ἀπολύτων, τακτικῶν, πολλαπλασιαστικῶν*** καὶ ***διανεμητικῶν*** ἀριθμητικῶν ἐπιθέτων, καὶ ***χρονικὰ*** τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα σημαίνουσι τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν τελειώνει, ἢ πόσας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεώς της ἡμέρας διήρκεσε πρᾶξίς τις, ἢ πόσων ἡμερῶν εἶναί τι· παρήχθησαν δὲ ταῦτα ἐκ τῶν τακτικῶν τῇ προσλήψει τῆς καταλήξεως **αῖος, αία, αῖον**[1] π. χ.

Δευτεραῖοι ἀφικνοῦνται πρὸς τὸ Γωβρύου χωρίον. — Φειδιππίδης **δευτεραῖος** ἦν ἐν Σπάρτῃ. — Ἀγησίπολις **ἑβδομαῖος** ἀφ' οὗ ἔκαμεν **(ἀφότου ἀρρώστησεν)** ἐτελεύτησεν. — Οἱ Σπαρτιᾶται **τριταῖοι** ἐγένοντο (ἦλθον) ἐν τῇ Ἀττικῇ. — Ἰχθύες **τριταῖοι.** — **Τεταρταῖος** πυρετός. — Οἱ Ἀντιόχου στρατιῶται **ὀγδοαῖοι** κατέπλευσαν εἰς Ἀπολλωνίαν. — Ἐκ τῆς πόλεως Βερενίκης **τριακοσταῖος** πεζῇ περιῴδευσεν ὁ Μάρκος Κάτων τὴν Σύρτιν. — Ὁ πατὴρ ὁ ἡμέτερος εἰς νόσον ἐμπίπτει, ἐξ ἧς καὶ ἀπώλετο **ἑκοσταῖος.**

§ 23. Ἐκ τῶν ἀπολύτων τὰ ἀπὸ τοῦ **εἷς** μέχρι τοῦ ***τέσσαρες*** καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ ***διακόσιοι*** καὶ ἑξῆς εἶναι ***κλιτά.*** (Τίνα εἶναι τὰ ἄκλιτα;).

---

1. Τίνες αἱ καταλήξεις τῶν τακτικῶν καὶ πολλαπλασιαστικῶν ἐν τῇ νεωτέρᾳ; Τὰ διανεμητικὰ πῶς ἐκφέρονται ἐν τῇ νεωτέρᾳ;

SISMANOGLIO MEGARO

§ 24. Τὸ **εἷς, μία, ἕν,** τὸ **τρεῖς, τρία** καὶ τὸ **τέσσαρες, τέσσαρα** κλίνονται εἰς πάσας τὰς πτώσεις καὶ τοὺς ἀριθμοὺς καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ὅπως καὶ ἐν τῇ νεωτέρᾳ, πλὴν τῆς δοτικῆς, ἥτις ἐν τῇ ἀρχαίᾳ εἶναι· τοῦ μὲν εἷς, μία, ἕν, ***ἑνί, μιᾷ, ἑνί***· τοῦ τρεῖς καὶ τρία εἶναι· ***τρισί(ν)*** καὶ τοῦ τέσσαρες, τέσσαρα, εἶναι· ***τέσσαρσι(ν)***. Τὸ ***δύο*** ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἔχει καὶ γεν. καὶ δοτ. *δυοῖν* διὰ πάντα τὰ γένη καὶ δοτ. πληθ. ***δυσί(ν)***. Τὰ ἀπὸ τοῦ ***διακόσιοι*** καὶ ἑξῆς κλίνονται μόνον ἐν τῷ πληθ. ὡς τὰ τρικατάληκτα ἐπίθετα εἰς ***ος***.

§ 25. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες μετεχειρίζοντο πρὸς παράστασιν τῶν ἀριθμῶν τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου καὶ ***τρία ἄλλα σημεῖα,*** τὸ ***στίγμα*** ϛ΄=6, τὸ ***κόππα*** ϟ΄=90 καὶ τὸ ***σαμπῖ*** ϡ΄=900. Π. χ.

1=α΄	11=ια΄	61=ξα΄	300=τ΄	3000=͵γ΄
2=β΄	20=κ΄	70=ο΄	400=υ΄	4000=͵δ΄
3=γ΄	21=κα΄	71=οα΄	500=φ΄	5000=͵ε΄
4=δ΄	30=λ΄	80=π΄	600=χ΄	6000=͵ϛ΄
5=ε΄	31=λα	81=πα΄	700=ψ΄	7000=͵ζ΄
6=ϛ΄	40=μ΄	90=ϟ΄	800=ω	8000=͵η΄
7=ζ΄	41=μα΄	91=ϟα΄	900=ϡ΄	9000=͵θ΄
8=η΄	50=ν΄	100=ρ΄	[ἐνακόσιοι, -αι, -α.	
9=θ΄	51=να΄	101=ρα΄	1000=͵α	
10=ι΄	60=ξ΄	200=σ΄	2000=͵β	

10000=͵ι=μύριοι, αι, α 20000=͵κ=δισμύριοι, αι, α	30000=͵λ=τρισμύριοι, αι, α 40000=͵μ=τετρακισμύριοι, [αι, α κτλ.

§ 26. Ἐν τῇ ἀπαγγελίᾳ τῶν συνθέτων ἀπολύτων ἀριθμῶν οἱ ἀρχαῖοι προέτασσον ***συνήθως*** τὸν μικρότερον μετὰ τοῦ συνδέσμου ***καί***· π. χ. *τρεῖς* ***καὶ*** *δέκα,*

τρία ***καὶ*** *δέκα, ἓξ* ***καὶ*** *δέκα ἢ ἑκκαίδεκα, δύο* ***καὶ*** *εἴκοσι, πέντε* ***καὶ*** *τριάκοντα κτλ.*

§ 27. Καὶ τὰ τακτικὰ ἀπήγγελλον οἱ ἀρχαῖοι καθὼς τὰ ἀπόλυτα ἤτοι· ***τρίτος καὶ δέκατος, ἔννατος καὶ δέκατος, πρῶτος καὶ τεσσαρακοστός, πέμπτος καὶ ἑκατοστός.***

§ 28. Τὰ ἀριθμητικὰ οὐσιαστικὰ[1] λήγουσι καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ εἰς ***άς,*** γεν. ***άδος*** (π. χ.;).

§ 29. Τὰ ἀριθμητικὰ ἐπιρρήματα[2] καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ λήγουσιν εἰς ***άκις,*** πλὴν τῶν ***ἅπαξ, δὶς*** καὶ ***τρίς.*** (Βλ. ἄσκησιν 7).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄

Περὶ τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων.

§ 30. Τὸν *δυϊκὸν*[3] ἀριθμὸν τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων οἱ ἀρχαῖοι μετεχειρίζοντο ***σπανίως.***

α΄) Ὁ δυϊκὸς τῶν ὀνομάτων.

§ 31. Καὶ τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὀνομάτων αἱ πτώσεις εἶναι ***πέντε,*** ἀλλ᾽ αἱ καταλήξεις εἶναι ***δύο***· μία διὰ τὴν ὀνομαστικήν, αἰτιατικὴν καὶ κλητικὴν καὶ μία διὰ τὴν γενικὴν καὶ δοτικήν.

---

1. Τί σημαίνουσι τὰ ἀριθμητικὰ οὐσιαστικά;
2. Τί σημαίνουσι τὰ ἀριθμητικὰ ἐπιρρήματα;
3. Περὶ τῆς σημασίας τοῦ ***δυϊκοῦ*** τῶν ὀνομάτων ἴδε ἐν 13 § 18.

SISMANOGLIO MEGARO

§ 32. Τὰ ἄρθρα τοῦ δυϊκοῦ εἶναι ***διὰ πάντα τὰ γένη*** καὶ ***διὰ πάσας τὰς κλίσεις*** τὰ αὐτά,

ἤτοι· διὰ τὴν Ὀνομ. καὶ Αἰτ. **τὼ**
» » Γεν. » Δοτ. **τοῖν**.

§ 33. ***Ἡ ἀσυναίρετος ὀνομαστική, αἰτιατικὴ καὶ κλητικὴ τοῦ δυϊκοῦ τονιζομένη ἐπὶ τῆς ληγούσης ὀξύνεται, ἡ δὲ γενικὴ καὶ δοτικὴ τονιζομένη περισπᾶται.***

Αἱ καταλήξεις τοῦ δυϊκοῦ πάντων τῶν κατὰ τὴν ***Δευτέραν*** κλίσιν κλινομένων οὐσιαστικῶν, ἐπιθέτων, μετοχῶν καὶ ἀντωνυμιῶν εἶναι·

Ὀνομ. καὶ Αἰτ. **ω**
Γεν. » Δοτ. **οιν**
ἡ Κλητικὴ ὁμοία τῇ Ὀνομαστικῇ.

Παραδείγματα.

	Ἑνικὸς ἀριθμός.	*Δυϊκὸς ἀριθμός.*	
Ὀνομ.	ὁ **ὀφθαλμός**[1]	*Ὀν. Αἰτ.* τὼ ὀφθαλμὼ	*Γεν. Δοτ.* τοῖν ὀφθαλμοῖν
	ἡ **ἀμπελος**	» ἀμπέλω	» ἀμπέλοιν
	τὸ **δῶρον**	» δώρω	» δώροιν
	ὁ **δικαιος**	» δικαίω	» δικαίοιν
	ἐκεῖνος	ἐκείνω	ἐκείνοιν.

§ 34. Αἱ κατακήξεις τοῦ δυϊκοῦ πάντων τῶν κατὰ τὴν ***Πρώτην*** κλίσιν κλινομένων οὐσιαστικῶν, ἐπιθέτων, μετοχῶν καὶ ἀντωνυμιῶν εἶναι·

Ὀνομ. καὶ Αἰτ. **α**
Γεν. » Δοτ. **αιν**
ἡ Κλητικὴ ὁμοία τῇ Ὀνομαστικῇ.

Τὸ **α** τοῦ δυϊκοῦ εἶναι ***μακρόν.***

1. Ὁ μαθητὴς ἂς κλίνῃ ἀπὸ τοῦ ἑνικοῦ ἀριθμοῦ ἕκαστον ὄνομα πασῶν τῶν κλίσεων.

Παραδείγματα.

	Ἑνικὸς ἀριθμός.	*Δυϊκὸς ἀριθμός.*	
Ὀνομ.	ὁ **πολίτης**	*Ὀν. Αἰτ.* τὼ πολίτα	*Γεν. Δοτ.* τοῖν πολίταιν
	ἡ **ἀρετή**	» ἀρετὰ	» ἀρεταῖν
	ὁ **Ἑρμῆς**	» Ἑρμᾶ	» Ἑρμαῖν
	ἡ **δικαία**	» δικαία	» δικαίαιν
	ἐκείνη	» ἐκείνα	» ἐκείναιν.

Τῆς Ἀττικῆς δευτέρας κλίσεως·

Ἑνικὸς Ὀν.	ὁ **λεὼς**	ὁ **ἵλεως**	τὸ **ἵλεων**
Δυϊκὸς Ὀν. Αἰτ.	τὼ **λεὼ**	τὼ ἵλεω	
» *Γεν. Δοτ.*	τοῖν **λεῴν**	τοῖν ἵλεῳν	

§ 35. Αἱ καταλήξεις τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ πάντων τῶν κατὰ τὴν ***Τρίτην*** κλίσιν κλινομένων οὐσιαστικῶν, ἐπιθέτων, μετοχῶν καὶ ἀντωνυμιῶν εἶναι·

Ὀν. καὶ Αἰτ. **ε**
Γεν. » Δοτ. **οιν**
Κλητικὴ ὁμοία τῇ Ὀνομαστικῇ.

Παραδείγματα.

Ἑνικὸς Ὀνομ.	ὁ **παῖς**	ἡ **ῥὶς**	ὁ **ποῦς**
Δυϊκὸς Ὀν. Αἰτ.	τὼ παῖδε	ῥῖνε	πόδε
Γεν. Δοτ.	τοῖν παίδοιν	ῥινοῖν	ποδοῖν
	ὁ **μυκτήρ,**	τὸ **οὖς**	**τίς**
	μυκτῆρε	ὦτε	τινέ
	μυκτήροιν	ὠτοιν	τινοῖν

§ 36. Αἱ καταλήξεις τοῦ Δυϊκοῦ ἐν τοῖς συνῃρημένοις τριτοκλίτοις κανονικῶς δὲν συναιροῦνται μετὰ τοῦ προηγουμένου φωνήεντος: τὼ ***βό-ε,*** τοῖν ***βο-οῖν.***

SISMANOGLIO MEGARO

Ἐξαιρεῖται 1) ἅπας ὁ δυϊκὸς τῶν εἰς **ος** οὐδετέρων καὶ τῶν εἰς **ης** γεν. **οῦς** σιγμολήκτων ἐπιθέτων·

τὼ	(γένε-ε)	**γένει**	(ἀληθέ-ε) **ἀληθεῖ**
τοῖν	(γενέ-οιν)	**γενοῖν**	(ἀληθέ-οιν) **ἀληθοῖν**

2) Ἡ ὀνομαστική, αἰτιατικὴ καὶ κλητικὴ τῶν φωνηεντολήκτων εἰς **ις, υς** καὶ **ευς** γεν. **εως** καὶ τῶν εἰς **υς** γεν. **εος** ἐπιθέτων:

τὼ	(πόλε-ε)	**πόλει**	(βραδέ-ε) **βραδεῖ**
τοῖν	πολέ-οιν		βραδέ-οιν.

(Βλέπε ἄσκησιν 8).

β') Ὁ δυϊκὸς τῶν ῥημάτων.

§ 37. Ὁ δυϊκὸς ἀριθμὸς τῶν ῥημάτων[1] ἔχει δύο πρόσωπα, ***δεύτερον*** καὶ ***τρίτον.***

§ 38. Αἱ καταλήξεις τοῦ δυϊκοῦ τῶν ῥημάτων τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς εἶναι·

τῶν μὲν ***ἀρκτικῶν χρόνων*** τῆς Ὁριστικῆς καὶ ***πάντων τῶν χρόνων*** τῆς Ὑποτακτικῆς

β΄ ***τον*** γ΄ ***τον***·

τῶν δὲ ***ἱστορικῶν χρόνων*** τῆς Ὁριστικῆς καὶ ***πάντων τῶν χρόνων*** τῆς Εὐκτικῆς

β΄ ***τον*** γ΄ ***την***·

τῆς δὲ Προστακτικῆς ***πάντων τῶν χρόνων***

β΄ ***τον*** γ΄ ***των.***

1. Περὶ τῆς σημασίας τοῦ δυϊκοῦ τῶν ῥημάτων ἴδε σελ. 16 § 27.

Παραδείγματα.

Ὁριστικῆς

Ἐνεστ.		**κωλύω**[1]	*Παρατ.*	**ἐκώλυον**
Δυϊκὸς	β΄	κωλύε-**τον**	»	ἐκωλυέ-**τον**
	γ΄	κωλύε-**τον**	»	ἐκωλυέ-**την**

		Ὑποτακτικῆς	***Εὐκτικῆς***	***Προστακτικῆς***
Ἐνεστ.		**κωλύω**	**κωλύοιμι**	**κώλυε**
Δυϊκὸς	β΄	κωλύ-**ητον**	κωλύ-**οιτον**	κωλύ-**ετον**
	γ΄	κωλύ-**ητον**	κωλυ-**οίτην**	κωλυ-**έτων.**

§ 39. Αἱ καταλήξεις τοῦ δυϊκοῦ τῶν ῥημάτων τῆς μέσης καὶ παθητικῆς φωνῆς εἶναι·

τῶν μὲν ***ἀρκτικῶν χρόνων*** τῆς Ὁριστικῆς καὶ ***πάντων τῶν χρόνων*** τῆς Ὑποτακτικῆς

β΄ ***σθον*** γ΄ ***σθον***·

τῶν δὲ ***ἱστορικῶν χρόνων***[2] τῆς Ὁριστικῆς καὶ ***πάντων τῶν χρόνων*** τῆς Εὐκτικῆς.

β΄ ***σθον*** γ΄ ***σθην***·

τῆς δὲ Προστακτικῆς ***πάντων τῶν χρόνων***

β΄ ***σθον*** γ΄ ***σθων.***

Παραδείγματα.

Ὁριστικῆς

		Ἐνεστὼς	*Παρατατικὸς*	*Παθ. ἀόριστος*
		κωλύ-ομαι[1]	**ἐκωλυ-όμην**	**ἐκωλύ-θην**
Δυϊκὸς	β΄	κωλύ-**εσθον**	ἐκωλύ-**εσθον**	ἐκωλύ-**θητον**
	γ΄	κωλύ-**εσθον**	ἐκωλυ-**έσθην**	ἐκωλυ-**θήτην**

1. Ὁ μαθητὴς ἂς κλίνῃ ἀπὸ τοῦ ἑνικοῦ ἕκαστον χρόνον πασῶν τῶν ἐγκλίσεων.

2. Πλὴν τοῦ παθητικοῦ ἀορίστου, ὅστις ἔχει εἰς πάσας τὰς ἐγκλίσεις ἐν τῷ δυϊκῷ τὰς καταλήξεις τῶν ἱστορικῶν χρόνων τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς (ἤτοι;).

SISMANOGLIO MEGARO

		Ὑποτακτικῆς	Εὐκτικῆς	Προστάκτικῆς
Ἐνεστ.		**κωλύ-ωμαι**	**κωλυ-οίμην**	**κωλύ-ου**
Δυϊκὸς	β'	κωλύ-ησθον	κωλύ-οισθον	κωλύ-εσθον
	γ'	κωλύ-ησθον	κωλυ-οίσθην	κωλυ-έσθων
Παθ. ἀόρ.		**κωλυ-θῶ**	**κωλυ-θείην**	**κωλύ-θητι**
Δυϊκὸς	β'	κωλυ-θῆτον	κωλυ-θεῖτον	κωλύ-θητον
	γ'	κωλυ-θῆτον	κωλυ-θείτην	κωλυ-θήτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

Ἀνωμαλίαι περὶ τὴν αὔξησιν καὶ τὸν ἀναδιπλασιασμόν.[1]

§ 40. Λαμβάνουσιν αὔξησιν καὶ ἀναδιπλασιασμὸν **ει** ἀντὶ **η** τὰ ἑξῆς ῥήματα·

ἔχω **εἶχον.**

ἐργάζομαι **εἰργαζόμην, εἴργασμαι, εἰργάσμην, εἰργασάμην, εἰργάσθην.**

ἐθίζω **εἴθιζον, εἴθικα, εἴθισα· εἰθίσθην, εἴθισμαι, εἰθίσμην.**

ἕλκω **εἷλκον, εἵλκυκα, εἵλκυσα· εἱλκόμην, εἱλκύσθην, εἱλκυσάμην, εἵλκυσμαι.**

ἕπομαι (ἀκο-[λουθῶ **εἱπόμην.**

ἑλίττω (σσω) [τυλίσσω **εἷλιξα· εἱλίχθην, εἵλιγμαι.**

(ἑάω)-ἐῶ **εἴων, εἴασα, εἴακα· εἴαμαι, εἰάθην.**

ἑστιάω-ἑστιῶ [φιλεύω **εἱστίων, εἱστίακα, εἱστίασα· εἱστιώμην, εἱστιάθην, εἱστίαμαι.**

---

1. Ἐπανάλαβε τὰ περὶ ὁμαλῆς αὐξήσεως καὶ ὁμαλοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ λεχθέντα ἐν σελ. 21 §§ 45 καὶ 46 καὶ ἐν σελ. 86 §§ 161, 2, 3.

Τοῦ **ἑορτάζω** ὁ παρατατικὸς εἶναι **ἑώρταζον** καὶ ὁ ἀόρ. **ἑώρτασα**.

Τοῦ *(ὁράω)* **ὁρῶ** ὁ παρατατικὸς εἶναι **ἑώρων**, ὁ παρακείμενος **ἑώρακα** καὶ **ἑόρακα** καὶ ὁ ὑπερσυντελικὸς **ἑωράκειν**.

Τοῦ **ἀνοίγω** ὁ παρατ. **ἀνέῳγον**, ἀόρ. **ἀνέῳξα**, παρακ. **ἀνέῳχα**, **ἀνέῳγμαι**, **ἀνεῴγμην**, παθ. ἀόρ. **ἀνεῴχθην**, τετελ. μέλ. **ἀνεῳξομαι**.

Τοῦ **ἁλίσκομαι** (συλλαμβάνομαι), ὁ παρατ. **ἡλισκόμην**, παρακ. **ἐάλωκα**, ὑπερσ. **ἐαλώκειν** καὶ ἀόρ. β' **ἑάλων**.

Τοῦ *(ὠθέω)* **ὠθῶ** καὶ *(ὠθέομαι)* **ὠθοῦμαι** ὁ παρατατ. **ἐώθουν**, ἀόρ. **ἔωσα· ἐωθούμην, ἐωσάμην, ἐώσθην, ἔωσμαι**.

Τοῦ *(ὠνέομαι)* **ὠνοῦμαι** (ἀγοράζω), ὁ παρατ. **ἐωνούμην**, ἀόρ. **ἐωνήθην**, παρακ. **ἐώνημαι**, ὑπερσ. **ἐωνήμην**.

Τοῦ ἀχρήστου **[εἴκω]** = ὁμοιῶ ὁ παρακ. μὲ σημ. ἐνεστῶτος **ἔοικα**, ὑπερσ. **ἐῴκειν**· ἀπαρέμφ. **εἰκέναι** καὶ **ἐοικέναι**· μετοχὴ **εἰκώς, -κυῖα, -κὸς** καὶ **ἐοι-κώς, -κυῖα, εἰκός**.

Τοῦ **λέγω** ὁ παρακ. **εἰρηκα**, ὑπερσ. **εἰρήκειν**, ἀόρ. β' **εἶπον**.

Τοῦ ἀχρήστου **[ἔθω]** = συνηθίζω ὁ παρακ. **εἴωθα**, ὑπερσ. **εἰώθειν**.

Τοῦ **βούλομαι** καὶ **δύναμαι** ὁ παρατατ. καὶ ἀόρ. **ἐβουλόμην** καὶ **ἠβουλόμην, ἐβουλήθην** καὶ **ἠβουλήθην· ἐδυνάμην** καὶ **ἠδυνάμην, ἐδυνήθην** καὶ *(ἐδυνάσθην)* καὶ **ἠδυνήθην**.

Τοῦ **μέλλω** (=σκοπεύω, βραδύνω) παρατατ. **ἔμελλον** καὶ **ἤμελλον**, ὁ δὲ ἀόριστος μόνον **ἐμέλλησα**.

SISMANOGLIO MEGARO

§ 41. Αἱ περὶ τὴν αὔξησιν καὶ τὸν ἀναδιπλασιασμὸν ἀνωμαλίαι τῶν ἀνωτέρω ῥημάτων τηροῦνται καὶ ἐν τῇ μετὰ προθέσεων συνθέσει αὐτῶν.

Τὸ **δύναμαι** πάντοτε εὑρίσκεται **ἄπλοῦν.**

§ 42. Ἀλλὰ τὰ ῥήματα *(ἐναντιό-ομαι)* **ἐναντιοῦμαι, καθέζομαι,** *(ἐμπεδό-ω)* **ἐμπεδῶ** (=ἐξασφαλίζω, ἐπικυρῶ), **προοιμιάζομαι** (=κάμνω προοίμιον, πρόλογον) καὶ **ἐπίσταμαι,** αὐξάνονται ὡς νὰ ἦσαν ἁπλᾶ, ἤτοι·

ἠναντιούμην, ἠναντιώθην, παρακ. ***ἠναντίωμαι***·

ἐκαθεζόμην·

ἠμπέδουν, ἠμπέδωσα·

*[****ἐπροοιμαζόμην****],* ***ἐπροοιμασάμην***·

ἠπιστάμην.

§ 43. Τὰ δὲ ῥήματα **ἀνέχομαι,** *(ἐνοχλέ-ω)* **ἐνοχλῶ,** *(ἀμφιγνοέ-ω)* **ἀμφιγνοῶ** (=ἀμφιβάλλω), *(ἀμφισβητέ-ω)* **ἀμφισβητῶ** (=διαφωνῶ) αὐξάνονται ὡς ἑξῆς·

ἠνειχόμην, μέσ. ἀόρ. β΄ ***ἠνεσχόμην***·

ἠνώχλουν, ἠνώχλησα, ἠνώχληκα·

ἠμφεγνόουν, ἠμφεγνόησα·

ἠμφεσβήτουν, ἠμφεσβήτηκα·

§ 44. Τὸ *(διαιτά-ω)* **διαιτῶ** (=κρίνω ὡς διαιτητὴς) καὶ *(ἐπανορθό-ω)* **ἐπανορθῶ** αὐξάνονται ὡς ἑξῆς·

ἐδιήτων, ἐδιήτησα, δεδιήτηκα, ἐδεδιητήκειν

ἐπηνώρθουν, ἐπηνώρθωσα·

§ 45. Τὰ ῥήματα **καθεύδω** (κοιμοῦμαι), **καθέζω, ἐκκλησιάζω** (=συνέρχομαι εἰς συνέλευσιν, συζητῶ ἐν αὐτῇ), *(ἐγγυά-ω)* **ἐγγυῶ** (=δίδω τι ὡς ἐνέχυρον), αὐξάνονται ὡς ἑξῆς·

ἐκάθευδον καὶ ***καθηῦδον***·

ἐκάθισα καὶ ***καθῖσα***·

ἠκκλησίαζον καὶ ***ἐξεκλησίαζον.***

§ 46. Τὰ μετὰ τοῦ **εὖ** σύνθετα ῥήματα καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ **ει** ἀρχόμενα εὑρίσκονται καὶ **ηὐξημένα** καὶ **ἀναύξητα,** ἤτοι·

εὐτυχῶ εὐτύχουν·

εὔχομαι εὐχόμην καὶ ***ηὐχόμην***·

εὐπορῶ, εὐπόρουν·

εὐεργετῶ, *εὐεργέτουν, εὐεργέτησα* καὶ ***εὐηργέτησα,*** *εὐεργέτηκα* καὶ ***εὐηργέτηκα***·

εἰκάζω, *ἤκαζον* καὶ ***εἴκαζον***·

εἴργω (=ἐμποδίζω τὴν εἴσοδον), ***εἶργον, εἶρξα***· ***εἰργόμην, εἴρχθην, εἶργμαι.***

§ 47. Τῶν ῥημάτων **κτῶμαι** καὶ **πίπτω** ὁ παρακ. καὶ ὑπερσ. ἀναδιπλασιάζονται παρὰ τὸν ἐν § 161, 2 κανόνα, ὃν ἴδε· ἤτοι·

κέκτημαι, ἐκεκτήμην·

πέπτωκα, ἐπεπτώκειν, ἐκ θέματος ***πτω.***

§ 48. Τῶν ῥημάτων **λαμβάνω, λαγχάνω, συλλέγω, διαλέγομαι** καὶ **καταλέγομαι** ὁ παρακ. καὶ ὑπερσ. ἔχουσιν ὡς ἀναδιπλασιασμὸν **ει·** ἤτοι·

εἴληφα, εἰλήφειν·

εἴληχα, εἰλήχειν·

συνείλοχα, συνειλόχειν·

διείλεγμαι, διειλέγμην·

κατείλεγμαι, κατειλέγμην.

Κατὰ ταῦτα ἐσχηματίσθη τὸ ***εἵμαρται*** (=εἶναι πεπρωμένον), ***εἵμαρτο*** (=ἦτο πεπρωμένον) καὶ μετοχὴ *εἱμαρμένη, ον.*

SISMANOGLIO MEGARO

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄

'Αττικὸς ἀναδιπλασιασμός.

§ 49. Ῥήματά τινα ἀρχόμενα ἀπὸ **α, ε** καὶ **ο,** λαμβάνουσιν ἐν τῷ παρακ. καὶ ὑπερσ. καὶ τὸν συνήθη ἀναδιπλασιασμὸν (ἴδε § 161, 1) καὶ ***ἐπαναλαμβάνουσι*** καὶ τὰ ***δύο πρῶτα γράμματα*** τοῦ ῥημ. θέματος. Ὁ τοιοῦτος ἀναδιπλασιασμὸς λέγεται ***ἀττικός.***

Ῥήματα λαμβάνοντα τοιοῦτον ἀναδιπλασιασμὸν εἶναι τά·

ἀκούω			**ἀκήκοα ἠκηκόειν**
ἔρχομαι	θ.	ἐλυθ.	**ἐλήλυθα**
ἐσθίω	»	ἐδ	**ἐδήδοκα**
ἐλαύνω	»	ἐλα	**ἐλήλακα, ἐλήλαμαι**
ἀλείφω	»	ἀλιφ	**ἀλήλιφα, ἀλήλιμμαι**
ἐλέγχω			**ἐλήλεγχα, ἐλήλεγμαι**
ἐγείρω	»	ἐγερ	**ἐγήγερκα, β΄ ἐγρήγορα, ἐγήγερμαι**
ὄλλυμι	»	ὀλε,ὀλ·	**ὀλώλεκα, β΄ ὄλωλα, ὠλωλέκειν**
ὀρύττω	»	ὀρυχ	**ὀρώρυγμαι, ὠρωρύγμην**
ὄφρω	»	ἐνεκ	**ἐνήνοχα, ἐνήνεγμαι**
ὄμνυμι	»	ὀμο	**ὀμώμοκα, ὠμωμόκειν.**

§ 50. Ὁ ὑπερσυντελικὸς τοῦ ***ἀκούω, ὄλλυμι, ὄμνυμι*** καὶ ***ὀρύττω*** αὐξάνεται καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ ἀττικοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ.

§ 51. Ὁ ἐνεργ. καὶ μέσος ἀόρ. β΄ τοῦ ***ἄγω, ἤγαγον, ἠγαγόμην*** καὶ τοῦ ***φέρω, ἤνεγκα, ἠνεγκάμην*** καὶ ***ἤνεγκον*** ἔλαβον καὶ ἀττικὸν ἀναδιπλασιασμὸν καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ ***αὔξησιν.***

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄

Ἐνεστωτικὸς ἀναδιπλασιασμός.

§ 52. Ῥήματά τινα λαμβάνουσιν ἀναδιπλασιασμὸν καὶ εἰς τὸν ἐνεστῶτα καὶ παρατατικόν, ὅστις λέγεται ***ἐνεστωτικός.*** Εἶναι δὲ *ἐνεστωτικὸς ἀναδιπλασιασμὸς* ἡ ἐπανάληψις τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου τοῦ ῥημ. θέματος μετὰ τοῦ **ι.**

Παραδείγματα.

Θέμα	γνω	ἐνεστ.	γι-γνώσκω	παρατατ.	ἐ-γί-γνωσκον
»	π(ε)τ	»	πί-πτω	»	ἔ-πι-πτον
»	βαζ	»	βι-βάζω	»	ἐ-βί-βαζον
»	τρω	»	τι-τρώσκω	»	ἐ-τί-τρωσκον

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄

Περὶ τῆς συζυγίας τῶν εἰς ΜΙ [1]

§ 53. Εἰς ***μι*** ῥήματα ἔχει μόνον ἡ ἀρχαία.

Καὶ τὰ εἰς ***μι*** διαιροῦνται ὡς πρὸς τὸν χαρακτῆρα εἰς ***φωνηεντόληκτα*** καὶ ***συμφωνόληκτα.***

§ 54. Ἐκ τῶν εἰς ***μι*** ῥημάτων τὰ μὲν φωνηεντόληκτα διαφέρουσι κατὰ τὴν κλίσιν ἀπὸ τὰ βαρύτονα ***μόνον*** ἐν τῷ ***ἐνεστῶτι, ἀορίστῳ β΄*** καὶ πασῶν τῶν ἐγκλίσεων τῆς ἐνεργ. καὶ μέσης φωνῆς καὶ τῷ ***παρατατικῷ·*** τὰ δὲ συμφωνόληκτα ***μόνον*** ἐν τῷ ***ἐνεστῶτι*** τῆς ***Ὁριστικῆς, Προστακτικῆς, Ἀπαρεμφάτου*** καὶ ***Μετοχῆς*** καὶ τῷ ***παρατατικῷ.***

§ 55. Ὁ ἐνεστὼς πασῶν τῶν ἐγκλίσεων καὶ ὁ πα-

---

1. Διατί λέγονται οὕτω;

SISMANOGLIO MEGARO

ρατατικὸς πάντων σχεδὸν τῶν εἰς **μι** φωνηεντολήκτων ἔλαβεν **ἐνεστωτικὸν ἀναδιπλασιασμόν.**

Α΄ Κλίσις τῶν φωνηεντολήκτων εἰς μι

§ 56. Τὸ ῥηματικὸν θέμα τῶν εἰς **μι** φωνηεντολήκτων λήγει εἰς ἓν ἐκ τῶν φωνηέντων **ε, α** καὶ **ο· μόνον δὲ ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ τοῦ ἐνεργ. ἐνεστῶτος, παρατατικοῦ καὶ ἀορίστου β΄ τῆς Ὁριστικῆς καὶ τῆς Ὑποτακτικῆς λήγει εἰς η ᾱ ω.**

1) Ἐνεργητικὴ φωνὴ τῶν εἰς **μι** φωνηεντολήκτων.

§ 57. Αἱ καταλήξεις[1] τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τῶν εἰς **μι** φωνηεντολήκτων τῆς μὲν **Ὁριστικῆς** τοῦ ἐνεστῶτος εἶναι·

Ἐν τῷ ἐνικῷ	α΄ **-μι,**	β΄ **ς,**	γ΄ **σι(ν)**
» » πληθ.	» **-μεν,**	» **τε,**	» **ασι(ν)**
» » δυϊκῷ		» **τον,**	» **τον**

τοῦ δὲ παρατατικοῦ καὶ ἀορ. β΄

Ἐν τῷ ἐνικῷ	α΄ **ν,**	β΄ **ς,**	γ΄ —
» » πληθ.	» **μεν,**	» **τε,**	» **σαν**
» » δυϊκῷ		» **τον,**	» **την.**

Παραδείγματα Ὁριστικῆς.

α΄) Ἐνεστῶτος 1) θέμα **τιθη τιθε·**

Ἐνικὸς α΄	τίθη-**μι,**	β΄ τίθη-**ς**[2]**,**	γ΄ τίθη-**σι(ν)**
Πληθ. »	τίθε-**μεν,**	» τίθε-**τε,**	» τιθέ-**ασι(ν)**
Δυϊκὸς		» τίθε-**τον,**	» τίθε-**τον.**

1. Αἱ καταλήξεις τῶν εἰς **μι** προστίθενται ἀμέσως εἰς τὸ θέμα.

2. Τὸ β΄ ἑνικὸν πρόσωπον τοῦ ἐνεστῶτος τοῦ **τίθημι** ἐσχηματίσθη καὶ κατὰ τὰ συνῃρημένα **τιθεῖς.**

2) Θέμα **ἱστη — ἱστα**

Ἐνικὸς α΄	ἱστη-**μι,**	β΄ ἱστη-**ς,**	γ΄ ἱστη-**σι(ν)**
Πληθ. »	ἱστα-**μεν,**	» ἱστα-**τε,**	» ἱστ-**ᾶσι(ν)**
Δυϊκὸς		» ἱστα-**τον,**	» ἱστα-**τον.**

3) Θέμα **διδω-διδο**

Ἐνικὸς α΄	δίδω-**μι,**	β΄ δίδω-**ς,**	γ΄ δίδω-**σι(ν)**
Πληθ. »	διδο-**μεν,**	» δίδο-**τε,**	» διδό-**ασι(ν)**
Δυϊκὸς		» δίδο-**τον,**	» δίδο-**τον.**

β΄) Παρατατικοῦ 1) Θέμα **ἐ-τιθη—ἐ-τιθε**

Ἐνικὸς α΄	ἐ-τίθη-**ν,**	β΄ **ἐ-τίθεις**[1]**,**	γ΄ **ἐ-τίθει,**
Πληθ. »	ἐ-τίθε-**μεν,**	» ἐ-τίθε-**τε,**	» ἐ-τίθε-**σαν,**
Δυϊκὸς		» ἐ τίθε-**τον,**	» ἐ-τιθέ-**την.**

2) Θέμα **ἱστη — ἱστα**

Ἐνικὸς α΄	ἵστη-**ν,**	β΄ ἵστη-**ς,**	γ΄ ἵστη
Πληθ. »	ἵστα-**μεν,**	» ἵστα-**τε,**	» ἵστα-**σαν**
Δυϊκὸς		» ἵστα-**τον,**	» ἱστά-**την.**

3) Θέμα **ἐ-διδο**

Ἐνικὸς α΄	**ἐ-δίδουν**[2]**,**	β΄ **ἐ-δίδους,**	γ΄ **ἐ-δίδου**
Πληθ. »	ἐ-δίδο-**μεν,**	» ἐ-δίδο-**τε,**	» ἐ-δίδο-**σαν**
Δυϊκὸς		» ἐ-δίδο-**τον,**	» ἐ-διδό-**την.**

γ΄) Ἀορίστου β΄ 1) Θέμα **ἐ-θη—ἐ-θε**

Ἐνικὸς α΄	**ἔ-θηκα**[3]**,**	β΄ **ἔ-θηκας,**	γ΄ **ἔ-θηκε(ν)**
Πληθ. »	ἔ-θε-**μεν,**	» ἔ-θε-**τε,**	» ἔ-θε-**σαν**
Δυϊκὸς		» ἔ-θε-**τον,**	» ἐ-θέ-**την.**

1. Τὸ β΄ καὶ γ΄ ἑν· τοῦ παραταt. τοῦ **τίθημι** ἐσχηματίσθη κατὰ τὰ συνῃρημένα εἰς **εω.**

2. Τὰ τρία ἑνικὰ τοῦ παραταt. τοῦ **δίδωμι** ἐσχηματίσθησαν κατὰ τὰ συνῃρημένα εἰς **οω.**

3. Τὰ τρία ἑνικὰ τοῦ ἀορ. β΄ τοῦ **τίθημι** καὶ **δίδωμι** εἶναι ἄχρηστα καὶ ἀναπληροῦνται ὑπὸ τῶν τοῦ πρώτου.

SISMANOGLIO MEGARO

2) Θέμα ἑ-στη[4]

Ἑνικὸς α'	ἔ-στην,	β' ἔ-στης,	γ' ἔ-στη
Πληθ. »	ἔ-στη-μεν,	» ἑ-στη-τε,	» ἔ-στη-σαν
Δυϊκὸς		» ἔ-στη-τον,	» ἑ-στή-την.

3) Θέμα ἑ-δω — ἑ-δο

Ἑνικὸς α'	ἔ-δωκα,	β' ἔ-δωκας,	γ' ἔ-δωκε(ν)
Πληθ. »	ἔ δο-μεν,	» ἔ-δο-τε,	» ἔ-δο-σαν
Δυϊκὸς		» ἔ-δο-τον,	» ἑ-δό-την.

§ 58. Αἱ καταλήξεις τῆς **Ὑποτακτικῆς** τοῦ ἐνεστῶτος καὶ ἀορίστου β΄ εἶναι συνῳρημέναι· καὶ τῶν μὲν ἐχόντων θέμα εἰς **ε** καὶ **α** εἶναι·

ἐν τῷ ἑνικῷ	α'	**ω̃,**	β' **ῃ̃ς,**	γ' **ῃ̃**
» » πληθ.	»	**ω̃μεν**	» **ῆτε**	» **ω̃σι (ν)**
» » δυϊκῷ			» **ῆτον**	» **ῆτον**

Τῶν δὲ εἰς **ο** εἶναι·

ἐν τῷ ἑνικῷ	α'	**ω̃,**	β' **ῳ̃ς,**	γ' **ῳ̃·**
» » πληθ.	»	**ω̃μεν,**	» **ῶτε,**	» **ῶσι (ν)**
» » δυϊκῷ			» **ῶτον**	» **ῶτον**

Παραδείγματα Ὑποτακτικῆς.

α΄) Ἐνεστῶτος 1) Θέμα **τιθη**

Ἑνικὸς α	τιθῶ,	β' τιθῇς,	γ' τιθῇ
Πληθ. »	τιθῶμεν,	» τιθῆτε,	» τιθῶσι(ν)
Δυϊκὸς		» τιθῆτον,	» τιθῆτον.

2) Θέμα **ἱστη**

Ἑνικὸς α'	ἱστῶ,	β' ἱστῇς,	γ' ἱστῇ,
Πληθ. »	ἱστῶμεν,	» ἱστῆτε,	» ἱστῶσι(ν)
Δυϊκὸς		» ἱστῆτον,	» ἱστῆτον·

4. Ὁ ἐνεργ. ἀόρ. β' τοῦ ἵστημι ἐσχηματίσθη ἐκ τοῦ θέματος **στη** καὶ εἰς τοὺς τρεῖς ἀριθμούς· εἶναι δὲ διαθέσεως μέσης· ἀλλὰ καὶ παθητικῆς *μόνον σύνθετος.*

3) Θέμα **διδω**

Ἑνικὸς α'	διδῶ,	β' διδῷς,	γ' διδῷ,
Πληθ. »	διδῶμεν,	» διδῶτε,	» διδῶσι(ν)
Δυϊκὸς		» διδῶτον,	» διδῶτον·

β΄) Ἀορίστου β΄ 1) Θέμα **θη**

Ἑνικὸς α'	θῶ,	β' θῇς,	γ' θῇ
Πληθ. »	θῶμεν,	» θῆτε,	» θῶσι(ν)
Δυϊκὸς		» θῆτον,	» θῆτον.

2) Θέμα **στη**

Ἑνικὸς α'	στῶ,	β' στῇς,	γ' στῇ
Πληθ. »	στῶμεν,	» στῆτε,	» στῶσι(ν)
Δυϊκὸς		» στῆτον,	» στῆτον.

3) Θέμα **δω**

Ἑνικὸς α'	δῶ	β' δῷς,	γ' δῷ
Πληθ. »	δῶμεν,	» δῶτε,	» δῶσι(ν)
Δυϊκὸς		» δῶτον,	» δῶτον.

§ 59. Αἱ καταλήξεις τῆς **Εὐκτικῆς** πάντων τῶν εἰς **μι** φωνηεντολήκτων ἐν τῷ ἐνεστῶτι καὶ ἀορ. β΄ εἶναι·

Ἑν. α΄	**ιην,**	β΄ **ιης,**	γ΄ **ιη**
Πλ. »	**ιμεν** καὶ **ιημεν**	» **ιτε** καὶ **ιητε**	» **ιεν** καὶ **ιησαν**
Δυϊκ.		» **ιτον** καὶ **ιητον**	» **ιτην** καὶ **ιήτην**

§ 60. Τὸ **ι** τῶν καταλήξεων τῆς Εὐκτικῆς γίνεται μετὰ μὲν τοῦ χαρακτῆρος **ε, ει**· μετὰ δὲ τοῦ **α, αι** καὶ μετὰ τοῦ **ο, οι.**

Παραδείγματα Εὐκτικῆς.

α΄) Ἐνεστῶτος 1) Θέμα **τιθε**

Ἑνικὸς α'	τιθειην	β' τιθειης	γ' τιθειη
Πληθ. »	τιθεῖμεν καὶ [τιθείημεν	» τιθεῖτε καὶ [τιθειητε	» τιθεῖεν καὶ [τιθειησαν
Δυϊκὸς		» τιθεῖτον καὶ [τιθειητον	» τιθείτην καὶ [τιθειήτην.

SISMANOGLIO MEGARO

2) Θέμα *ιστα*

Ἐνικὸς	α΄ ἱσταίην	β΄	ἱσταίης	γ΄	ἱσταίη
Πληθ.	» ἱσταῖμεν καὶ ἱσταίημεν	»	ἱσταῖτε καὶ ἱσταίητε	»	ἱσταῖεν καὶ ἱσταίησαν
Δυϊκὸς		»	ἱσταῖτον καὶ ἱσταίητον	»	ἱσταίτην καὶ ἱσταιήτην.

3) Θέμα *διδο*

Ἐνικὸς	α΄ διδοίην	β΄	διδοίης	γ΄	διδοίη
Πληθ.	» διδοῖμεν καὶ διδοίημεν	»	διδοῖτε καὶ διδοίητε	»	διδοῖεν καὶ διδοίησαν
Δυϊκὸς		»	διδοῖτον καὶ διδοίητον	»	διδοίτην καὶ διδοιήτην.

β΄) ἀορίστου β΄ 1) Θέμα *θε*

Ἐνικὸς	α΄ θείην	β΄	θείης	γ΄	θείη
Πληθ.	» θεῖμεν καὶ θείημεν	»	θεῖτε καὶ θείητε	»	θεῖεν καὶ θείησαν
Δυϊκὸς		»	θεῖτον καὶ θείητον	»	θείτην καὶ θειήτην.

2) Θέμα *στα*

Ἐνικὸς	α΄ σταίην,	β΄	σταίης,	γ΄	σταίη
Πληθ.	» σταῖμεν καὶ σταίημεν	»	σταῖτε καὶ σταίητε	»	σταῖεν καὶ σταίησαν
Δυϊκὸς		»	σταῖτον καὶ σταίητον	»	σταίτην καὶ σταιήτην.

3) Θέμα *δο*

Ἐνικὸς	α΄ δοίην,	β΄	δοίης,	γ΄	δοίη
Πληθ.	» δοῖμεν καὶ δοίημεν	»	δοῖτε καὶ δοίητε	»	δοῖεν καὶ δοίησαν
Δυϊκὸς		»	δοῖτον καὶ δοίητον	»	δοίτην καὶ δοιήτην

§ 61. Αἱ καταλήξεις τῆς ***Προστακτικῆς*** εἶναι·

Ἐν τῷ ἑνικῷ β΄ ***(θι)***[1]

» » πληθ. » ***τε, ντων*** ἢ ***τωσαν***

» » δυϊκῷ » ***τον,*** γ΄ ***των***

1. Τὴν κατάληξιν θι ἐλάχιστα ἐκ τῶν εἰς μι διετήρησαν.

Παραδείγματα Προστακτικῆς.

α΄) Ἐνεστῶτος 1) Θέμα *τιθε*

Ἐνικός	τίθει,[1]	τιθέτω
Πληθντ.	τίθετε,	τιθέντων καὶ τιθέτωσαν
Δυϊκός	τίθετον,	τιθέτων

2) Θέμα *ἱστη*

Ἐνικός	ἵστη,[2]	ἱστάτω
Πληθντ.	ἵστατε,	ἱστάντων καὶ ἱστάτωσαν
Δυϊκός	ἵστατον,	ἱστάτων

3) Θέμα *διδο*

Ἐνικός	δίδου,	διδότω
Πληθντ.	δίδοτε,	διδόντων καὶ διδότωσαν
Δυϊκός	δίδοτον,	διδότων

β΄) ἀορίστου β΄ 1) Θέμα *θε*

Ἐνικός	θές,[3]	θέτω
Πληθντ.	θέτε,	θέντων καὶ θέτωσαν
Δυϊκός	θέτον,	θέτων

2) Θέμα *στη*

Ἐνικός	στῆθι,[4]	στήτω
Πληθντ.	στῆτε,	στάντων καὶ στήτωσαν
Δυϊκός	στῆτον,	στήτων

2. Τὸ β΄ ἑνικὸν πρόσωπον τῆς Προστακτικῆς τοῦ ἐνεστῶτος τοῦ **τίθημι** καὶ **δίδωμι** ἐσχηματίσθη κατὰ τὰ συνηρημένα.

3. Τὸ β΄ ἑνικὸν πρόσωπον τῆς Προστακτικῆς τοῦ ἐνεστῶτος τοῦ **ἵστημι** ἐσχηματίσθη ἐκ τοῦ θέματος εἰς η.

4. Τὸ β΄ ἑνικὸν πρόσωπον τοῦ ἀορίστου β΄ τῆς Προστακτικῆς τῶν ῥημάτων **τίθημι** καὶ **δίδωμι** ἔχει κατάληξιν ς.

5. Ἡ Προστακτικὴ τοῦ ἀορ. β΄ **τοῦ ἵστημι** ἐσχηματίσθη ἐκ τοῦ εἰς η θέματος, πλὴν τοῦ γ΄ πληθ. στάντων.

SISMANOGLIO MEGARO

3) Θέμα **δο**

Ενικός	**δός,**	δότω
Πληθυντ.	**δότε,**	δόντων καὶ δότωσαν
Δυϊκός	**δότον,**	δότων

§ 62. Εἰς τὰ μετὰ προθέσεως σύνθετα ῥήματα ὁ τόνος τοῦ ἐνεργ. ἀορίστου β΄ τῆς Προστακτικῆς **ἀναβιβάζεται** ὅσον τὸ δυνατὸν ἀνωτέρω τῆς ληγούσης.

§ 63. Αἱ καταλήξεις τοῦ **Ἀπαρεμφάτου** εἶναι τοῦ μὲν ἐνεστῶτος **ναι** τοῦ δὲ ἀορίστου β΄ **εναι.**

§ 64. Τὸ **ε** τῆς καταλήξεως τοῦ ἀορ. β΄ ἐν τῷ **ἀπαρεμφάτῳ** συνῃρέθη μετὰ τοῦ χαρακτῆρος **ε** εἰς **ει** μετὰ δὲ τοῦ **α** εἰς **η** καὶ μετὰ τοῦ **ο** εἰς **ου.**

Παραδείγματα Ἀπαρεμφάτου.

α΄) Ἐνεστῶτος	1) θέμα	**τιθε**	τιθέ-**ναι**
	2) »	**ἱστα**	ἱστά-**ναι**
	3) »	**διδο**	διδό-**ναι**
β΄) Ἀορίστ. β΄	1) »	**θε**	**θεῖναι**
	2) »	**στα**	**στῆναι**
	3) »	**δο**	**δοῦναι**

§ 65. Καὶ τῶν εἰς **μι** ἡ ἐνεργητικὴ Μετοχὴ ἐν τῷ ἐνεστῶτι καὶ τῷ ἀορίστῳ β΄ ἔχει χαρακτῆρα **ντ,** ἀλλ' ἐσχηματίσθη ἡ ὀνομαστικὴ αὐτῆς διὰ τῆς προσλήψεως τοῦ **ς,** τῆς ἀποβολῆς τοῦ **ντ** πρὸ τοῦ **ς** καὶ τῆς ἀναπληρωτικῆς ἐκτάσεως[1] τοῦ μὲν **ε** εἰς **ει,** τοῦ **α** εἰς **α** καὶ τοῦ **ο** εἰς **ου.**

Παραδείγματα Μετοχῆς.

α΄) ἐνεστῶτος 1) Θέμα **τιθεντ**

Ὀν. τιθεὶς, γεν. **τιθέντος·** θηλ. **τιθεῖσα,** γεν. **τιθείσης·** οὐδ. **τιθέν,** γεν. **τιθέντος.**

1. Βλέπε ἐν σελ. 19 σημείωσιν 1.

2) Θέμα **ἱσταντ**

Ὀν. ἱστάς, γεν. **ἱστάντος·** θηλ. **ἱστᾶσα,** γεν. **ἱστάσης·** οὐδ. **ἱστάν,** γεν. **ἱστάντος·**

3) Θέμα **διδοντ**

Ὀν. διδούς, γεν. **διδόντος·** θηλ. **διδοῦσα,** γεν. **διδούσης·** οὐδ. **διδόν,** γεν. **διδόντος.**

β΄) Ἀόρ. β΄ 1) Θέμα **θεντ**

Ὀν. θεὶς, γεν. **θέντος·** θηλ. **θεῖσα,** γεν. **θείσης·** οὐδ. **θέν,** γεν. **θέντος.**

2) Θέμα **σταντ**

Ὀν. στάς, γεν. **στάντος·** θηλ. **στᾶσα,** γεν. **στάσης·** οὐδ. **στάν,** γεν. **στάντος.**

3) θέμα **δοντ**

Ὀν. δούς, γεν. **δόντος·** θηλ. **δοῦσα,** γεν. **δούσης·** οὐδ. **δόν,** γεν. **δόντος.**

2) Μέση καὶ παθητικὴ φωνὴ τῶν εἰς μι φωνηεντολήκτων

§ 66. Αἱ καταλήξεις τῆς μέσης καὶ παθητικῆς φωνῆς τῶν εἰς **μι** φωνηεντολήκτων ἐν τῇ Ὁριστικῇ τοῦ μὲν ἐνεστῶτος εἶναι αἱ αὐταὶ μὲ τὰς τοῦ ἐνεστῶτος τῶν βαρυτόνων τῆς αὐτῆς ἐγκλίσεως καὶ φωνῆς, ἀλλ' ἄνευ τῶν θεματικῶν φωνηέντων **ο** καὶ **ε·** ἤτοι·

Ἑνικὸς	α΄	**μαι**	β΄ **σαι**	γ΄	**ται**
Πληθ.	»	**μεθα**	» **σθε**	»	**νται**
Δυϊκὸς			» **σθον**	»	**σθον.**

Τοῦ δὲ παρατατικοῦ καὶ μέσ. ἀορ. β΄ εἶναι αἱ αὐταὶ

SISMANOGLIO MEGARO

μὲ τὰς τοῦ παρατατικοῦ τῶν βαρυτόνων τῆς αὐτῆς φωνῆς, ἀλλ' ἄνευ τῶν θεματικῶν φωνηέντων **ο** καὶ **ε**· ἤτοι·

Ἐνικὸς	α΄ **μην,**	β΄ **σο,**[1]	γ΄ **το**
Πληθ.	» **μεθα,**	» **σθε,**	» **ντο**
Δυϊκὸς	»	» **σθον,**	» **σθην.**

Παραδείγματα Ὁριστικῆς.

α΄) Ἐνεστῶτος 1) θέμα **τιθε**

Ἐνικὸς α΄	τίθε-**μαι,**	β΄ τίθε-**σαι,**	γ΄ τίθε-**ται**
Πληθ. »	τιθέ-**μεθα,**	» τίθε-**σθε,**	» τίθε-**νται**
Δυϊκὸς		» τίθε-**σθον,**	» τίθε-**σθον.**

2) θέμα **ἱστα**

Ἐνικὸς α΄	ἵστα-**μαι,**	β΄ ἵστα-**σαι,**	γ΄ ἵστα-**ται**
Πληθ. »	ἱστά-**μεθα,**	ἵστα-**σθε,**	» ἵστα-**νται**
Δυϊκὸς		ἵστα-**σθον,**	» ἵστασθον.

3) θέμα **διδο**

Ἐνικὸς α΄	δίδο-**μαι,**	β΄ δίδο-**σαι,**	γ΄ δίδο-**ται**
Πληθ. »	διδό-**μεθα,**	δίδο-**σθε,**	» δίδο-**νται**
Δυϊκὸς		δίδο-**σθον,**	» δίδο-**σθον.**

β΄) Παρατατικοῦ 1) θέμα **ἐ-τιθε**

Ἐνικὸς α΄	ἐ-τιθέ-**μην,**	β΄ ἐ-τίθε-**σο,**	γ΄ ἐ-τίθε-**το**
Πληθ. »	ἐ-τιθέ-**μεθα,**	ἐ-τίθε-**σθε,**	» ἐ-τίθε-**ντο**
Δυϊκὸς		ἐ-τίθε-**σθον,**	» ἐ-τιθέ-**σθην.**

2) θέμα **ἱστα**

Ἐνικὸς α΄	ἱστά-**μην,**	β΄ ἵστα-**σο,**	γ΄ ἵστα-**το**
Πληθ. »	ἱστά-**μεθα,**	ἵστα-**σθε,**	» ἵστα-**ντο**
Δυϊκὸς		ἵστα-**σθον,**	» ἱστά-**σθην.**

1. Ἐν τῷ μέσῳ ἀορίστῳ β΄ τοῦ δευτέρου προσώπου ἡ κατάληξις εἶναι **ου**.

3) θέμα **ἐ-διδο**

Ἐνικὸς α΄	ἐ-διδό-**μην,**	β΄ ἐ-δίδο-**σο.**	γ΄ ἐ-δίδο-**το**
Πληθ. »	ἐ-διδό-**μεθα,**	» ἐ-δίδο-**σθε,**	» ἐ-δίδο-**ντο**
Δυϊκὸς		» ἐ-δίδο-**σθον,**	» ἐ-διδό-**σθην.**

γ΄) Μέσου ἀορ. β΄ 1) θέμα **ἐ-θε**

Ἐνικὸς α΄	ἐθέ-**μην,**	β΄ ἔθου,	γ΄ ἔθε-**το**
Πληθ. »	ἐθέ-**μεθα,**	» ἔθε-**σθε,**	» ἔθε-**ντο**
Δυϊκὸς		» ἔθε-**σθον**	» ἐθέ-**σθην.**

2) θέμα **ἐδο**

Ἐνικὸς α΄	ἐδό-**μην,**	β΄ ἔδου.	γ΄ ἔδο-**το**
Πληθ. »	ἐδό-**μεθα,**	» ἔδο-**σθε,**	» ἔδο-**ντο**
Δυϊκὸς		» ἔδο-**σθον,**	» ἐδό-**σθην.**

Τὸ **ἵσταμαι** δὲν ἔχει μέσον ἀόριστον β΄.

§ 67. Ἐν δὲ τῇ Ὑποτακτικῇ αἱ καταλήξεις τοῦ ἐνεστῶτος καὶ μ. ἀορίστου β΄ εἶναι συνηρημέναι καὶ τῶν μὲν εἰς **ε** καὶ **α** εἶναι·

Ἐνικὸς	α΄ **ὦμαι,**	β΄ **ῇ,**	γ΄ **ῆται**
Πληθ.	» **ὡμεθα,**	» **ησθε,**	» **ῶνται**
Δυϊκὸς		» **ησθον,**	» **ησθον·**

τῶν δὲ εἰς **ο** εἶναι·

Ἐνικὸς	α΄ **ῶμαι,**	β΄ **ῷ,**	γ΄ **ῶται**
Πληθ.	» **ὡμεθα,**	» **ωσθε,**	» **ῶνται**
Δυϊκὸς		» **ωσθον,**	» **ωσθον.**

Παραδείγματα Ὁριστικῆς.

α΄) Ἐνεστῶτος 1) θέμα **τιθη**

Ἐνικὸς α΄	τιθῶ-**μαι,**	β΄ τιθῇ	γ΄ τιθῆ-**ται**
Πληθ. »	τιθώ-**μεθα,**	» τιθῆ-**σθε,**	» τιθῶ-**νται**
Δυϊκὸς		» τιθῆ-**σθον,**	» τιθῆ-**σθον.**

SISMANOGLIO © MEGARO

2) Θέμα **ἱστη**

Ἐνικὸς α΄	ἱστῶμαι,	β΄ ἱστῇ,	γ΄ ἱστῆται
Πληθ.	» ἱστώμεθα,	» ἱστῆσθε,	» ἱστῶνται
Δυϊκὸς		» ἱστῆσθον,	» ἱστῆσθον.

3) Θέμα **διδω**

Ἐνικὸς α΄	διδῶμαι,	β΄ διδῷ,	γ΄ διδῶται
Πληθ.	» διδώμεθα,	» διδῶσθε,	» διδῶνται
Δυϊκὸς		» διδῶσθον,	» διδῶσθον.

β΄) Ἀορίστου β΄ 1) Θέμα **θη**

Ἐνικὸς α΄	θῶμαι,	β΄ θῇ,	γ΄ θῆται
Πληθ.	» θώμεθα,	» θῆσθε,	» θῶνται
Δυϊκὸς		» θῆσθον,	» θῆσθον.

2) Θέμα **δω**

Ἐνικὸς α΄	δῶμαι,	β΄ δῷ,	γ΄ δῶται
Πληθ.	» δώμεθα,	» δῶσθε,	» δῶνται
Δυϊκὸς		» δῶσθον,	» δῶσθον.

§ 68. Ἐν δὲ τῇ Εὐκτικῇ αἱ καταλήξεις τοῦ ἐνεστῶτος καὶ μ. ἀορίστου β΄ εἶναι·

Ἑνικὸς α΄	***(ι)μην,***	β΄ ***(ι)ο,***	γ΄ ***(ι)το***
Πληθ.	» ***(ι)μεθα,***	» ***(ι)σθε,***	» ***(ι)ντο***
Δυϊκὸς		» ***(ι)σθον,***	» ***(ι)σθην.***

§ 69. Τὸ **ι** τῶν καταλήξεων τῆς Εὐκτικῆς ἔγεινε μετὰ μὲν τοῦ χαρακτῆρος **ε, ει**· μετὰ δὲ τοῦ **σ, αι** καὶ μετὰ τοῦ **ο, οι.**

Παραδείγματα Εὐκτικῆς.

α΄) Ἐνεστῶτος 1) Θέμα **τιθε**

Ἐνικὸς α΄	τιθείμην[1],	β΄ τιθεῖο,	γ΄ τιθεῖτο
Πληθ.	» τιθείμεθα,	» τιθεῖσθε,	» τιθεῖντο
Δυϊκὸς		» τιθεῖσθον,	» τιθείσθην.

1. Ὁ ἐνεστὼς καὶ μ. ἀόρ. β΄ τῆς Εὐκτικῆς τοῦ **τίθημι** κλίνεται καὶ κατὰ νὰ βαρύτονα· **τιθοίμην, θοίμην.**

2) Θέμα **ἱστα**

Ἐνικὸς α΄	ἱσταίμην,	β΄ ἱσταῖο,	γ΄ ἱσταῖτο
Πληθ.	» ἱσταίμεθα,	» ἱσταῖσθε,	» ἱσταῖντο
Δυϊκὸς		» ἱσταῖσθον,	» ἱσταίσθην.

3) Θέμα **διδο**

Ἐνικὸς α΄	διδοίμην,	β΄ διδοῖο,	γ΄ διδοῖτο
Πληθ.	» διδοίμεθα,	» διδοῖσθε,	» διδοῖντο
Δυϊκὸς		» διδοῖσθον,	» δίδοισθην.

β΄) Μέσου ἀορίστου β΄ 1) Θέμα **θε**

Ἐνικὸς α΄	θείμην,	β΄ θεῖο,	γ΄ θεῖτο
Πληθ.	» θείμεθα,	» θεῖσθε,	» θεῖντο
Δυϊκὸς		» θεῖσθον,	» θείσθην.

2) Θέμα **δο**

Ἐνικὸς α΄	δοίμην,	β΄ δοῖο,	γ΄ δοῖτο
Πληθ.	» δοίμεθα,	» δοῖσθε,	» δοῖντο
Δυϊκὸς		» δοῖσθον,	» δοίσθην.

§ 70. Ἐν δὲ τῇ Προστακτικῇ αἱ καταλήξεις τοῦ ἐνεστῶτος καὶ μ. ἀορίστου β΄ εἶναι·

Ἑνικὸς β΄	***σο***[1],	γ΄ ***σθω***	
Πληθ.	» ***σθε,***	» ***σθων*** ἢ ***σθωσαν***	
Δυϊκὸς	» ***σθον***	» ***σθων.***	

Παραδείγματα Προστακτικῆς.

α΄) Ἐνεστῶτος 1) Θέμα **τιθε**

Ἐνικὸς β΄	τίθε-σο,	γ΄ τιθέ-σθω
Πληθ.	» τίθε-σθε,	» τιθέ-σθων ἢ τιθέ-σθωσαν
Δυϊκὸς	» τίθε-σθον,	» τιθέ-σθων.

1. Τὸ **σ** τῆς καταλήξεως **σο** ἐν τῷ μ. ἀορ. β΄ τῆς Προστακτικῆς ἀπεβλήθη καὶ ὁ χαρακτὴρ **ε** καὶ **ο** μετὰ τοῦ **ο** τῆς καταλήξεως συνῃρέθη εἰς **ου.**

SISMANOGLIO MEGARO

2) Θέμα **ἱστα**

Ἑνικὸς β'	ἵστα-σο,	γ' ἱστά-σθω
Πληθ. »	ἵστα-σθε,	» ἱστά-σθων ἢ ἱστά-σθωσαν
Δυϊκὸς »	ἵστα-σθον	» ἱστά-σθων.

3) Θέμα **διδο**

Ἑνικὸς β'	δίδο-σο,	γ' διδό-σθω
Πληθ. »	δίδο-σθε,	» διδό-σθων ἢ διδό-σθωσαν
Δυϊκὸς »	δίδο-σθον,	» διδό-σθων.

β') Μέσ. ἀορ. β' 1) Θέμα **θε**

Ἑνικὸς β'	θοῦ.[1]	γ' θέ-σθω
Πληθ. »	θέ-σθε,	» θέ-σθων ἢ θέ-σθωσαν.
Δυϊκὸς »	θέ-σθον,	» θέ-σθων.

2) Θέμα **δο**

Ἑνικὸς β'	δοῦ[2],	γ' δό-σθω
Πληθ. »	δό-σθε,	» δό-σθων ἢ δό-σθωσαν
Δυϊκὸς »	δό-σθον,	» δό-σθων.

§ 71. Ἐν δὲ τῷ Ἀπαρεμφάτῳ αἱ καταλήξεις τοῦ ἐνεστῶτος καὶ μ. ἀορίστου β' εἶναι· **σθαι.**

Παραδείγματα Ἀπαρεμφάτου.

α') Ἐνεστῶτος	1) Θέμα	**τιθε**	τίθε-σθαι.
	2) »	**ἱστα**	ἵστα-σθαι.
	3) »	**διδο**	δίδο-σθαι.
β') Μέσ. ἀορ. β'	1) »	**θε**	θέ-σθαι.
	2) »	**δο**	δό-σθαι.

1. Κατ' ἀρχὰς ἦτο **θέσο** καὶ μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ **σ** **(θέ-ο) θοῦ.**

2. Κατ' ἀρχὰς ἦτο **δόσο** καὶ μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ **σ** **(δό-ο) δοῦ.**

§ 72. Καὶ ἐν τῇ Μετοχῇ εἶναι·
Ἀρσ. **μενος,** θηλ. **μένη,** οὐδ. **μενον.**

Παραδείγματα Μετοχῆς.

α') Ἐνεστῶτος 1) Θέμα **τιθε**

τιθέ-**μενος,**	τιθε-**μένη,**	τιθέ-**μενον.**

2) Θέμα **ἱστα**

ἱστά-**μενος,**	ἱστα-**μένη,**	ἱστά-**μενον.**

3) Θέμα **διδο**

διδό-**μενος,**	διδο-**μένη**	διδό-**μενον.**

β') Μέσ. ἀορ. β' 1) Θέμα **θε**

θέ-**μενος,**	θε-**μένη,**	θέ-**μενον.**

2) Θέμα **δο**

δό-**μενος,**	δο-**μένη,**	δό-**μενον.**

3' Οἱ λοιποὶ χρόνοι τῶν εἰς ϗι φωνηεντολήκτων.

§ 73. Οἱ λοιποὶ χρόνοι τῶν εἰς **μι** φωνηεντολήκτων εἰς πάσας τὰς φωνὰς καὶ ἐγκλίσεις ἐσχηματίσθησαν ὡς καὶ οἱ τῶν βορυτόνων φωνηεντολήκτων, ἤτοι· διὰ τῆς προσαρτήσεως εἰς τὸ ῥηματικὸν θέμα τῶν οἰκείων καταλήξεων ἑκάστου χρόνου· ἀλλὰ τῆς μὲν ἐνεργητικῆς καὶ μέσης φωνῆς οἱ χρόνοι ἐσχηματίσθησαν ἐκ τοῦ εἰς **η** καὶ **ω** ῥημ. θέματος, τῆς δὲ παθητικῆς φωνῆς ἐκ τοῦ εἰς **ε, α** καὶ **ο.**

Παραδείγματα.

Ἐνεστὼς	**τίθημι**	**ἵστημι**	**δίδωμι**
Ἐνεργ. μέλ.	θή́σω κτλ.,	στή́σω κτλ.,	δώ́σω κτλ.
Μέσ. »	θή́σομαι κτλ.	στή́σομαι κτλ.	δώ́σομαι κτλ.
		ἑστησάμην κτλ.	

SISMANOGLIO MEGARO

Παθ.	» τεθήσομαι κτλ.	στἀθήσομαι κτλ.	δοθήσομαι κτλ.
»	*ἀόρ.* ἐτέθην κτλ.	ἐστάθην κτλ.	ἐδόθην κτλ.
Παρακείμ.			δέδομαι κτλ.
Ὑπερσ.			ἐδεδόμην κτλ.

§ 74. Ὁ ἐνεργ. παρακ. τοῦ ***τίθημι*** εἶναι τέθΕΙκα· ὁ δὲ μέσος τέθΕΙμαι· ὡς παθητικὸς παρακείμενος τοῦ ***τίθημι*** χρησιμεύει τὸ ***κεῖμαι, κεῖσαι, κεῖται*** κτλ.

§ 75. Τοῦ ***ἵστημι*** ὁ ἐνεργ. παρακείμενος ***ἕστηκα*** καὶ ὑπερσ. ***ἑστήκειν*** εἶναι μέσης καὶ παθ. διαθέσεως καὶ κλίνεται ὡς ἑξῆς·

Ὁριστική.

ἕστηκα,	ἕστηκας,	ἕστηκε(ν)
ἑστήκαμεν ἢ ἕσταμεν,	ἑστήκατε ἢ ἕστατε,	ἑστήκασι(ν) ἢ ἑστᾶσι(ν)·
ἑστήκατον ἢ ἕστατον,	ἑστήκατον ἢ ἕστατον.	

Ὑποτακτική.

ἑστήκω,	ἑστήκῃς,	ἑστήκῃ
ἑστήκωμεν ἢ ἑστῶμεν	ἑστήκητε,	ἑστήκωσι(ν) ἢ ἑστῶσι(ν)
	ἑστήκητον,	ἑστήκητον.

Εὐκτική.

ἑστήκοιμι,	ἑστήκοις κτλ.

Ἀπαρέμφατον.

ἑστηκέναι ἢ ἑστάναι (συνηθέστερον).

Μετοχή.

ἑστηκώς	ἑστηκυῖα	ἑστηκός
ἢ ἑστώς, ἑστῶτος,	ἑστῶσα, ἑστώσης,	ἑστώς, ἑστῶτος
		(συνηθέστερον).

Ὑπερσυντελικός.

ἑστήκειν,	ἑστήκεις,	ἑστήκει
ἑστήκειμεν,	ἑστήκειτε,	ἑστήκεσαν ἢ ἕστασαν
	ἑστήκειτον,	ἑστηκείτην
ἢ εἱστήκειν,	εἱστήκεις,	εἱστήκει κτλ.

Β΄ Κλίσις τῶν εἰς μι συμφωνολήκτων.

Ὁ ἐνεστὼς καὶ παρατατικὸς αὐτῶν.

§ 76. Τὰ συμφωνόληκτα εἰς ***μι*** εἶναι πολυπληθέστερα τῶν προηγουμένων· τὸ δὲ ῥηματικὸν θέμα αὐτῶν προσέλαβεν εἰς τὸν ἐνεργ., μέσ. καὶ παθ. ἐνεστῶτα πασῶν τῶν ἐγκλίσεων καὶ εἰς τὸν παρατατικὸν τὸ ***νυ***.

Παραδείγματα.

Ῥημ. θέμα δεικ+νυ — δείκ-νυ-μι
» » πηγ+νυ — πήγ-νυ-μι
» » ὀμ+νυ — ἐνεστ. ὄμ-νυ-μι.

§ 77. Εἰς τὰ ἐκ τῶν εἰς ***μι*** *συμφώνηκτα* ὁ χαρακτὴρ ***σ*** ἀφωμοιώθη πρὸς τὸ ***ν***.

Παραδείγματα.

Ῥημ. θέμα σβεσ+νυ — σβέν-νυ-μι
» » ζωσ+νυ — ζών-νυ-μι
» » κορεσ+νυ — κορέν-νυ-μι.

§ 78. Κατὰ τὰ συμφώνηκτα ἔλαβον τὸ ***ννυ*** καὶ τὰ φωνηεντόληκτα *χώννυμι* καὶ *στρώννυμι*.

§ 79. Ὁ ***ἐνεστὼς*** τῆς μὲν Ὁριστικῆς, Προστακτικῆς, Ἀπαρεμφάτου καὶ Μετοχῆς καὶ ὁ παρατατικὸς αὐτῶν συνήθως μὲν σχηματίζεται καθὼς καὶ ὁ τῶν εἰς ***μι*** φωνηεντολήκτων, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰ βαρύτονα σπανιώτερον· τῆς δὲ Ὑποτακτικῆς καὶ Εὐκτικῆς πάντοτε κατὰ τὰ βαρύτονα.

SISMANOGLIO MEGARO

Τὸ δείκνυμι καὶ δείκνυμαι κλίνεται οὕτω·

α) Ἐν τῇ ἐνεργητικῇ φωνῇ·

	Ὁριστική.		Ὑποτακτική.
	Ἐνεστώς.	*Παρατατικός.*	*Ἐνεστώς.*
Ἑνικὸς	δείκ-νυμι	ἐδείκ-νυν	δεικνύω,
	δείκ-νυς	ἐδείκ-νυς	δεικνύῃς,
	δείκ-νυσι(ν)	ἐδείκ-νυ	δεικνύῃ κτλ.
Πληθ.	δεί-νυμεν	ἐδείκ-νυμεν	
	δείκ-νυτε	ἐδείκ-νυτε	
	δεικ-νύασι(ν)	ἐδείκ-νυσαν	
Δυϊκὸς	δείκ-νυτον	ἐδείκ-νυτον	
	δείκ-νυτον	ἐδεικ-νύτην	

Εὐκτική.	Προστ.	Ἀπαρεμφ.	Μετοχή.
δεικνύοιμι		δεικνύναι	δεικνὺς γεν. δεικνύντος
δεικνύοις	δείκνυ		δεικνῦσα » δεικνύσης
δεικνύοι κτλ.	δεικνύτω		δεικνὺν » δεικνύντος
	δείκνυτε		
	δεικνύντων ἢ δεικνύτωσαν		
	δείκνυτον		
	δεικνύτων		

β) Ἐν τῇ μέσῃ καὶ παθητικῇ φωνῇ.

	Ὁριστική.		Ὑποτακτική.
	Ἐνεστώς.	*Παρατατικός.*	*Ἐνεστώς.*
Ἑνικὸς	δείκ-νυμαι	ἐδεικ-νύμην	δεικνύωμαι
	δείκ-νυσαι	ἐδείκ-νυσο	δεικνύῃ
	δείκ-νυται	ἐδείκ-νυτο	δεικνύηται
Πληθ.	δεικ-νύμεθα	ἐδεικ-νύμεθα	δεικνυώμεθα
	δείκ-νυσθε	ἐδείκ-νυσθε	δεικνύησθε
	δείκ-νυνται	ἐδείκ-νυντο	δεικνύωνται
Δυϊκὸς	δείκ-νυσθον	ἐδείκ-νυσθον	δεικνύησθον
	δείκ-νυσθον	ἐδεικ-νύσθην	δεικνύησθον

	Εὐκτική.	Προστακ.	Ἀπαρέμφ.	Μετοχή.
Ἑνικὸς	δεικνυοίμην		δείκ-νυσθαι	δεικ-νύμενος
	δεικνύοιο	δείκ-νυσο		δεικ νυμένη
	δεικνύοιτο	δεικ-νύσθω		δεικ νύμενον
Πληθ.	δεικνυοίμεθα			
	δεικνύοισθε	δείκ-νυσθε		
	δεικνύοιντο	δεικ-νύσθων ἢ δεικ-νύσθωσαν		
Δυϊκὸς	δεικνύοισθον	δείκ-νυσθον		
	δεικνυοίσθην	δεικ-νύσθων		

§80. Οἱ λοιποὶ χρόνοι τῶν εἰς ***νυμι*** ἢ ***ννυμι*** εἰς πάσας τὰς φωνὰς καὶ ἐγκλίσεις ἐσχηματίσθησαν ἐκ τοῦ ῥημ. θέματος, ὅπως καὶ οἱ ὅμοιοι τῶν *βαρυτόνων ἀφωνολήκτων*.

Παραδείγματα.

Ἐνεστὼς δείκνυμι, *μέλ.* δείξω, *ἀόρ.* ἔδειξα, *παραχ.* δέδειχα, *τετ. μέλ.* δεδειχὼς ἔσομαι.

Ἐνεστὼς δείκνυμαι, *μέσ. μέλ.* δείξομαι, *μέσ. ἀόρ.* ἐδειξάμην, *παραχ.* δέδειγμαι, *ὑπερσ.* ἐδεδείγμην, *παθ. μέλ.* δειχθήσομαι, *παθ. ἀόρ.* ἐδείχθην, *τετ. μέλ.* δεδειγμένος ἔσομαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'

Ῥήματα κατ' ἀναλογίαν τῶν εἰς ΜΙ κλινόμενα.

§81. Κατὰ τὸ ***τίθημι*** καὶ ***τίθεμαι*** κλίνεται τὸ ***ἵημι*** (=ῥίπτω, βάλλω, πέμπω), καὶ ***ἵεμαι***· ἤτοι α') ***ἵημι***

Ὁριστικῆς *Ἐνεστὼς* ἵημι, ἵης (ἰεῖς), ἵησι(ν)· ἵεμεν, ἵετε, ἱᾶσι(ν)· ἵετον ἵετον.

Παρατατ. ἵην, ἵεις, ἵει· ἵεμεν, ἵετε, ἵεσαν· ἵετον, ἱέτην.

Μέλλων ἥσω, ἥσεις, ἥσει κτλ.

Ἀόρ. β' ἧκα, ἧκας, ἧκε(ν)· εἷμεν, εἶτε εἶσαν· εἶτον, εἴτην.

SISMANOGLIO MEGARO

Παρακ. εἶκα, εἶκας, εἶκε(ν) κτλ.
Ὑπερσ. εἴκειν, εἴκεις, εἴκει κτλ.
Ὑποτακτ. *Ἐνεστ.* ἰῶ, ἰῇς, ἰῇ, ἰῶμεν, ἰῆτε, ἰῶσι(ν)· ἰῆτον, ἰῆτον.
Ἀόρ. β΄ ὦ, ᾖς, ᾖ· ὦμεν, ἦτε, ὦσι(ν)· ἦτον, ἦτον.
Εὐκτικῆς *Ἐνεστὼς* ἰείην, ἰείης, ἰείη· ἰεῖμεν, ἰεῖτε, ἰεῖεν· ἰεῖτον, ἰείτην.
Ἀόρ. β΄ εἴην, εἴης, εἴη· εἶμεν, εἶτε, εἶεν· εἶτον, εἴτην.
Μέλλων ἥσοιμι, ἥσοις, ἥσοι κτλ.
Προστακτικῆς *Ἐνεστ.* ἶει, ἰέτω· ἶετε, ἰέντων· ἶετον, ἰέτων.
Ἀόρ. β΄ ἕς, ἕτω· ἕτε, ἕντων· ἕτον, ἕτων.
Ἀπαρεμφάτου *Ἐνεστ.* ἰέναι· *ἀόρ. β΄* εἶναι· *παρακ.* εἰκέναι.
Μετοχ. *Ἐνεστ.* ἰείς γεν. ἰέντος· ἰεῖσα γεν. ἰείσης· ἰὲν γεν. ἰέντος.
Ἀόριστος β΄ εἷς » ἕντος· εἶσα » εἴσης· ἕν » ἕντος.
Παρακείμενος εἰκώς, εἰκυῖα, εἰκός.

β΄) ***ἵεμαι***·

Ὁριστικῆς *Ἐνεστ.* ἵεμαι, ἵεσαι, ἵεται· ἱέμεθα, ἵεσθε, ἵενται· ἵεσθον, ἵεσθον.
Παρατ. ἱέμην, ἵεσο, ἵετο· ἱέμεθα, ἵεσθε, ἵεντο· ἵεσθον, ἱέσθην.
Μ. Μέλ. ἥσομαι, ἥσει, ἥσεται κτλ.
Μ.' Αρ. β΄ εἵμην, εἶσο, εἷτο· εἵμεθα, εἶσθε, εἷντο· εἶσθον, εἴσθην.
Παρακ. εἶμαι, εἶσαι, εἶται κτλ.
Ὑπερσ. εἵμην, εἶσο, εἷτο κτλ.
Π. Μέλ. ἑθήσομαι, ἑθήσει, ἑθήσεται κτλ.
Π. Ἀόρ. εἴθην, εἴθης, εἴθη κτλ.
Ὑποτακτ. *Ἐνεστ.* ἵωμαι, ἵῃ, ἵηται· ἰώμεθα, ἵησθε, ἵωνται· ἵησθον, ἵησθον.
Μ.' Αόρ. β΄ ὦμαι, ᾖ, ἦται· ὦμεθα, ἧσθε, ὦνται· ἧσθον, ἧσθον.
Παρακείμ. εἱμένος ὦ, ᾖς, ᾖ κτλ.
Παθ. Ἀόρ. ἑθῶ, ἑθῇς, ἑθῇ κτλ.
Εὐκτικῆς *Ἐνεστ.* ἰείμην, ἰεῖο, ἰεῖτο· ἰείμεθα, ἰεῖσθε, ἰεῖντο· ἰεῖσθον, ἰείσθην.
Μέσ. Μέλ. [ἡσοίμην, ἥσοιο, ἥσοιτο] κτλ.
Μ.' Αόρ. β΄ εἵμην, εἷο, εἷτο, εἵμεθα, εἶσθε, εἷντο· εἶσθον, εἴσθην·
Παρακείμ. εἱμένος εἴην, εἴης, εἴη κτλ.
Παθ. Μέλ. ἑθησοίμην, ἑθήσοιο, ἑθήσοιτο κτλ.
» *Ἀόρ.* ἑθείην, ἑθείης, ἑθείη κτλ.

Προστακτ. *Ἐνεστ.* ἶεσο, ἰέσθω· ἶεσθε, ἰέσθων· ἶεσθον, ἰέσθων.
Μέσ. Ἀόρ. β΄ οὗ, ἔσθω· ἔσθε, ἔσθων· ἔσθον, ἔσθων.
Παρακείμενος εἶσο, εἶσθω· εἶσθε, εἶσθων· εἶσθον, εἶσθων.
Παθ. Ἀόρ. ἑθητι, ἑθήτω κτλ.
Ἀπαρεμφάτου *Ἐνεστ.* ἶεσθαι· *μέσ. μέλ.* ἥσεσθαι· *μέσ. ἀόρ. β΄* ἔσθαι· *παρακ.* εἶσθαι· *παθ. μέλ.* ἑθήσεσθαι· *π. ἀόρ.* ἑθῆναι.
Μετοχῆς *Ἐνεστ.* ἱέμενος, μένη, μενον· *μέσ. μέλ.* ἡσόμενος, μένη, μενον· *μέσ. ἀόρ. β΄* ἕμενος, ἑμένη, ἕμενον· *παρακ.* εἱμένος, μένη, μένον· *παθ. μέλ.* ἑθησόμενος, μένη, μενον· *παθ. ἀόρ.* ἑθείς, ἑθεῖσα, ἑθέν

§ 82. Κατὰ τὸ *ἵστημι* καὶ *ἵσταμαι* κλίνονται τὰ ἑξῆς ῥήματα·

πίμπλημι (=γεμίζω), ἐπίμπλην, (ἐμ)πλήσω, (ἐν)έπλησα, (ἐμ)πέπληκα·

πίμπλαμαι, ἐπιμπλάμην, (ἐμ)πλησθήσομαι, (ἐν)επλήσθην, (ἐμ)πέπλησμαι·

πίμπρημι (=καίω), (ἐν)επίμπρην, (ἐμ)πρήσω, (ἐν)έπρησα·

(ἐμ)***πίμπραμαι,*** (ἐν)επρήσθην·

ἄγαμαι (=θαυμάζω), ἠγάμην, ἠγάσθην·

δύναμαι, ἐδυνάμην (καὶ ἠδυνάμην) ***ἐδύνω,*** ἐδύνατο κτλ., δυνήσομαι, ἐδυνήθην (ἐδυνάσθην) καὶ ἠδυνήθην· δεδύνημαι. Ὁ ἐνεστ. τῆς ὑποτακτ. κατὰ τὰ βαρύτονα· *δύνωμαι, δύνῃ* κτλ. Ὁ ἐνεστ. τῆς προστακτ. *δὲν εὑρίσκεται εἰς τὸ β΄ ἑν. πρόσωπον.*

ἐπίσταμαι (=γνωρίζω), ἠπιστάμην, ***ἠπίστασο*** καὶ ***ἠπίστω,*** ἠπίστατο· ἐπιστήσομαι· ἠπιστήθην. Ὑποτακτ. ἐνεστ. κατὰ τὰ βαρύτονα· *ἐπίστωμαι ἐπίστῃ* κτλ. Προστ. ἐνεστ. β΄ πρόσ. ***(ἐπίστασο)*** καὶ ***ἐπίστω.***

Κατὰ τὸν παρατατικὸν τοῦ ***ἐπίσταμαι*** καὶ κατὰ τὸν ἐνεστῶτα τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων αὐτοῦ κλίνεται καὶ ὁ μέσ. ἀόρ. ***ἐπριάμην*** τοῦ (ὠνέομαι) *ὠνοῦμαι* (=ἀγο-

SISMANOGLIO MEGARO

ράζω)· ἤτοι· Ὁριστ. *ἐπριάμην*, *ἐπρίω*, *ἐπρίατο* κτλ. Ὑποτ. *πρίωμαι*, πρίῃ κτλ. Εὐκτ. *πριαίμην* πρίαιο κτλ. Προστακτ. *πρίω* καὶ *πρίασο*. Ἀπαρεμφ. *πρίασθαι*· Μετοχὴ *πριάμενος*, *η*, *ον*.

φημὶ (=λέγω)·

Ὁριστ. *Ἐνεστ.* φημί, φῄς (ἢ φῇς), φησί(ν). *Πληθ.* φαμέν, φατέ, φασί(ν)[1]. *Δυϊκ.* φατόν, φατόν.

Παρατατ. ἔφην, ἔφησθα (ἔφης), ἔφη· ἔφαμεν, ἔφατε, ἔφασαν· ἔφατον, ἐφάτην.

Ὑποτακτικ. *Ἐνεστὼς* φῶ, φῇς, φῇ· φῶμεν, φῆτε, φῶσι(ν)· φῆτον, φῆτον.

Εὐκτικὴ. *Ἐνεστ.* φαίην, φαίης, φαίη· φαῖμεν, φαῖτε, φαῖεν· φαῖτον, φαίτην.

Προστακτικὴ. *Ἐνεστὼς.* φάθι ἢ φαθί, φάτω.

Ἀπαρέμφ. φάναι καὶ **Μετοχὴ** φάς φᾶσα, φάν ἢ, συνηθέστερον, φάσκων, ουσα, ον. *Μέλλων* φήσω, *ἀόριστος* ἔφησα.

§ 83. Τὸ ***φημὶ*** ἐν συνθέσει μετὰ προθέσεως ἀναβιβάζει τὸν τόνον ἐν τῷ ἐνεστῶτι τῆς Ὁριστικῆς καὶ Προστακτικῆς· ***ἀπόφημι, σύμφαθι.***

§ 84. Κλίσις τοῦ ***εἰμί*** (=εἰμαι)·

Ὁριστ. *Ἐνεστ.* **εἰμί, εἶ, ἐστί**(ν) ἐσμέν, ἐστέ, εἰσί(ν)· ἐστόν, ἐστόν[2].

Ὑποτακτ. *Ἐνεστ.* ὦ, ἦς, ᾖ· ὦμεν ἦτε, ὦσι(ν)· ἦτον, ἦτον.

Εὐκτ. *Ἐνεστ.* εἴην, εἴης, εἴη· εἶμεν καὶ εἷμεν, εἶτε καὶ εἷτε, εἶησαν καὶ εἶεν· εἴητον καὶ εἷτον, εἰήτην καὶ εἴτην.

Προστ. *Ἐνεστ.* ἴσθι, ἔστω· ἔστε, ἔστων ἢ ἔστωσαν· ἔστον, ἔστων

Ἀπαρέμφ. εἶναι.

---

1. Ὁ ἐνεστὼς τοῦ *φημί* πλὴν τοῦ τύπου **φῄς**, ἐγκλίνεται· ἴδε Τμ. Α σελ. 11 ὑποσημείωσιν.

2. Ὁ ἐνεστὼς τοῦ **εἰμί**, πλὴν τοῦ τύπου **εἶ** ἐγκλίνεται· ἴδ. Τμ. Α' σελ. 11 ὑποσημείωσιν.

Μετοχή. *ἀρσ.* ὤν, γεν. ὄντος· θηλ. οὖσα, οὔσης· οὐδ. ὄν, ὄντος.

Μέλ. ἔσομαι ἔσῃ (ἔσει) **ἔσται.** *Μέσ. ἀόρ.* **ἐγενόμην.** *Παραχ.* **γέγονα.**

§ 85. Τὸ ***εἶμι*** ἐν συνθέσει μετὰ προθέσεως ἀναβιβάζει τὸν τόνον ἐκεῖ, ἔνθα καὶ τὸ ***φημί.*** (Ποῦ;)

§ 86. Κλίσις τοῦ ***εἶμι*** (=θὰ ἔλθω).

Ὁριστ. *Ἐνεστ.* **εἶμι, εἶ, εἶσι**(ν)· ἴμεν, ἴτε, ἴασι(ν)· ἴτον, ἴτον.

Ὑποτακτ. *Ἐνεστ.* ἴω, ἴῃς, ἴῃ ἴωμεν, ἴητε, ἴωσι(ν)· ἴητον, ἴητον.

Εὐκτ. *Ἐνεστ.* ἴοιμι ἢ ἰοίην, ἴοις, ἴοι· ἴοιμεν, ἴοιτε, ἴοιεν· ἴοιτον, ἰοίτην.

Προστ. *Ἐνεστ.* ἴθι, ἴτω· ἴτε, ἰόντων ἢ ἴτωσαν· ἴτον, ἴτων.

Ἀπαρεμφ. ἰέναι.

Μετοχή. *ἀρσ.* ἰὼν ἰόντος· *θηλ.* ἰοῦσα ἰούσης· *οὐδ.* ἰὸν-ἰόντος.

Παρατατ. ᾔα ἢ ᾔειν, ᾔεις ἢ ᾔεισθα, ᾔει(ν)· ᾖμεν, ᾖτε, ᾖσαν ἢ ᾔεσαν· ᾖτον, ᾔτην.

§ 87. Κλίσις τοῦ ***κεῖμαι***[1].

Ὁριστικ. *Ἐνεστ.* κεῖμαι, κεῖσσι, κεῖται· κείμεθα, κεῖσθε· κεῖνται· κεῖσθον, κεῖσθον.

Παρατατ. ἐκείμην, ἔκεισο, ἔκειτο· ἐκείμεθα, ἔκεισθε, ἔκειντο, ἔκεισθον, ἐκείσθην.

Μέλ. κείσομαι, κείσῃ κτλ.

Προστακτικῆς *Ἐνεστὼς* κεῖσο, κείσθω κεῖσθε, κείσθων ἢ κείσθωσαν· κεῖσθον, κείσθων.

Ἀπαρεμφ. *Ἐνεστ.* κεῖσθαι.

Μετοχῆς *Ἐνεστ.* κείμενος κειμένη, κείμενον.

§ 88. Ἡ Ὑποτακτικὴ καὶ Εὐκτικὴ τοῦ *κεῖμαι* δὲν εἶναι εὔχρηστοι.

§ 89. Κλίσις τοῦ ***κάθημαι.***

---

1. Ὡς παρακείμενος τίνος ῥήματος χρησιμεύει τὸ **κεῖμαι**:

SISMANOGLIO MEGARO

Ὁριστικῆς *Ἐνεστ.* κάθημαι, κάθησαι, κάθηται καθήμεθα, κάθησθε, κάθηνται· κάθησθον, κάθησθον.
Παρατ. ἐκαθήμην, ἐκάθησο, ἐκάθητο· ἐκαθήμεθα, ἐκάθησθε, ἐκάθηντο· ἐκάθησθον, ἐκαθήσθην· καὶ
καθήμην, καθῆσο, καθῆστο· καθήμεθα, καθῆσθε, καθῆντο· καθῆσθον, καθήσθην.
Προστακτ. *Ἐνεστ.* κάθησο, καθήσθω· κάθησθε, καθήσθων· κάθησθον, καθήσθων.
Ἀπαρεμφ. *Ἐνεστ.* καθῆσθαι.
Μετοχῆς *Ἐνεστ.* καθήμενος, καθημένη, καθήμενον.

§ 90. Ἡ Ὑποτακτικὴ καὶ Εὐκτικὴ τοῦ *κάθημαι* δὲν εἶναι εὔχρηστοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ΄

Ῥήματα εἰς ΜΙ κατὰ τὸ δείκνυμι κλινόμενα.

§ 91. Κατὰ τὸ ***δείκνυμι*** κλίνονται ἐν τῷ ἐνεστῶτι πασῶν τῶν ἐγκλίσεων καὶ τῷ παρατατικῷ πολλὰ ῥήματα. Ἐκ τούτων τὰ συνηθέστερα εἶναι τὰ ἑξῆς·

ἀπόλλυμι (=καταστρέφω, χάνω) *ἀπώλλυν*, ***ἀπολῶ*** [1], ***ἀπολεῖς, ἀπολεῖ*** κτλ. *ἀπώλεσα*, *ἀπολώλεκα*, *ἀπ-ο[ω]-λωλέκειν*.

ἀπόλλυμαι (=χάνομαι) *ἀπωλλύμην*, ***ἀπολοῦμαι*** [1], ***ἀπολεῖ, ἀπολεῖται*** κτλ. παρακ. ***ἀπόλωλα***, ὑπερσυντ. ***ἀπ-ολώλειν*** καὶ ἀπΩλώλειν, μέσ. ἀόρ. β΄ ***ἀπωλόμην, ἀπώλου, ἀπώλετο*** κτλ.

ὄμνυμι (=ὀρκίζομαι), *ὤμνυν*, ***ὀμοῦμαι*** [1], ***ὀμεῖ***,

1. Πῶς λέγεται ὁ τοιοῦτος μέλλων;

ὀμεῖται· *ὤμοσα*, παρακ. *ὀμώμοκα*, ὑπερσυντ. ***ὠμωμόκειν***.

σκεδάννυμι (=σκορπίζω) *ἐσκεδάννυν*, *ἐσκέδασα*.

σκεδάννυμαι, *ἐσκεδαννύμην*, *ἐσκεδάσθην*, *ἐσκέδασμαι*.

ῥήγνυμι (=σχίζω), *ἐρρήγνυν*, *ῥήξω*, *ἔρρηξα*.

ῥήγνυμαι, *ἐρρηγνύμην*, *ἐρρηξάμην*, ἐνεργ. παρακ. β΄ ***ἔρρωγα***, ὑπερσ. β΄ ***ἐρρώγειν***.

πήγνυμι (=ἐμπήγω, κάμνω τι νὰ παγώσῃ, ***πήζω***), *ἐπήγνυν*, ***ἔπηξα***.

πήγνυμαι, *ἐπηγνύμην*, μέλ. παθ. β΄ ***παγήσομαι***, ἀόρ. παθ. β΄ ***ἐπάγην***, ἐνεργ. παρακ. β΄ ***πέπηγα***, ὑπερσ. ***ἐπεπήγειν***.

(ἀπο)***σβέννυμι***, *ἐσβέννυν*, *σβέσω*, *ἔσβεσα*, ἀόριστος β΄ ***(ἔσβην)***.

(ἀπο)***σβέννυμαι***, *ἐσβεννύμην*, *ἐσβέσθην*, (ἀπ)*έσβηκα*, ὑπερσ. *ἀπεσβήκειν*.

μείγνυμι (=σμίγω), *ἐμείγνυν*, *μείξω*, *ἔμειξα*.

μείγνυμαι, *ἐμειγνύμην*, ἀόρ. παθ. *ἐμείχθην* καὶ β΄ *ἐμίγην* παρακ. *μέμειγμαι*.

ζεύγνυμι (=ζεύγω) *ἐζεύγνυν*, *ζεύξω*, *ἔζευξα*.

ζεύγνυμαι, *ἐζευξάμην*· ἀόρ. παθ. β΄ *ἐζύγην*, *ἔζευγμαι*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄

Παρακείμενοι καὶ Ὑπερσυντελικοὶ κατὰ τὰ εἰς ΜΙ.

§ 92. Παρακείμενοι καὶ Ὑπερσυντελικοὶ κλινόμενοι κατὰ τὰ εἰς ***μι*** εἶναι οἱ ἑξῆς· 1) *οἶδα* = γνωρίζω·

SISMANOGLIO MEGARO

Ὑπερσ. ᾔδειν = ἐγνώριζον· 2) *τέθνηκα*· Ὑπερσ. *ἐτεθνήκειν*· 3) *δέδοικα* ἢ *δέδια* = φοβοῦμαι· Ὑπερσ. *ἐδεδοίκειν* ἢ *ἐδεδίειν* = ἐφοβούμην.

1) Κλίσις τοῦ οἶδα.

§ 93. Τὸ *οἶδα* ἔχει δύο ῥίζας τὴν ***εἰδ*** καὶ ***ἰδ***· καὶ ἐκ μὲν τῆς ῥίζης ***εἰδ*** ἐσχηματίσθησαν τὰ τρία ἑνικὰ τῆς Ὁριστικῆς, ὁ Ὑπερσυντελικὸς καὶ αἱ λοιπαὶ ἐγκλίσεις, πλὴν τῆς Προστακτικῆς· ἐκ δὲ τῆς ῥίζης ***ἰδ*** ἐσχηματίσθησαν ὁ δυϊκὸς καὶ πληθυντικὸς τῆς Ὁριστικῆς καὶ ἡ Προστακτική.

§ 94. Τὸ *οἶδα* εἶναι παρακείμενος β΄, διὸ καὶ τὸ ***οι*** εἰς τὰ τρία ἑνικὰ τῆς Ὁριστικῆς, (βλέπε Τμ. Α΄, § 237 ὑποσημ. 1)· ἔχει δὲ σημασίαν ἐνεστῶτος καὶ κλίνεται ται ὡς ἑξῆς·

Ὁριστ. οἶδα, οἶσθα, οἶδε(ν)· ἴσμεν, ἴστε, ἴσασι(ν)· ἴστον, ἴστον.

Ὑποτακτ. εἰδῶ, εἰδῇς, εἰδῇ· εἰδῶμεν, εἰδῆτε εἰδῶσι(ν)· εἰδῆτον, εἰδῆτον.

Εὐκτ. εἰδείην, εἰδείης, εἰδείη· εἰδεῖμεν ἢ εἰδείημεν, εἰδεῖτε ἢ εἰδείητε, εἰδεῖεν ἢ εἰδείησαν· εἰδεῖτον εἰδείτην.

Προστ. ἴσθι, ἴστω· ἴστε, ἴστων ἢ ἴστωσαν· ἴστον, ἴστων.

Ἀπαρέμφ. εἰδέναι.

Μετοχή. εἰδὼς γεν. εἰδότος· εἰδυῖα γεν, εἰδυίας· εἰδὸς γεν. εἰδότος.

Ὑπερσ. ᾔδειν, ᾔδεις ἢ ᾔδεισθα, ᾔδει(ν)· ᾔδειμεν, ᾔδειτε, ᾔδεσαν ἢ ᾖδη, ᾔδησθα, ᾔδη· ᾖσμεν, ἦστε, ἦσαν· ᾖστον, ᾔστην.

Μέσ. μέλ. εἴσομαι (= θὰ γνωρίζω, θὰ γνωρίσω), εἴσῃ (ει), εἴσεται κτλ.

Εὐκτ. εἰσοίμην, εἴσοιο, εἴσοιτο κτλ. **Ἀπαρέμφ.** εἴσεσθαι. **Μετοχή.** εἰσόμενος, η, ον.

2) Κλίσις τοῦ τέθνηκα καὶ δέδοικα ἢ δέδια.

§ 95. Τὸ ***τέθνηκα*** κλίνεται ὡς ἑξῆς·

Ὁριστική. τέθνηκα, τέθνηκας, τέθνηκε(ν), τεθνήκαμεν ἢ τέθναμεν, τεθνήκατε ἢ τέθνατε, τεθνήκασι(ν) ἢ τεθνᾶσι(ν)· τέθνατον, τέθνατον.

δέδοικα ἢ δέδια, δέδοικας, δέδοικε(ν) ἢ δέδιε(ν), δεδοίκαμεν ἢ **δέδιμεν**, δεδοίκατε ἢ **δέδιτε**, δεδοίκασι(ν) ἢ **δεδιᾶσι(ν)**· δέδιτον, δέδιτον.

Ὑποτακτ. τεθνήκω, τεθνήκῃς, τεθνήκῃ κτλ. Δεδίω, δεδίῃς, δεδίῃ κτλ.

Εὐκτ. τεθναίην, τεθναίης, τεθναίη, τεθναίημεν, τεθναίητε, τεθναῖεν· τεθναῖτον, τεθναίτην. Δεδοίκοιμι, κοις, κοι κτλ.

Προστακτ. τεθνάτω (μόνον)· (δέδιθι, δεδίτω).

Ἀπαρέμφ. τεθνηκέναι ἢ τεθνάναι. Δεδοικέναι ἢ δεδιέναι.

Μετοχή. τεθνηκώς, τεθνηκότος· τεθνηκυῖα, τεθνηκυίας· τεθνηκός, τεθνηκότος ἢ τεθνεώς, τεθνεῶτος· τεθνεῶσα, τεθνεώσης· τεθνεός, τεθνεότος. Δεδοικώς, δεδοικότος· δεδοικυῖα, δεδοικυίας· δεδοικός, δεδοικότος ἢ δεδιώς, δεδιότος· δεδιυῖα, δεδιυίας· δεδιός, δεδιότος.

Ὑπερσ. ἐτεθνήκειν, ἐτεθνήκεις, ἐτεθνήκει· ἐτεθνήκειμεν, ἐτεθνήκειτε, ἐτεθνήκεσαν ἢ **ἐτέθνασαν**· ἐτέθνατον, ἐτεθνάτην.

ἐδεδοίκειν, κεις, κει· ἐδεδοίκειμεν, ἐδεδοίκειτε, ἐδεδοίκεσαν ἢ **ἐδέδισαν**· ἐδέδιτον, ἐδεδίτην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ΄

Ἀόριστοι β΄ κατὰ τὰ εἰς ΜΙ.

§ 96. Τινὰ τῶν βαρυτόνων ῥημάτων ἔχουσιν ἐνεργητικὸν ἀόρ. β΄ κατὰ τὰ εἰς ***μι***. Ταῦτα δὲ εἶναι τὰ ἑξῆς·

γιγνώσκω· ἐνεργ. ἀόρ. β΄ *ἔγνων*, ἔγνως, ἔγνω κτλ. *Ὑποτακτ.* γνῶ, γνῷς, γνῷ κτλ. *Εὐκτ.* γνοίην, γνοίης,

SISMANOGLIO MEGARO

γνοίη κτλ. *Προστ.* γνῶθι, γνώτω, γνῶτε, γνόντων. *Ἀπαρέμφ.* γνῶναι καὶ *Μετοχὴ* γνούς, γνόντος· γνοῦσα, γνούσης· γνόν, γνόντος·

βαίνω· ἀόρ. β΄ *ἔβην*, ἔβης, ἔβη κτλ. *Ὑποτακτ.* βῶ, βῇς, βῇ κτλ. *Εὐκτ.* βαίην, βαίης, βαίη κτλ. *Προστ.* βῆθι, βήτω, βῆτε, βάντων. *Ἀπαρέμφ.* βῆναι καὶ *Μετοχὴ* βάς, βάντος· βᾶσα, βάσης· βάν, βάντος.

φθάνω· ἀόρ. β΄ *ἔφθην*, ἔφθης, ἔφθη κτλ. *Ὑποτακτ.* φθῶ, φθῇς, φθῇ κτλ. *Ἀπαρέμφ.* φθῆναι καὶ *Μετοχὴ* φθάς.

φύομαι (=φυτρόνω)· ἐνεργ. ἀόρ. β΄ ὡς μέσος καὶ παθητικὸς *ἔφυν*, ἔφυς, ἔφυ κτλ. *Ὑποτακτ.* φύω, φύῃς, φύῃ κτλ. *Εὐκτ.* φύοιμι, φύοις, φύοι κτλ. *Ἀπαρέμφ.* φῦναι καὶ *Μετοχὴ* φύς, φύντος· φῦσα, φύσης· φύν, φύντος.

ἁλίσκομαι (=συλλαμβάνομαι, περιέρχομαι εἰς χεῖρας τοῦ ἐχθροῦ ἐπὶ προσώπων καὶ πραγμάτων)· ἐνεργ. ἀόρ. β΄ μετὰ παθ. σημασίας *ἑάλων*, ἑάλως, ἑάλω κτλ. *Ὑποτακτ.* ἁλῶ, ἁλῷς, ἁλῷ κτλ. *Εὐκτ.* ἁλοίην, ἁλοίης, ἁλοίη κτλ. *Ἀπαρέμφ.* ἁλῶναι καὶ *Μετοχὴ* ἁλούς, ἁλόντος· ἁλοῦσα, ἁλούσης· ἁλόν, ἁλόντος·

ζῶ· ἐνεργ. ἀόρ. β΄ *ἐβίων*, ἐβίως, ἐβίω κτλ. *Ὑποτακτ.* βιῶ, βιῷς, βιῷ κτλ. *Εὐκτ.* βιώην, βιώης, βιώη κτλ. *Ἀπαρέμφ.* βιῶναι καὶ *Μετοχὴ* βιούς, βιόντος· βιοῦσα, βιούσης· βιόν, βιόντος·

ἀποδιδράσκω (=δραπετεύω)· ἐνεργ. ἀόρ. β΄ *ἀπέδραν*, ἀπέδρας, ἀπέδρα κτλ. *Ὑποτακτ.* ἀποδρῶ, ἀποδρᾷς, ἀποδρᾷ κτλ. *Εὐκτ.* ἀποδραίην, ἀποδραίης, ἀποδραίη κτλ. *Ἀπαρέμφ.* ἀποδρᾶναι καὶ *Μετοχὴ* ἀποδράς, ἀποδράντος· ἀποδρᾶσα, ἀποδράσης· ἀποδράν, ἀποδράντος.

δύομαι (=βουτῶ)· ἐνεργ. ἀόρ. β΄ ὡς μέσος *ἔδυν*, ἔδυς, ἔδυ κτλ. *Ὑποτακτ* δύω, δύῃς, δύῃ κτλ. *Ἀπαρέμφ.* δῦναι καὶ *Μετοχὴ* δύς, δύντος· δῦσα, δύσης· δύν, δύντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ΄

Ἀνώμαλα ῥήματα.

§ 97. Τὰ ἀνώμαλα ῥήματα τῆς ἀρχαίας διαιροῦνται εἰς δύο τάξεις·

Καὶ ἡ μὲν *πρώτη τάξις* περιλαμβάνει τὰ ῥήματα, τὰ ὁποῖα ἔχουσιν ἓν ῥημ. θέμα, ἀλλὰ πρὸς σχηματισμὸν τοῦ ἐνεστῶτος καὶ παρατατικοῦ ἢ καὶ ἄλλων τινῶν χρόνων προσέλαβον εἰς τὸ τέλος τοῦ ῥημ. θέματος τὰ γράμματα **ν**[1] ἢ **ε** ἢ συλλαβάς τινας.

Ἡ δὲ *δευτέρα τάξις* περιλαμβάνει τὰ ῥήματα, τὰ ὁποῖα ἔχουσι διάφορα μὲν ῥημ. θέματα, ἀλλὰ συγγενῆ κατὰ τὴν σημασίαν, ἐκ τῶν ὁποίων ἐσχημάτισαν τοὺς χρόνους αὐτῶν.

§ 98. Εἰς τὴν *πρώτην τάξιν* ἀνήκουσι·

α΄) Τὰ προσλαβόντα **ν**[1] *ἢ* **νε** *ἢ* **αν** *ἢ* **ιν** *ἢ* **υν** *εἰς τὸν ἐνεστῶτα καὶ παρατατικόν.*

		ῥ. θέμ. **δακ**		
Ἐνεστ.	*Παρατατ.*	*Μέλλων*	*Ἀόριστ.*	*Παρακ.*
δάκΝω	ἔδακΝον	δήξομαι	ἔδακον	
δάκνομαι	ἐδακνόμην		ἐδήχθην	δέδηγμαι
		ῥ. θέμ. **καμ**		
κάμΝω (ἀποκάμνω)	ἔκαμΝον	καμοῦμαι	ἔκαμον	κέκμηκα
		ῥ. θέμ. **φθα**		
φθάΝω	ἔφθαΝον	φθήσομαι	ἔφθασα [καὶ β ἔφθην	ἔφθακα

1) Ῥήματά τινα προσέλαβον τὸ ν καὶ πρὸ τοῦ χαρακτῆρος· ὡς **λαμ-β-άν-ω.**

SISMANOGLIO

Ἐνεστ.	Παρατατ.	Μέλλοντ.	Ἀόριστ.	Παρακ.
		ῥ. θέμ. τεμ		
τέμΝω	ἔτεμΝον	τεμῶ, εἷς κτλ.	ἔτεμον	τέτμηκα
τέμνομαι	ἐτεμνόμην	τεμοῦμαι	ἐτεμόμην	τέτμημαι
		τμηθήσομαι	ἐτμήθην	
		ῥ. θέμ. πι		
πίΝω	ἔπιΝον	πίομαι	ἔπιον	πέπωκα
πίνομαι	ἐπινόμην		ἐπόθην	πέπομαι
		ῥ. θέμ. τι		
τίΝω (ἀποδίδω τὰ ἴσα)	ἔτιΝον	τείσω	ἔτεισα	τέτεικα
τίνομαι		τείσομαι	ἐτεισάμην ἐτείσθην	τέτεισμαι
		ῥ. θέμ. ικ		
(ἀφ)ικΝέο-[μαι-οῦμαι	(ἀφ)ικνεόμην, [-ούμην	(ἀφ)ίξομαι	(ἀφ)ικόμην,	(ἀφ)ῖγμαι
		ῥ. θέμ. ισχ		
ὑπισχΝέο-[μαι-οῦμαι	ὑπισχνεόμην· [ούμην	ὑποσχήσομαι,	ὑπεσχόμην,	ὑπέσχημαι
		ῥ. θέμ. αἰσθ		
αἰσθάΝομαι,	ᾐσθανόμην,	αἰσθήσομαι	ᾐσθόμην,	ᾔσθημαι
		ῥ. θέμ. ἁμαρτ		
ἁμαρτάΝω	ἡμάρτανον,	ἁμαρτήσομαι,	ἥμαρτον	ἡμάρτηκα
ἁμαρτάνομαι	ἡμαρτανό-[μην		ἡμαρτή-[θην	ἡμάρτημαι
		ῥ. θέμ. αὐξ		
αὐξάΝω	ηὔξανον	αὐξήσω	ηὔξησα	ηὔξηκα ἢ
αὔξω	ηὔξον	»	»	»
αὐξάνομαι	ηὐξανόμην,	αὐξήσομαι	ηὐξήθην,	ηὔξημαι ἢ
αὔξομαι	ηὐξόμην	αὐξηθήσομαι		

Ἐνεστ.	Παρατατ.	Μέλλοντ.	Ἀόριστ.	Παρακ.
		ῥ. θέμ. ἀπεχθ		
ἀπεχθάΝομαι (γίνομαι μισητὸς)	ἀπηχθανό-[μην	ἀπεχθήσομαι	ἀπηχθό-[μην	ἀπήχθημαι
		ῥ. θέμ. ὀφλ-ισκ		
ὀφλισκάΝω	ὠφλίσκανον,	ὀφλήσω	ὤφλον	ὤφληκα
	(χρεωστῶ δημοσίᾳ ποινήν, καταδικάζομαι εἴς τι).			
		ῥ. θέμ. λαβ		
λαΜβάΝω	ἐλάΜβΑΝον	λήψομαι	ἔλαβον	εἴληφα
λαμβάνομαι	ἐλαμβανόμην,	ληφθήσομαι,	ἐλήφθην,	εἴλημμαι
		ῥ. θέμ. λαθ		
λαΝθάνω	ἐλάΝθΑΝον	λήσω	ἔλαθον	λέληθα
ἐπιλανθάνο-[μαι (λησμονῶ)	ἐπελανθανό-[μην	ἐπιλήσομαι	ἐπελα-[θόμην	ἐπιλέλησμαι
		ῥ. θέμ. λαχ		
λαΓχάΝω (λαμβάνω διὰ κλήρου)	ἐλάΓχΑΝον	λήξομαι	ἔλαχον	εἴληχα
		ῥ. θέμ. μαθ		
μαΝθάΝω	ἐμάΝθΑΝον	μαθήσομαι	ἔμαθον	μεμάθηκα
		ῥ. θέμ. πυθ		
πυΝθάΝομαι (ἐρωτῶ, μανθάνω)	ἐπυΝθΑΝό-[μην	πεύσομαι	ἐπυθό-[μην	πέπυσμαι
		ῥ. θέμ. τυχ		
τυΓχάΝω	ἐτύΓχΑΝον	τεύξομαι	ἔτυχον	τετύχηκα
		ῥ. θέμ. βα,		
βαίΝω	ἔβαΙΝον	βήσομαι	ἔβην	βέβηκα
βαίνομαι			ἐβάθην	βέβσμαι
		ῥ. θέμ. ἑλα		
ἑλαύΝΩ	ἤλαΥΝον	ἐλῶ, ᾷς, ᾷ κτλ.	ἤλασα	ἐλήλακα.

SISMANOGLIO MEGARO

β') Τὰ προσλαβόντα **σκ**[1] *ἢ* **ισκ** *εἰς τὸν ἐνεστῶτα καὶ παρατατικόν.*

Ἐνεστ.	*Παρατατ.*	*Μέλλων*	*Ἀόριστ.*	*Παρακείμ.*
		ῥ. θέμ. **ἀρε**		
ἀρέΣΚω	ἤρεΣΚον	ἀρέσω	ἤρεσα	
		ῥ. θέμ. **γηρα**		
γηράΣΚω		γηράσομαι	ἐγήρασα	γεγήρακα
		ῥ. θέμ. **παθ**		
πάΣΧω	ἔπαΣΧον	πείσομαι	ἔπαθον	πέπονθα
		ῥ. θέμ. **ἱλα**		
ἱλάΣΚομαι	ἱλαΣΚόμην	ἱλάσομαι	ἱλασάμην	
		ῥ. θέμ. **γιγνω**		
γιγνώΣΚω	ἐγίγνωΣΚον,	γνώσομαι	ἔγνων	ἔγνωκα
γιγνώσκο-	ἐγιγνωσκό-	γνωσθήσο-	ἐγνώσθην,	ἔγνωσμαι
[μαι	[μην	[μαι		
		ῥ. θέμ. **διδαχ**		
διδάΣΚΩ	ἐδίδαΣΚον	διδάξω	ἐδίδαξα	δεδίδαχα
διδάσκομαι,	ἐδιδασκό-	διδάξομαι	ἐδιδαξά-	δεδίδαγμαι
	[μην		[μην	
		διδαχθήσομαι,	ἐδιδάχθην	
		ῥ. θέμ. **διδρα**		
(ἀπο)διδρά-	ἀπεδίδρα-	ἀποδράσομαι,	ἀπέδραν	ἀποδέδρακα
[ΣΚω	[ΣΚον			
		ῥ. θέμ. **τιτρω**		
τιτρώΣΚω	ἐτίτρωΣΚον,	τρώσω	ἔτρωσα	
(κληγόνω)				
τιτρώσκο-	ἐτιτρωσκό-	τρωθήσομαι,	ἐτρώθην,	τέτρωμαι
[μαι	[μην			

3) Τινὰ τούτων ἔλαβον καὶ ἐνεστωτικὸν ἀναδιπλασιασμόν.

ῥ. θέμ. **ἁλ**

Ἐνεστ.	*Παρατατ.*	*Μέλλων*	*Ἀόριστ.*	*Παρακ.*
ἁλίΣΚομαι	ἡλίΣΚόμην	ἁλώσομαι	ἑάλων	ἑάλωκα
(συλλαμβάνομαι ἐν πολέμῳ)			καὶ ἥλων	καὶ ἥλωκα
		ῥ. θέμ. **εὑρ**		
εὑρίΣΚω	εὕρΙΣΚον	εὑρήσω	εὗρον	εὕρηκα
εὑρίσκομαι	εὑρισκόμην	εὑρήσομαι	εὑρόμην	εὕρημαι
		εὑρεθήσομαι,	εὑρέθην	»
		ῥ. θέμ. **θνη**		
ἀποθνήΣΚω	ἀπέθνΗΣΚον	ἀποθανοῦμαι,	ἀπέθανον,	τέθνηκα
		τετελ. μέλ. **τεθνήξω.**		
		ῥ. θέμ. **μνη**		
μιμνήΣΚω	ἐμίμνΗΣΚον	(ἀνα)μνήσω	(ἀν)ἔμνησα	
μιμνήσκομαι	ἐμιμνησκό-	μνησθήσομαι,	ἐμνήσθην,	μέμνημαι
	[μην	*τετελ. μέλ.*	μεμνήσομαι.	

γ') Τὰ προσλαβόντα **ε**· *1) εἰς τὸν ἐνεστῶτα καὶ παρατατικόν.*

ῥ. θέμ. **δοκ**

(δοκΈω)	(ἐδόκΕον)	δόξω	ἔδοξα	γ' ἐν. **δέδοκται**
[δοκῶ	[ἐδόκουν			
(φαίνομαι)				
		ῥ. θέμ. **ὠθ**		
(ὠθΈω)	(ἐώθΕον)	ὦσω	ἔωσα	
[ὠθῶ	[ἐώθουν			
(σπρώχνω)				
(ὠθέομαι)	(ἐωθεόμην)	ὦσομαι	ἐωσάμην	ἔωσμαι
[ὠθοῦμαι	[ἐωθούμην			
		ὠσθήσομαι,	ἐώσθην	»

2) Εἰς τοὺς ἄλλους χρόνους.

ῥ. θέμ. **ἀχθ**

ἄχθομαι	ἠχθόμην	ἀχθΈσομαι	ἠχθΈσθην
(λυποῦμαι, δυ-		*ῥ. θέμ.* **βουλ**	
[σαρεστοῦμαι)			
βούλομαι	ἐβουλόμην,	βουλΉσομαι	ἐβουλΉθην, βεβούλΗ-
(ἐπιθυμῶ)	καὶ		καὶ [μαι
	ἠβουλόμην		ἠβουλΉθην

SISMANOGLIO MEGARO

Ἐνεστ.	Παρατατ.	Μέλλων	Ἀόριστ.	Παρακ.
		ῥ. θέμ. γιγν		
γίγνομαι	ἐγιγνόμην	γενΗσομαι	ἐγενόμην	γέγΟνα· γεγένΗμαι
		ῥ. θέμ. δε		
δέω (ἔχω ἀνάγκην)	ἔδεον	δεΗσω	ἐδέΗσα	δεδέΗκα
δέομαι (παρακαλῶ)	ἐδεόμην	δεΗσομαι	ἐδεΗθην	δεδέΗμαι
		ῥ. θέμ. ἐθελ		
ἐθέλω	ἤθελον	ἐθελΗσω	ἠθέλΗσα	ἠθέλΗκα
		ῥ. θέμ. ἐπιμελ		
ἐπιμέλο[μαι,	ἐπεμελό[μην,	ἐπιμελΗσο[μαι,	ἐπεμελΗ[θην,	ἐπιμεμέλΗ[μαι
		ῥ. θέμ. καθευδ		
καθεύδω (κοιμῶμαι)	ἐκάθευδον	καθευδήσω		
		ῥ. θέμ. ἑψ		
ἕψω (βράζω)		ἑψΗσομαι	ἥψΗσα	
		ῥ. θέμ. μαχ		
μάχομαι	ἐμαχόμην	(μαχΕομαι)	ἐμαχΕσάμην, μεμάχΗμαι [μαχοῦμαι	
		ῥ. θέμ. μελλ		
μέλλω (βραδύνω)	ἔμελλον, [καὶ ἤμελλον	μελΗσω	ἐμέλλΗσα	
		ῥ. θέμ. μελ		
μέλει (τινί), (φροντίζει τις)	ἔμελε(ν)	μελΗσει	ἐμέλΗσε(ν),	μεμέλΗκε(ν)
		ῥ. θέμ. μεν		
μένω	ἔμενον	(μενΕω) μενῶ,	ἔμεινα	μεμένΗκα
		ῥ. θέμ. νεμ		
νέμω (μοιράζω)	ἔνεμον[1]	(νεμΕω) νεμῶ,	ἔνειμα	νενέμΗκα
νέμομαι (κατέχω)	ἐνεμόμην	(νεμΕομαι [νεμοῦμαι	ἐνειμάμην	νενέμΗμαι
		νεμΗθήσομαι	ἐνεμΗθην	

1. Ἴδ. τμ. Α' § 237 ὑποσημ.

		ῥ. θέμ. οἰ		
οἶομαι	ᾠόμην			
καὶ οἶμαι[1] (νομίζω, ὑπο[θέτω)	καὶ ᾤμην[1]	οἰΗσομαι	ᾠΗθην	
		ῥ. θέμ. οἰχ		
οἴχομαι (ἀπέρχομαι [φεύγω)	ᾠχόμην	οἰχΗσομαι		
		ῥ. θέμ. ὀφειλ		
ὀφείλω	ὤφειλον	ὀφειλΗσω	ὠφείλΗσα	ὠφείλΗκα
			β' ὤφελον	
		ῥ. θέμ. χαιρ		
χαίρω	ἔχαιρον	[χαιρΗσω	ἐχάρην	κεχάρΗκα

§ 99. Εἰς τὴν *δευτέραν τάξιν* ἀνήκουσιν·

ῥ. θέμ. **αἱρε, ἑλ**

αἱρέω-αἱρῶ (λαμβάνω, κυριεύω) *ἥρεον-ἥρουν, αἱρήσω.* ἀόρ. β' *εἷλον·* ὑποτ. *ἕλω·* εὐκτ. *ἕλοιμι·* προστ. *ἕλε·* ἀπαρ. *ἑλεῖν.* μετ. *ἑλών, οὖσα, όν·* παρακ *ἥρηκα·*

αἱρέομαι-αἱροῦμαι, *ἡρεόμην-ἡρούμην, αἱρήσομαι* μ. ἀόρ. β' *εἱλόμην·* ὑποτ. *ἕλωμαι·* εὐκτ. *ἑλοίμην·* προστ. *ἕλοῦ·* ἀπαρ. *ἑλέσθαι·* μετ. *ἑλόμενος·* π. μέλ *αἱρεθήσομαι·* π ἀόρ. *ἡρέθην.* Τὸ μέσον *αἱροῦμαι* = ἐκλέγω, προτιμῶ· τὸ δὲ παθ. *αἱροῦμαι* = συλλαμβάνομαι, κυριεύομαι.

ῥ. θέμ. **ἐρχ εἰ, ἐλυθ, ἐλθ**

ἔρχομαι *ἦειν* καὶ *ἦα·* μέλ. *εἶμι·* ἀόρ. β' *ἦλθον,* **ἐλήλυθα,** *ἐληλύθειν.*

ῥ. θέμ. **ἐσθ, ἐδ, φαγ, βρω**

ἐσθίω, *ἤσθιον, ἔδομαι* ἀόρ. β' *ἔφαγον,* **ἐδήδοκα** καὶ *βέβρωκα* (ἐκ τοῦ βιβρώσκω), π. παρακ. *ἐδήδεσμαι* καὶ **βέβρωμαι.**

ῥ. θέμ. **ἑπ, σπ**

ἕπομαι (ἀκολουθῶ), *εἱπόμην, ἕψομαι·* μ. ἀόρ. β' *ἑσπόμην.* ὑποτακ. *(ἐπί)σπωμαι·* εὐκτ. *ἑπι-σποίμην·* προστ. *ἐπί-σπου·* ἀπαρ. *ἑπι-σπέσθαι·* μετ. *ἑπι-σπόμενος.*

1. Μόνον ἐν τῷ α' ἑν. προσώπῳ.

SISMANOGLIO MEGARO

ῥ. θέμ. **ἐχ, ἑχ, σχε, σχ**

ἔχω, (σύνθ. ἀν-έχω, ἀντ-έχω, ἐπ-έχω, ἐν-έχω, μετ-έχω, κατ-έχω, παρ-έχω, προσ-έχω)· παρατ. *εἶχον,* (ἀντεῖχον, ἀπεῖχον κτλ.)· μέλ. *ἕξω* καὶ *σχήσω*· ἀόρ. β′ *ἔσχον*· παρακ. *ἔσχηκα.*

ἔχομαι, *εἰχόμην, ἕξομαι* καὶ *σχήσομαι* μέσ. ἀόρ. β′ *ἐσχόμην.*

ῥ. θέμ. **ὀρα, ὀπ, [εἰδ] ἰδ**

Ὁράω-ὁρῶ, *ἑώρων-ἑώρων, ὄψομαι, εἶδον*· παρακ. *ἑόρακα* καὶ *ἑώρακα.*

ὁράομαι-ὁρῶμαι, παρακ. *ἑώραμαι*· π. μέλ. *ὀφθήσομαι* παθ. ἀόρ. *ὤφθην.*

ῥ. θέμ. **πιπτ, πετ, πτω**

πίπτω, *ἔπιπτον, πεσοῦμαι, ἔπεσον, πέπτωκα.*

ῥ. θέμ. **τρεχ, δραμ**

τρέχω, *ἔτρεχον, δραμοῦμαι, ἔδραμον, δεδράμηκα.*

ῥ. θέμ. **ὀτρ, οἰ, ἐνεγκ, ἐνεκ**

ὀτρύω, *ἔτρυνον, οἴσω*· ἀόρ. *ἤνεγκα*· ἀόρ. β′ *ἤνεγκον, ἐνήνοχα,*

ὀτρύομαι, *ἐτρυνόμην, οἴσομαι, ἠνεγκάμην, ἐνήνεγμαι, ἐνεχθήσομαι, ἠνέχθην.*

ῥ. θέμ. **λεγ, ἐρ, ἐπ, ἐρε**

λέγω, *ἔλεγον, λέξω* καὶ *ἐρῶ, ἔλεξα* καὶ *εἶπα*· β′ *εἶπον, εἴρηκα,*

λέγομαι, *ἐλεγόμην*· μ. μέλ. *λέξομαι,* π. μέλ *λεχθήσομαι* καὶ *ῥηθήσομαι*· π. ἀόρ. *ἐρρήθην*· παρακ. *εἴρημαι*· τετελ. μέλ. *εἰρήσομαι* καὶ *λελέξομαι.*

ῥ. θέμ. **ἀγορευ, ἐρε, ἐπ**

ἀγορεύω, *ἠγόρευον, ἐρῶ, εἶπον, εἴρηκα*·

ἀγορεύομαι, *ἠγορευόμην, ἀγορεύσομαι*· π. μέλ. *ῥηθήσομαι, ἠγορεύθην* καὶ *ἐρρήθην, εἴρημαι.*

ῥ. θέμ. **ζη, βιω**

ζάω-ζῶ, *ἔζων, ζήσω* καὶ *βιώσομαι*· ἀόρ. β′ *ἐβίων, βεβίωκα*

ῥ. θέμ. **ἱζ, ἱζε, ἑζ, ἑδ**

καθίζω (βάλλω τινὰ νὰ καθίσῃ), *ἐκάθιζον, καθιῶ, ἐκάθισα.*

καθίζομαι, *ἐκαθιζόμην, καθιζήσομαι, ἐκαθισάμην* καὶ

καθέζομαι, παρατ. μὲ σημ. ἀορίστου *ἐκαθεζόμην* μέλ. *καθεδοῦμαι*

παίω, τύπτω, πλήττω, πατάσσω· ἐνεστ. *παίω* ἢ *τύπτω*· παρατ. *ἔπαιον* ἢ *ἔτυπτον*· μέλ. *παίσω* ἢ *τυπτήσω*· ἀόρ. *ἔπαισα* ἢ *ἐπάταξα,* παρακ. *πέπαικα* ἢ *πέπληγα* καὶ *πληγὰς δέδωκα*· παρακ. παθ. *πέπληγμαι*· π. μέλ. β′ *πληγήσομαι* π. ἀόρ. β′ *ἐπλήγην*

πωλέω-πωλῶ, πιπράσκω, *ἀποδίδομαι*· ἐνεστ. *πωλῶ*· παρ. *ἐπώλουν* ἢ *ἀπεδιδόμην*· μελ *πωλήσω* ἢ *ἀποδώσομαι*· ἀόρ. *ἐπώλησα* ἢ *ἀπεδόμην*· παρακ. *πέπρακα*· ὑπερσ. **ἐπεπράκειν**· παθ. παρακ. *πέπραμαι*· π. ἀόρ. *ἐπράθην* ἢ *ἐπωλήθην* τετελ. μέλ. *πεπράσομαι.*

σκοπέω-σκοπῶ, σκοπέομαι-σκοποῦμαι, σκέπτομαι· ἐνεστ. πάντοτε *σκοπῶ* ἢ *σκοποῦμαι*· παρατ. πάντοτε *ἐσκόπουν* ἢ *ἐσκοπούμην*· μ. μέλ. *σκέψομαι*· μέσ. ἀόρ. *ἐσκεψάμην*· παρακ. *ἔσκεμμαι*· τετελ. μέλ. *ἐσκέψομαι.*

ῥ. θέμ. **ὠνε, πρια**

ὠνέομαι-ὠνοῦμαι, *ἐωνούμην*· μ. μέλ. *ὠνήσομαι*· μ. ἀόρ. *ἐπριάμην*· π. ἀόρ *ἐωνήθην*· παρακ. *ἐώνημαι.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ′

Ῥήματα ἀποθετικά.

§ 100. Καὶ τὰ **ἀποθετικὰ** τῆς ἀρχαίας[1] κλίνονται κατὰ τὴν *μέσην φωνήν* (ἴδε Τμ. Α′ § 76. 4).

§ 101. Τὰ **ἀποθετικὰ** ῥήματα εἶναι καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐνεργητικῆς διαθέσεως[2].

Τὰ συνηθέστερα ἐκ τῶν ἀποθετικῶν τῆς ἀρχαίας εἶναι τὰ ἑξῆς·

---

1. Εἰπὲ ἀποθετικά τινα τῆς νεωτέρας.

2. Παθητικῆς διαθέσεως εἶναι ὁ *παθ. ἀόριστος* ἐκείνων, ὅσα ἔχουσι καὶ μέσον ἀόριστον.

SISMANOGLIO MEGARO

ἥδομαι (εὐχαριστοῦμαι), ἡδόμην, ἡσθήσομαι, ἥσθην·
αἰδέομαι-αἰδοῦμαι (σέβομαι), ᾐδούμην, αἰδέσομαι, ᾐδεσάμην, ᾐδέσθην.
ἀμιλλάομαι-ἀμιλλῶμαι (συνερίζομαι), ἡμιλλώμην, ἀμιλλήσομαι, ἡμιλλήθην·
ἄχθομαι (δυσαρεστοῦμαι), ἠχθόμην, ἀχθέσομαι καὶ ἀχθεσθήσομαι, ἠχθέσθην·
βούλομαι (ἐπιθυμῶ), ἐβουλόμην, βουλήσομαι, ἐβουλήθην·
εὐλαβοῦμαι (προσέχω, εἶμαι διακριτικός), εὐλαβούμην, εὐλαβήσομαι, εὐλαβήθην·
ἐνθυμέομαι-ἐνθυμοῦμαι (σκέπτομαι), ἐνεθυμούμην, ἐνθυμήσομαι, ἐνεθυμήθην·
οἴομαι (νομίζω, ὑποθέτω), ᾠόμην, οἰήσομαι, ᾠήθην·
ἐπίσταμαι (γνωρίζω), ἠπιστάμην, ἐπιστήσομαι, ἠπιστήθην·
αἰτιάομαι-αἰτιῶμαι (κατηγορῶ), ᾐτιώμην, αἰτιάσομαι, ᾐτιασάμην, ᾐτιάθην·
βιάζομαι (στενοχωρῶ, στενοχωροῦμαι), ἐβιαζόμην, βιάσομαι, ἐβιασάμην, ἐβιάσθην·
δωροῦμαι (δωρίζω), ἐδωρούμην, δωρήσομαι, ἐδωρησάμην, ἐδωρήθην·
ἰάομαι-ἰῶμαι (ἰατρεύω), ἰάσομαι, ἰασάμην, ἰάθην·
κτάομαι κτῶμαι (ἀποκτῶ), ἐκτώμην, κτήσομαι, ἐκτησάμην·
λογίζομαι (λογαριάζω, συλλογίζομαι), ἐλογιζόμην, λογιοῦμαι, ἐλογισάμην, ἐλογίσθην·
ἐργάζομαι, εἰργαζόμην, ἐργάσομαι, εἰργασάμην, εἰργάσθην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ΄

Μέσος μέλλων ὡς ἐνεργητικός.

§ 102. Πολλὰ ἐνεργ. διαθέσεως ῥήματα τῆς ἀρχαίας ἔχουσι μέσον μέλλοντα ὡς ἐνεργητικόν.

Τὰ συνηθέστερα τούτων εἶναι τὰ ἑξῆς·

ᾄδω **ᾄσομαι**· ἀκούω **ἀκούσομαι**· ἁμαρτάνω **ἁμαρτήσομαι**· (ἀπαντάω) ἀπαντῶ **ἀπαντήσομαι**· ἀποδιδράσκω **ἀποδράσομαι**· βαδίζω **βαδιοῦμαι**· βαίνω **βήσομαι**· (γελάω) γελῶ **γελάσομαι**· γιγνώσκω **γνώσομαι**· διώκω **διώξομαι** ἀλλὰ καὶ **διώξω**· (ἐπαινέω) ἐπαινῶ **ἐπαινέσομαι** ἀλλὰ καὶ **ἐπαινέσω**· θαυμάζω **θαυμάσομαι**· οἰμώζω (θρηνῶ) **οἰμώξομαι**· (σιωπάω) σιωπῶ **σιωπήσομαι**· τυγχάνω **τεύξομαι**· φεύγω **φεύξομαι.**

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ΄

Ἀπρόσωπα ῥήματα.

§ 103. Ῥήματά τινα τῆς ἀρχαίας, ἐπειδὴ εὑρίσκονται *συνήθως* ἐν τῷ τρίτῳ προσώπῳ πασῶν τῶν ἐγκλίσεων, καλοῦνται **ἀπρόσωπα.** Ταῦτα[1] εἶναι τὰ ἑξῆς·

δεῖ (= πρέπει), ἔδει, δεήσει, ἐδέησε(ν), δεδέηκε(ν)·
πρέπει (= ταιριάζει)·
μέλει (*τινί τινος*), μελήσει, ἐμέλησε(ν), μεμέληκε(ν)·
προσήκει (= ἀνήκει, ἁρμόζει), προσῆκε(ν)·
χρή (= πρέπει, εἶναι ἀνάγκη), ἐχρῆν καὶ χρῆν, χρή-

1. Ἐκ τούτων τὸ **πρέπει** καὶ τὸ **μέλει** ἔχει καὶ ἡ νεωτέρα.

SISMANOGLIO MEGARO

σει, (ἀπ)έχρησε(ν)· Ὑποτακτ. **χρῇ**, Εὐκτ. **χρείη**, Ἀπαρέμφ. **χρῆναι**, Μετοχὴ τὸ **χρεών**·

δοκεῖ (=φαίνεται), ἐδόκει, δόξει, ἔδοξε(ν), δέδοκται, ἐδέδοκτο·

ἔστι(ν) (=ὑπάρχει), ἦν, ἔσται·

ἔνεστι(ν) [2] (=εἶναι δυνατόν), ἐνῆν, ἐνέσται·

ἔξεστι(ν) (=ἐπιτρέπεται, εἶναι περίστασις), ἐξῆν, ἔξέσται·

μέτεστί(ν) (τινί τινος) = μετέχει τίς τινος, μετῆν, μετέσται·

πάρεστί(ν) (τινι) =εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν τινός, παρῆν, παρέσται·

πέπρωται (=εἶναι πιπρωμένον), (ἐ)πέπρωτο (=ἦτο πεπρωμένον)·

εἵμαρται (=εἶναι πεπρωμένον), εἵμαρτο (=ἦτο πεπρωμένον).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ΄

Ῥηματικὰ ἐπίθετα εἰς τός, τή, τόν, καὶ τέος, τέα, τέον

§ 104. Ἐκ τοῦ ῥηματικοῦ θέματος τῶν περισσοτέρων ῥημάτων τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἐσχηματίσθησαν ἐπίθετα εἰς **τός, τή, τόν** καὶ **τέος, τέα, τέον**, τὰ ὁποῖα λέγονται **ῥηματικά**.

§ 105. Ὁ χαρακτὴρ τοῦ ῥηματικοῦ θέματος, ἐὰν μὲν εἶναι ἓν τῶν φωνηέντων **α, ε, ο**, ἐκτείνεται μετὰ τὴν προσθήκην τῶν ἐπιθετικῶν καταλήξεων **τός** καὶ **τέος** εἰς **η** ἢ **ω**· ἐὰν δὲ εἶναι ἄφωνον, πάσχει τὰς ἐν

2. Εὑρίσκεται καὶ ἔνι.

Τμ. Α΄ § 195, 1, 2, 3, 4, σημειωθείσας πρὸ τοῦ **τ** μεταβολάς, τὰς ὁποίας καὶ ἴδε· ὡς

παιδευτός, παιδευτέος· τιμΗτός, τιμΗτέος· ποιΗτός, ποιΗτέος· μισθΩτός· στρεΠτός· πλεΚτός· ἀΚτός, ἀΚτέος.

§ 106. Ὁ χαρακτὴρ τοῦ ῥημ. θέματος τῶν ἐν §§ 253 καὶ 254 καὶ τῶν εἰς **μι** φωνηεντολήκτων ῥημάτων μένει ἀμετάβλητος καὶ ἐν τοῖς εἰς **τὸς** καὶ **τέος**, π. χ.

ἐπαινΕτός, ἐπαινΕτέος· δρΑστέον· θΕτός, θετΕος· στΑτός, στΑτέος.

§ 107. Ἐκ τῶν ῥηματικῶν ἐπιθέτων·

α΄) Τὰ μὲν εἰς **τός, τή, τὸν** ἰσοδυναμοῦσι κυρίως πρὸς τὴν μετοχὴν τοῦ **παθητικοῦ** *παρακειμένου*, π. χ.

ὁ οἶνός ἐστιν **ἄκρατος** (=οὗ κεκραμένος). Ἔπειτα δὲ σημαίνουσι *τὸν δυνάμενον ἢ ἄξιον νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος δηλούμενον*· ὡς

ἔργον **ἐπαινετὸν** (=ἄξιον ἐπαίνου)·

πρᾶξις **κατορθωτὴ** (=δυναμένη νὰ κατορθωθῇ).

§ 108. Τινὰ τῶν εἰς **τὸς** καὶ μάλιστα τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ *στερητικοῦ* **α** ἰσοδυναμοῦσι καὶ πρὸς τὴν ἐνεργ. ἢ παθητικὴν μετοχὴν τοῦ ἐνεστῶτος ἢ ἀορίστου π. χ.

ἄπρακτος=ὁ μὴ πράττων, ὁ μὴ πράξας καὶ ὁ μὴ πραχθείς·

ἀπροσδόκητος=ὁ μὴ προσδοκῶν καὶ ὁ μὴ προσδοκώμενος.

β΄) Τὰ δὲ εἰς **τέος, τέα, τέον** σημαίνουσι *τὸν ὀφείλοντα νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος δηλούμενον*, π. χ.

πειστέον τοῖς τοῦ πατρὸς λόγοις=ὀφείλει τις νὰ πείθηται εἰς τοὺς λόγους τοῦ πατρός·

τοιαῦτα ὄρη ὁρᾶτε ὑμῖν *πορευτέα*=ἅτινα ὀφείλετε ὑμεῖς νὰ πορευθῆτε.

SISMANOGLIO MEGARO

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'

§ 1. '***Ετυμολογία*** λέγεται ἡ μελέτη τῆς ἱστορίας τῶν λέξεων· τὸ δὲ μέρος τῆς Γραμματικῆς τὸ περὶ ταύτης πραγματευόμενον λέγεται '***Ετυμολογικόν.***

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'

Διαίρεσις τῶν λέξεων εἰς εἴδη.

§ 2. Πᾶσαι αἱ λέξεις τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης, καθὼς καὶ αἱ τῆς νεωτέρας, εἶναι ***ἁπλαῖ, σύνθετοι*** καὶ ***παράγωγοι.***

§ 3. Καὶ ***ἁπλαῖ*** μὲν λέγονται ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι φαίνονται[1] ὅτι ἐσχηματίσθησαν ἐκ ῥίζης καὶ πτωτικῆς ἢ προσωπικῆς καταλήξεως· ὡς ***λύ-ω, λέγ-ω, πιέζ-ω, εἰ-μί, δεσπότ-ης, ὁδό-ς, γύψ, σήμερον.***

§ 4. ***Σύνθετοι*** δὲ λέγονται ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι ἐσχηματίσθησαν ἐκ τῆς ἑνώσεως *δύο λέξεων αὐθυποστάτων* εἰς μίαν· ὡς ***νομο-θέτης, λογο-ποιός, σύν-θετος, ἀπο-τρέπω, ἄ-πειρος.***

§ 5. ***Παράγωγοι*** δὲ λέγονται ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι φαίνονται[1] ὅτι ἐσχηματίσθησαν διὰ τῆς προσθήκης

1. Διότι πᾶσαι αἱ λέξεις τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης, καθὼς καὶ αἱ τῆς νεωτέρας, εἶναι κυρίως **σύνθετοι.**

συλλαβῶν τινων, μετὰ ἢ ἄνευ πτωτικῆς ἢ προσωπικῆς καταλήξεως εἰς τὴν ῥίζαν ***ἁπλῶν*** λέξεων· ὡς ***κρι-τή-ς, τροφ-ό-ς, κτῆ-σι-ς, τι-μή, ἡγε-μών, πρᾶγ-μα, τιμ-άω, καλ-ῶς, ἀριστ-ίνδην, πολλ-άκις.***

Αἱ ***συλλαβαὶ*** αὗται μετὰ ἢ ἄνευ πτωτικῆς ἢ προσωπικῆς καταλήξεως, καλοῦνται ***ἐπιθήματα*** ἢ ***παραγωγικαὶ καταλήξεις.***

§ 6. Ἡ λέξις λέγεται ***πρωτότυπος*** μόνον ἐν σχέσει πρὸς ἄλλην λέξιν, ἥτις παράγεται ἐξ αὐτῆς· ὡς τὸ ***λέγ-ω*** εἶναι ***πρωτότυπος*** ὡς πρὸς τὴν λέξιν ***λόγ-ο-ς***· ἡ ***ὁδὸ-ς*** εἶναι πρωτότυπος ὡς πρὸς τὸ ***ὁδ-εύω***· ἡ λέξις ***γράφ-ω*** εἶναι πρωτότυπος ὡς πρὸς τὴν λέξιν *γράμ-μα.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'

Περὶ τῶν συνθέτων λέξεων.

§ 7. Αἱ ***σύνθετοι*** λέξεις εἶναι ἢ ἐπίθετα, ἢ οὐσιαστικά, ἢ ἀριθμητικά, ἢ ῥήματα, ἢ προθέσεις, ἢ ἐπιρρήματα.

§ 8. Ἑκάτερον τῶν συνθετικῶν μερῶν τῆς συνθέτου λέξεως δυνατὸν νὰ εἶναι ἢ ***κλιτὸν*** ἢ ***ἄκλιτον μέρος λόγου.***

Α'. Πρῶτον συνθετικόν.

1. Τὸ ***κλιτὸν*** (οὐσιαστικόν, ἐπίθετον, ἀριθμητικόν, ἀντωνυμία, ῥῆμα).

§ 9. Τὸ καθαρὸν θέμα τοῦ ***κλιτοῦ*** ἐλήφθη ἐν τῇ συνθέσει ὡς πρῶτον συνθετικόν· ὡς

σιτο-φάγος, χαλκο-χίτων, γή-λοφος, Λεω-φόρος, ἀστυ-γείτων, ὀξύ-θυμος, ἑωσ-φόρος, πυρ-φόρος, ταξί-αρχος, πολι-ορκῶ, πυγ-μάχος,

πεντακοσιο-μέδιμνος, αὐτο-γνώμων, ἑτερό-γλωσσος, μύ-ωψ (μύω), ***φθιν-όπωρον*** (φθίνω).

§ 10. Ἀλλ᾽ ὅμως παρέβησαν τὸν ἀνωτέρω κανόνα· 1) Πολλὰ πρωτόκλιτα θέματα ὡς πρῶτα συνθετικὰ μεταβαλόντα τὸ τελικὸν φωνῆεν **α** ἢ **η** ἐν τῇ συνθέσει εἰς **ο**· ὡς

ὑλO-τόμος (ὕλη), ***χωρO-φύλαξ*** (χώρα).

2) Πολλὰ δευτερόκλιτα μεταβαλόντα τὸ **ο** εἰς **η**· ὡς

θαλαμH-πόλος (θάλαμος) ***λαιμH-τόμος*** (λαιμός).

3) Περισσότερα τριτόκλιτα ἢ ἀντιλλάξαντα τὸ τέλος τοῦ θέματός των μὲ τὸ **ο** ἢ τηρήσαντα ἀκέραιον τὸ θέμα καὶ προσλαβόντα ἅμα καὶ **ο**· ὡς

ἀνθO-νόμος, ἀνδρO-κτόνος, ἰχθυO-πώλης.

4) Πολλὰ ῥήματα εἰς τὸ τέλος τοῦ θέματος προσλαβόντα ἢ **ε**· ὡς

φερE-οικος, ἐχE-μυθος

ἢ **ο**· ὡς

ἐθελO-πονος, σωζO-πολις,
λειπO, (λιπO)—τάκτης, φυγO-στρατος

ἢ **σ**· ὡς

κλεΨ-ύδρα (θ. ***κλεΠ+σ***), ***πληΣ-ίστιος*** (θ. ***πλΗ+σ***)·

ἢ **σι**· ὡς

τερΨΙ-θυμος (***τερΠ+ΣΙ***), ***δειΣΙ-δαίμων***·

ἢ σπανιώτερον **σε** ἢ **σο**· ὡς

ΠερΣΕ-φόνη (θεμ. ***περ[θ]+ΣΕ***),
ῥιΨO-κίνδυνος (θέμ. ***ῥιπ+ΣO***).

§ 11. Τοῦ πρώτου συνθετικοῦ τὸ τελικὸν φωνῆεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲν ***ἀπεβλήθη*** πρὸ τοῦ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένου δευτέρου συνθετικοῦ ὡς·

αἰχμ-άλωτος (***αἰχμΗ-αλωτος***), ἀλλὰ ***θυμO-ειδής***·

σπανιώτερον δὲ συνῃρέθη τὸ μὲν **ο** καὶ **α** εἰς **η**· ὡς

στρατΗγὸς (***στρατO-Αγός***)·

τὸ δὲ **ο** καὶ **ο** εἰς **ω**· ὡς

γαμψΩνυξ καὶ ***γαμψΩνυχος*** (***γαμψO-Ονυξ, ὄνυχος***)·

καὶ τὸ **ο** καὶ **ε** εἰς **ου**· ὡς

θερμOΥργὸς (***θερμο-εργὸς***) κατὰ τοῦτο δὲ καὶ ***πανOΥργος.***

§ 12. Τῶν ἀριθμητικῶν ***εἷς, δύο, τρεῖς, τέσσαρες*** τὸ θέμα ὡς πρῶτον συνθετικὸν ἔγεινε ***μονο- δι- τρι- τετρα-*** (ἀλλὰ καὶ τεσσαρα-)· ὡς

μονό-κερως, δι-κέφαλος, τρί-γωνον,
τετρά-πλευρος, τεσσαρά-γωνος.

§ 13. Συνθέτων τινῶν ὡς πρῶτον συνθετικὸν δὲν ἐτέθη *καθαρὸν θέμα*, ἀλλὰ ***πτῶσις***· ἡ *πτῶσις* αὕτη εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ***δοτικὴ*** τῆς τρίτης κλίσεως, ἀλλὰ καὶ ***γενικὴ*** καὶ ***αἰτιατικὴ*** καὶ ***ὀνομαστική.*** Τὰ σύνθετα ταῦτα λέγονται ***νόθα***· ὡς

πυρί-φλεκτος, νυκτι-κλέπτης
Διόσ-κουροι, Βόσ-πορος (βοσ=βοὸς κατὰ συγκοπὴν)
νεώσ-οικοι (νεῶν)
νουν-εχής, Παντα-λέων = ἐντελῶς λέων
Νεά-πολις, Ἱερά-πολις·

2) Τὸ ***ἄκλιτον*** (πρόθεσις, ἐπίρρημα).

§ 14. Τοῦτο ὡς πρῶτον συνθετικὸν ἐτέθη ἀμετάβλητον καὶ κατὰ τὴν μορφὴν καὶ τὴν σημασίαν· ὡς

ἀνα-βάλλω, ἐκ-φέρω, ἔξ-οχος, σὺν-δυο, πρό-παλαι
πλημ-μελής, δισ-μύριοι, ἀεί-μνηστος, ἀρτι-μελής,
ἀμφισ-βητῶ.

SISMANOGLIO © MEGARO

§ 15. Τὰ ἀπὸ τοῦ **ὀψὲ** (=ἀργὰ) σύνθετα ἔχουσι πάντα ἐν συνθέσει **ὀψι-**· ὡς

ὀψΙ-μαθής.

§ 16. Εἰς τὰ ἐπιρρήματα καταλέγονται καὶ τὰ λεγόμενα **ἀχώριστα μόρια,** ἅτινα **μόνον** ἐν συνθέσει εὑρίσκονται.

Ταῦτα δὲ εἶναι·

1) Τὸ **στερητικὸν** **ἀ-** πρὸ συμφώνου καὶ **ἀν-** πρὸ φωνήεντος, τὸ ὁποῖον σημαίνει στέρησιν, ἔλλειψιν· ὡς

ἄ-σοφος, ἀν-αίτιος.

2) Τὸ *ἀθροιστικὸν* **ἀ-** ἢ **ἀ-,** τὸ ὁποῖον σημαίνει ἕνωσιν· ὡς

ἀ-δελφός, ἅ-πας.

2) Τὸ *ἐπιτακτικὸν* **ἀ-** τὸ ὁποῖον σημαίνει ἐπίτασιν τῆς ἐννοίας τοῦ ἐπιθέτου· ὡς

ἀ-χανής.

4) Τὸ **δυσ-** τὸ ὁποῖον σημαίνει δυσκολίαν, ἐναντιότητα καὶ κακοτυχίαν· ὡς

δύσ-βατος, δύσ-μορφος.

5) Τὸ **νη-** τὸ ὁποῖον σημαίνει στέρησιν· ὡς

νη-νεμία.

6) Τὰ ἐπιτακτικὰ **ἐρι-, ἀρι-, ζα-**· ὡς

ἀρι-δήλως, ἐρί-τιμος, ζά-πλουτος.

7) Τὸ **ἡμι-** (=ἥμισυς, -εια, -υ)· ὡς

ἡμι-θανής, ἡμι-κύκλιος.

§ 17. Τὰ ἐκ τῶν ἀριθμητικῶν ἄκλιτα **πέντε, ἕξ, εἴκοσι** καὶ **ἑκατὸν** ἐν τῇ συνθέσει ἔγειναν **πεντα-, ἑξα-, εἰκοσα-, ἑκατοντα-**· ὡς

πεντά-πολις, ἑξά-πηχυς
εἰκοσα-ετής, ἑκατοντα-πλασίων.

Β΄ Δεύτερον συνθετικόν.

1) Κλιτόν (ἐπίθετον, οὐσιαστικόν, ῥῆμα).

α΄) Τὸ ἐπίθετον ὡς δεύτερον συνθετικόν.

§ 18. Τοῦτο ὡς δεύτερον συνθετικὸν ἔμεινεν ἀναλλοίωτον· ὡς

δόκιμος, *εὐ-**δόκιμος,*** σαφής, *ἀ-**σαφής.***

β΄) Τὸ οὐσιαστικὸν ὡς δεύτερον συνθετικόν.

§ 19. 1) Ἔμεινεν ἀναλλοίωτον ὡς δεύτερον συνθετικόν, κατέστησε δὲ καὶ τὸ ὅλον σύνθετον τοῦ αὐτοῦ γένους οὐσιαστικόν· ὡς

*χερσό-**νησος, ἀκρό-πολις***
*ἡμί-**ονος, χαμαι-δάφνη.***

2) Ἢ ἔγεινε μὲν ἐπίθετον, χωρὶς νὰ πάθῃ οὐδεμίαν μεταβολήν, ἐπειδὴ τὸ θέμα αὐτοῦ ἦτο ἐπιτήδειον εἰς ἔκφρασιν γένους· ὡς

*ἰσό-**θεος, ἐπί-ορκος, δί-πηχυς, ἐπί-χαρις, μακρό-χειρ,***
*φιλό-**πολις.***

3) Ἢ ἔπαθε μόνον τὴν πρὸς ἔκφρασιν τοῦ γένους ἀπαιτουμένην μεταβολήν· ὡς

*ἀν-**αίτιος*** (αἰτία), *πολυ-**μήχανος*** (μηχανή), *εὔ-**ζωνος*** (ζώνη), *εὔ-**μορφος*** (μορφή), *εὐ-**πάτωρ*** (πατήρ) *εὐ-**γενής*** (γένες-), *δεκα-**ετής*** *(ετλεσ-), ἀ-**πράγ-μων***[1] (πρᾶγμα), *ἄ-**σημος***[1] (σῆμα).

4) Ἢ ἔλαβε τὰ **ἐπιθήματα** (τὰς παραγωγικὰς καταλήξεις) **ο-ς** καὶ **ιο-ς**· ὡς

*ὕπ-ανδρ-**ο-ς, πολυ-χρήματ-ο-ς, βαθύ-γηρως*** *(γηρα-ο-ς)*
*δεκά-μην-**ο-ς, ὑπο-χείρ-ιο-ς ἐπ-ουράν-ιο-ς.***

---

1. Τὰ εἰς **μα** τ οὐδέτερα οὐσιαστικὰ ἔλαβον τὴν μορφὴν **-μον-** (ὀνομ. **μων**), καὶ **μο-** (ὀνομ. **μος**).

SISMANOGLIO MEGARO

γ') Τὸ ῥῆμα ὡς δεύτερον συνθετικόν.

§ 20. Τὸ τέλος τῶν μετὰ προθέσεων συνθέτων ῥημάτων ἔμεινεν ἀμετάβλητον· ὡς

δια-τρέχω, ἐν-ορῶ, ὑφ-ίσταμαι

§ 21. Τὸ ῥηματικὸν θέμα ὡς δεύτερον συνθετικὸν ἐλήφθη εἰς σύνθετα ὀνόματα

α') καθαρὸν μετὰ τροπῆς ἢ ἄνευ τροπῆς τοῦ θεματ. φωνήεντος· ὡς

πρόσ-φυξ (φυγ-ς), *δι-ῶρυξ* (ορυγ-ς).

β') Μετά τινος τῶν ἑξῆς ἐπιθημάτων·

1) **ος**· ὡς

λοχ-αγ-ός (ἀγ-) *ἀδη-φάγ-ος* (φαγ-) *ναυ-αγ-ός* (ἄγ-νυ-μι=θραύω).

2) **η-ς, α-ς, της**· ὡς

δεκάρχ-η-ς, εὐ-εργέ-της, λογο-θήρ-α-ς, γυμνα-σιάρχ η-ς καὶ *γυμνασί-αρχ-ο-ς ταξι-άρχ-η-ς* καὶ *ταξί-αρχ-ο ς.*

3) **ες** (ὀνομαστ. ἀρσ. καὶ θηλ. **ης** οὐδ. **ες**)· ὡς

οἰνοβαρ-ὴς (βαρ-), *εὐ-φυ-ὴς* (φυ-), *ὀξυ-δερκ-ὴς* (δερκ-), *ποδ-ήρ-ης* (αρ-) *εὐ-ώδ-ης* (οδ-).

4) **το**· ὡς

ἀ-δάκρυ-το-ς[1], *ἄ-γνωσ-το-ς.*

2. **Ἄκλιτον** (ἐπίρρημα, πρόθεσις, ἀριθμητικὸν ἄκλιτον).

§ 22. Τοῦτο ὡς δεύτερον συνθετικὸν μένει ἀμετάβλητον· ὡς

ἐξ-αίφνης, σύν-εγγυς, ἀντι-πέραν, ἓν-δεκα.

1. Περὶ τῶν εἰς τος ῥηματικῶν ἐπιθέτων εἴπομεν τὰ δέοντα ἐν Τμ. Α' § § 125 καὶ 126.

§ 23. Τὰ σύνθετα, τῶν ὁποίων τῶν ἓν τῶν δύο συνθετικῶν μερῶν εἶναι καὶ αὐτὸ σύνθετον, λέγονται ***δισύνθετα***· ὡς

ἀ-θυρό-στομος (ἄ-θυρος), *ἀ-κριτό-μυθος* (ἄ-κριτος) *δω-δεκά-δραχμος* (δώδεκα).

§ 24. Τὰ σύνθετα τὰ παραγόμενα ἐξ ἄλλων συνθέτων λέξεων λέγονται ***παρασύνθετα***· ὡς

(εὐ-εργέ-της) ***εὐ-εργε-τέ-ω=ῶ***

(ἱππο-τρόφος) ***ἱππο-τροφέ-ω=ῶ.***

Σημ. Ὅταν τὸ μὲν α' συνθετικὸν λήγει εἰς φωνῆεν βραχύ, τὸ δὲ β' συνθετικὸν ἄρχηται ἀπὸ **ρ**, διπλασιάζεται τὸ **ρ**· ὡς

κατα-ρρέω, μελί-ρρυτος ἀπό-ρρητος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'

Περὶ τῶν παραγώγων λέξεων.

§ 25. Αἱ ***παράγωγοι*** λέξεις εἶναι ἢ οὐσιαστικά, ἢ ἐπίθετα, ἢ ῥήματα, ἢ ἐπιρρήματα.

Α' Παράγωγα οὐσιαστικά.

§ 26. Ταῦτα παρήχθησαν 1) ἐκ ῥημάτων, 2) ἐξ ἐπιθέτων καὶ 3) ἐξ ἄλλων οὐσιαστικῶν.

1) Οὐσιαστικὰ παράγωγα ἐκ ῥημάτων.

§ 27. Τὰ ἐκ ῥημάτων παραχθέντα οὐσιαστικά, τὰ ὁποῖα καὶ ***ῥηματικὰ*** καλοῦνται, λήγουσιν·

1) Εἰς **-ευ-ς, -τη-ς, -τηρ, -τωρ, -μων, -ο-ς**· ὡς *γνα-φεύ-ς* (ὁ κατεργαζόμενος μάλλινα ὑφάσματα ἢ λευκαίνων αὐτά)· *κρι-τής, κλη-τήρ, ῥή-τωρ, (συν)δαιτυμών*

SISMANOGLIO MEGARO

καὶ σημαίνουσι τὸν πράττοντα ἢ ἐνεργοῦντα τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαινόμενον.

2) Εἰς **-σι-ς, -σια, -(ε)ια, -τι-ς, -μο-ς, -μη, -το-ς, -τη, -ο-ς, -α, -η**· ὡς

κτῆ-σι-ς, δοκιμα-σία, παιδεία, μαν-ία, πίσ-τι-ς, ὀδυρ-μ-ός, γνώ-μη, κάμα-το-ς, τελε-τή, νό-μο-ς, φθορ-ά, τροφ-ή, ἀρχ-ή, φυλακή, ἁρπαγ-ὴ

καὶ σημαίνουσι τὴν ἔννοιαν τοῦ ῥήματος ὡς **πρᾶξιν.**

3) Εἰς **-μα** καὶ **-ος**· ὡς

βλέμ-μα, ἔθ-ος

καὶ σημαίνουσι τὸ **ἀποτέλεσμα τῆς πράξεως.**

4) Εἰς **-τρο-ν**[1] **(-θρο-ν), -τρα (-θρα), -τήριο-ν, -τηρία, -τήρ, -ευ-ς, -ανο-ν, -ανη, -ονη, -ίς· ὡς**

ἄρο-τρο-ν, κλεῖ-θρο-ν, ψήκ-τρα, κρεμά-θρα, πο-τήριον, βακ-τηρία, νιπ-τήρ, δρέπ-ανον, στεφ-άνη, ἀγχ-όνη, κοπ-ὶς

καὶ σημαίνουσιν **ὄργανον** ἢ **μέσον,** διὰ τοῦ ὁποίου γίνεται ἡ ἐνέργεια τοῦ ῥήματος.

5) Εἰς **-τήριο-ν, -τρο-ν, -τρα**· ὡς

πρα-τήριο-ν[2]*, θέα-τρο-ν, παλαί-σ-τρα*

καὶ σημαίνουσι **τὸν τόπον,** ὅπου γίνεται ἡ ἐνέργεια τοῦ ῥήματος.

Σημ. Εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ ῥημ. θέματος, ἐξ οὗ παρήχθησαν τὰ ῥηματικὰ οὐσιαστικά, συνέβησαν μετὰ τὴν προσθήκην τῶν ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένων παραγωγικῶν καταλήξεων αἱ αὐταὶ μεταβολαί, ἃς εἴδομεν ὅτι συνέβησαν καὶ εἰς

1. Πολλὰ τῶν εἰς **-τρον** ἐν τῷ πληθυντικῷ σημαίνουσιν **ἀμοιβὴν** ἢ **μισθὸν** π. χ. **λύ-τρα, ὠώ-τρα.**

2. Τινὰ ἐκ τῶν εἰς **-τήριον** ἐν τῷ πληθυντικῷ σημαίνουσιν **ἑορτὴν** π. χ. **Πλυν-τήρια, Σω-τήρια.**

τὸν σχηματισμὸν τῶν χρόνων τῶν ῥημάτων· προσέτι δὲ καὶ αἱ αὐταὶ ἐξαιρέσεις

2) Οὐσιαστικὰ παράγωγα ἐξ ἐπιθέτων.

§ 28. Τὰ ἐξ ἐπιθέτων παραχθέντα οὐσιαστικὰ λήγουσι

1) Εἰς **-της**· ὡς *ἰσό-της.*

2) Εἰς **ια** καὶ **εια οια**· ὡς

εὐτυχία, εὐγένεια, εὔνοια βοήθεια

καὶ ἐκφράζουσι τὸ ὑπὸ τοῦ ἐπιθέτου σημαινόμενον ὡς **ἀφῃρημένην ἔννοιαν.**

3) Εἰς **σύνη**[1]· ὡς *δικαι-σύνη, ἱερω-σύνη.*

4) Εἰς **ος**· ὡς *αἰσχ-ος, βάθ-ος.*

5) Εἰς τὰ ἀφῃρημένα οὐσιαστικὰ ταῦτα ἀνάγονται καὶ τά·

θέμις, ἔχθρα, αἰτία, ἀξία καὶ *ἀνδρεία.*

3) Οὐσιαστικὰ παράγωγα ἐξ οὐσιαστικῶν.

§ 29. Τὰ ἐξ οὐσιαστικῶν παραχθέντα οὐσιαστικὰ λήγουσιν·

1) Εἰς **-ευς, -της, -έ-της, -ή-της, -ό-της, -ώ-της**· ὡς

ἱερ-εύς, πολί-της, φυλ-έ-της, κωμ-ή-της, τοξ-ό-της, ναύ-της, στρατι-ώ-της

καὶ σημαίνουσι τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον **πράττει** ἢ **ἔχει ὡς ἐπιτήδευμα** τὸ ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐξ οὗ παράγονται, σημαινόμενον ἢ **ἀνήκει** εἰς αὐτό, ἢ εὑρίσκεται εἰς σχέσιν τινὰ πρὸς αὐτό.

1. Τὰ εἰς **σύνη** ἀκολουθοῦσι τὰ παραθετικὰ τῶν ἐπιθέτων ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τοῦ χαρακτῆρος **σ**· ἴδε Τμ. Α' § 71.

SISMANOGLIO MEGARO

2) Εἰς **-ιο-ν, -άριον, -άσιο-ν, -ίδιο-ν, -ύδριο-ν, -ύλλιο-ν, -ύφιο ν** ὡς

κηπίο-ν, παιδάριο-ν, κορ-άσιο-ν, οἰκ-ίδιο-ν, νησ-ύ-δριο-ν, μειρακ-ύλλιο ν ζω-ΐφιο-ν καὶ

Εἰς **-ίς, -ίσκο-ς, -ίσκη, -ίχνη**· ὡς

θεραπαιν-ίς, στεφαν-ίσκος, παιδ-ίσκη, πολ-ίχνη

καὶ σημαίνουσιν ***σμίκρυνσιν*** τῆς ἐννοίας τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐξ οὗ παράγονται, εἴτε χάριν περιποιήσεως εἴτε χάριν ἀστείσμοῦ ἢ ἐμπαιγμοῦ· διὸ λέγονται ***ὑποκοριστικά.***

3) Εἰς **-ων,** καὶ **-ίας,** ὡς

κεφάλ-ων, μετοπ-ίας, οἰηματ-ίας

καὶ σημαίνουσι μεγέθυνσιν τῆς ἐννοίας τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐξ οὗ παράγονται, εἴτε ἁπλῶς εἴτε ἐπὶ τὸ ἐμπαικτικώτερον· διὸ λέγονται ***μεγεθυντικά.***

4) Εἰς **-δη-ς, -ί-δης, -ιάδη-ς -ίων** ἀρσενικά· ὡς

Βορεά-δη-ς, Λαερτ-ιάδη-ς, Ἡρακλε-ίδη-ς, Λαρδαν-ίων, Λητο-ίδη-ς· καὶ

Εἰς **ίς** γεν. *ίδος* καὶ *άς* γεν. *άδος* θηλυκά· ὡς

Ἀτλαντ-ίς, Αἰνει-άς

καὶ *σημαίνουσι κυρίως μὲν τὸν* ***υἱόν, ἐν γένει δὲ τὸν ἀπόγονον***· διὸ λέγονται ***πατρωνυμικά.***

§ 30. Συγγενῆ πρὸς ταῦτα εἶναι τὰ λήγοντα εἰς **ιδοῦς, ιδῆ** καὶ **αδοῦς, αδῆ** καὶ σημαίνοντα συγγένειαν· ὡς

ἀδελφιδοῦς, ἀδελφιδῆ· ἀνεψιαδοῦς, ἀνεψιαδῆ.

5) Εἰς **ιδεύς**· ὡς

ἀετ-ιδεύς, λεοντ-ιδεύς, λαγ-ιδεύς

καὶ σημαίνουσι ***νεογνὸν ζῴου***· διὸ λέγονται ***γονεωνυμικά.***

6) Εἰς **-ιο-ς** θηλ. **ία, εύ-ς** θηλ. **ίς, άτη-ς, ιάτη-ς** θηλ. **ᾶτις, ήτη-ς** θηλ. **ῆτι-ς, ίτη-ς** θηλ. **ῖτι-ς, ώτη-ς** θηλ. **-ῶτι-ς**· ὡς

Κορίνθ-ος	θηλ.	*Κορινθ-ία,*
Ἀθηνα-ῖος	»	*Ἀθηνα-ία,*
Μεγαρ-εὺς	»	*Μεγαρ-ίς,*
Τεγε-ά-της	»	*Τεγε-ᾶτι-ς,*
Σπαρτ-ιάτη-ς	»	*Σπαρτ-ιᾶτι-ς,*
Αἰγιν-ήτη-ς	»	*Αἰγιν-ῆτι-ς,*
Ἀβδηρ-ίτη-ς	»	*Ἀβδηρ-ῖτι-ς,*
Σικελι ώτη-ς	»	*Σικελι-ῶτι-ς*· καὶ

Εἰς **ανός,** θηλ. **ηνή, ηνὸς** θ. **ηνή, ῖνος** θ. **ίνη**· ὡς

Ἀσι-ανὸς	θηλ.	*Ἀσιανή,*
Κυζικ-ηνὸς	»	*Κυζικ-ηνή,*
Ταραντ-ῖνος	»	*Ταραντ-ίνη*

καὶ σημαίνουσι τὸν ***τόπον,*** ἐξ οὗ κατάγεταί τις· διὸ λέγονται ***ἐθνικά.***

7) Εἰς **ών, ωνιὰ** καὶ **ιά**· ὡς

ἐλαι-ών, ῥοδ-ωνιά

καὶ σημαίνουσι ***τόπον,*** ἐν τῷ ὁποίῳ ὑπάρχουσιν εἰς πλῆθος τὰ ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐξ οὗ παράγονται, σημαινόμενα· διὸ λέγονται ***περιεκτικά.***

8) Εἰς **-ιο-ν** καὶ **-εῖο-ν**· ὡς

φυλακ-εῖο-ν, γυμνάσ-ιο-ν

καὶ σημαίνουσι ***τὸν τόπον,*** ἐν τῷ ὁποίῳ γίνεται τὸ ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐξ οὗ παράγεται, σημαινόμενον· διὸ λέγονται ***τοπικά.***

§ 31. Εἰς ταῦτα κατατάσσονται καὶ τὰ σημαίνοντα τὸν ναὸν ἢ τὸ μνῆμα θεοῦ ἢ ἥρωος· ὡς

Ἡράκλε-ιο-ν, Μουσ-εῖο-ν, ἡρῷο-ν, Ἡρα-ῖο-ν.

SIGMANOGLIO MEGARO

Β΄. Παράγωγα ἐπίθετα.

§ 32. Καὶ ταῦτα παρήχθησαν 1) ἐξ οὐσιαστικῶν 2) ἐξ ἄλλων ἐπιθέτων 3) ἐκ ῥημάτων καὶ 4) ἐξ ἐπιρρημάτων.

1. Ἐπίθετα παράγωγα ἐξ οὐσιαστικῶν.

§ 33. Ταῦτα λήγουσιν·

1) Εἰς **-ιο-ς, [-α-ῖο-ς, ε-ῖο-ς, ῳο-ς] ικό-ς, ιμο-ς, ειο-ς** ὡς

ποτάμ-ιο-ς, ἀγορα-ῖο-ς, βασίλε-ιο-ς, πάτρ-ιο-ς, πατρ-ῷο-ς, βασιλ-ικό-ς, λόγ-ιμο-ς, Ἡροδότ-ειο-ς

καὶ σημαίνουσι **τὸν ἀνήκοντα ἢ ὁπωσδήποτε σχέσιν ἔχοντα** πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐξ οὗ παράγονται, σημαινόμενον.

2) Εἰς **ινο-ς, [-ε-ος] οῦς**· ὡς

λίθ-ινο-ς, κρίθ-ινο-ς, ἀργυρ-οῦ-ς, πορφυρ-οῦς

καὶ σημαίνουσι τὴν **ὕλην,** ἐξ ἧς κατεσκευάσθη τι ἢ τὸ χρῶμα τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐξ οὗ παράγονται.

3) Εἰς **-εις** γεν. **εντος, νο-ς, λος, ρος, λεο-ς**· ὡς

φωνή-εις ἐλεεινό-ς, δειλό-ς, ἰσχν-ρός, ῥωμαλέο-ς,

καὶ σημαίνουσι **πλησμονὴν** τοῦ ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐξ οὗ παράγονται, δηλουμένου ἢ **κλίσιν** πρὸς αὐτό.

4) Εἰς **ώδης** γεν. **ώδους**· ὡς

ψαμμ-ώδης, καὶ σημαίνουσι **πλησμονήν,** ἢ ὡς

γυναικ-ώδης, στοιχει-ώδης,

καὶ σημαίνουσι τὸ **ὅμοιον** ἢ τὸ **ἀνῆκον** εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐξ οὗ παράγονται, σημαινόμενον.

Σημ. Ἐν τῷ πληθυντικῷ τοῦ οὐδετέρου τινὰ τῶν εἰς **ωδης** σημαίνουσι τὸ γένος τοῦ οὐσιαστικοῦ π. χ. τὰ **σιτώδη** =τὸ γένος τῶν σιτηρῶν, τὰ **καρνώδη** κλπ.

5) Εἰς **-ινός**· ὡς

ἑσπερ-ινό-ς, θερ-ινὸς

καὶ σημαίνουσι **χρόνον.**

2. Ἐπίθετα παράγωγα ἐξ ἐπιθέτων.

§ 34. Ταῦτα λήγουσιν·

1) Εἰς **-ιο-ς**· ὡς

καθάρ-ιο-ς [καθάρ-ειο-ς]

καὶ σημαίνουσι τὸν **ἀνήκοντα** ἢ **ὁπωσδήποτε σχέσιν ἔχοντα** πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ ἐπιθέτου, ἐξ οὗ παράγονται, σημαινόμενον.

2) Εἰς **-αῖος**· ὡς

δευτερ-αῖος

καὶ σημαίνουσι **χρόνον**· περὶ τούτων ἴδε καὶ σελ. 195 § 22.

3) Ἐπίθετα παράγωγα ἐκ ῥημάτων.

§ 35. Ταῦτα λήγουσι

1) Εἰς **-ικος, -μος, -ιμο-ς, -λος, -τηριο-ς**· ὡς

ἀρχ-ικός, χρήσι-μος, μάχ-ιμος, ἀπατη-λός, πολεμο-τήριος

καὶ σημαίνουσι τὸν **ἱκανὸν** ἢ **ἐπιτήδειον** πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαινόμενον.

2) Εἰς **-μων**· ὡς

πολυπράγ-μων

καὶ σημαίνουσι τὸν ἔχοντα **κλίσιν** πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαινόμενον.

3) Εἰς **-νος, -ρος, -ος** γεν. **ου, -ης** γεν. **-ους**· ὡς

τερπ-νός, λαμπρός, λοιπ-ός, πλήρ-ης

καὶ ἰσοδυναμοῦσι πρὸς τὴν ἐνεργητικὴν ἢ παθητικὴν μετοχὴν τοῦ ῥήματος ἐξ οὗ παράγονται.

SISMANOGLIO MEGARO

4) Εἰς **τος** καὶ **τεος,** περὶ ὧν ἐπανάλαβε τὰ ἐν σελ. 247 § 125, β΄ λεχθέντα.

4) Ἐπίθετα παράγωγα ἐξ ἐπιρρημάτων.

§ 36. Ταῦτα λήγουσιν εἰς **-ινός**· ὡς

χθεσ-ινός, περυσ-ινός

καὶ σημαίνουσι **χρόνον.**

Γ΄ Παράγωγα ῥήματα.

§ 37. Ταῦτα παρήχθησαν 1) ἐξ ὀνομάτων οὐσιαστικῶν ἢ ἐπιθέτων, 2) ἐξ ἄλλων ῥημάτων καὶ 3) ἐξ ἐπιρρημάτων ἢ ἐπιφωνημάτων.

1) Ῥήματα παράγωγα ἐξ ὀνομάτων.

§ 38. Ταῦτα εἶναι πάντα, ὅσα λήγουσι

1) Εἰς **-αω, -ιαω, -εω, -οω, -ευω, -αζω, -ιζω, -αινω, -υνω** καὶ **-ωττω**· ὡς

τολμ-άω, ὀφθαλμ-ιάω, ὠχρ-ιάω, φιλ-έω, ἐλευθερ-όω, βασιλ-εύω, θαυμ-άζω, ἐλπ-ίζω, θερμ-αίνω, ὀξ-ύνω, ἑλλην-ίζω, ***φιλιππ-ίζω, βοιωτι-άζω,*** *λιμ-ώττω*

καὶ σημαίνουσιν· ἢ **εἶμαι** ἢ **ἔχω** ἢ **κάμνω** τὸ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος δηλούμενον[1].

§ 39. Ἐκ τῶν εἰς **-αω** σημαίνουσιν ***ἐπιθυμίαν (ἐφετικά)*** τὰ ῥήματα

θανατ-άω = ἐπιθυμῶ τὸν θάνατον
στρατηγι-άω = » τὴν στρατηγίαν.

1. Ὅσα ἐκ τῶν εἰς **-ίζω** ἐγένοντο ἐξ ὀνομάτων κυρίων ἢ ἐθνικῶν σημαίνουσι **μίμησιν.**

2) Ῥήματα παράγωγα ἐκ ῥημάτων.

§ 40. Ταῦτα εἶναι

1) Τὰ λήγοντα εἰς **-αζω** καὶ **-ιζω**· ὡς

(στένω) *στεν-άζω,* (γέμω) *γεμ-ίζω*

τὰ ὁποῖα σημαίνουσιν· κάμνω **θαμὰ** (= συχνὰ) τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαινόμενον καὶ διὰ τοῦτο λέγονται ***θαμιστικά.***

2) Τὰ λήγοντα εἰς **-ειω**· ὡς

ἀπαλλαξ-είω, πολεμησ-είω,

τὰ ὁποῖα παρήχθησαν κυρίως ἐκ τοῦ θέματος τοῦ μέλλοντος καὶ σημαίνουσιν ***ἐπιθυμῶ*** νὰ πράξω τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαινόμενον καὶ διὰ τοῦτο λέγονται ***ἐφετικά.*** Ὥστε ***ἀπαλλαξείω*** = ἐπιθυμῶ ν᾽ ἀπαλλαγῶ, νὰ ἐλευθερωθῶ· ***πολεμησείω*** = ἐπιθυμῶ νὰ πολεμήσω.

3) Τὰ λήγοντα εἰς **-σκω**· ὡς

ἡβά-σκω, γηρά-σκω,

τὰ ὁποῖα παρήχθησαν κυρίως ἐκ ῥημάτων δηλούντων ἡλικίαν, καὶ σημαίνουσιν· ἀρχίζω νὰ γίνωμαι ὅ,τι σημαίνει τὸ ῥῆμα καὶ διὰ τοῦτο λέγονται ***ἐναρκτικά.***

3. Ῥήματα παράγωγα ἐξ ἐπιρρημάτων ἢ ἐπιφωνημάτων.

§ 41. Ταῦτα λήγουσιν εἰς **-ζω**· ὡς

(χωρὶς) *χωρί-ζω,* (δίχα) *διχά-ζω*
(οἴμοι) *οἰμώζω* (ἀλαλά) *ἀλαλάζω.*

Δ΄ Παράγωγα ἐπιρρήματα.

§ 42. Ταῦτα παρήχθησαν 1) ἐξ ὀνομάτων (οὐσιαστικῶν ἢ ἐπιθέτων), 2) ἐξ ἀριθμητικῶν, 3) ἐξ ἀντωνυμιῶν, 4) ἐκ ῥημάτων, 5) ἐκ μετοχῶν καὶ 6) ἐξ ἄλλων ἐπιρρημάτων.

§ 43. Καὶ τὰ παράγωγα ἐπιρρήματα, ὡς καὶ τὰ ἁπλᾶ

(ἴδε Τμ. Α' σελ. 11), εἶναι **τροπικά, τοπικά, χρονικὰ** καὶ **ποσοτικά.**

1. Τροπικά.

§ 44. Ταῦτα παρήχθησαν ἐξ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων καὶ λήγουσι

1) Εἰς **-ως,** ἐξ ἐπιθέτων, ἀντωνυμιῶν καὶ μετοχῶν παραχθέντα· ὡς

σαφ-ῶς, ταχέ-ως, ἄλλ-ως, οὕτ-ως,
διαφερόντ-ως, ὁμολογουμέν-ως.

§ 45. Τὰ ἐξ ἐπιθέτων παραχθέντα ἐπιρρήματα ἔχουσι καὶ **παραθετικά.** Καὶ ὡς *συγκριτικὸν* μὲν τῶν ἐπιρρημάτων χρησιμεύει ἡ ἑνικὴ αἰτιατικὴ τοῦ οὐδετέρου τοῦ συγκριτικοῦ ἐπιθέτου, ὡς *ὑπερθετικὸν* δὲ ἡ πληθυντικὴ αἰτιατικὴ τοῦ οὐδετέρου τοῦ ὑπερθετικοῦ ἐπιθέτου· ὡς

σοφ-ῶς,	*σοφώτερον,*	*σοφώτατα*
ταχέ-ως,	*θᾶττον,*	*τάχιστα*
αἰσχρ-ῶς	*αἴσχιον,*	*αἴσχιστα*
κακ-ῶς,	*κάκιον,*	*κάκιστα*
[ἀγαθῶς] ἢ *εὖ*	*ἄμεινον,*	*ἄριστα*
»	*βέλτιον,*	*βέλτιστα*
»	*κρεῖσσ[ττ]ον,*	*κράτιστα*
ὀλίγον,	*ἧσσ[ττ]ον,*	*ἥκιστα* κτλ.

2) Εἰς **-δόν, -αδόν, -ηδόν, -δην, -άδην, -ίνδην,** ἐξ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων παραχθέντα· ὡς

ἀγελη-δόν, ὁμοθυμα-δόν, τουρ-ηδόν,
φύρ-δην, μίγ-δην, σπορ-άδην,
ἀρισι-ίνδην πλουτ-ίνδην.

3) Εἰς **-τι** ἐκ ῥημάτων καὶ ἐπιρρημάτων εἰς **-ως·**

ὀνομασ-τί, νεωσ-τί.

4) Εἰς **-ι, -ει** καὶ **-ς·** ὡς

ἀμισθ-ί, πανδημ-εί, ἀναμίξ (ἀναμίγ-ς).

2) Τοπικά.

§ 46. Ταῦτα παρήχθησαν ἐξ οὐσιαστικῶν ἢ ἀντωνυμιῶν ἢ ἐπιρρημάτων καὶ

1) μὲ τὴν κατάληξιν **-θι** σημαίνουσι τὴν ἐν **τόπῳ στάσιν·** ὡς

αὐτό-θι, ἄλλο-θι κτλ.

2) μὲ τὰς καταλήξεις **-σε, -δε (-ζε)** σημαίνουσι τὴν **εἰς τόπον κίνησιν·** ὡς

ἄλλο-σε, ἐκεῖ-σε, Μέγαρά δε, Ἀθήναζε κτλ.

3) μὲ τὴν κατάληξιν **-θεν** σημαίνουσι τὴν **ἀπὸ τόπου κίνησιν** ὡς

ἄλλο-θεν,	*οἴκοθ-εν,*	*ἑτέρω-θεν*
κάτω-θεν,	*ἐγγύ-θεν,*	*Θήβα-θεν* κτλ.

3) Χρονικά.

§ 47. Ταῦτα παρήχθησαν ἐξ ἀντωνυμιῶν μὲ τὴν κατάληξιν **-τε·** ὡς

ἄλλο-τε, ἑκάστο-τε.

4) Ποσοτικά.

§ 48. Ταῦτα παρήχθησαν ἐξ ἐπιθέτων, ἀριθμητικῶν καὶ ἀντωνυμιῶν μὲ τὴν κατάληξιν **-άκις·** ὡς

πολλ-άκις, πεντ-άκις, ὁποσ-άκις κτλ.

SISMANOGLIO MEGARO

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Ἐν σελ.	9	καὶ στίχ.	8	πρόσθες μετὰ τὸ «τῆς νεωτέρας» (τίνας;)	
»	11	»	15	γρ. **ποθὲν**	ἀντὶ πόθεν
»	48	»	12	» **ἰμᾶσι(ν)**	» ἱμᾶσι(ν)
»	48	»	12	» **ἐλέφ-σι(ν)**	» ἐλέφ ασι(ν)
»	96	σημειώσει		» **περιῤῥαστι-[κῶς**	» περιφραχτικῶς
»	97	»		» **περιῤῥαστι-[κῶς**	» περιφρασνικῶς
»	118	καὶ στίχ.	4	» **πεπράξομαι**	» πεπράζομαι
»	125	»	§ 210	» **Αἱ μὲν ἐκ...**	» αἱ ἐκ...
»	133	» στίχ.	8	» **Ἀρριανὸς**	» Ἀριανὸς
»	194	»	28	» **ῥᾴδιος**	» ῥάδιος
»	195	»	23	» **εἰκοσταῖος**	» εἐκοσταῖος
»	197	»	4	» ἔνατος καὶ [ἔν-[νατος]	» ἔννατος
»	200	»	2	» **ους**	» οὖς
»	204	»	§ 45	» **καθίζω**	» καθέζω
»	205	»	§ 48	» **εἶμαρται**	» εἱμσρται
»	207	»	54	» **παϑῶν**	» καὶ πασῶν
»	225	»	81	» **ἵημι**	» ἱημι
»	245	»	103	» **τριτοπρόσω-[πα** ἢ ἀπρόσωπα	» ἀπρόσοπα

Σημ. Εὐγνωμόνως θ' ἀποδεχθῶ οἱανδήποτε τοῦ βιβλίου ἔλλειψιν, ἥτις ἤθελέ μοι ἀνακοινωθῆ ὑπὸ τῶν κ. κ. συναδέλφων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΕΙΣ ΤΟ Β΄ ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

ΑΣΚΗΣΙΣ Ι.

Περὶ τοῦ Ἑρμοῦ

Α΄. Ὁ **Ἑρμῆς** ἐκαλεῖτο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ψυχοπομπός, ὅτι τὰς ψυχὰς εἰς Ἅδου ἦγεν (ὡδήγει).—Ὁ Ἑρμῆς καὶ τῆς κιθάρας εὑρετὴς λέγεται.—Ὁ Ἑρμῆς, τοῦ Διὸς καλέσαντος, ἀπεκόμισε Διόνυσον εἰς τὸ ἐν τῇ Νύσῃ ἄντρον, κείμενον μεταξὺ Φοινίκης καὶ Νείλου, καὶ παρέδωκε ταῖς νύμφαις τρέφειν.—Ἐν τῷ τοῦ Κάδμου γάμῳ ὁ μὲν Ἑρμῆς λύραν αὐτῷ ἐδωρήσατο, ἡ δ' **Ἀθηνᾶ** ὄρμον περιδέραιον) καὶ πέπλον καὶ αὐλούς.—Τὴν λύραν τὴν Ἑρμοῦ λέγεται μετενεχθῆναι εἰς Λυρνησόν, ἣν Ἀχιλλέα ὕστερον ἐκπορθήσαντα λαβεῖν.—Τῷ Ἑρμῇ προσάπτουσι (ἀποδίδουσι) καὶ τὰς ἐν τοῖς πολέμοις γενομένας ἐπικηρυκείας (τὰς διὰ πρέσβεων διαπραγματεύσεις) καὶ διαλλαγὰς (συμφιλιώσεις) καὶ σπονδὰς καὶ τὸ τούτων σύσσημον (σύμβολον) κηρύκειον.

Περὶ τῆς Ἀθηνᾶς

Β΄. Οἱ Αἰγύπτιοι τὸν ἀέρα **Ἀθηνᾶν** προσηγόρευον μεθερμηνεύοντες τὴν λέξιν.—Ἡ Ἀθηνᾶ Τριτογένεια ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ τρὶς μεταβάλλειν αὐτῆς τὴν φύσιν κατ' ἐνιαυτόν, ἔαρος καὶ θέρους καὶ χειμῶνος.—Ἐλέγετο δ' ἡ Ἀθηνᾶ καὶ Γλαυκῶπις ἀπὸ τοῦ τὸν ἀέρα τὴν πρόσοψιν ἔχειν ἔγγλαυκον.—Τῆς ἐλαίας τὸ φυτὸν τὴν Ἀθηνᾶν εὑρεῖν λέγουσιν.—Ἡ Ἀθηνᾶ λέγεται ὅτι καὶ τὴν **αἰγίδα** ἀνεῖλε (ἐφόνευσε), θηρίον τι καταπληκτικὸν καὶ παντελῶς δυσκαταγώνιστον.

SISMANOGLIO MILANO

ΑΣΚΗΣΙΣ 2

Φράσεις τῶν ἀρχαίων μετὰ τῶν οὐσιαστικῶν **νοῦς** καὶ **πλοῦς**.

«**Νοῦν ἔχω**» σημαίνει εἰμὶ σώφρων. — «***Τὸν νοῦν ἔχω***» ἰσοῦται πρὸς τὸ τῆς νεωτέρας «ἔχω τὸν νοῦν μου» ἢ προσέχω. — «***Σὺν νῷ***» ἰσοῦται πρὸς τὸ ἐπίρρημα φρονίμως. «***Οὐδενὶ σὺν νῷ***» πρὸς τὸ ἀφρόνως, ἀνοήτως. — «***Ἔχω ἐν νῷ***» ἰσοῦται πρὸς τὸ σκέπτομαι. — ***Πλοῦς*** σημαίνει ταξείδιον διὰ θαλάσσης· — «***Πλοῦς γίγνεται***» ἰσοῦται πρὸς τὸ τῆς νεωτέρας «ἀρχίζει νὰ πνέῃ εὐνοϊκὸς ἄνεμος». — «***Δεύτερος πλοῦς***» εἶναι ἀρχαία παροιμία λεγομένη ἐπὶ δευτέρας ἐπιχειρήσεως, ὅταν ἡ πρώτη ἀποτύχῃ. — Καὶ τὸ «***οὐ παντὸς ἀνδρὸς εἰς Κόρινθον ἔσθ' ὁ πλοῦς***» εἶναι ἐπίσης παροιμία ἀρχαία λεγομένη ἐπὶ δυσκόλου ἐπιχειρήσεως.

ΑΣΚΗΣΙΣ 3.

Περὶ τῶν ἀθηναϊκῶν νομισμάτων.

Ἐν Ἀθήναις **χρυσᾶ** καὶ **ἀργυρᾶ** καὶ **χαλκᾶ** νομίσματα ἐκόπτοντο. — **Χαλκοῦν** ἦν οὐ μόνον τὸ **λεπτόν**, ἀλλὰ καὶ τὸ **ἑπταπλοῦν** τοῦ λεπτοῦ, ὃ καὶ **χαλκοῦς** ὠνομάζετο. — Τὸ δὲ **δίχαλκον** ἦν καὶ **χαλκοῦν** καὶ **ἀργυροῦν** ἀλλὰ τὸ τετράχαλκον ἀεὶ **ἀργυροῦν**. — Ὀκτὼ χαλκοῖ ἰσότιμοι ἦσαν τῷ **ὀβολῷ**· **Ἓξ ὀβολοὶ** ἰσότιμοι τῇ **δραχμῇ**. — Ἦσαν δὲ καὶ ὁ ὀβολὸς καὶ ἡ δραχμὴ **ἀργυρᾶ** νομίσματα. — **Ἀργυροῦς** δ' ἦν καὶ ὁ **στατήρ**, ὃς καὶ **τετράδραχμον** ὠνομάζετο. — Καὶ **χρυσοῖ στατῆρες** ἐκόπτοντο· τοῦ δὲ **χρυσοῦ** στατῆρος ἡ τιμὴ **δεκαπλῆ** ἦν τῆς τοῦ **ἀργυροῦ**. Ἡ δὲ **μνᾶ** καὶ τὸ **τάλαντον** ἦσαν ὀνόματα μονάδων νομισματικῶν. Τὰς γὰρ ἑκατὸν δραχμὰς **μνᾶν**, τὰς δ' ἑξήκοντα μνᾶς **τάλαντον** ὠνόμαζον.

ΑΣΚΗΣΙΣ 4.

Περὶ τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν ναῶν

Α'. **Νεὼ** ὑπῆρχον ἐν Ἑλλάδι ἀρχαιότατα. — Ὁ περὶ τὸν **νεὼν** χῶρος ἐλέγετο **τέμενος**. — Ἐν τῷ τεμένει οὐδεὶς ἐθάπτετο. — Οἱ ἑλληνικοὶ **νεὼ** κατεσκευάζοντο ἐκ ξύλου. — Ἡ **νεὼ** καθιέρωσις θεῷ τινι ἐλέγετο **ἵδρυσις**. — Τοῖς ἀρχαίοις ἑλληνικοῖς **νεῴς** θυρίδες οὐκ ἦσαν. — Οἱ **νεὼ** ἐφωτίζοντο ἢ τῷ διὰ τῆς θύρας εἰσερχομένῳ φωτὶ ἢ λύχνοις **ἐν** αὐτοῖς καιομένοις. — Πρὸ τῶν μηδικῶν ἱδρύθησαν ἐν Ἑλλάδι **νεὼ** ὑπερμεγέθεις καὶ περικαλλεῖς. — Τῶν **νεῴων** τὸ σχῆμα ἦν ἐπιμηκες ἢ κυκλοτερές. — Οἱ **νεὼ** οὗτοι ἐφωτίζοντο δι' ὀπῆς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὄροφου. — Πολλοὶ τῶν μεγάλων **νεῴων** συνίσταντο ἐκ τριῶν μερῶν τοῦ **προνάου** ἢ **προδόμου**, τοῦ **κυρίως νεὼ** ἢ **σηκοῦ** καὶ τοῦ **ὀπισθοδόμου**. — Ὁ σηκὸς ἦν ἡ κατοικία τῆς θεότητος, ἧς τὸ ἄγαλμα περιελάμβανεν. — Ὁ χῶρος, ἔνθα τὸ ἄγαλμα ἵστατο, ἐλέγετο **ἔδος**. — Ἐν τοῖς **νεῴοις**, ἐν οἷς ἐδίδοντο χρησμοί, ἢ ἐτελοῦντο μυστήρια ὁ σηκὸς ἐλέγετο **ἄδυτον**, **μέγαρον** ἢ **ἀνάκτορον**. — Ἐν τῷ **ὀπισθοδόμῳ**, κειμένῳ ἐν τῷ ὀπισθίῳ τοῦ **νεῴ**, ἐφυλάττοντο τὰ κειμήλια αὐτοῦ.

Περὶ τοῦ Ἅδου.

Β'. Ἅδην καλοῦσιν οἱ παλαιοὶ τόπον **σύμπλεων** σκότους καὶ φόβου. — Ἐν Ἅδου αἱ οἰκίαι **ἔμπλεῳ** ψυχῶν εἰσιν. — Ὁ Ἅδης περιέχεται φοβεροῖς ποταμοῖς, οἳ ἐκρέουσιν εἰς λίμνην δεινήν, φόβου **ἀνάπλεων**. — Ἡ εἴσοδος τοῦ Ἅδου χαλκαῖς πύλαις κλείεται καὶ ταύτην ὁ Κέρβερος φυλάττει. — Ἄρχων τοῦ Ἅδου ἐστὶν ὁ Πλούτων· κριταὶ δ' ἐν αὐτῷ Ραδάμανθυς, Αἰακὸς καὶ **Μίνως** εἰσίν.

ΑΣΚΗΣΙΣ 5.

Περὶ τοῦ Διός

Ζεὺς υἱὸς ἦν Ρέας καὶ Κρόνου. — Ὁ **Ζεὺς** τὸν ἐναντίον τῷ πατρὶ βίον ἐζήλωσεν. — Παρεχόμενος γὰρ ἑαυτὸν πᾶσιν ἐπιεικῆ καὶ φιλάνθρωπον ὑπὸ τοῦ πλήθους πατὴρ προσηγορεύθη. — Διὸ ὁ πατὴρ ἐπεστράτευσε μετὰ τῶν Τιτάνων ἐπὶ τὸν **Δία**. Νικητὴς δὲ γενόμενος ὁ **Ζεὺς** καὶ κύριος τῶν ὅλων ἐπῆλθεν ἅπασαν τὴν οἰκουμένην εὐεργετῶν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. — ὁ **Ζεὺς** τοὺς συναγωνισαμένους αὐτῷ τῶν θεῶν μόνους Ὀλυμπίους ὠνόμασεν. — Ἠξίωσε δὲ ταύτης τῆς προσηγορίας τῶν ἐκ θνητῶν **γυναικῶν** γενομένων Διόνυσον καὶ

SISMANOGLIO MEGARO

Ἡρακλέα, οὐ μόνον ὅτι πατρὸς ἦσαν *Διός*, ἀλλὰ διότι καὶ μεγάλα εὐεργέτησαν τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων. — Προμηθέα δὲ, διότι τὸ *πῦρ* τοῖς ἀνθρώποις παρέδωκε δεσμοῖς κατελάβετο (ἐδέσμευσε) καὶ παρέστησεν ἀετὸν τὸν ἐσθίοντα τὸ ἦπαρ αὐτοῦ.

ΑΣΚΗΣΙΣ 6.

Ἀρχαῖαι παροιμίαι.

Ἐλάσσω κακὰ πάσχουσιν οἱ ἄνθρωποι ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἢ ὑπὸ τῶν φίλων· τοὺς μὲν γὰρ ἐχθροὺς φοβούμενοι φυλάσσονται, τοῖς δὲ φίλοις ἀνεφγμένοι εἰσίν. — *Ἡ φρονεῖν ἔλασσον ἢ δύνασθαι δεῖ μεῖζον* ἤτοι· ἀνάλογος πρὸς τὴν δύναμιν νὰ εἶναι καὶ τὸ φρόνημά σου. — *Κρεῖσσον ἃ παρέλιπες* λεγομένη ἐπὶ τῶν μωρολογούντων. — *Ῥᾴδια πάντα θεῷ τελέσαι καὶ ἀνήνυτον* (ἀκατόρθωτον) *οὐδέν*. — *Ἄμεινον ἐν μικροῖς οἰκήμασι μεγάλας οἰκεῖν ψυχάς, ἢ ἐν μεγάλαις οἰκίαις ταπεινὰ φωλεύειν ἀνδράποδα*. — *Κρεῖττον πρὸς εὐδαιμονίαν ἐλάττω κεκτῆσθαι ἢ πολλὰ μετὰ φθόνου*· καὶ γὰρ καλλίων καὶ ἡδίων οὗτος ὁ βίος.

ΑΣΚΗΣΙΣ 7.

Μεταρρύθμισις τοῦ ῥωμαϊκοῦ ἡμερολογίου ὑπὸ Νομᾶ.

Ὅτε Ῥωμύλος ἐβασίλευεν, οἱ Ῥωμαῖοι ἀλόγως ἐχρῶντο τοῖς μησὶ καὶ ἀτάκτως, τοὺς μὲν οὐδὲ *εἴκοσιν* ἡμερῶν, τοὺς δὲ *πέντε καὶ τριάκοντα*, τοὺς δὲ πλειόνων λογιζόμενοι· τῆς δὲ γενομένης ἀνωμαλίας περὶ τὴν σελήνην καὶ τὸν ἥλιον ἔννοιαν οὐκ ἔχοντες, ἓν ἐφύλαττον μόνον, ὅπως *ἑξήκοντα καὶ τριακοσίων* ἡμερῶν ὁ ἐνιαυτὸς ἔσται... Νομᾶς δὲ τὸ παράλλαγμα (τὴν διαφορὰν) τῆς ἀνωμαλίας *ἔνδεκα* ἡμερῶν λογιζόμενος, ὥρισε τὸ μὲν σεληνιακὸν ἔτος ἡμερῶν *τριακοσίων πεντήκοντα τεσσάρων*, τὸ δὲ ἡλιακὸν *τριακοσίων ἑξήκοντα πέντε*· τὰς *ἔνδεκα* δὲ ταύτας ἡμέρας διπλασιάζων εἰσήγαγε παρ' ἐνιαυτὸν ἐπὶ τῷ Φεβρουαρίῳ μηνὶ τὸν ἐμβόλιμον (παρείσακτον), ὑπὸ Ῥωμαίων Μερκηδῖνον καλούμενον, *εἴκοσι καὶ δυοῖν* ἡμερῶν

ὄντα. Μετεκίνησε δὲ καὶ τὴν τάξιν τῶν μηνῶν· τὸν γὰρ Μάρτιον *πρῶτον* ὄντα *τρίτον* ἔταξε, πρῶτον δὲ τὸν Ἰανουάριον, ὃς ἦν *ἑνδέκατος* ἐπὶ Ῥωμύλου, *δωδέκατος* δὲ καὶ τελευταῖος ὁ Φεβρουάριος, ᾧ νῦν *δευτέρῳ* χρῶνται. Πολλοί δέ εἰσιν, οἳ καὶ προστεθῆναι τούτους ὑπὸ Νομᾶ τοὺς μῆνας λέγουσι, τόν τε Ἰανουάριον καὶ τὸν Φεβρουάριον, ἐξ ἀρχῆς δὲ χρῆσθαι *δέκα* μόνον εἰς τὸν ἐνιαυτόν, ὡς ἔνιοι τῶν βαρβάρων *τρισί*, καὶ τῶν Ἑλλήνων Ἀρκάδες μὲν *τέσσαρσιν*, ἔξ δὲ Ἀκαρνᾶνες, Αἰγυπτίοις δὲ *μηνιαῖος* ἦν ὁ ἐνιαυτός, εἶτα τετράμηνος, ὥς φασιν.

ΑΣΚΗΣΙΣ 8')

Ἀναδεικνὺ ὑπὸ Ξενοφῶντος τῆς εἰς τὸν Σωκράτη ἀποδοθείσης κατηγορίας, ὅτι συνετέλεσε διὰ τῆς διδασκαλίας του εἰς τὴν ἀκολασίαν τοῦ Κριτίου καὶ τοῦ Ἀλκιβιάδου.

Ἀλλ' ἔφη γε ὁ κατήγορος, Σωκράτει, *ὁμιλητὰ (= μαθητὰ) γενομένω* Κριτίας τε καὶ Ἀλκιβιάδης πλεῖστα κακὰ τὴν πόλιν *ἐποιησάτην*. Ἐγὼ δ', εἰ μέν τι κακὸν *ἐκείνω* τὴν πόλιν *ἐποιησάτην*, οὐκ ἀπολογήσομαι· τὴν δὲ πρὸς Σωκράτη συνουσίαν (συναναστροφὴν) *αὐτοῖν* ὡς ἐγένετο διηγήσομαι. Ἐγενέσθην μὲν γὰρ (= δηλαδὴ) *τὼ ἄνδρε τούτω* φύσει *φιλοτιμωτάτω* πάντων Ἀθηναίων, *βουλομένω* τε πάντα δι' ἑαυτῶν πράττεσθαι καὶ πάντων *ὀνομαστοτάτω* γενέσθαι. *Ὁρῶντε* δὲ Σωκράτη αὐταρκέστατα μὲν ζῶντα, τῶν ἡδονῶν δὲ πασῶν ἐγκρατέστατον ὄντα, τοῖς δὲ διαλεγομένοις αὐτῷ πᾶσι χρώμενον ἐν τοῖς λόγοις ὅπως βούλοιτο (ὅτι ὁ Σωκράτης μετεχειρίζετο τοὺς μετ' αὐτοῦ διαλεγομένους ὅπως ἤθελε, ἕνεκα δηλ. τῆς διαλεκτικῆς δεινότητός του), καὶ *ὄντε οἷω προείρησθον, ἐπεθυμησάτην* τῆς Σωκράτους συνουσίας, οὐ τῆς ἐκείνου σωφροσύνης ἕνεκα, ἀλλὰ *νομίσαντε*, εἰ *ὁμιλησαίτην* ἐκείνῳ, γενέσθαι ἂν *ἱκανωτάτω* λέγειν τε καὶ πράττειν. Ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι, εἰ Θεὸς διδοίη *αὐτοῖν* ἢ ζῆν ὅλον τὸν βίον

---

1) Ἡ ἄσκησις αὕτη νὰ δοθῇ μετὰ τὴν ἐκμάθησιν ὑπὸ τῶν μαθητῶν καὶ τοῦ δυϊκοῦ τῶν ῥημάτων.

SISMANOGLIO

ὥσπερ ζῶντα Σωκράτη ἑώρων ἢ τεθνάναι, ἑλέσθαι ἂν (ὅτι ἤθελον προτιμήσει) μᾶλλον **αὐτὼ** τεθνάναι. ***Δήλω δ' ἐγενέσθην*** ἐξ ὧν ***ἐπραξάτην***· ὡς γὰρ τάχιστα (εὐθὺς ἀφοῦ) ***κρείττους*** τῶν συγγιγνομένων (συμμαθητῶν) ***ἡγησάσθην*** εἶναι, εὐθὺς ***ἀποπηδήσαντε*** (ἀπομακρυνθέντες ἀποτόμως) Σωκράτους ***ἐπραττέτην*** τὰ πολιτικὰ (ἐπολιτεύοντο), ὧν περ ἕνεκα Σωκράτους ***ὠρεχθήτην***.

ΑΣΚΗΣΙΣ 9.

Παραδείγματα ἀνωμάλου ἀναδιπλασιασμοῦ καὶ αὐξήσεως.

Οἱ πολέμιοι ἐώθουν καὶ ἐωθοῦντο. — Τῷ στρατεύματι εἵποντο πολλαὶ ἅμαξαι. — Τὸ Μιλτιάδου τρόπαιον οὐκ εἶα Θεμιστοκλέα καθεύδειν. — Ὁ νοσῶν ἐφκει ἀποθνήσκοντι. — Οἱ Εἵλωτες τοῖς Λακεδαιμονίοις εἰργάζοντο τὴν γῆν. — Αἱ ἐλαῖαι παρεῖχον μεγάλην ὠφέλειαν τοῖς οἰκοῦσι τὴν Ἀττικήν. — Ἡ γέφυρα ὑπὸ τῶν βαρβάρων κατείληπται. — Τὸν λόφον οἱ πολέμιοι κατειλήφεσαν. — Ὁ ἑορακὼς μεμαρτύρηκεν. — Χθὲς ὁ βασιλεὺς εἱστίασε τοὺς στρατηγούς. — Ἀριαῖος, ὡς ἤσθετο Κῦρον πεπτωκότα, ἔφυγεν.

ΑΣΚΗΣΙΣ 10.

Παραδείγματα ἀττικοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ.

Πάλαι ***ἀκηκόαμεν*** ὅτι Κῦρος ἔδωκε Κλεάρχῳ χρήματα, ἵνα συλλέξῃ στράτευμα. — Οἱ Ἕλληνες γελῶντες εἰς τὰς σκηνὰς ***ἐληλύθεσαν***. — Μύρῳ ***ἀλήλιπται***. — ***Διειλέγμεθα*** τοῖς φίλοις ὥσπερ καὶ πρότερον. — Ὑπὸ Ξέρξου ὁ Ἄθως ***διωρώρυκτο***. — ***Ἐγρήγορας*** ἢ καθεύδεις; — ***Ὡμωμόκεσαν*** αἱ πόλεις ἐμμενεῖν τῇ εἰρήνῃ. — Οἱ Ἀθηναῖοι ὠργίζοντο τῷ Ἀλκιβιάδῃ, οἰόμενοι δι' ἀμέλειαν ***ἀπολωλεκέναι*** τὰς ναῦς. — Ἔλεγεν ὁ Πλάτων τὰς ἐλπίδας ***ἐγρηγορότων*** ἀνθρώπων ὀνείρους εἶναι.

ΑΣΚΗΣΙΣ 11.

Χαρώνδας ὁ Θουρίων νομοθέτης.

Χαρώνδας, ὁ ἄριστος τῶν ἐπὶ παιδείᾳ θαυμαζομένων Θουρίων, ᾑρέθη (ἐξελέγη) ὑπὸ τῶν πολιτῶν νόμους ***θέσθαι***. Οὗτος ἐπισκεψάμενος τὰς ἁπάντων νομοθεσίας ἐξελέξατο τὰ κράτιστα καὶ κατέταξεν εἰς τοὺς νόμους. Τούτων τινὰς οὐκ ἀνοίκειόν ἐστιν ἐπιμνησθῆναι πρὸς διόρθωσιν τῶν ἀναγινωσκόντων.

Τοὺς ἐπὶ συκοφαντίᾳ καταγνωσθέντας ***ἔθηκε*** περιπατεῖν ἐστεφανωμένους μυρίκῃ (εἴδος θάμνου· κ. ***ἀμυρίκη***), ὅπως ἐν πᾶσι τοῖς πολίταις φαίνωνται τὸ πρωτεῖον τῆς πονηρίας περιποιημένοι. — Περὶ κακομιλίας (κακῆς συναναστροφῆς) νόμον ***ἔθηκε***, ᾧ (δι' οὗ) ἀπηγόρευσε τοῖς πολίταις τῇ τῶν πονηρῶν φιλίᾳ καὶ συνηθείᾳ χρῆσθαι. — Ἐνομοθέτησε τοὺς υἱεῖς τῶν πολιτῶν ἅπαντας ***μανθάνειν γράμματα***, χορηγούσης τῆς πόλεως τοὺς μισθοὺς τοῖς διδασκάλοις. Διὰ γὰρ τῶν γραμμάτων τὰ πλεῖστα καὶ χρησιμώτατα τῶν πρὸς τὸν βίον ἐπιτελοῦνται· τίς γὰρ ἂν ἄξιον ἐγκώμιον ***διαθεῖτο*** τῆς τῶν γραμμάτων μαθήσεως; διὰ γὰρ τούτων μόνων οἱ μὲν τετελευτηκότες τοῖς ζῶσι διαμνημονεύονται, οἱ δὲ μακρὰν τοῖς τόποις ***διεστῶτες*** τοῖς πλεῖστον ἀπέχουσιν ὡς πλησίον ***παρεστῶσι*** διὰ τῶν γεγραμμένων ὁμιλοῦσι· καθόλου δὲ τὰς χαριεστάτας τῶν φρονίμων ἀνδρῶν ἀποφάσεις καὶ θεῶν χρησμούς, ἔτι δὲ πᾶσαν παιδείαν μόνη τηρεῖ καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις ἀεὶ ***παραδίδωσιν*** εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα. Διὸ καὶ τοῦ μὲν ζῆν τὴν φύσιν αἰτίαν δεῖ ὑπολαμβάνειν, τοῦ δὲ καλῶς ζῆν τὴν ἐκ τῶν γραμμάτων ***συγκειμένην*** παιδείαν. — Ἕτερον δὲ ***ἔθηκε*** νόμον κατὰ τῶν λιπόντων τὴν ἐν πολέμῳ τάξιν ἢ τὸ σύνολον μὴ ἀναλαβόντων τὰ ὅπλα ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Τῶν γὰρ ἄλλων νομοθετῶν κατὰ τῶν τοιούτων ***τεθεικότων*** θάνατον τὸ πρόστιμον, οὗτος προσέταξε τοὺς τοιούτους ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐφ' ἡμέρας τρεῖς ***καθῆσθαι*** ἐν ἐσθῆσι γυναικείαις.

Τὸν δ' οὖν Χαρώνδαν ***φασὶ*** παραδοξότατον νόμον ***τεθεικέναι*** περὶ τῆς διορθώσεως τῶν νόμων. Προσέταξε γὰρ τὸν βουλόμενον ***μεταθεῖναί*** τινα νόμον, ὅταν ποιῆται τὴν περὶ τῆς διορθώσεως συμβουλίαν, τὸν ἑαυτοῦ τράχηλον εἰς βρόχον

SISMANOGLIO MEGARO

(θηλειάν) ***ἐντιθέναι*** καὶ μένειν ἄχρι ἂν ὅτου τὴν ψῆφον ὁ δῆμος περὶ τοῦ διορθουμένου ***θῆται***. Καὶ εἰ μὲν ἡ ἐκκλησία προσδεξαμένη τὸν ὕστερον γραφόμενον ***μεταθείη*** τὸν πρότερον, ἀπελύετο ὁ εἰσηγησόμενος. εἰ δὲ μή, παραχρῆμα θνήσκειν αὐτὸν ἔδει ὑπὸ τοῦ βρόχου σφιγγόμενον.

ΑΣΚΗΣΙΣ 12.

Δημηγορία Θρασυβούλου πρὸς τοὺς μετ' αὐτοῦ φυγάδας πρὸ τῆς παρὰ τὸν Πειραιᾶ μάχης

Θρασύβουλος ἐν ᾧ ***προσῄεσαν*** οἱ ἐναντίοι, κελεύσας τοὺς μετ' αὐτοῦ ***θέσθαι*** τὰς ἀσπίδας καὶ αὐτὸς ***θέμενος***, τὰ δ' ἄλλα ὅπλα ἔχων, κατὰ μέσον ***στὰς*** ἔλεξεν.

Ἄνδρες πολῖται, τοὺς μὲν διδάξαι, τοὺς δ' ἀναμνῆσαι ὑμῶν βούλομαι, ὅτι ***εἰσί*** τῶν ***προσιόντων*** οἱ μὲν τὸ δεξιὸν ἔχοντες, οὓς ὑμεῖς ἡμέραν πέμπτην τρεψάμενοι ἐδιώξατε, οἱ δὲ ***ἐπὶ*** τοῦ εὐωνύμου ἔσχατοι, οὗτοι δὴ οἱ τριάκοντα, οἳ ἡμᾶς καὶ πόλεων ἀπεστέρουν καὶ οἰκιῶν ἐξήλαυνον. Ἀλλὰ νῦν παραγεγενήμεθα (ἔχομεν ἔλθει, καταντήσει) οὗ (ἐκεῖ, ὅπου) ἀεὶ εὐχόμεθα. Ἔχοντες γὰρ ὅπλα μὲν ἐναντίοι αὐτοῖς ***καθέσταμεν*** οἱ δὲ θεοὶ νῦν φανερῶς ἡμῖν ξυμμαχοῦσι. Καὶ γὰρ ἐν εὐδίᾳ (καλοκαιρίᾳ· χειμῶνα ποιοῦσιν, ὅταν ἡμῖν ξυμφέρῃ, καὶ ὅταν ἐγχειρῶμεν, καίτοι πολλοὶ ***εἰσιν*** ἐναντίοι, ἡμῖν ὀλίγοις ***οὖσι*** τρόπαια ***ἵστασθαι διδόασι***· καὶ νῦν δὲ κεκομίκασιν ἡμᾶς εἰς χωρίον (τοποθεσίαν), ἐν ᾧ οὗτοι οὔτε βάλλειν (τοξεύειν) οὔτε ἀκοντίζειν ὑπὲρ τῶν προτεταγμένων διὰ τὸ πρὸς ὄρθιον ***ἰέναι δύναιντ'*** ἄν, ἡμεῖς δὲ εἰς τὸ κάταντες (**τὴν κατηφορειὰ**) καὶ δόρατα ***ἀφιέντες*** καὶ ἀκόντια καὶ πέτρους ἐξιξόμεθά τε αὐτῶν (**θὰ τοὺς πετυχαίνωμε**) καὶ πολλοὺς κατατρώσομεν. Νῦν δέ, ἂν ὑμεῖς, ὥσπερ προσήκει, προθύμως ***ἀφιῆτε*** βέλη, ἁμαρτήσεται μὲν οὐδεὶς (κανεὶς δὲν θ' ἀποτύχῃ) ὧν γε μεστὴ ἡ ὁδός, ἐὰν δὲ φυλάττωνται, δραπετεύσουσιν ἀεὶ ὑπὸ ταῖς ἀσπίσιν· ὥστε ***ἐξέσται*** ὥσπερ τυφλοὺς καὶ τύπτειν ὅπου ἂν βουλώμεθα καὶ ἐναλλομένους (**πηδῶντας ἐπάνω τους**) ἀνατρέπειν. Ἀλλ' ὦ ἄνδρες οὕτω χρὴ ποιεῖν, ὅπως ἕκαστός τις ἑαυτῷ ***ξυνείσεται*** (**θὰ νοιώθη μέσα του**) τῆς νίκης αἰτιώτατος ***ὤν***. Αὕτη γὰρ

ἡμῖν, ἂν θεὸς θέλῃ, νῦν ***ἀποδώσει*** καὶ πατρίδα καὶ οἴκους καὶ ἐλευθερίαν καὶ τιμὰς καὶ παῖδας. Ὦ μακάριοι δῆτα, οἳ ἂν ἡμῶν νικήσαντες ἐπίδωσι τὴν πασῶν ἡδίστην ἡμέραν. Εὐδαίμων δὲ καὶ ἄν τις ἀποθάνῃ· μνημείου γὰρ οὐδείς, κἂν πλούσιος ᾖ, οὕτω καλοῦ τεύξεται. Ἐξάρξω μὲν οὖν ἐγώ, ἡνίκ' ἂν κοιρὸς ᾖ, παιᾶνα· ὅταν δὲ τὸν Ἐνυάλιον (Ἄρην) παρακαλέσωμεν, τότε πάντες ὁμοθυμαδὸν ***ἴωμεν*** ἐπὶ τοὺς ἐναντίους τιμωρούμενοι αὐτοὺς ἀνθ' ὧν ὑβρίσθημεν.

ΑΣΚΗΣΙΣ 13.

Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας πολιορκῶν τὴν Τύρον. Ματαίωσις τῶν πολιορκητικῶν αὐτοῦ ἔργων ὑπὸ τῶν Τυρίων διὰ πυρπολικῶν.

Ἀλέξανδρος ***γνοὺς*** (ἀποφασίσας) πολιορκεῖν τὴν Τύρον, ἐκέλευσε ***χῶμα χωννύναι*** (**νὰ κάμουν μῶλο**) ἐκ τῆς ἠπείρου (**ἀπὸ τὴν στεριὰ**) ὡς ἐπὶ τὴν πόλιν (**εἰς τὴν πόλιν διὰ νὰ τὴν πολιορκήσῃ**)· ἔστι δὲ πορθμὸς τεναγώδης τὸ χωρίον. Καὶ τὰ μὲν πρὸς τῇ ἠπείρῳ τῆς θαλάσσης βραχέα (**ῥηχὰ**) καὶ πηλώδη αὐτοῦ, τὰ δὲ πρὸς αὐτῇ τῇ πόλει, τριῶν μάλιστα (περίπου) ὀργυιῶν τὸ βάθος. Ἀλλὰ λίθων τε πολλῶν ἀφθονία ***ἦν*** καὶ ὕλης (**ξυλικῆς**), ἣν τινα τοῖς λίθοις ἄνωθεν ***ἐπετίθεσαν***· χάρακές τε (**παλοΐκια**) οὐ χαλεπῶς ***κατεπήγνυντο*** ἐν τῷ πηλῷ καὶ αὐτὸς ὁ πηλὸς σύνδεσμος τοῖς λίθοις εἰς τὸ ἐπιμένειν ἐγίγνετο. Ἀλλ' ἕως μὲν τὸ πρὸς τῇ ἠπείρῳ ***ἐχώννυτο***, οὐ χαλεπῶς προὐχώρει τὸ ἔργον, ἐπὶ βάθος τε ὀλίγον ***χωννύμενον*** καὶ οὐδενὸς ἐξειργοντος (ἐμποδίζοντος). Ὡς δὲ τῇ πόλει αὐτῇ ἐγγὺς ἐγίγνοντο οἱ Μακεδόνες, ἀπὸ τῶν τειχῶν βαλλόμενοι ἐκακοπάθουν. Τούτου δ' ἕνεκα πύργους ἐπάνω τοῦ χώματος ***ἐπέστησαν*** δύο καὶ μηχανὰς ἐπὶ τοὺς πύργους. Προκαλύμματα δὲ δέρρεις (δέρματα ἀκατέργαστα) καὶ διφθέρας (δέρματα κατειργασμένα) ***ἠμφιεσμένοι*** φορεῦντες ***ἐχώννυσαν***, ὡς μηκέτι βέλεσιν ἀπὸ τοῦ τείχους βάλλεσθαι.

Οἱ δὲ Τύριοι πρὸς ταῦτα ἀντιμηχανῶνται τοιόν δε. Ναῦν ἱππαγωγὸν κλημάτων τε ξηρῶν καὶ ἄλλης ὕλης εὐφλέκτου ***ἐμπλήσαντες*** δύο ἱστοὺς ἐπὶ τῇ πρῴρᾳ ***καταπηγνύασι*** καὶ ἐν κύκλῳ ***περιφραγνύασι*** (**κάμνουν φράχτη**) εἰς ὅσον μακρότατον

ὥστε φορυτὸν (πελεκούδια, ῥοκανίδια, ξερὰ χόρτα) τε ταύτῃ (**'ς αὐτὸ τὸ μέρος**) καὶ δᾶδας ὅσας πλείστας δέξασθαι· πρὸς δὲ πίσσαν τε καὶ θεῖον καὶ ὅσα ἄλλα εἰς τὸ παρακαλέσαι μεγάλην φλόγα ἐπὶ ταύτῃ ***ἐπέθεσαν***. Παρέτειναν δὲ καὶ **κεραίαν διπλῆν** ἐπὶ τοῖς ἱστοῖς ἀμφοτέροις, καὶ ἀπὸ ταύτης ἐξήρτησαν ἐν λέβησιν ὅσα ἐπιχυθέντα ἢ ἐπιβληθέντα ἐπὶ μέγα τὴν φλόγα ἐξάψειν ἔμελλεν. Ἔρματά (**σαβοῦρα**) τε εἰς τὴν πρύμναν ***ἐνέθεσαν***, τοῦ ἐξᾶραι εἰς ὕψος τὴν πρῷραν πιεζομένης κατὰ πρύμναν τῆς νεώς. Ἔπειτα ἄνεμον τηρήσαντες ὡς ἐπὶ τὸ χῶμα ἐπιφέροντα ἐξάψαντες (προσδέσαντες) τριήρεσι τὴν ναῦν κατ' οὐρὰν (εἰς τὰ ὄπισθεν) εἵλκον. Ὡς δ' ἐπλησίαζον ἤδη τῷ τε χώματι καὶ τοῖς πύργοις, πῦρ ***ἐνθέντες*** εἰς τὴν ὕλην καὶ ὡς βιαιότατα ἅμα ταῖς τριήρεσιν ἐπανελκύσαντες τὴν ναῦν ἐνσείουσιν ἄκρῳ τῷ χώματι (**ἔρριψαν με ὁρμὴν ἐπάνω εἰς τὸν μῶλο**). Καὶ ἐν τούτῳ ἥ τε φλὸξ πολλὴ ἐνέπιπτε τοῖς πύργοις καὶ αἱ κεραῖαι ***περιαγεῖσαι*** (**ὀπάσασαι**) ἐξέχεαν εἰς τὸ πῦρ ὅσα εἰς ἕξαψιν τῆς φλογὸς παρεσκευασμένα ἦν.

ΑΣΚΗΣΙΣ 14.

Πολυδάμας ὁ Φαρσάλιος ἐζήτησε βοήθειαν παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἐναντίον τοῦ τυράννου τῆς Θεσσαλίας Ἰάσονος. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἀπεκρίναντο ὅτι

«Ἐν τῷ παρόντι οὐκ ἂν ***δύναιντο*** ἱκανὴν αὐτῷ ἐκπέμψαι ἐπικουρίαν, ἀλλ' ***ἀπιόντα συντίθεσθαι*** (νὰ τακτοποιήσῃ) αὐτὸν ἐκέλευον ὅπῃ ***δύναιτο*** ἄριστα τά τε ἑαυτοῦ καὶ τὰ τῆς πόλεως. Κἀκεῖνος μέντοι ἐπαινέσας τὴν ἁπλότητα τῆς πολεως ***ἀπῆει***. Καὶ τὴν μὲν ἀκρόπολιν τῶν Φαρσαλίων ἐδεῖτο τοῦ Ἰάσονος μὴ ἀναγκάσαι αὐτὸν ***παραδοῦναι***, ὅπως τοῖς ***παρακαθεμένοις*** (εἰς ἐκείνους, **'ποῦ τοῦ' τὴν ἐμπιστεύθηκαν**) διασώζῃ· τοὺς δ' ἑαυτοῦ παῖδας ἔδωκεν ὁμήρους, ὑποσχόμενος αὐτῷ τήν τε πόλιν πείσας ἑκοῦσαν σύμμαχον ποιήσειν καὶ **ταγὸν**[1] (ἡγεμόνα) ***συγκαταστήσειν*** αὐτόν. Ὡς δὲ τὰ

1. **Ταγὸς** ἦτο κυρίως ἐπώνυμον τοῦ ἄρχοντος τῆς Θεσσαλίας.

πιστὰ ***ἔδωσαν*** ἀλλήλοις, εὐθὺς μὲν οἱ Φαρσάλιοι εἰρήνην ἦγον, ταχὺ δὲ Ἰάσων ὁμολογουμένως ταγὸς τῶν Θετταλῶν ***καθεστήκει***.

ΑΣΚΗΣΙΣ 15.

Παράδοσις τοῦ λιμένος τοῦ Σικυῶνος εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους.

Λίνεας Συμφάλιος, στρατηγὸς τῶν Ἀρκάδων γεγενημένος, ***ἀναβὰς*** σὺν τῷ ἑαυτοῦ στρατεύματι εἰς τὴν ἀκρόπολιν τοῦ Σικυῶνος συγκαλεῖ τῶν Σικυωνίων τῶν τε ἔνδον ***ὄντων*** τοὺς κρατίστους καὶ τοὺς ἄνευ δόγματος (κοινῆς ἀποφάσεως) ἐκπεπτωκότας (ἐξορισθέντας) μετεπέμψατο. Φοβηθεὶς δὲ ταῦτα ὁ Εὔφρων, ὁ Σικυῶνος ἄρχων, καταφεύγει εἰς τὸν λιμένα τῶν Σικυωνίων καὶ μεταπεμψάμενος Πασίμηλον ἐκ Κορίνθου διὰ τούτου ***παραδίδωσι*** τὸν λιμένα τοῖς Λακεδαιμονίοις λέγων, ὡς αὐτοῖς διατελοίη πιστὸς ὤν· ὅτε γὰρ ψῆφος ***ἐδίδοτο*** ἐν τῇ πόλει, εἰ δοκοίη ***ἀφίστασθαι***, μετ' ὀλίγων ἀποψηφίσασθαι ἔφη· ἔπειτα δὲ τοὺς ***προδόντας*** ἑαυτὸν βουλόμενος τιμωρήσασθαι δῆμον (δημοκρατίαν) ***καταστῆσαι***. Καὶ νῦν, ***ἔφη***, φεύγουσιν (ἐξωρίσθησαν) ὑπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ὑμᾶς ***προδιδόντες***. Εἰ μὲν οὖν ***ἐδυνάσθην*** ἐγώ, ὅλην ἂν ἔχων τὴν πόλιν πρὸς ὑμᾶς ***ἀπέστην***· νῦν δέ, οὗ ἐγκρατὴς ***εἰμί*** (ἐκεῖνο, **'ποῦ ἔχω 'ς τὸ χέρι μου**), τὸν λιμένα ***παραδέδωκα*** ὑμῖν.

ΑΣΚΗΣΙΣ 16.

Πάντα οἱ θεοὶ δίδουσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἀντὶ πόνου καὶ ἐπιμελείας.

Τῶν ὄντων ἀγαθῶν καὶ καλῶν οὐδὲν ἄνευ πόνου καὶ ἐπιμελείας οἱ θεοὶ ***διδόασιν*** ἀνθρώποις· ἀλλ' εἴτε τοὺς θεοὺς ὅλως ***εἶναί*** σοι ***βούλει***, ***θεραπευτέον*** τοὺς θεούς, εἴτε ὑπὸ φίλων ἐθέλεις ἀγαπᾶσθαι, τοὺς φίλους ***εὐεργετητέον***, εἴτε ὑπό τινος πόλεως ἐπιθυμεῖς τιμᾶσθαι, τὴν πόλιν ***ὠφελητέον***, εἴτε ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος πάσης ἀξιοῖς ἐπ' ἀρετῇ θαυμάζεσθαι, τὴν Ἑλλάδα ***πειρατέον*** εὖ ποιεῖν, εἴτε γῆν ***βούλει*** σοι καρποὺς

SISMANOGLIO MEGARO

ἀφθόνους φέρειν, τὴν γῆν **θεραπευτέον**, εἴτε ἀπὸ βοσκημάτων **οἴει δεῖν** πλουτίζεσθαι, τῶν βοσκημάτων **ἐπιμελητέον**, εἴτε διὰ πολέμου ὁρμᾶς αὔξεσθαι καὶ βούλει **δύνασθαι** τούς τε φίλους ἐλευθεροῦν καὶ τοὺς ἐχθροὺς χειροῦσθαι, τὰς πολεμικὰς τέχνας αὐτάς τε παρὰ τῶν **ἐπισταμένων μαθητέον** καὶ ὅπως αὐταῖς **δεῖ χρῆσθαι ἀσκητέον**· εἰ δὲ καὶ τῷ σώματι βούλει δυνατὸς εἶναι, τῇ γνώμῃ ὑπηρετεῖν **ἐθιστέον** τὸ σῶμα καὶ **γυμναστέον** σὺν πόνοις καὶ ἱδρῶτι

ΑΣΚΗΣΙΣ 17[1].

Πατρίδος ἐγκώμιον.

Ὅτι μὲν οὐδὲν γλύκιον τῆς πατρίδος **φθάνει** προτεθρυλημένον εἶναι πρὸ πολλοῦ πασίγνωστον **παλαιὰ δουλειά**. Ἆρ' οὖν ἥδιον μὲν οὐδέν, σεμνότερον δὲ καὶ θειότερον ἄλλο; Καὶ μὴν ὅσα σεμνὰ καὶ θεῖα νομίζουσιν ἄνθρωποι, τούτων πατρὶς αἰτία καὶ διδάσκαλος γεννησαμένη καὶ ἀναθρεψαμένη καὶ παιδευσαμένη. Πόλεων μὲν οὖν μεγέθη καὶ λαμπρότητας καὶ πολυτελείας θαυμάζουσι πολλοί, πατρίδας δὲ στέργουσι πάντες.

Ὅστις μὲν οὖν σεμνύνεται (**περιφανεύεται**) πολίτης ὢν εὐδαίμονος πόλεως, ἀγνοεῖν μοι **δοκεῖ** τίνα **χρὴ** τιμὴν **ἀπονέμειν** τῇ πατρίδι, καὶ ὁ τοιοῦτος δῆλός ἐστιν **ἀχθόμενος** ἄν, εἰ μετριωτέρας **ἔλαχε** τῆς πατρίδος. Ἐμοὶ δὲ ἥδιον αὐτὸ τιμᾶν τὸ τῆς πατρίδος ὄνομα. Τῷ μὲν γὰρ πειρωμένῳ πόλεις **παραβαλεῖν προσήκει** μέγεθος ἐξετάζειν καὶ κάλλος καὶ τὴν τῶν οἰνίων (**ψουνιῶν**) ἀφθονίαν· ὅπου δ' αἵρεσίς ἐστι (**πρόκειται νὰ ἐκλέξῃ τις**) πόλεων, οὐδεὶς ἂν **ἕλοιτο** τὴν λαμπροτέραν **ἐάσας** τὴν πατρίδα, ἀλλ' εὔξαιτο μὲν ἂν εἶναι καὶ τὴν πατρίδα ταῖς εὐδαίμοσι παραπλησίαν, **ἕλοιτο** δ' ἂν τὴν ὁποιανοῦν (**ὅποια τὸν ἔλαχε**).

Πατρίδος τοίνυν τὸ ὄνομα πρῶτον καὶ οἰκειότατον πάντων. Εἰ δέ τις **ἀπονέμει** τῷ πατρὶ τὴν δικαίαν τιμήν, ὥσπερ καὶ ὁ

1. Ἐν ταύτῃ τῇ ἀσκήσει θὰ ἐπαναληφθῶσι τὰ ῥήματα τὰ παρουσιάζοντα ἀνωμαλίαν τινὰ καὶ τὰ ἀπρόσωπα.

νόμος καὶ ἡ φύσις κελεύει, προσηκόντως ἂν καὶ τὴν πατρίδα προτιμήσαι· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ αὐτὸς τῆς πατρίδος κτῆμα καὶ ὁ τοῦ πατρὸς πατὴρ καὶ οἱ ἐκ τούτων οἰκεῖοι πάντες ἀνωτέρω (**πάππον πρὸς πάππο**), καὶ μέχρι θεῶν πατρῴων **πρόεισιν ἀναβιβαζόμενον** τὸ ὄνομα. **Χαίρουσι** καὶ θεοὶ πατρίσι καὶ πάντα μέν, ὡς **εἰκός**, **ἐφορῶσι** τὰ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν ἡγούμενοι πᾶσαν γῆν καὶ θάλατταν, ἐφ' ἧς δὲ ἕκαστος αὐτῶν **ἐγένετο**, προτιμᾷ τῶν ἄλλων ἁπασῶν πόλεων. Καὶ πόλεις σεμνότεραι θεῶν πατρίδες καὶ νῆσοι θειότεραι, παρ' αἷς ὑμνεῖται γένεσις θεῶν. Εἰ δὲ θεοῖς τίμιον τὸ τῆς πατρίδος ὄνομα, πῶς οὐχ ἀνθρώποις γε πολλῷ μᾶλλον; Καὶ γὰρ **εἶδε** τὸν ἥλιον πρῶτον ἕκαστος ἀπὸ τῆς πατρίδος· καὶ φωνῆς ἐνταῦθα ἤρξατο ἐπιχώρια πρῶτα λαλεῖν **μανθάνων** καὶ θεοὺς ἐγνώρισεν. Εἰ δέ τις τοιαύτης **ἔλαχε** πατρίδος, ὡς ἑτέρας **δεηθῆναι** πρὸς τὴν τῶν μειζόνων παιδείαν, ἀλλ' οὖν **ἐχέτω** καὶ τούτων τῶν παιδευμάτων τῇ πατρίδι τὴν χάριν· οὐ γὰρ ἂν ἐγνώρισεν οὐδὲ πόλεως ὄνομα μὴ διὰ τὴν πατρίδα πόλιν εἶναι **μαθών**.

Πάντα δέ, **οἶμαι**, παιδεύματα καὶ μαθήματα **συλλέγουσιν** ἄνθρωποι χρησιμωτέρους ἑαυτοὺς ἀπὸ τούτων ταῖς πατρίσι παρασκευάζοντες· **κτῶνται** δὲ καὶ χρήματα φιλοτιμίας ἕνεκα τῆς εἰς τὰ κοινὰ τῆς πατρίδος δαπανήματα· καὶ εἰκότως, **οἶμαι**· **δεῖ** γὰρ οὐκ ἀχαρίστους εἶναι τοὺς τῶν μεγίστων **τυχόντας** εὐεργεσιῶν. Ἀλλ' εἰ τοῖς καθ' ἕνα (εἰς τὸν **κάθε ἕνα**) τις **ἀπονέμει** χάριν, ἐπειδὰν εὖ **πάθῃ** (**εὐεργετηθῇ**) πρός τινος, πολὺ μᾶλλον **προσήκει** τὴν πατρίδα τοῖς **καθήκουσιν** ἀμείβεσθαι.

Οὐδεὶς δὲ οὕτως ἀμνήμων τῆς πατρίδος **ἐγένετο**, ὥστε ἐν ἄλλῃ πόλει **γενόμενος** ἀμελεῖν, ἀλλ οἵ τε κακοπραγοῦντες, ἐν ταῖς ἀποδημίαις συνεχῶς **ἀνακαλοῦσιν** ὡς μέγιστον τῶν ἀγαθῶν ἡ πατρίς, οἵ τε εὐδαιμονοῦντες, ἂν καὶ τὰ ἄλλα εὖ πράττωσι (εὐτυχῶσι), τοῦτο γοῦν αὐτοῖς μέγιστον **ἐνδεῖν** (ἐλλείπειν) νομίζουσι τὸ μὴ τὴν πατρίδα οἰκεῖν, ἀλλὰ ξενιτεύειν· ὄνειδος γὰρ τὸ τῆς ξενιτείας. Καὶ τοὺς κατὰ τὸν τῆς ἀποδημίας χρόνον λαμπροὺς **γενομένους** ἢ διὰ χρημάτων κτῆσιν ἢ διὰ τιμῆς δόξαν ἢ διὰ παιδείας μαρτυρίαν ἢ δι' ἀνδρείας ἔπαινον **ἔστιν ἰδεῖν** εἰς τὴν πατρίδα πάντας ἐπειγομένους

SISMANOGLIO MEGARO

(σπεύδοντας), ὡς οὐκ ἂν ἄλλοις βελτίοσιν ἐπιδειξομένους τὰ ἑαυτῶν καλά.

Ποθεινὴ μὲν οὖν καὶ νέοις πατρίς· τοῖς δὲ ἤδη *γεγηρακόσιν* ὅσῳ πλεῖον τοῦ φρονεῖν ἢ τοῖς νέοις *μέτεστι* (ὅσον περισσότερον φρόνιμοι εἶναι ἀπὸ τοὺς νέους), τοσούτῳ πλείων *ἐγγίγνεται* πόθος τῆς πατρίδος· ἕκαστος γοῦν τῶν *γεγηρακότων* καὶ σπεύδει καὶ *εὔχεται* καταλῦσαι τὸν βίον ἐπὶ τῆς πατρίδος, ἵν' ὅθεν ἤρξατο *βιοῦν*, ἐνταῦθα πάλιν καὶ τὸ σῶμα παρακατάθηται τῇ γῇ τῇ θρεψαμένῃ καὶ τῶν πατρῴων κοινωνήσῃ τάφων· δεινὸν γὰρ ἑκάστῳ *δοκεῖ ξενίας ἁλίσκεσθαι* (νὰ κατηγορῆται ὡς ξένος) καὶ μετὰ θάνατον, ἐν ἀλλοτρίᾳ κειμένῳ γῇ.

Καὶ σπεύδει τις εἰς τὴν πατρίδα, κἂν νησιώτης ᾖ· κἂν παρ' ἄλλοις εὐδαιμονεῖν *δύνηται*, καὶ διδομένην ἀθανασίαν οὐ προσήσεται (δὲν θὰ παραδεχθῇ), προτιμῶν τὸν ἐπὶ τῆς πατρίδος τάφον· καὶ ὁ τῆς πατρίδος αὐτῷ καπνὸς λαμπρότερος *ὀφθήσεται* τοῦ παρ' ἄλλοις πυρός.

Οὕτω δ' ἄρα τίμιον εἶναι *δοκεῖ* παρὰ πᾶσιν ἡ πατρίς, ὥστε καὶ τοὺς ἀπανταχοῦ νομοθέτας *ἔδοι* τις ἂν ἐπὶ τοῖς μεγίστοις ἀδικήμασιν ὡς χαλεπωτάτην *ἐπιβεβληκότας* τὴν φυγὴν (ἐξορίαν) τιμωρίαν. Καὶ οὐχ οἱ νομοθέται μὲν οὕτως *ἔχουσιν*, οἱ δὲ πιστευόμενοι ταῖς στρατηγίαις ἑτέρως, ἀλλ' ἐν ταῖς μάχαις τὸ μέγιστόν ἐστι τῶν παραγγελμάτων τοῖς παρατattομένοις, ὡς **ὑπὲρ πατρίδος αὐτοί· ὁ πόλεμος**· καὶ οὐδεὶς ὅστις ἂν *ἀκούσας* τούτου κακὸς εἶναι θέλῃ· ποιεῖ γὰρ καὶ τὸν δειλὸν *ἀνδρεῖον* **τὸ τῆς πατρίδος ὄνομα.**

ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟ ΜΕΓΑΡΟ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΕΓΑΛΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΚΑΙ ΜΕΤΟΧΙΟΥ ΣΑΚΚΟΥΛΙΔΟΥ ΤΕΛΟΣ 1942

SISMANOGLIO
MEGARO

SISMANCGLIO